

**Constantin
Bărbuceanu**

Femei singure

Editura Eminescu

Coperta colecției : Val Munteanu

Ilustrația de pe copertă : János Bencsik

1979

București, Piața Scînteii 1

Constantin
Bărbuceanu

Femei singure

5

EDIȚIE REVĂZUTĂ ȘI ADĂUGITĂ

cepuseră să-și dezvăluie conturul paralelipipedic, apoi culoarea — un cenușiú murdar, pe alocuri înverzit de umezeală — și dacă prin apropiere ar fi existat cotețe și în cotețe cocoși, aceștia strident, răgușit sau mai alene, ar fi trîmbițat începutul zilei de la mijlocul lui octombrie. Așa — avea să sune toaca.

Acolo unde dormea, mai norocos decît alții, nu se zărea doar zidul, ci și un petic de cer mohorît, acoperit de nori negri-cenușii, involburați, ce se îndesau unii în alții, ca oile. Totuși poate că n-avea să plouă, ca ieri, duminică. Mai bine însă să plouă, să rămîna în camere, decît să fie scoși la muncă în burnița aceea mărunță și rece, ce-ți pătrundea în oase și-ți lua tot cheful de viață, cum fuseseră zilele din urmă, toată săptămîna trecută. Stăteau aplecați, păziți, sub cerul liber și scoteau morcovi din pămîntul greu, gras, negru. El, împreună cu un altul, un profesor de liceu, cărau coșurile de nuiiele, pline vîrf, pînă lîngă drumeagul unde sosea în răstimpuri egale camionul. Morcovii erau sănătoși și pietroși și plini de pămînt. Greutatea coșului îl apleca și toartele îi făceau bășici în palme. Nu muncișe niciodată din greu. Nici copil, deși era fecior de țăran, al unui țăran ceva mai înstărit. N-avea altă grijă decît să învețe, să ajungă fruntea satului — notar, primar, poate chiar avocat sau doctor. Efort mai obositor decît jocul de tenis, dar asta mai tîrziu, nu-și amintea. Poate cînd trăgea la rame, pe Sut-Ghiol, pe Léman, pe Balaton. Însă atunci obosea cu poftă, să-i piară proemi-

nența care începuse, cam devreme, să se adune și să-i impună să tot schimbe spre capăt găurile de la curea.

Profesorul, cu cîțiva ani mai în etate — împlinise acolo patruzeci și cinci de ani — mai legat și mai trăit în aer liber, răbda și nu se văita. Doar ofta, rareori, abia simțit de celălalt. Și-o făcuse cu mîna lui, nu cu a altuia. Beatrice divorțase, cu patru ani în urmă, și de atunci locul profesoarei de franceză, în patul conjugal, îl lua-seră, pe rînd, altele, pînă n-a mai rămas nimeni în orășel, să nu afle ce preocupări extrașcolare avea „domnū” profesor“. Toate necazurile și vorbele s-au vînturat — și-au fost destule — pentru că una, toantă rău, n-a spus nimic nimănui, și cînd a aflat el, era prea tîrziu. Nu se mai putea interveni fără un risc major. Nici un medic n-a cutezat să-și pună libertatea și diploma în balanță pentru sutele lui și, mai apoi, miile lui. Nici măcar o moașă. Și, atunci, realitatea n-a mai putut fi ascunsă. Au aflat, pe rînd, părinții, directorul și, tot așa, alții. Destui. Începutul, doar, a fost mai greu. Apoi s-a zvonit și despre alte cîteva, toate între paisprezece și șaisprezece ani, proaste, ușor de amăgit cu promisiuni și note mari. Opt, nouă și zece — în loc de patru și cinci. Și cu ciocolată, vermut și ciorapi de *nylon*, de doisprezece lei perechea. Poate primii lor ciorapi — în afară de cei de bumbac mercerizat, școlărești.

— Ce-ai să le spui ălor de-acasă, dacă te-ntreabă de unde-i ai ? se dovedea el grijuliu.

— Găsesc eu ce. Am economisit leu cu leu.

— Bine, vezi, să nu te dai cumva de gol.

Șase ani...

— Ai scăpat ușor, nenicule, i-a șoptit *unu*, pe drum, în dubă. Altu', tot pentru treburi d-astea cu pițipoance, a-ncasat doispe coți. Ești bun de cinste. N-ai o țigară ?

— N-am ! Adică... am. Poftim,

El, însă, nu se poate resemna. Nu numai pentru că „șase” nu-i tot una cu „cincisprezece”. Nu. Prea a fost învățat altfel. Fecior de țaran, era adevărat, însă smîntîna de la oalele cu lapte era doar a lui. Surorile, două, mai mici, se mulțumeau cu ce rămînea de la el, nenea. Nici

student n-a dus-o rău. Sărăcie și cartele, dar ai lui, pentru el, știau să se descurce. Rodica, după ce s-a însurat, de asemeni îi purta de grijă și îl răsfăța. Îl iubea, știa el. Din dragoste s-au și luat. Nu-și amintea să fi urcat vreodată scările ministerului altfel decât etalon al eleganței pentru ceilalți directori. Se plăcea, își adora chipul și bărbăția ce și-o citea în priviri. Student, fusese întotdeauna un *dandy* — de mic nu pătuse să se împace cu noroiul și praful ulițelor satului, și nici cu ghetetele scîlciate sau pantalonii peticiți în tur. Bani de buzunar avea destui, frumos era — el se vedea un Adonis — și, an de an, colege drăguțe, sau doar pe alocuri atrăgătoare, căzuseră victimă virilității de care era atît de încîntat, dar știuse de fiecare dată cît să întindă coarda și cînd să se retragă. Lacrimi, de partea mai slabă, însoțite sau nu de amenințări cu sinucideri, niciodată duse la capăt, o indiferență studiată din partea lui, ceva promisiuni incoerente, și isprăvea. Abia tîrziu, în anul patru, dăduse de o încurcătură mai anevoie de limpezit, cu o colegă din anul doi. De atunci, de teama altor neplăceri, nu se mai complica decât cu femei măritate care prin forța împrejurărilor erau discrete.

Inevitabilul avu însă loc repede, mai repede decât dorea și credea el singur posibil, depășind orice prevederi. La un an de la absolvirea facultății s-a îndrăgostit ca un năuc de Rodica, pe atunci în ultimul an de școală medie, și dragostea fulgerătoare fu atît de profundă și de împărțită încît altă rezolvare nu găsiră decât în căsătorie. El — 24 de ani, ea — abia 17, și după exact nouă luni s-a născut Nadia. Alt copil n-a vrut să mai facă. Cîteva detalii nu erau în cea mai perfectă concordanță cu vederea lui, și el, deși ins emancipat, era un tipicar, punînd înaintea esențialului — mărunțișurile. Îi ajungea fetița. Copiii, dacă ar fi să divorțeze și să se recăsătorească cu o femeie prin care să parvină mai repede, creau probleme.

Cu ochii cîrpiți de somn — un somn greu, obositor, fragmentat de visc lubrice și de coșmaruri de nebun —

se deșteptă mahmur, ca după o beție cruntă, deși nu mai pusesese strop de băutură în gură de... De cînd ? De un an și... mai — una, iunie — două, iulie — trei, august — patru, septembrie — cinci, octombrie — șase. Un an și șase luni... Din ziua de 14 mai, anul trecut, seara, la Pescăruș, cu prilejul banchetului oferit grupului de industriași belgieni.

Atunci, să fi știut atunci ce are să i se întîmple peste două zile...

Încercă să se întoarcă pe partea cealaltă, să mai ațipească măcar cîteva clipe, cîte or mai fi pînă la deșteptare, însă nu avea cum. În stînga și în dreapta sforăiau doi haidamaci, cu fața în jos și cu coatele aruncate în lături, parcă erau în patul de acasă, încît dacă s-ar fi întors i-ar fi trezit. Și — dracu să-i mai știe — deși le-a vorbit frumos, curn nici nu și-a închipuit vreodată că o să vorbească unor asemenea specimene, l-au repezit, gata să-l lovească. Îndeosebi cel din partea dreaptă, dinspre fereastră. Cînd l-a rugat seara să se dea cîteva centimetri mai încolo, că loc era, doi ochi mici cufundați în orbite, străjuiți de sprîncene alburii, zburătăcite pe fruntea îngustă de nici două degete, l-au privit ca pe altă arătare.

— Da' ce moaș-ta mă, crezi c-aici eș' la 'Mbasador ? ! Culcă-te jos, dacă nu-ți place ! Poate-ți dorești buricu' și-o saltea de lînă, mai știi ? !...

— Te-am rugat doar să...

— Roagă-te lu' Dumnezeu ! i-o reteză haidamacul, fulgerîndu-l cu o privire încruntată, ca mai apoi să adauge : Vezi, ia seama, să nu te-nvîrți de vreo două labe, vezi...

— Ia ascultă : în definitiv aici toți sîntem egali ! cu-teză el să se rățoiască, într-o încercare desperată de a se impune, de a nu se dovedi slab și nici fricos, că așa îi spusese lui *unu* : „Cu cît ești mai al dracului, cu cît știi să înjuri și să te încrunți, cu atît ești lăsat în pace, poate chiar respectat, dacă nu chiar temut. Cu drojdia societății nu se umblă cu mînuși, și se vorbește altfel decît în libertate. Înțelegi ?“

— Ce, măăă !... Egal să fii cu mămițică-ta care te-a ouat în copaie, nu cu Manda. Că n-am fost împreună

la furat. Dacă-ți ard o scatoalcă, sughiți trei zile ! — și nu lipsise mult să aibă parte, într-adevăr, de promisiunea vecinului.

Renunțase să continue discuția. Se culcă pe-o dungă, ca un cuțit pus pe muchie, drept ca un fus, să nu se atingă de ei. Noaptea însă nu avea încotro. În somn cine mai știe ce face ? Se trezi pe la o vreme lipit de cel dinspre fereastră, gata să-l ia în brațe, așa cum o lua pe... pe Rodica. Pe ea sau pe...

A tresărit, cutremurat, și s-a retras scîrbit, gata să se atingă de cel dinspre ușă. „Brrr ! — ce oameni, dacă și ăștia pot fi socotiți oameni... De-ar fi, mama dracului, mai curați, dacă s-ar spăla cît de cît măcar simbăta, că prea duhnesc a nădușeală stătută, iute, de-ți taie respirația ! N-au nici urmă de respect pentru cei din jur, nu se gîndesc — bestiile ! — că dormim aici atîția, că fereastra e mică și-i doar una.“

De i-ar trezi mai repede, să vină gardienii să-i numere, că atunci se face curent între afară, prin fereastră, și răcoarea gangurilor, prin ușă, și se mai primenește aerul. Pe urmă, după „cafea“, din nou la morcovi... Acolo, aer din belșug, prea mult, socotind că-i rece și umed. Coșurile de nuiele, și ele, încărcate vîrf, parcă-ar fi pline cu bucăți de plumb. O să-i frîngă șalele, să-l deznoade. Profesorul știe să ducă, să răbdă, nu-i seamănă. Ține la tăvăleală. Pe el unii l-au mai și speriat, cei cu mai multă *experiență*, că el iarna trecută încă se judeca și nu era scos la muncă. Primăvară, vară, toamnă, iarnă, ziceau ei, munca la grădină nu contenea. Întotdeauna se găsea ceva de făcut. Ploi, frig, zile mohorîte și reci, sau soare de-ți coace creștetul capului, este același lucru. Fără palton — ce bine i-ar prinde șuba grea, îmblănită cu blană de castor, în care se înfofolea cînd pleca la vînătoare, în Maramureș, după urși... I-ar prinde bine și o pelerină de ploaie, ceva, un fiș, orice. Cu tichiuța aceea pe capul tuns chilug, cu urechile în bătaia vîntului, ud, cum să reziste încă... paisprezece ierni ! Paisprezece... Se știa sensibil, chiar bolnăvicios întrucîtva. Părea doar plin de sănătate. Altfel strănuta și cînd uita să-și ia pe el maioul. Maiouri de lînă, nu de bumbac, de lînă fină, merinos australian, cumpărate din Anglia, de pe unde l-au tot

mînat trebuirile vreme de opt ani. În timpul liceului, prin clasa a cincea, într-o excursie, fusese prins, și el și alții, de o ploaie torențială în munții Buzăului, și dintre toți, doar el se alesese cu o pleurezie, cînd nu lipsise mult să se curețe de zile. Antibiotice, pe atunci... A scăpat, totuși. L-a dus taică-su repede la doctor, a alergat după specialiști la București, și s-a făcut bine. Sau aproape bine. Abia după ce s-a mutat în Capitală s-a înzdrăvenit pe deplin. Umbla cu capul descoperit pînă cădea prima zăpadă. Dar aici...

Aici, pe cîmp, sub cerul liber, de-o fi să-l apuce ploaia și pînă să-i ducă gardienii la adăpost... Să renunțe să mai iasă la muncă, să ceară să rămînă *înăuntru*, ar putea, dar atunci fiecare zi ar însemna o zi, s-ar lungi boala tare mult, cincisprezece ani, cinci mii patru sute optzeci și cinci de zile, plus cîte o zi în anii bisecți, mai puțin... cinci sute patruzeci și opt de zile *făcute*. Ar mai rămîne aproape cinci mii. De cinci mii de ori să se culce în miros de picioare nespălate și tot de atîtea ori să se ducă la closet — sau la hîrdău — în mirosul acela... Adică numai de cinci mii de ori? Cu mîncarea asta, cu completarea de morcovi cruzi — mîncă și el, nu doar haidamacii — nespălați și nerăzuiți, ștersi doar de pămînt pe mîneca zeghii, cinci mii se putea dubla ușor. Altfel, acasă sau în altă parte, hoteluri sau garsoniere, se îmbăia zilnic și tot zilnic mai făcea un duș cînd se trezea din somnul de după-amiază, tot zilnic schimba cămașa, îi plăcea să se simtă curat, proaspăt. Se bărbiera în fiecare zi, dimineața, și de cîteva ori pe săptămîină și seara. Dimineața electric, seara cu lama, acasă. Rareori la frizer. Pierdea prea mult timp. Cînd nici nu se auzise de Wilkinson sau Gillette Super Silver, el căuta prin magazinele occidentului o lamă și mai grozavă, să taie firul de păr de la rădăcină, dar nu și pielea, să-l sîngereze. Cînd se știa cu o urmă pe obraz pierdea jumătate din dispoziție, și știindu-se pe sine „pociț“, diseca structura anatomică a femeii de alături asemeni celui mai exigent estetik, doar, doar o da de vreo zgaibă sau aluniță indecentă, să se simtă el din nou bine, împăcat la gîndul că mai sînt și alții imperfecti. Amăgirea dura doar clipe, fiindcă abia atunci îi pierdea din chef, cînd sesiza că alături nu freamătă perfecțiunea

însăși, cum i se păruse îmbrăcată, și gândurile se risipeau și alergau învâlmășite spre Cleopatra Arapu, singura ființă care știuse cum să reziste peste ani concurenței și obișnuinței.

De cinci mii de ori, ori trei, să mănînce din acele castroane de tablă cu smalțul sărit, după vreun tuberculos, și ce mîncare... Nu, la început, felurite *hors-d'oeuvres* care deschid apetitul, nu *sauce tartare* să-și dreagă biftecul, specialitatea Athénéului, nici langusta preparată cum ca nimeni altul se pricepea *maitre Georges*, patronul cochetului restaurant de pe malul Rhônului, la ieșirea din Avignon, cu separeuri ascunse în tufișurile de rhododendroni.

Fusese condus acolo, prima dată, de *monsieur Besson*. Îi însoțise *mademoiselle Solange*, secretara industriașului marsiliez, o brună voluptoasă căreia n-a mai apucat să-î răspundă la ultima scrisoare — primită *în ajun*. Doar ea, poate, dacă n-ar fi fost atît de departe, ar fi putut-o înlocui cu succes pe Cleopatra.

Lui însă îi plăceau și alte feluri de mîncare, mai neaoșe, numai că le numea *potage au poisson*, *poulet à la sauce blanche*, *canard aux olives*, și nu ciorbă de pește, ciulama de pui sau rață cu măsline. Mîncea cu poftă, cînd mai uita că e un om de mare gust și rafinement, și totcană, spanac sau fasole bătută, dar atunci nu mai privea la chelner cu o jumătate de ochi, abia sîsîind: *ragôut*, *épinards*, *purée de haricots blancs* — pentru întemeiatul motiv că așa ceva nu îngurgita la Negresco, și nici la Aro-Brașov, ci acasă, sau la vreo bombiță unde se rătăcea în dorința de a nu fi văzut de curioși în anturajul cine știe cui.

Cinci mii de zile însă, dacă n-ar mai ieși la muncă sau dacă nu și-ar îndeplini norma, ar sta la rînd avînd drept acoperiș nu plafonul placat cu lambriuri de nuc sculptat, sau fresce zugrăvite în secolele trecute, nici măcar banalele lămpi cu neon, ci cerul. Sub cerul mereu același ar sta cu castronul întins să primească zeama polonicului, trăgînd cu coada ochiului la vecin să vadă al cui noroc a fost mai mare, norocul în accepția momentului fiind reliefat de cantitatea lichidului — și doar în anumite zile

și de dimensiunile bucății de carne. Carne... Nu mușchuleț în sînge, nici capae rasol, antricoate înflorite, vrăbi-oare garni sau cotlete de purcel cu gogoșari în oțet, ci carne de categoria a doua.

Desertul, de asemeni, inexistent. Nu *café-turc*, nu *tartes aux fruits*, nu *profitéroles*, nici *glacés*, nici *oranges*, nici măcar dulcele, zemosul și atît de românescul pepene verde : *pastèque*.

Băutură... nici sifon. Apă. Apă sălcie din găleata din colț, caldă, în care se macerau toate acele miasme din jur, și din care beau pe rînd cu aceeași cană de tinichea coclită.

„Nenorocită viață !“ oftă cu privirile pironite pe cămașa haidamacului, tăiată și albită pe alocuri de sarea transpirației. Să se sinucidă, cum îl bătuse gîndul mai la început, după ce aflase sentința, nu găsea curaj. Nu-l lăsa nici speranța care învăluie în mrejele ei mincinoase pînă și pe condamnatul care își culcă gîtul sub tăișul de oțel al ghilotinei. El care, atunci cînd urmărea să-și convingă partenerul de afaceri, căuta să scoată în evidență cu toată elocința stabilitatea și trăinicia regimului, începuse să spere într-o răsturnare spectaculoasă urmată de grațieri și amnistii generale. El care niciodată nu se învrednicise să bage mîna în buzunar după francul cerșit de bătrînul orb care îi aținea zilnic calea în apropierea reprezentanței comerciale, cerșea acum providenței un cataclism general, cutremur, potop, bombă atomică, orice, doar să-i fie iertați cei cincisprezece ani. Cincisprezece, începînd cu acea zi nenorocită cînd a fost invitat în clădirea cenușie din care n-a mai ieșit decît însoțit. Făcînd — a cîta oară ? — socoteala, însemna să iasă la cincizeci și cinci de ani. Bătrîn atunci, aproape moșneag, socotind anii, cîți avea să stea *înăuntru*, doar dublu. Or, o zi la scos sau la cărat de morcovi ar fi dat-o bucuros pe mai multe zile petrecute în fotoliul biroului, al avionului, la volanul *Taunus-ului*. Noaptea, îndeosebi nopțile, nu puteau fi comparate. Se plîngea deseori de cușeta vagonului cu paturi. Îngustă, salteaua subțire, aerul înăbușitor. Cînd ajungea la destinație se socotea un mic erou, că nu sucombese atîta cale, distanța care despărțea țara de cine știe care capitală occidentală.

Cu umărul și soldul drept amărîte, continua să privească la cămașa tăiată de sudoare, dar gîndurile erau toate îndreptate spre căfeaua de orz prăjit servită dimineața, peste cîteva minute adică. Ar fi preferat un lapte cu cacao și cornuri cu nucă multă, calde și vanilate. Înghiți în sec. Își simți gura plină de salivă și mai înghiți o dată. Strînse din ochi, să alunge ispita care nu-i da pace, cînd simți un ghiont în spate, în dreptul rinichilor, și icni de durere.

•

Un milion și jumătate de făpturi umane își duceau existența cotidiană în orașul care se pregătea de culcare. Era ora nouă, nouă și jumătate. Unii luau masa sau își făceau siesta în fața televizorului, alții vizionau un film sau o piesă de teatru, se plimbau, beau, iubeau, se certau și se împăcau, întocmeau proiecte sau construiau castele în Spania. Doar ea avea preocupări singulare, o excepție lipsită de bucurii. Cîntărea cu atenție, la gram, cu grijă să nu depășească cele cinci kilograme. Atît, cinci. Legea-i lege pentru toată lumea, dar mai cu osebire pentru cei care au ignorat-o. Cinci kilograme pe lună.

Cu o mîină care simboliza ființa dezorientată și lipsită de sprijin, singură în casa cu o parte din camere sigilate de organele de anchetă penală, cîntărea. Doar pentru ea acele ceasornicului nu arătau altceva decît că au mai rămas zece ore pînă o să urce din nou dealul — cu autobuzul 31. Toată după-amiaza alergase după cumpărături. Salam de Sibiu, nicăieri. S-a ambiționat însă, pînă a găsit ce căuta într-un local. Oftînd, a plătit preț de restaurant și a lăsat să cadă în sacoșă un kilogram și cîteva zeci de grame, cît se nimerise să cîntărească bucata. De la *Mistrețul* a mai luat o jumătate kilogram de mușchi afumat — îi spusese ei cineva că ține mai bine — și încă o jumătate salam de vară. Restul, pînă la cinci, l-a completat cu zahăr cubic, biscuiți, pîine-pesmet, cîteva prăjituri de casă, bomboane mentolate, două mere, o pară. Ar fi adăugat și ciocolată — poate în locul biscuiților sau a zahărului — știa că-i place mult, dar nu era permis. Separat, în afara celor cinci kilograme, două cămași, două flanele

de piele și două perechi de izmene cumpărate în aceeași zi de la *Victoria* — cum nu mai purtase de când fusese copil, după pleurezie. De asemeni, săpun, pastă de dinți, două rulouri de hîrtie igienică, ac, ață, țigări.

Pe Nadia o trimisese la un film, să nu mai pună întrebări la care nu știa întotdeauna ce să răspundă. Fata împlinise 15 ani, era frumoasă — îi semăna ei — puțin prea dezvoltată. Îmbrăcată altfel decît în uniforma de școală, arăta de 16, poate chiar de 17 ani. Înfățișarea fetei îi crea alte griji. Era cuminte și ascultătoare, era adevărat, dar deseori, cînd o privea, de cînd rămăseseră singure, socotea că poate era mai bine dacă ar fi fost mai urîcică, mai puțin atrăgătoare. Așa, atîția ani de-acum încolo fără tată, într-un oraș mare și cu tot felul de oameni în jur, supusă ispitelor... Trebuia să fie atentă, foarte atentă. Și scoase un oftat auzit doar de ea.

●

În anticamera vorbitorului, vînzoleală de iarmaroc. Un iarmaroc al necăjiților. Mai mult de jumătate — țigani. Femei îndeosebi. Și deși copiii nu erau lăsați să treacă dincolo de a doua ușă, printre picioarele mamelor foiau mulțimea plozilor gătiți de sărbătoare. Mirosul specific de fum și sudoare stătută nu pierise însă odată cu hainele cele mai curățele. În afară de ei, grup compact, mai erau și alții, majoritatea tot femei, cele mai multe cu fețele încrîncenate de griji. Rupseseră de la gura copiilor, doară să nu vină acolo cu mîna goală. Stăteau și așteptau tăcuți să-și audă numele, toată gloata avînd aceeași inițială, așa cum, desigur, socotea fiecare, la fel se chemau — Pop, Popa, Popescu, Petrescu, Pavelescu, Protopopescu, Popovici, Pătrașcu, Paraschiv, Pietraru... și cei cîțiva îmbrăcați în altfel de haine, adunați tacit într-o parte, spre ușă, mai la aer. În grupul acestora, mai *cucoană* era Rodica. Bărbații, cîțiva, cîți așteptau, o dezbrăcau din ochi mustăcînd încîntați, dar și înciudați că nu era de nasul lor. Femeia avea 33 de ani, dar nu-i arăta pe toți. La 17 ani, cînd se măritase, era neîmplinită. Sîinii mici, șoldurile abia reliefate, gambele subțiri, doar ochii și gura prevesteau frumusețea de mai tîrziu, după ce avea să se

maturizeze odată cu nașterea Nadiei. Apogeul îl atinsese însă abia pe la 30 de ani, când strălucea și stirnea invidia celorlalte femei, îndemnînd bărbații să privească lung în urma ei, cei mai neobrazăți cutezînd s-o acosteze cu apropouri și promisiuni de vis. Fire mai domoală — la o ceartă bărbatul o acuzase de frigiditate — nu da importanță prețuirii de care se bucura. Decît un *flirt* trecător, prefera o carte bună, o piesă bine jucată, un film, o călătorie în străinătate. Își adora fata, dar nu și bărbatul. Ținea la el, fără să-l mai iubească. Din obișnuință. Se măritase cînd era o gîsculiță neștiutoare, ușor de amăgit, și cînd, recunoștea, îl iubise cum poți iubi doar cînd ai 17 ani.

În ziua aceea, cînd era la rînd *litera ei*, urca dealul a treia oară. Nadia, din nou, se rugase de mamă s-o ia și pe ea — „să-l vadă pe tăticu“. A refuzat-o de la bun început, chiar pe un ton răstit, cum nu obișnuia să vorbească nici străinilor. Ce să vadă *acolo* ? Pe cine ? Care „tăticu“ ? Să rămîină fata cu imaginea de acum șase luni, din primăvară. Avocații susțineau că o să scape la recurs, dar un cumnat din partea lui — căsătorit cu una din cele două surori, cu cea mai mică — o cam repezise cînd s-a dus mai la *început* să se consulte cu el — deținea o funcție importantă într-un minister. Spera, ca tot omul năuc de desperare, că poate, cumva, cine știe cum, cu intervenții, dacă ar vrea *el...*

— Dumneata ai face mai bine să-ți păstrezi banii, o povățuise el pe un ton deloc încurajator, după ce femeia pronunțase numele avocaților angajați pentru proces.

— Bine, dar trebuie să-l scap ! protestase ea, revoltată de apatia, poate chiar indiferența cu care vorbise ruda sa.

— Dumneata ? întrebase bărbatul cu o urmă de ironie în glas.

— Dar cine ? Eu, avocații...

— Ai bani atît de mulți de risipit ?

— N-am, n-am aproape mai nimic, dar tata are ceva bani puși deoparte. Mi-a promis jumătate din ei. Nu mă are decît pe mine, n-a mai avut alți copii, mama nu mai trăiește...

— Dacă-i nevinovat, cum zici, o să scape cu fața curată și fără ajutorul avocaților, o întrerupse el. Dar dacă-i vinovat, cum am cam aflat eu... și, cumnatul femeii, un bărbat uscățiv, înalt, oacheș, ridică din umeri privind pentru prima dată în ochii Rodicăi, cumnată cu el de vreo doisprezece ani, dar pe care o vedea atunci pentru a cincea sau a șasea oară. Și de ce, continuă el, dacă n-ai bani, de ce nu vinzi mașina? Mi-a spus Marieta, ieri, într-o discuție, că nu te-ai prea urcat de multe ori în ea, și din nou bărbatul dădu cuvîntelor sale o tentă de ironie.

— Marieta, mai bine, și-ar aminti mai des că are un singur frate! replicase femeia necăjită că se discuta despre căsnicia ei. Și bănuiesc că știi despre sechestrul.

— Nu, negă el, sincer. Nu știu nimic.

— Au pus sechestrul. Și pe mașină, și pe...

— Asta nu miroase deloc a bine și confirmă cele auzite, de ce ți-am vorbit adineauri; este, deci, vinovat. Și o privi din nou în ochi, cu un amestec de tristețe și nepăsare. Niciodată pe cumnatu-său nu-l simpatizase prea mult. Poate chiar deloc. Era distant și sigur de el, avînd un fel de a fi care nu-l făcea agreabil.

Rodica aplecă ochii adumbriți de gene lungi, simetric distanțate, apoi îi deschise privindu-l, gata să susțină contrariul. Avea ochii mari, negri, încercânați de griji și de nopți fără somn. Ai Marietei erau altfel, o combinație de verde cu albastru, blegoși, adormitori. Era strigătoare deosebirea dintre cele două cumnate. Una suplă, înaltă, cu pielea catifelată și de un alb ațîțător, cu pieptul — potrivit de mărime și frumos ca format, împungînd în rochie fără să fie susținut, cealaltă, tot înaltă, dar cu o altfel de carnație, mai plină, cu pielea de un alb împestrîțat de brobonele, cu sîinii lăsați adunați în sutien, deși nu alăptase, cu un mers domol, cum domoală părea toată. Contrastele se răsfrîngeau însă și asupra firilor. Femeia cu ochi negri privea la bărbații din jur fără să-i vadă, cealaltă, dacă nu s-ar fi temut de soț și de conveniențe, i-ar fi dorit pe toți pentru ea. Bărbatul, la începutul căsniciei, în urmă cu doisprezece ani, fusese la un pas de despărțire, deși atunci o plăcea și o iubea. Acum însă obișnuința îi ținea legați poate pentru totdeauna, iar ea, odată cu trecerea anilor, pierduse din elan, chiar dacă

deseori nopțile îi erau turburate de somnul adînc al celui de alături.

„Eu trebuia să am parte de o astfel de femeie, nu zăpăcitul ei de bărbat“, socotise el privind-o, mai știind de la Marieta și ce fel de fire avea soția fratelui ei, cînd femeia cu ochii verzi-albaștri se folosise de cuvinte nu dintre cele mai alese — vacă și stană de piatră — compătîmindu-l pe „bietul frate-meu“.

— El, cu temperamentul lui de don Juan...

Încercase, atunci, să-i explice că una e temperamentul și alta don-juanismul la care se referea ea, dar nu avusesese cine să-l înțeleagă.

— Vinovat... Dacă ar fi vinovat, cum zici, ar fi pus ceva bani deoparte, ori...

— Bani, un altul ar fi economisit și din salariu, dintr-un salariu ca al lui. Strîng alții din salarii mai mici, și din nou bărbatul privi la femeia socotită, poate, cheltuitoare, cum sta pe canapeaua joasă din holul care ținea loc și de birou, cu picioarele ei lungi și drepte, strîns lipite, aruncate într-o parte, în dreapta, rezemată ușor în palma stîngă.

— Poate că și eu sînt de vină că am ajuns aici. N-am știut nici să mă impun, și nici să divorțez, cînd nu aveam 33 de ani și cînd Nadia se putea împăca mai ușor cu un alt *tată*. Și cînd, adăugă după o clipă, cînd aș fi putut urma o facultate, fie și la fără frecvență. N-am îndrăznit, însă...

— Tot ce pot face pentru dumneata e să încerc să aflu mai exact de ce fărădelege e acuzat. Atît.

— Atît...

— Rude, prea apropiate, nu s-ar putea spune că sîntem. Era destul ca unul dintre noi doi să nu se căsătorească sau să-și fi ales alt tovarăș de viață, și iată că nici nu ne-am fi cunoscut, n-am fi știut unul cum arată celălalt. Asta însă nu mă împiedică să-ți spun... — și bărbatul făcu o pauză, privind-o, ca să continue cu o voce ce-și schimbase deodată intonația — că pe dumneata te-am socotit întotdeauna printre rudele mele cele mai apropiate, la care m-am gîndit de multe ori cu o anume... plăcere, dar și cu regretul că n-am 25 de ani, iar dumneata un an, doi, trei mai puțin. Dintre rudele din partea

nevesti-mi, ești de departe cea mai respectată de mine. Tocmai de aceea, nu încerc să te amăgesc. Nu pentru că aș face paradă de cinste, de principialitate, și nici fiindcă m-aș teme de consecințele ce-ar putea rezulta ca urmare a intervențiilor mele, nu. Am o meserie — era inginer — care mă pasionează și la care m-aș înapoia oricând cu pași uriași... Iartă-mă, continuă tot el îndată zîmbind reținut, dacă uneori folosesc cuvinte cam bombastice ; pași uriași... Nu știu ce mi-a venit. Altfel sînt mai direct și mai concis. Voiam să-ți spun altceva ; că principala cauză pentru care nū intervin în favoarea soțului duminale, — presupunînd că aș putea s-o fac, deși n-am deloc această certitudine — e totala lipsă de logică a celor înfăptuite.

— Deci... și Rodica făcu ochii mari, mirată și intrigată totodată, deci știi ce a făcut ? Știi de ce l-au arestat !

— Exact, ți-am spus, nu știu. Am doar idee și oarecari bănuieli. Ajung însă și astea. Sigur sînt doar de un lucru : că față de amplexarea pagubelor aduse economiei statului, nici Dumnezeu din ceruri n-ar cuteza să-l scoată basma curată. O să se bucure de anumite circumstanțe atenuante, poate.

Și bărbatul cel uscățiv și negricios începu să le enumere cu glas monoton, apatic, de parcă de față n-ar fi fost însăși soția celui de care discutau :

— Mai la început, în primii ani, a muncit cinstit și a adus niscaiva servicii, pe-acolo pe unde a fost trimis ; asta o dată.

— Mulți dintre colegii și superiorii săi știau bine că e un... aiurit, un om superficial și lesne influențabil. Deci, vinovați, implicit, sînt și ăștia — că nu l-au controlat în mai de aproape, că i-au dat pe mînă multe și prea mari responsabilități ; asta a doua oară.

— Că — iartă-mă că-ți vorbesc așa, direct, fără menajamente — că ducea o viață plină de echivocuri, de compromisuri chiar, risipindu-și nopțile și banii pe amuzamente ieftine, deși despre... Cleopatra Arapu nu s-ar putea spune că se vinde pentru o sută de lei sau pe un furou de *nylon*, fie el adus și de la Paris — și toate astea erau cunoscute și de cei care trebuiau să deschidă ochii.

— Ești rău ! cuteză femeia.

— Rău cu dumneata — da, cu el — nu. Și dacă sînt cu dumneata, sînt pentru că am și eu, la rîndul meu, anumite circumstanțe atenuante — și încă din cele mai întemeiate.

— Nu înțeleg la ce te referi ! își exprimă ea nedumerea încruntîndu-se ușor.

— N-aș fi cutezat să amintesc numele acestei femei dacă n-aș fi știut că ți-e cunoscut. Și nu de ieri-alaltăieri, o lună sau două, ci de vreo cîțiva ani.

— Tot Marieta ?

— Ea, nu mint. În primul rînd de la ea știu, recunosc. Dar și fără limbuția ei — firească într-un anume fel — tot aș fi aflat cîte ceva. Eu însumi l-am văzut de vreo două ori în compania ei, de cîteva ori am zărit-o la volanul mașinii... voastre, și poate că știi că am un frate, căpitan de miliție...

— Da, știu, confirmă ea devenind mai atentă, deși nu s-ar fi putut spune că pînă atunci gîndurile femeii n-ar fi fost toate concentrate asupra discuției cu cumnatul ei.

— Și ăsta, Toma, frate-meu, lucrînd la serviciul care are ca preocupare, printre altele, și... activitatea anumitor femei...

— Bine, dar sora ei mai mare...

— Știu, e doctor, și încă o doctoriță cu renume, bine cunoscută și apreciată, știu. Totuși...

— Nu asta voiam să spun. Altceva. Am discutat cu ea, cu doctorița, în urmă cu... patru-cinci luni, pe la începutul primăverii, pînă să-l... — și femeia avu o rețineră dureroasă care nu scăpă bărbatului.

— Așa, și ? o încurajă el să vorbească.

— Și, atunci, printre altele, mi-a spus că sora ei mai mică, Cleopatra adică, s-a logodit, și să nu-mi mai fac griji, cu... cu un maior de M.F.A., așa ceva.

— Era vorba, știu, dar a renunțat.

— Maiorul ?

— El, se înțelege că el, și avea omul motive serioase să bată în retragere, cel mai temeinic fiind oferit tocmai de soțul dumitale. Soțul dumitale sau fratele soției mele, cum vrei s-o iei. A procedat cu această ocazie de o manieră care pe mine, cît de neutral aș fi fost, m-a

scirbit. Poate că-i o expresie nu prea elegantă, dar asta-i realitatea.

Rodica, atentă, îl privea îndurerată, așteptînd urma-rea, dar el tăcu, stînjinit, socotind că femeia, oricum, la bărbatul ei tot ținea, chiar de nu-l mai iubea ca odinioară. Însăși prezența ei în casa sa era o dovadă. Femeia era însă nerăbdătoare să afle de ce a eșuat tentativa de căsătorie a Cleopatrei Arapu și ce contribuție avusese soțul ei la aceasta. Bănuieli avea ea, dar nu certitudini. Era însă aproape sigură că doar gelozia îl putuse împinge spre cine știe ce acțiune nesăbuită, încă o dovadă — a căta? — că nu se putea despărți de femeia care îi amăra ei zilele de patru sau de cinci ani, de n-or fi fost mai mulți.

— Continuă, te rog. Mă aștept la tot ce poate fi mai rău. Nu încerca să mă menajezi. Sînt obișnuită, și oftă abia auzit.

— Dacă n-ai să judeci greșit cele ce o să afli...

— Nu. Îți promit. Spune-mi adevărul.

— Ca să dovedească maiorului, prezumtivului soț adică, cît de strînse sînt legăturile care îi unesc, i-a arătat un set de fotografii de o indecență scandaloaasă, ca să nu zic scabroasă — el și ea în posturi dintre cele mai variate și mai... complexe. Omul, adică fratele soției mele, tot călătorind și frecventînd probabil asiduu bordurile occidentului, a prins gust pe-acolo de... de anumite obiceiuri, cîteva cuprinse și în paragrafele codului penal cînd sînt săvîrșite în anumite circumstanțe. Nu trebuia să-ți spun asta, nu-i așa? Văd cum te-ai indispus, nu trebuia...

— Ba nu, mai bine-i să știu *tot*. Așa o să-mi vină mai ușor să rabd singurătatea. Dealtfel, să știi, peste niște poze d-astea am dat și eu, într-un sertar al biroului, căutînd într-o zi bani — n-aveam ce mînca. Dar acolo nu era vorba de el și nici de ea. Alții, probabil de pe meleaguri mai îndepărtate.

— E bine să-ți amintești cît mai rar despre trecut. Ești încă tînără și-o să-ți poți reface viața. Apoi, la mijloc, mai e și Nadia. Fata trebuie să-și termine liceul, să urmeze o facultate...

— Avocatul Apolodor Dincu — ai auzit de el ?

— Da.

— Spunea că, în nici un caz, mai mult de trei-patru ani n-o să facă.

— Trei-patru... Hm !

— Nu știu cum să-ți explic. Zicea că și de-o fi să se aleagă cu o condamnare mai gravă, de șapte-opt ani, o să muncească și o să i se socotească fiecare zi dublu. Dublu... poate chiar triplu. Nu-i așa ? M-a mințit ? tresări femeia când îl văzu zîmbind.

— Ba da, așa e, numai că nu-l prea văd eu pe iubitul meu cumnat muncind cît pentru doi sau trei... El, aristocratul familiei, la lopată, într-un atelier de perii și bide-nele, mde !

— Dar ani, cît crezi că o să-i dea ?

— Ești grozavă !... De unde să știu ? ! Munca mea n-are nici o tangență cu justiția. Și nici nu știu exact pentru ce e anchetat, ți-am mai spus doar. Tot ceea ce știu e că pagubele aduse nu-s deloc mici. Utilaj plătit cu valută forte s-a dovedit a fi de clasa a doua, a treia, și nu din cel mai perfecționat, de cea mai înaltă tehnicitate, *cum era vorba*. S-a lăsat... păcălit ca un ageamiu, cu bună știință, se zice. Și chiar dacă ar fi făcut-o din incapacitate sau prostie, și tot ar merita să fie pedepsit, dar pe deplin conștient !

— Poate că...

— Nu ! Nici un „poate“. L-au îndobitocit femeile, viața de huzur, cadourile primite de la partenerii de afaceri străini, poate că a primit și bani, încă nu-i nimic sigur. Însăși cumpărarea Taunus-ului e plină de încurcături dubioase. Prea ultimul tip, prea ieftin, și prea trasă de păr toată această poveste.

— Mie mi-a spus că a achitat inițial 30 000, în lei, urmînd să mai plătească nu știu cît, în rate. Așa am declarat și la miliție.

— El, îmi pare, a declarat altceva. A uitat, pesemne, ze-ți spusese. Mai probabil este că n-a dat nici un ban. Cadou. Mie nu mi-a făcut nimeni, nimic, cadou, nici măzar o brichetă.

— Nici mie.

— Nici el ?

— El...

— Lumea-și poate închipui însă fel și fel. Că huzureați împreună.

— Dar nu-i adevărat ! protestă Rodica ridicându-se în picioare, dreaptă, tremurînd de indignare.

— Știu, și nu te enerva. Mi-a spus Marieta.

— Iar Marieta !

— De data asta cele spuse sînt în favoarea dumitale. Că deseori împrumutai bani pentru plata chiriei, a luminii, a întreținerii. Că diferite... Cleopatre aveau grijă să nu-i atîrne prea greu buzunarele.

— Și totuși !...

— Și totuși ? o privi bărbatul cutremurat o clipă de necunoscutul ce se citea în negrul ochilor ei.

— E bărbatul meu ! De 16 ani.

— Este...

— Simt așa, uneori, că-mi pocnește capul, că nu mai știu ce-i cu mine. Merg pe stradă spre o anumită adresă și mă trezesc deodată că nu știu încotro am pornit. Toți îmi dau sfaturi, toți mă încurajează, dar nimeni nu-mi spune ce să fac. Să am răbdare, dar cît poate să rabde un om — asta nu se întreabă nimeni. Divorțează și mărită-te din nou ! — m-a sfătuit o mătușă, dar nu s-a întrebat ce-i în sufletul meu, ce-ar zice Nadia cînd ar vedea un străin în casă, taică-său fiind după gratii ! Să rămîn și fără ea ? Nu mi-ar mai rămîne decît să-mi pun capăt zilelor. De ce aș mai trăi ?

— Eu zic să nu dramatizăm situația. Ascultă-mă și pe mine. E greu, știu, dar nu există problemă fără rezolvare, cînd ai în jur prieteni și oameni care-ți vreau binele.

— Dar cîți ? Care-s aceștia ?

— Unul, doar unu să fie la număr, și-i destul. Ăsta e un fel de a vorbi, pentru că în realitate sînt mulți, foarte mulți, eu fiind doar unul dintre ei.

— Dumneata... dumneata ai spus că nu mă poți ajuta. Conștiința, înalta dumitale funcție, antipatia ce-o simți față de bărbatu-meu...

— Ei nu, nu, nu-i chiar așa. Cu totul altceva am spus eu. Și alta e a-l ajuta pe el, și alta pe dumneata și pe

fata dumitalc. Te rog să nu confunzi aceste două... tabere.

— Și-atunci ? !

— Atunci, aş zice, ca pînă una alta... Dar stai, o clipă, spune-mi te rog, din ce trăiți, dumneata și Nadia ? Tot banii... bătrînului ?

— Tot...

— O să se termine...

— Mă gîndesc să mă angajez undeva, dar unde ? Și ce să fac acolo ? Ce știu eu în afară de treburile casei ?

— Tocmai asta voiam să-ți propun. Cîștigi și-un ban, trece și timpul mai ușor, te obișnuiești să prețuiești colec-tivitatea, trecutul rămîne tot mai în urmă...

— Poate că ai dreptate.

— Am.. Și griji să nu-ți faci — că n-ai să te pri-cepi chiar la nimic. Ai maturitatea, mi se pare, nu ?

— Nu. N-am dat-o. Am terminat școala medie și-atît. Eram prea fericită, atunci, să mă mai gîndesc și la alt-ceva în afară de viitorul meu bărbat.

— E destul... Și, poate, ai s-o dai într-o zi ; timpul nu-i trecut. Iar dacă n-ai să găsești singură un post de funcționară, de ce crezi că-i mai potrivit pentru dumneata, o să te ajut eu. Pentru așa ceva n-o să mă condamne nimeni.

— Îți mulțumesc. Bănuiam că ești un om de treabă încă de multă vreme, în ciuda severității ce ți se citește în priviri, și Rodica zîmbi, pentru prima oară după multe săptămîni.

— Eu consider că așa e mai bine ; să pari doar sever, decît să te considere lumea bunătaea personificată și în realitate să nu-ți iubești nici propriul copil.

Aluzia, destul de evidentă, o făcu pe femeie să mai ofteze o dată, apoi se ridică să plece.

— De ce nu mai stai ? Trebuie să sosească și Marieta.

— E tîrziu și vine Nadia de la școală. Și nici nu știu dacă Marieta o să fie încîntată dînd cu ochii de mine.

— Nu-i chiar așa, deși...

— Deși ?

— Prefer să tac.

— Chiar dacă am să te rog să vorbești, să continui ?

— Chiar și atunci.

— Nu te înțeleg...
— Mai bine. Mai bine pentru amîndoi.
— Care „amîndoi“ ?
— Noi ; noi cei de față.
— Nu... nu și pentru ea ?
— Și pentru ea, se înțelege. Și-acum du-te. Ai dreptate. E mai bine să pleci.

•

— Coconașul dumitale ce boroboată a făcut, frumoaso ? îndrăzni s-o întrebe o țigancă ce alăpta la sîn un prunc de numai cîteva zile. Tot șparleală din avut ?

— Nu, altceva, răspunse Rodica după o clipă de gîndire, pe un ton care ar fi trebuit s-o dezarmeze pe cealaltă.

— Mangleală ?

— Nu știu ce-i asta. Și lasă-mă !

— Hé, vezi dacă ești cucoană ! Știți două trei cuvinte, d-ale ciocoiești, și-atît. Asta-nseamnă ! și femeia, cu grijă să nu scape copilul din brațe, aduse degetele de la o mînă, unul după altul, cele mari după cele mici.

— Bine !

— Ce-i bine ? De-așa bine să aibă parte dușmanii, nu eu și nici dumneata, că te văd femeie de treabă și tare frumușică. Ehei, cînd aveam și eu anii dumitale... băgam în boală o mahala-ntreagă !

— Dar acum cîți ani ai ? nu avu Rodica de lucru s-o întrebe.

— Patruzeci, bătuți pe muchie. Da mătălică ?

— Treizeci și patru, răspunse ea, deși împlinise treizeci și trei abia cu cîteva zile în urmă, privind la țigancă cu mai multă înțelegere, chiar cu o urmă de simpatie.

— Treizeci și patru !... Ptiu ! — să nu-ți fie de deochi. Treizeci și patru...

Și femeia cu copilul în brațe continuă s-o privească admirativ, după care strigă la o surată ce pufăia o mărășească tocmai în fundul sălii :

— Vetă ! Ia vin fa'ncoa' să te minunezi și tu, ia vin !

Simțindu-și obrazii dogorind de emoție și de jena de a se ști privită de toată acea adunătură pestriță, Rodica fu

de două ori mulțumită auzindu-și strigat numele. Cu pași măsurați dar iuți, se îndreptă spre ușa care ducea *înăuntru*, urmărită de zecile de perechi de ochi ce-și așteptau rîndul la vorbitor în acea zi.

Invers proporțional cu aspectul său fizic creșteau și se multiplicau pretențiile : de mîncare — ceva tot mai deosebit, voia și bani — bani introduși pe furiș, chiar și alcool — spirt de 90 de grade. Și, mai presus de orice — să-i spună că-l iubește. Se buhăise, ochii i se tot înfundau în adîncul capului, se ridase, pielea lua o culoare alb-gălbui, de piele de gîscă, dar pretindea de la frumoasa femeie care sosea la vorbitor cu precizie de metronom să-i jure iubire veșnică. Uneori devenea amenințător. Pierdea orice echilibru. Susținea lucruri absurde, total neconforme cu trecutul nu tocmai îndepărtat. Jura că n-a iubit decît o singură femeie — pe ea. Că tot ceea ce a făcut a fost în folosul lor, al celor trei : al ei, al Nadiei, și ... și-al lui.

— Ai uitat-o pe Cleopatra ! se revolta Rodica.

— Cleopatra, dacă vrei să știi adevărul cel mai adevărat, m-a ajutat ea pe mine, nu eu pe ea. În primul rînd, să parvin, să cîștig bani, să coțcăresc (mediul începuse să-și facă simțită influența) perspective de aur, să fi putut, peste un an sau doi, să ne cumpărăm o vilă, o altă mașină — nu una ca prăpăditul meu de Taunus — să vă îmbrac, și pe tine și pe Nadia, ca pe două prințese. Trebuie să mă înțelegi, să ai vederi mai emancipate, să nu-ți anchilozezi judecata și nici să te lași dusă de nas de tot felul de presupuși binevoitori !

Ochii îi sticleau, ardeau, asemeni unui avocat la bară în fața curții cu juri, cînd caută pe orice cale să obțină achitarea clientului său. Femeia îl asculta prostită, gata — cel puțin atunci — să-l creadă, să priceapă cît a fost de naivă, cum a fost înșelată de alții, soțul ei fiind în realitate un erou care s-a zbatut și a alergat tot continentul în folosul ministerului, și deci al țării, care s-a sacrificat pentru „perspectivele de aur ale familiei sale“.

— Habar n-ai tu ce înseamnă să lucrezi cu străinătatea ! Toți sînt ca niște șacali. Vor să te devoreze — de-ar

putea. Să te înghită. Să te desființeze cu argumentele lor. Trebuie să ai un fler cu totul deosebit, să le miroși intențiile. Dar ce, eu sînt Dumnezeu ? ! Am făcut, poate, și greșeli. Poate. Dar toate au să se lămurească în timp, ai să vezi. De felul cum lucram, știau și alții. Și mă aprobau, că altfel nu se putea contracta nu știu care instalație, pricepe o dată, femeie ! Nu se putea.

— Dar...

— M-ai năucit cu atîți de „dar“ ! Ce „dar“ ? Asta a fost situația. Nu se putea altfel. Și mai las-o dracului pe Cleopatra, las-o ! Chiar dacă într-un anume fel am ținut și la ea, și tu, într-un alt fel, ai partea ta de vină. N-ai știut să sesizezi adevărata mea fire, să simți — că femeia trebuie să aibă un simț al ei, aparte ! — să simți, zic, ce anume caut eu la o femeie. Tu ești mai frumoasă, de zeci de ori mai frumoasă — mințea — decît scîrba asta de Cleopatra Arapu ! Dar ce folos.... Eu am un eu cu totul deosebit, mă exteriorizez doar în fața unei ființe care știe să mă domine, să mă cuprindă în mrejele ei cu personalitatea sa, cu tot ceea ce reprezintă ea ca femeie. Și nu te încrunta, te rog. Nu te mint !

— Nu mă încrunt. Te ascult, abia șopti Rodica.

— Fiecare amănunt din anatomia ei spunea ceva. Puteai să discuți cu ea ore în șir — fără să te gîndești la nimic urît. Vara, mai ales, vara, umbla prin casă așa cum o făcuse maică-sa, tot așa cum umblă un eschimos printre ghețurile Polului. La orice s-ar fi gîndit, dar la goliciunea ei — nu !

— Crezi, cumva, că alte griji n-am decît să aflu aceste amănunte despre... melresa ta numărul unu ? !

— Rodica, Rodica... Caut să mă disculp, draga mea, asta caut. N-am iubit-o niciodată, crede-mă, devenise însă o necesitate. Nu fiziologică, în altfel. Era, pentru mine, ca o oază în deșert.

— Oază în deșert... repetă ea abătută.

— Apă limpede și rece, asta era ea, nimic altceva.

— Dar... — o pauză lungă, aproape nesfîrșită, deși timpul era drămuț și fiecare gîndea la spațiul alocat vorbitorului — dar fotografiile arătate maiorului, tot în limpezimea acestei ape fuseseră developate ?

O nouă pauză, derutantă pentru bărbat, însoțită de o încruntare a ochilor obosiți, fu completată în final de un oftat sonor și de câteva cuvinte aruncate parcă altora :

— Complicată mai e și viața asta !

Din nou tăcere, de o durată mai redusă, apoi un nou oftat, și urmă o lungă argumentație, incoerentă, obositoare și tragică totodată.

Poate că i-ar fi explicat el, acolo, cum să procedeze ca să-i introducă înăuntru bani și alcool, dar nu mai avu cînd, și apoi nici nu era tocmai priceput la treburi *d-astea*. Apucă totuși să-i șoptească un nume și o adresă ; Fane Frangopol — recent eliberat — care „o să-ți explice el cum să procedezi. E dat dracului, ai să vezi !“ Și repetă adresa șușotindu-i și două sau trei indicații suplimentare :

— Intri în curte, pe stînga sînt uși și ferestre, multe, în dreapta un zid, iar în fund, mai într-o parte, o căsuță cu două camere. Casă lui. Acolo stă. E formidabil individul, ai să te convingi cum o să dai cu ochii de el. O să-ți explice ce să faci. Eu am obținut de la medic recomandarea să beau lapte. Așa că...

Profesorul, după un an de abrutizare și bleșteme la adresa celor care îl arestaseră, se resemnase cu noua situație și, încet-încet, devenea unul „de-ai casei“. Nu mai avea în față decît un scop : să termine mai repede, să se angajeze undeva — în învățămînt știa bine că nu mai era rost — și să se recăsătorească „cu o puștancă drăguță“.

— Găsesc eu una tinerică frumușică și cu lefșoară bună, cu casă, poate și cu ceva bănuți puși deoparte. O duc eu cu zăhărelul, pînă *mă ia* . Doar nu-mi stă scris în frunte cine sînt și de unde vin. Totul e să ies zdravăn de-aici, în putere. Încolo... mă descurc eu, prost n-am fost niciodată — ce mama dracului !

Cînd putea făcea dușuri reci și gimnastică. Țigările le schimba cu alții, pe pîine. Cu gardienii era respectuos și supus ca un dulău ciobănesc. Cu ceilalți deținuți — auto-

ritar și distant. Chiar arrogant și cinos, cu unii. Mai cu osebire cu „bobocii“. Apoi, pe parcurs, îi tria : *ăștia* sînt mormoloci ușor de dus de naș și de fraieri. *Ăia* ceva mai ai dracului, dar dacă știi cum să-i iei, se înmoaie ca ceara. Doar *ăi de colo*, de ei să mă feresc ; sînt unși cu toate alifiile. Cu unii ca *ăștia* — nu-ți merge. De te ghicesc, ai sfeclit-o. Ba te mai făc și de bășcălie. Și nu merge nici : ori eu ori ei. Împreună ! În definitiv pușcăria e mare ; e loc pentru toți. Să nu facă însă pe scîrbele, că !...

Amenințarea era aruncată în vînt. Toți erau egali și supuși aceluiași legi, unele scrise, altele nu. Pe cele nescrise se bazuia cîtiva, printre care și el, profesorul condamnat la șase ani.

Pe bărbatul Rodicăi, după ce-și făcuse anumite socoli, îl luase sub oblăduirea sa. Simțise că e un caracter slab, ușor de încovoiat, dar cu relații „afară“, de care, poate, o să profite și el cîndva. Și de ce n-ar *profita* și de nevastă-sa, cînd s-o elibera — „înaintea lui, oho !...“ — că prea o lăuda ? Apoi mai era la mijloc și fiică-sa, despre care de asemeni aflate că ar fi ceva de capul ei. Nu ! — oameni de felul *ăstuia* nu trebuiau lăsați deoparte. Păreau de preț.

Pe urmă el, profesorul, mai avea și alte planuri, ticluite în nopți de insomnie, cînd simțea că dracii îi dau tîrcoale, îndemnîndu-l la rele. Și *asta* în ciuda anumitor medicamente inhibitorii strecurate în mîncare, îndeosebi în ceai, cafea și ciorbe. Și cum *profesorul*, prin relațiile sale, afla din timp de la bucatărie ce se poate mîncea și bea fără grijă, îi șoptea și protejatului :

— Nu hali cafeaua ! E *torpilată*. Dă-o nasoilor, pe orice, pe două-trei țigări.

Și deși bromura nu dăuna cu nimic organismului, *profesorul* avea grijă să-i insuflă celuiilalt un torent de maladii și repercusiuni fiziologice — dacă cumva ar fi înghițit o lingură din cafeaua sau din ce afla el că e *torpilat*.

— Nu mai ești om toată viața ! mințea fostul dascăl cu nerușinare. Adio femeii, adio tot, o epavă *mon cher*, ascultă la mine, că sînt mai vechi pe-aici și știe mandea ce spune !

„Mai vechi“ cu cîteva luni, dar aceste luni îi dădeau un ascendent nebănuit asupra celor mai noi.

— Trebuie să fim şmecheri, dragul meu, trebuie să procedăm de așa manieră. încît atunci cînd *vom ieşi*, să fim la fel de proaspeţi şi sănătoşi ca în ziua cînd am cunoscut pentru prima dată femeia. Pricepi ? Să ne conservăm, să ducem o viaţă cumpătată şi plină de grijă pentru ziua de mîine. Altfel...

Urma un tablou sumbru, pe prim-plan fiind trecută impotenţa şi decrepitudinea fizică.

— Nici eu şi nici tu — dumneavoastră şi dumneata, de la începutul cunoştinţei lor, rămăseseră undeva în urma timpului — n-o să facem anii daţi de ăia. *Muncim*, că munca te ţine pe picioare şi mai scoţi şi-un supliment de haleală şi de ţigări, căutăm să stăm cît mai mult la aer, că aerul e mană cerească pentru unii ca noi, şi nici nu trebuie să uităm că bărbatul e tot bărbat şi trebuie să fie în stare să dovedească *asta* în orice moment. Pricepi ?

La început nu pricepea el mare lucru. Da mai mult din cap, să nu fie crezut prost. Dar apoi, încet-încet, fu adus la un numitor comun. După o vreme, celor doi li se alătură un al treilea, un pungaş de buzunare uns cu toate alifiile — după cum îl lăuda profesorul — şi acesta ajunse repede să facă pe şantagistul, chiar şi cu prilejul celei mai neînsemnate încălcări a regulamentului închisorii. *Profesorul*, erijîndu-se în şef al micului grup, ajunsese peste noapte factor de temporizare şi împăcare :

— Hahalera asta de pungaş ne poate da în gît şi-atunci gaia ne-a luat. Aşa că las-o şi tu mai moale şi nu fi prost. Zi ca tine dar fă ca el ; aici nu-i ca *afară*. Multe sînt pe dos.

După alte cîteva luni, Rodica mai să nu-l recunoască ; începuse să se îngraşe, să se rotunjească, şi femeia consideră că bunătăţile aduse de ea sînt cauza. Întotdeauna precipitată şi emoţionată de ambianţa cu care nu s-ar fi putut obişnui niciodată, nu avea cum să intuiască faptul că această falsă stare prosperă era numită, în limbajul altora, buhăială. Şunca, salamul, dulciurile alunecau mai toate pe gîtul celor doi amici, îndeosebi pe al *profesorului*, în schimbul castroanelor cu ciorbă. Mai socoti o cauză şi traiul în aer liber, pe pogoanele cu zarzavat ale închisorii, şi se îngrijoră nespus cînd află de zvonul care circula

cum că o să fie transferat — el, dar și alții — la un alt penitenciar, unde se lucra mobilă. Zvonul însă data de mai multe luni, neconfirmat încă de fapte, totuși Rodica se îngrozea la gândul că va fi nevoită să alerge la gară, să se suie în tren, să se dea jos, să se suie în alt tren și, în sfârșit, să ajungă la poarta noii închisori. Ofta, se trăgea la față. Nadia o încuraja din toți cei 15—16 ani ai ei, dar nici ea, fata, nu era lipsită de necazuri.

•

O profesoară, în pragul pensionării, poate ca să-și demonstreze atotștiința în fața clasei, poate, doar ca să-și dovedească sieși cât e de mărginită, o întrebă pe fată, la sfârșitul unei ore de curs :

— Unde-i tac-tu, Nadia ?

Fata se îmbujoră, se ridică în picioare, o privi o clipă, contrariată, apoi se așează la loc, jos, demonstrativ.

— Nadia — cu tine am vorbit ! Te-am întrebat ceva ! se precipită profesoara.

Nadia, într-o tăcere deplină, deschise o carte.

— Ascultă, fetițo ! Încă nu mi s-a întâmplat să întâlnesc o astfel de neobrăzare ! Unde te trezești ? !

— La școală, după ora de curs de limba germană, răspunse fata, cu o ureche în mîna pergamentoasă a femeii ce predă limba lui Goethe.

— Și ? !

— Și ?... și Nadia săltă din umeri, a nedumerire, de-a-cum pe deplin calmă, gata să înfrunte femeia ce mirosea a paciuli și naftalină.

— Te-am întrebat, unde-i tac-tu, nerușinato !

— Am spus, la timpul potrivit, tovarășului director și tovarășei diriginte și, dealtfel, cred că știți și dumneavoastră : tăticu e la pușcărie, domnișoară profesoară !

Rămasă perplexă, profesoara scăpă urechea din mîna și privi la fată ca la altă arătare :

— Cum, și-o spui așa, de parcă-ar fi plecat într-o călătorie de plăcere ? !

Bombănind ceva, profesoara luă catalogul de pe catedră și răbufni spre ușă întrepîndu-se glonț spre biroul directorului. Cînd fu gata să apese pe clanță, rămase cîteva

elipe locului, ca prostituată, apoi, cum era după ultima ei oră de curs în acea zi, nimeri ușa care da în stradă, îndreptându-se aproape în fugă spre un Renault 16, vișiniu, parcat în apropiere. Cu mișcări precipitate scotoci după chei în poșetă, le găsi, descurie ușa, răsuci cheia de contact și demară nervoasă — ciocnindu-se cincizeci de metri mai încolo cu un Bucegi cu remorcă.

O lună mai târziu, după ce isprăvisese cu spitalizarea, n-a mai vrut sub nici un motiv s-o primească pe Nadia la orele ei :

— Ori eu, ori ea !

— Sînt necăjită din cauza Nadiei, începuse Rodica discuția cu cunatul ei.

Apoi, fără să omită vreun amănunt, povesti rudei sale tot ceea ce știa despre cele întîmplate la sfîrșitul orei de limba germană.

— Nu vrea s-o mai primească la ore, sub nici un motiv. Amenință cu demisia ! se arată sincer alarmată femeia, pentru care bărbatul avea simțăminte destul de felurite, un amalgam de simpatie, și compasiune, necaz și ciudă, nu știa nici el de ce.

Dacă ar fi fost să răspundă cîstit, ar fi ridicat din umeri. Fizic — da, o plăcea, dar nu încît să-și piardă capul. În altfel... Nici n-o cunoștea prea bine. Mai mult din cele aflate de la nevastă-sa, sora celui arestat. Atunci ?... Necazul și ciuda proveneau de acolo că el nu concepea că e posibil să-ți duci viața alături de careva care te consideră o anexă, un apendice al existenței cotidiene.

Cînd Rodica i-a telefonat, întrebîndu-l dacă poate să-și irosească cîteva minute, a rămas oarecum surprins. Era aproape sigur că femeia solicita — în sfîrșit — un sprijin pentru a se angaja undeva, pentru a-și îmbunătăți situația materială. Sperase, un timp, că femeia rămasă fără bărbat pentru mai mulți ani o să-i solicite ajutorul, și el o să i-l dea, așa cum dealtfel îl da zilnic și altora, total necunoscuți lui. Era un om care, în postul unde era pus, avea prilejul să facă mult bine, să descurce o mulțime de ițe încîlcite de încăpățînarea obtuză a unor birocrați sau de

nepriceperea altora, ajunși prin cine știe ce împrejurare cocoțați în posturi de unde printr-un simplu „se aprobă” sau „nu se aprobă”, făceau lumină sau, dimpotrivă, întuneric, în cauze care mai de care mai diverse.

Or, cumnată-sa, nimic, nici un semn din partea ei că ar avea nevoie de sprijinul lui. I l-ar fi dat total dezinteresat, cu dragă inimă, poate și din cauză că femeia avea o fată — cum de mult dorea și el să aibă — pe care, dealtfel, aproape că nici nu știa cum arată. O văzuse o dată, cu câțiva ani în urmă, dar imaginea de-atunci a fetei de 10—11 ani se estompase, abia dacă și-o mai amintea foarte vag. Își da seama că îmbătrânește, și el și Marieta, și că, copii, de-acum încolo, dacă n-au făcut pînă acum, nici n-or să mai facă vreodată.

— Ar fi două soluții, vorbe el mai tîrziu, după ce privise minute în șir pe fereastră, unde? — nici el nu știa. Ori ca această profesoară să fie chemată la minister, să se stea de vorbă cu ea pe îndelete, ori să aranjăm lucrurile de așa manieră încît fata să se transfere la o altă școală unde se predă limba germană. Dumitale, care dintre alternative ți se pare mai convenabilă?

— A doua, veni răspunsul femeii dictat de însăși dorința Nadiei, care o cunoștea cel mai bine pe profesoară. „Am opt și nouă pe primele două trimestre, mămico. Repetentă, n-o să mă poată lăsa în nici un caz, dar la anul?... Discuții, cereri de reexaminare, timp pierdut și alergătură și pentru tine“...

— Chiar ea și-a exprimat dorința de a se muta la altă școală. Și așa, și fără situația asta neplăcută, nu stă acolo pe roze, continuă Rodica.

— Are dreptate fata. Dar cine e de vină? Dumneata? Ea? Nu. Taică-su, în primul rînd, și abia ceva mai încolo... alții. Nu vreau să dau lecții de conduită altora, cînd poate eu însumi am nevoie de așa ceva. Măcar fie și pentru ceea ce gîndesc privind la dumneata — cu... cu alți ochi decît cei ai profesiei mele sau de soț al cumnatei dumitale.

— Nu înțeleg, abia înșă Rodica, aproape neinteligibil...

— Mai bine... Dar să revenim la Nadia — se trezi din visare bărbatul vorbind pe un ton care părea al altuia. Deci, zici, ar fi de preferat să i se aprobe mutarea la o altă școală...

— Da, dacă se poate.

— O să încerc. O să fie însă nevoie de o cerere bine motivată. Și eu aș zice să excludem de la bun început cazul cu discuția dintre ea și profesoară. Să căutăm altceva.

— Să presupunem că problema asta se va rezolva convenabil pentru ambele părți : pentru Nadia și pentru profesoară. Am zis „ambele părți“, convins fiind că nici... amazoana asta de 50 de ani nu-i tocmai încântată de zarva stîrnită în jurul ei și că dorește sincer să se aștearnă uitarea în jurul acestui caz.

— Nu știu, îți spun sincer, dacă o să mă pot revanșa vreodată pentru tot ceea ce faci ca să ne ajuți...

Rodica vorbise abia silabisind, privind în gol, cu gândurile împrăstiate, necăjită.

— Eh, dacă aș aștepta recompense pentru binele, binele dar și răul pe care-l fac zilnic, ar însemna să n-am somn.

— Răul ? Răul — ai zis ? ! se miră femeia.

— Exact. Și-am să mă explic. Dacă un oarecare X cere un lucru imposibil și eu nu sînt de acord cu cererea sa, nu consideră, plecînd din biroul meu, că i-am făcut un rău ?... Pînă aici merge judecata lui, asta e, și n-am să fiu tocmai eu în stare să deschid capul a nu știu cîte zeci de oameni. Fac bine dar fac și rău. Rău — în concepția cîtorva, bine-înțeles, dar tot „rău“ se cheamă. Judecătorul care l-a condamnat pe soțul dumitale la 15 ani închisoare nu ți-a făcut un rău ?

Rodica tăcu derutată. Convorbirea avea loc în casa cumnatului ei, în absența Marietei care, după ce le făcuse cîte o cafea, se retrăsese într-o altă încăpere.

Femeia sta pe un scaun, la masă, cu mîinile adunate în poală și cu bustul aplecat, cu sînii tăiați în două de tăblia mesei. Acolo privea bărbatul ce sta pe un alt scaun,

dincolo de masă, dar femeia era departe de privirile și de asociațiile de idei învălmășite în capul interlocutorului.

— Nu... Nu, răspunse Rodica într-un târziu, repetînd pe „nu“. Dacă nu-l condamnă *el*, îl condamnă *altul*.

— Atunci poate că... legea-i rea.

Frumoasa femeie se îndreptă în scaun — și pieptul reveni la forma sa firească — apoi privi în ochii cumnatului ei :

— Nu, nici legea nu-i rea. Atîta vreme cît este aceeași pentru toată lumea...

— Iar eu, atît cît pot, caut să definesc și să despart aceste două noțiuni : binele și răul. Așa că dacă fac un bine, nu-l fac nici pentru dumneata, nici pentru Nadia, ci pentru că așa socotesc eu că e în firea lucrurilor. De aceea nu caut și nici nu pretind să fiu recompensat în vreun fel, adăugă bărbatul după o clipă privind lung la cumnata lui.

— Oricum...

— Nu ! N-ai dreptate. Știu ce vrei să spui. Exact m-aș fi comportat și dacă în fața mea, acum, s-ar afla soția unui dușman de-al meu, urîță foc, chiar dizgrațioasă !

— Deci eu — și se opri derutată, privind nedumerită la bărbat — deci eu sînt un... un nimic, un ce indefinit, o ființă alipită nu știu căror paragrafe de lege !

— Ba nu. Nu. Pînă a mă hotărî asupra... cazului în speță — iartă-mi terminologia ! — exact așa te consideram, aici ai dreptate, dar *mai înainte* și *după aceea*, ai fost și ai rămas... Rodica. Pricepi !

Femeia simți cum i se înalță ritmic corsajul, deși nu dorea așa ceva, și-și impuse să fie cît mai calmă și să nu mai privească în ochii bărbatului, întrebîndu-se înciu-dată de ce, oare, tocmai ochii spun mai mult decît oricare altă pîrticică a ființei omenеști. Se ridică în picioare, odată cu un „da“, urmat de un „pricep“, și-și căută poșeta.

— De ce nu mai stai ? Nadia e la școală.

— Dar Marieta e aici, alături...

— Este, și nu-ți ascund că nu prea te simpatizează. Ți-o spun pentru că am certitudinea c-o știi. Poate fiindcă consideră că și dumneata ești vinovată de faptul că frațele ei e acolo unde e, poate... poate și de altceva...

— De ce, „de altceva“ ?

— O antipatie reciprocă, să zicem, încercă bărbatul.

— Reciprocă ? Eu n-am nimic cu ea. Nici tocmai dragă nu-mi este, e adevărat, dar nici nu cred că aş avea ceva de împărţit cu ea. Nu eşti de aceeaşi părere ?

Bărbatul nu-i răspunse. O privi lung, enigmatic, fără ca ochii săi să spună ceva precis, apoi luă pachetul de ţigări de pe colţul biroului, aprinse una, trase un fum, două, ca abia apoi să-i întindă şi femeii pachetul odată cu un „nu fumezi, nu-i aşa ?“

— Nu.

— Mai bine. Marieta fumează ca o turcoaică, ziua şi noaptea, eu abia zece sau cincisprezece. M-aş lăsa însă şi de astea, dacă s-ar lipsi şi ea. Nu poate, zice. Să o oblig, n-am cum. Aşa că...

— Am plecat, şi-ţi rămân din nou îndatorată — şi femeia se ridică.

— Mai stai ! Te rog. Nu mi-ai spus ce ai făcut cu serviciul. Era vorba...

— Tata...

— Ce-i cu tata ?

— El... El mi-a interzis. Sau, mai bine zis, el m-a povăţuit să mai am răbdare. Zice că ar fi auzit vorbindu-se despre... despre o amnistie, graţiere, aşa ceva.

— Pentru... — şi bărbatul privi la ea cu o uşoară undă de ironie — pentru delikte d-astea, d-astea legate de subminarea economiei naţionale ?

— Nu ştiu... Nu mă pricep. De unde, să ştiu ?

— Şi pînă atunci ? Tot... tăticu ?

— El. Îmi dă lunar o mie de lei. O mie, o mie şi două sute, uneori. Mulţumită legii ăsteia noi, *a ieşit* cu o pensie de două mii şi-un pic. Se aştepta la 1 200, maximul, după legea veche.

— Ai un tată bun. Dar dacă totuşi, vrcodată...

— Mulţumesc. Cît mai sper, încă...

Pînă să se despartă, îşi dădură mîna. Bărbatul, o clipă, vru să i-o sărute, dar, în loc de acest gest firesc, o ţinu într-a lui mai mult decît s-ar fi convenit, privind-o lung, serios, chiar grav. Nu şi-au spus nimic, nici un cuvînt şi totuşi poate multe s-au schimbat atunci între ei doi.

— Cînd mai ai timp, mai vino pe la noi.

— O să... încerc. Timp am. Transmite-î, te rog, Marietei, sărutări. Sau mai bine cheam-o dacă vrei.

— Mai bine. Să nu-și închipuie cumva că ai ceva cu ea, că nu ți-e simpatică.

— Cu ea n-am nimic, repet. Tot așa după cum, recunosc, nici deosebit de simpatică nu-mi este. Nu te superi, nu-i așa ?

— Deloc ! Întotdeauna am apreciat sinceritatea.

— Eu, după câte-mi amintesc, n-am prea avut de-a face de multe ori cu această noțiune. Cheam-o, te rog !

Bărbatul se ridică, deschise o ușă și o strigă de două ori, pînă-i răspunse. Apoi așteptară cîteva clipe, în picioare, ea doi străini.

Marieta intră îmbrăcată într-un capot de casă, lung, cu părul *blond cendré* adunat coc în creștetul capului, puțin obosită, puțin absentă, dar și destul de neglijentă cu ea însăși.

— Pleci, dragă ? Și, îndată, către bărbatu-său : Ai ajutat-o, scumpi ? Poți să faci ceva ?

— Da, nu-i un caz prea complicat. Un transfer, de la o școală la alta.

— Ei, îmi pare bine. Dacă bietu' frate-meu e acolo unde e, săracu, măcar fii-sa să n-aibă neplăceri ! Și către Rodica : Te mai duci pe la el ?

— Lunar, se înțelege. Îi duc ce se găsește mai bun prin magazine.

— Du-i că merită, bietu' de el ! Întotdeauna, săracu', a suferit pentru alții. Parcă a fost un blestem. Dacă vrei, putem să-i facem și noi un pachet. Nu-i așa, dragă ? — și-și îndreaptă privirile spre bărbatul care privea absent la rafturile bibliotecii.

— Nu, nu-i nevoie, se grăbi să refuze Rodica. Mai târziu, cînd o să fie permis să-i duc mai mult de cinci kilograme...

— Totuși...

— O să vorbim noi despre problema asta, interveni soțul Marietei. Să se aranjeze mai întii situația Nadiei, nu ? — și privi la Rodica cerîndu-și parcă scuze pentru „mărinimia” Marietei.

— Da. Îndată ce am un răspuns o să vă anunț

— Dar mai vino și pînă atunci pe la noi, mai vino. Ne face plăcere, mai vino ! Și adu-o și pe Nadia. Doar e nepoata noastră, ce naiba. S-o fi făcut fată mare !

— Da, a crescut, e o adevărată domnișoară.

— Sărăcuța...

•

Cu priviri hapsîne cercetă în grabă cele aduse. Dintr-o ochire își dădu seama că nevastă-sa nu fusese la Fane Frangopol — s-o învețe proaspătul ieșit din închisoare cum să introducă între ziduri, alcool. Alcool pur, de nouăzeci și ceva de grade — și bani. Doar din cele obișnuite conținea pachetul ; salam de Sibiu, mușchi țigănesc, puțină șuncă de Praga, prăjituri, zahăr, doi struguri, bomboane...

— De ce ? ! o luă la rost, cu glas reținut, să nu fie auzit de gardieni.

— N-am... N-am avut bani, șopti femeia spunînd adevărul doar pe jumătate.

— Cum n-ai ! Ai fost la Marieta, să-i ceri ? Cere-i ! Căposul de bărbată-su are cîteva mii pe lună. Să nu faci pe jigodia, că-i acu mare și tare. Și ce, taică-tu nu-ți mai dă „mia“ ? !

— Îmi dă. Îmi dă mai mult. Luna asta mi-a dat o mie și patru sute, dar gîndește-te și tu : cheltuielile casei, astea — și femeia privi la pachetul cu bunătăți desfăcut la control ca un sugaci desfășat — pe urmă Nadia a avut nevoie de o uniformă nouă.

— Nu știu. Descurcă-te. Mai faceți și voi economie. Neapărat îmi trebuie bani. Auzi, tu ? Măcar trei-patru sute, înțelegi ? Dacă am bani și spirt, o duc aici împărțește. Iar dacă vine amnistia, scap, auzi ? Și-atunci să vezi trai. Nu mai sînt eu prost, auzi ? Și... și n-ar strica să te duci și la Cleopatra, să-i ceri și ei ceva bani. Ea are întotdeauna parale, e dată dracului. Îi spui că te-am trimis eu.

— Nu mă duc ! fu cît se poate de categorică femeia venită la vorbitor în acea dimineață senină de început de toamnă.

— De ce ? De ce nu te duci ? Nu fi proastă !

— Fiecare om are mîndria lui, trebuie să mă înţelegi şi pe mine, şuşoţi ea, cu ochii după gardianul care supra-veghea vorbitorul, deşi acesta părea absent cu totul.

— Mîndrie, pe dracu ! sîsîi el. Vouă, ăstora *de-afară*, vă convine să vorbiţi despre mîndrie, păi sigur, da' ia poftim să vă văd aici, mai vorbiţi la fel ? Şi-apoi banul n-are miros, cred că ştii asta !

— O să-ţi aduc, şi bani şi spirt, dar la ea nu mă duc.

— Eşti o proastă, asta eşti ! De ce să nu te duci ? !

— De ce... şi Rodica privi lung la el, tăcută, uitînd că timpul alocat vorbitorului era drămuît cu mînutul, că şi alţi necăjiţi îşi aşteptau rîndul în sala de la intrare.

— Du-te, şi-ai să vezi că...

— Taci ! Nu mă duc.

— De ce, femeie, de ce ? îşi ieşi el din fire, atrăgînd totuşi atenţia gardianului.

— Fiindcă s-a dus tata, în preajma procesului, să-i ceară bani pentru avocaţi — fără ştirea mea ! — şi l-a repezit de nu s-a văzut.

— L-a repezit ? ! se încruntă deţinutul, întunecîndu-se.

— I-a spus... dar nu-ţi mai spun.

Şi femeia privi în lături, la gardianul tînăr şi bine hrănit care privea la ea admirativ.

— Vorbeşte ! Ce i-a spus ? — nu mă perpeli atîta, că trece timpul !

— Că... dacă ai fost prost, prost să mori. Asta i-a spus în linii mari, poftim, dacă ţii s-o ştii neapărat.

— Cleopatra ? !

— Ea, nu eu, să nu ne confuzi cumva.

După o clipă, pînă să apuce să răspundă, se auzi glasul de stentor al gardianului care anunţa că timpul alocat vorbitorului din acea zi se terminase :

— Vezi să nu uiţi, se precipită el, şoptindu-i apoi abia auzit : spirt şi bani !

— Bine, bine.

— Mai ţii minte adresa ? Fane Frango...

— Ştiu, lasă, n-am uitat-o !

— Aştept. Pa. Sărut-o pe Nadia şi transmite-i cele cuvenite. Pa !

— La revedere.

— Stai. Du-te și la Marieta. Cere-i și ei ceva parale, dacă... Doar e soră-mea, mama dracului s-o ia — cu bărbat-su cu tot !...

Ieșind pe ușă, Rodica rămase o clipă locului, nedumerită, orbită de strălucirea soarelui, apoi privi lung la blocurile înălțate dincolo de drum, pe dealul din față și, încet, cu pași abia mișcați, porni să urce spre stația autobuzului.

În *dormitor*, de cîtva timp, s-au schimbat multe. Cei doi haidamaci de la început au fost transferați la un alt penitenciar și acum el doarme între *profesor* și noul lor amic, șantagistul, *afară* hoț de buzunare — incorigibil.

— Și zici că-i frumoasă ? îl întrebă, poate pentru a suta oară, *profesorul*.

— Frumoasă — e puțin spus. E divină, e superbă, e nemaipomenită.

— Așa ni se pare orice femeie, de-aici dinăuntru, îngînă pungașul sceptic.

Era noapte, tîrziu, aproape de miezul nopții. Ceilalți sforăiau de jur împrejur, sus și jos, obosiți.

— Ba nu, e frumoasă. Mă pricep. Frumoasă dar cam rece. Are niște sîni !...

— Cum, cum sînt ? sărîră amîndoi, în același timp, deși mai auziseră și alteori zugrăvirea amănunțită a fizicului Rodicăi.

— Splendizi, dragii mei, splendizi !

— La 34 de ani ? se îndoi pungașul.

— Da, da, la 34, ce te miri ? Depinde de carnație.

— Poate d-alea iubite de mandea prea de timpuriu, chicoti și *profesorul* din cealaltă parte.

— D-alea, ne-d-alea, e grozavă. Ce știți voi !...

Cînd isprăvea cu Rodica, *profesorul*, vicios înăscut, aducea vorba și de Cleopatra, zgîndărindu-l, doar o afla vreun amănunt inedit.

— Cleopatra...

Urma, de regulă, un oftat prelung, apoi o perioadă de tăcere deplină, respectată cu sfințenie de ceilalți doi, după care era făcută șoptit descrierea anatomică a fiecărui

amănunt, de la picioare și pînă la cocul din creștetul capului.

— Prima dată, spune cum a fost prima dată ! îl așîța profesorul.

— Ce să mai spun ?... Nici nu credeam că o să fie a mea, vreodată, această femeie. Am cunoscut-o întîmplător la un cocteil dat de o ambasadă — n-are importanță care — cu nu știu ce prilej. Psss ! ce femeie, mi-am zis. Ce statură ! Ce ținută ! Ce corp !... Era vara, prin august, cînd de fel lumea bună e plecată la mare, așa că nici o alta nu-i putea ține piept. Îmbrăcată, cum era atunci, părea mai goală decît o nudistă. Ce s-o mai dezbrac din ochi, că n-aveam ce. Toată se mula într-un veșmînt croit anapoda, care mai mult dezgolea decît acoperea. I-am propus, prostiț de imaginea ei și amețit de whisky, să facem a doua zi o escapadă, undeva la munte, și a admis. Nu puteam să-mi cred ochilor. Mi se tot părea că visez. Cînd în dimineața următoare îmi pregăteam mașina de drum, tot nu îndrăzneam să am certitudinea că o să vină la întîlnire. Mi se părea ceva cu totul irealizabil, de domeniul fantasticului.

— Și-a venit ? se auzi în duet vocile celorlalți.

— A venit. Ea. Aceeași. Parcă-o văd. Înaltă, suplă, totuși solidă, un fel de Maryline Monroe brună, cu sîinii cît bostanii de Arad, cu rochia atîtica — și arată pe propriile-i picioare cam pînă unde — un decolteu nu tocmai îndrăzneț, totuși nerușinat pentru o femeie cinstită care întîlnește un bărbat pentru a doua oară, ce să vă mai spun... abia puteam să conduc. Cum de nu m-am bușit de vreun „morcov“, nîci acum nu știu. Fugeam ca un nebun, cu ea alături. Cu un ochi priveam la șosea, cu celălalt la genunchii ei. Și dacă ar fi fost numai atît... Dar trebuia să-mi întorc mereu capul la dreapta, spre ea, spre decolteu. Cum am trecut de Ploiești, a început linia aia de asfalt, ca trasată cu rigla. Am apăsât pe accelerație pînă-n fund. „Mai încet, te rog, vreau să ajung întreagă înapoi acasă !“ mi-a cerut ea. Pe dracu, mai încet... Regretam că n-am la dispoziție un Mercedes sau un Cadillac. Vorbisem la Aro să-mi rețină o cameră, și vă închipuiți de ce mă grăbeam. Cînd mai aveam cîțiva kilometri pînă la Băicoi, alt ghinion ; ea. Mă privește și-mi zice : „Îți place

porumbul copt ?“...- Privește la ea cam șasiu, domolind viteza, și ce să-i răspund ? Zic : „Da, îmi place“.

— Atunci trage pe dreapta, să furăm cîțiva ! Îi coacem mai încolo, undeva, poate la „Dobrescu“.

— Dobrescu, ăla de pe stînga, de lîngă „benzină“ ? se grăbi să întrebe pungașul, care își amintise că, în urmă cu cîțiva ani, prins cu mîna în buzunarul altuia, la Sinaia, fusese readus în Capitală cu o mașină care făcuse escală la Băicoi, la „Dobrescu“.

— Ăla, dar taci dracului din gură, nu mă mai înterupe, se revoltă el din nou, necăjit că acele clipe care îi aduceau în fața ochilor timpurile de demult, greu de presupus că se vor mai întoarce vreodată, erau tulburate de intervenția celorlalți.

— *Scuzemoa, musiu*, dă-i drumul mai departe că-mi pare că vine *puntu culminant* ! își ceru iertare pungașul.

— Taci și ascultă ! Și cum vă spusei, voia porumb copt. Am tras pe dreapta și-am intrat amîndoi în pogoa-nele acelea de porumb, întinse cît vezi cu ochii. Era prin august, v-am mai spus, mi se pare. Eu, precaut, lungesc gîtul la stînga și-n dreapta, să nu dea peste noi vreun paznic, să mă fac de rîs pentru cîțiva știuleți, să aibă ce discuta cei din minister. Nimic. Liniște. Abia doar, din cînd în cînd, cîte-o mașină-două treceau încolo și încoace pe lîngă Wartburgul meu. Încercam cinci știuleți, pînă rupeam unul. Erau prea cruzi, n-aveau boabe. Am rupt unul, doi, trei și cînd ea l-a rupt pe-al nu știu cîtelea și se căznea rîzînd să mi-l înghesuie sub haina încheiată la toți cei trei nasturi, doar ce-o văd că mă privește în ochi, îmi zîmbește — oh ! ce zîmbet serafic !... — și nici nu știu cînd și cum m-am trezit în brațele ei. Sau ea într-ale mele, nu mai știu. Ne-am sărutat minute în șir, în picioare, eu lîngă un cuib de porumb, ea lîngă un altul, acolo, înghioldindu-i sîinii cu știuleții furați, ea strecurîndu-și în mine un genunchi, hoștește, ce să vă mai spun, gata-gata să cădem acolo, jos, printre mușuroaiele împietrite de secetă. S-a trezit însă ea, prima :

— Haide, să mergem, haide, dă careva peste noi.

— Să mergem, am bilbiit și eu, amețit, simțind că se învîrtește pămîntul, adică ogoarele alea, cu mine. Cînd și

cum m-am suit la volan, nu mai știu. Știu doar atât că la „Dobrescu“ eram gata-gata să iau în bot un motociclist care venea dinspre Cîmpina, și trăgea la benzină. Din pricina ăstuia — că au urmat, vă închipuiți, înjurături și amenințări — n-am mai parcat alături, lângă restaurant, ci ne-am dus mai înainte. Am trecut prin Cîmpina ca o vijelie, am urcat Breaza cu 120 la oră, și am coborît Gura Beliei ca un zănatec. Noroc cu ea, că mi-a spus să opresc undeva să mîncăm, că altfel nu mai opream pînă la Brașov. Am oprit la Izvorul Rece. Am stat acolo... două, poate chiar trei ore. Am mîncat și am băut ce-aveau ăia mai bun și am plecat mai departe, ceva mai puțin grăbiți. Dincolo de Bușteni, pe dreapta, se făcea un tîpșan verde împetritat pe alocuri de trunchiuri de brazi decojiți. Acolo am oprit, să bem apă. Am băut, apoi am pornit printre bușteni în sus, spre dreapta, mînați de nu știu ce instinct, spre pădure. Și-am mers printre copaci pînă n-am mai zărit decît cerul deasupra noastră. Ea, obosită, s-a lăsat pe un brad doborît de furtună. Ce era să fac ? M-am așezat alături și eu. Și... — făcu o pauză, cu tîmplele între palme — acolo am iubit-o. Pe bradul acela culcat la pămînt.

— Cam tare pătucul ! chicoti pungașul.

— De unde știi ? Poate că... și profesorul miză pe altă alternativă, rîzînd înfundat.

— Ba nu. Am așternut haina împăturită în două, și... Și cînd era mai bine, în liniștea aceea deplină, abia doar un pic destrămată de guițatul claxoanelor ce alergau pe șosea, cînd eu mă credeam în al patrulea cer, tot avînd impresia că visez, deodată, ca un bici primit pe pielea goală, aud un... „Să vă fie de bine, nenisorilor“ !

— Ce, ce ? ! Cine ?

— Vreun pădurar ! ?

— Pe dracu ! Altă pereche. Niște puști cu caș la gură. Văzusem cu o motocicletă trasă pe dreapta, ceva mai încolo de mașina mea, de unde însă să știu ce-i cu ea ? Așa, vă închipuiți, s-a dus dracului toată plăcerea, iar imbecilii alergau chicotind și hohotind ca niște nerușinați spre rabla lăsată în drum. Am încercat eu să înnod firul, dar degeaba. Femeia era toată un ghem de nervi. Mă

aşteptam să-mi spună să întorc maşina şi să ne întoarcem la Bucureşti.

— Da' ce, era proastă ! ? cotcodăci din întuneric *profesorul*.

— Dacă te-a simţit cu lovele, nu dădea ea bir cu fugiţii numai dintr-atît. Femeia-i dată naibii cînd vede că-i rost de ciuguleală, completă şi celălalt.

— Sînteţi doi imbecili. Habar n-aveţi ce înseamnă să cucereşti o femeie de talia Cleopatrei mele !

— Eeh ! La un adică, ce mi-e Tanda ce mi-e Manda... Chestie de săpun şi de parfum. Şi de ochi daţi peste cap, de ifose şi de ţoalele puse pe ea. Că fără ţoale... şi pungaşul făcu un gest de lehamite...

— Mai taci o dată din gură ! nu-l mai întrerupe, interveni profesorul. Zi, domnule, mai departe, zi că am impresia că abia de-acum încolo începe ce-i mai interesant.

— Gata ! Lăsaţi-mă ! Nu vă mai spun nimic. Lăsaţi-mă ! şi, după cîteva clipe de linişte, cînd din întuneric se auzeau doar sforăiturile celor din jur, începu să hohotească înfundat, un plîns nervos, deşi făcea eforturi evidente să se abţină.

— Ce-ai, musiu, te-a apucat amocul ? Te-ai damblagit la păsărică ? şi pungaşul îl zgîlţii de un umăr, ca mai apoi să încerce să-i dea curaj exclamînd cu patos :

— La dracu cu toate femeile, musiu ! Toate sînt la fel, o apă şi-un pămînt !

— Lasă-l în pace, huidumă nesimţită ! interveni *profesorul*, starostele micului grup. Că dacă mă apuc şi eu să povestesc cum mă amuzam cu puştancele mele... Sfinte Sisoie, ce draci m-apucă şi ce oftică îmi încrîncenează inima !

— Fir-aţi ai dracului, amîndoi, intelectuali de mucava, ce-mi sînteţi ! Vă place să vă lăudaţi, ce vă pasă, că mandea, tot prin puşcării, a şi uitat cum arată o femeie mai acătării...

Şi hoţul de buzunare tăcu, cu mîinile sub cap, privind la negrul de deasupra sa abia străpuns de o undă de lumină ce răzbea prin fereastră, de la becurile ce lăcăreau pe zidurile din exterior.

— Tu, poate, ai uitat, eu nu. Şi nici nu vreau să uit. Femeia-î tot femeie, orice-ar fi. De nevoie îl iubeşti

și pe Scaraoțchi, ce să faci, dar o femeie bine plămădită, care mai are și pe vino-ncoace, nu suferă nici o comparație. Ehei ! și *profesorul* scoase un oftat sonor.

— Haide să ne culcăm, terminați odată !

Și cel ce era cu gîndurile, toate, la Cleopatra Arapu, se răsuci pe-o parte, cu fața la pungaș și cu spatele la *profesor*.

— Ne-ai pus pe jeratic și acum vrei să te culci, răutăciosule ! se linguși *profesorul*. Zi mai departe, ce naiba-ți place să ne lași „așa“ ?

— Ce să vă mai spun ?... Am ajuns la Brașov. Ce-am făcut acolo, o să vă povestesc altădată. Mi-e somn.

— Haide zi, ce-ți place să ne rugăm de tine ? Mîine-i duminică, nu ieșim la muncă !

— Ce să vă mai spun, mă frățioare, ce să vă mai spun ?... Închipuiți-vă tot ce vreți, că n-o să rămîneți de căruță. Mă apucă o mie de fiori doar cînd îmi amintesc.

— Zi, zi, nu ne fierbe, haide !

— E destul dacă vă spun că acolo, la Aro, în camera de la etajul cinci — o visez și-acum cu ochii deschiși — acolo s-a produs acea afinitate imposibil de destrămat vreodată. Atunci m-am simțit legat de ea pentru zece, pentru douăzeci, pentru sute de ani...

— Da' ce-ați făcut ? O noapte întreagă... cuteză pungașul de buzunare să insiste, un spălăcit cu ochii albaștri, slab, numai nervi și piele, cu pomeții ieșiți în afară, cine știe ce corcitură la origine. Nici el singur nu știa cine-i taică-su, iar despre maică-sa abia dacă își mai amintea cîteva amănunte.

— Nu fi prost ! Închipuiește-ți singur.

— Da' ia spune, de căutat, te caută ? veni o nouă întrebare.

— Nu... nu știu...

— Cum, cum... „nu știu“ ?

— N-am apelat la ea. Am și eu mîndria mea.

— Ce, ce, ce ziei ? Mîndrie ! Aici ?... Husăn ești, stimabile ! Auzi la el, don' *profesor*, mîndrie ! Ptiu ! Păi crezi c-aici merge cu alde abțibilduri d-astea ? !... Te-ai dus paștelui de suflet dacă umbli cu marafeturi d-astea, ascultă la mine că tot prin pușcării mi-am dus traiul. Ai călcat pe bec, te-a prins cu laba-n caraiman,*s-a mîntuit

și cu mîndria. De-acum încolo ești un oarecare, onorabile, nu umbla cu titluri de noblețe. Gata. Adio. Ce mi-s eu, ce mi-e don' profesor, ce mi-ești tu ! Tot o apă. Așa că nu face pe contele, musiu, ci cată de trage spuza pe turta ta cît mai e încă fierbinte, pînă nu te uită de tot muierea. Dă-te la ea, cere-i de la obraz, dacă nu se simte dumneaei și singură. Ameninț-o, transmite-i că dracu a luat-o, de face pe proasta, auzi ?

— Eh !...

— Aoleu !... — și borfașul se luă cu mîna de o falcă — mamă-mamă, ce i-aș face madonei mele de nu m-ar căuta ! Mamă-mamă...

— Poate ești cununat cu ea, poate...

— Cununat ?... Tămîie ! Trăiesc cu ea de 11 ani, e-adevărat, da' cînd dracu să mă cunun, dacă mai mult pe-aiici *domiciliesc* ?... O lună-două afară, zece-unsprezece 'năuntru. Asta-i soarta noastră — şuții de buzunare — ce să-i faci ! Mai la-nceput, pe-ăștia incorigibili — așa se zice, nu ?... — îi mai curăța caralii, îi făcea scăpați, și gata, la crematoriu cu ei. Acum însă se umblă cu reeducarea, cu... zic unii, fiecare om la locu' potrivit, da' unde mama dracului să mă potrivesc eu ? Școală... canci, de muncă... să n-aud, director... nu mă face, și-atunci ? Așa că...

— Mde...

— Da' uite că am pornit de la mamzela ta și-am dat-o pe filozofie. Ptiu ! Ia zi, mai bine, ce făcurăți acolo, în noaptea aia, în camera de la etajul cinci ?... Da' zi așa, pe-ndelete, nu fă pe discretul și binecrescutul, că nu-nghite ciupitu...

Discuțiile dintre mamă și fiică începuseră să devină tot mai aprinse de cînd Rodica se încapățîna să nu-i permită Nădiei să meargă și ea la vorbitor.

— Ce vrei să vezi acolo, fetița mea, ce vrei ?

— Pe tata ! venea răspunsul fetei, prompt, greu de combătut.

— Dar tata, înțelege, nu vrea să-l vezi *acolo* ! Ai răbdare, poate că o să scape. De ce ești neînțelegătoare ?

— Mamă, lasă-mă cu acest „poate“, pe care îl aud de mai bine de un an ! Mi-e dor de tata, înțelege-mă, și chiar de-o fi să-l văd slab, jegărit, rupt, e tatăl meu și-am să-l iubesc la fel de mult ca și atunci cînd era cel mai elegant bărbat !

— Ah, Nadia, nu-s eu destul de necăjită ? De ce mă mai superi și tu ?

— Mamă, nu-ți cer imposibilul. Vezi bine cîte trebuie să rabd și eu, la cîte privațiuni mă supun alături de tine, cît de lovite de soartă sîntem amîndouă. De ce nu vrei să împart cu tine această nenorocire, toată, de ce trebuie ca eu să par indiferentă, să aștept — ce ? — să rabd — pînă cînd ? — să te simt suferind în tăcere, să văd cum te interiorizezi într-o minciună care-ți macină nervii, tot sperînd ca măcar eu să fiu în afara acestei groaznice lovituri care a căzut peste familia noastră. De ce ? !

— Nadia !

— Mamă, înțelege-mă ! N-am nici 16 ani, e adevărat, și-ar trebui la acești ani să nu-mi pese de nimic și de nimeni, să n-am decît o singură grijă : să învăț. Atît. Și, eventual, în timpul liber, să mă distrez, să văd filme, piese de teatru, să citesc, să dansez, să merg în excursii, să ascult muzică, să nu știu de grijile și necazurile ce se abat uneori asupra celor ce-mi port de grijă. Dar nu pot, mamă ! Eu nu mai sînt o fată ca toate celelalte. Îmi trebuie o voință de fier, *să nu văd* anumite lucruri. Și am această voință, sau, de nu, doresc din tot sufletul s-o am ! Dar nu mă condamna dacă nu pot fi nesimțită, dacă inima mea nu-i de piatră, dacă deseori nopțile îmi sînt torturate de dorul de tata ! Doar nu-i în mormînt, cum poate ar fi fost mai bine, într-un fel. Atunci n-aș mai fi avut nici o speranță. Aș fi plîns o zi, o lună, un an, nu știu cît, și-aș fi ajuns cu timpul să-l uit. Poate că eu însumi ți-aș fi spus : mări-tă-te, mamă, n-are rost să-ți petreci tot restul vieții singură, fără nici un bărbat alături. Ești încă tînără, ești ceea ce se cheamă... o femeie frumoasă, și chiar te-aș fi îndemnat să te grăbești. Dar așa ?... Tu plîngi, singură, noaptea, te aud adeseori, eu mă zbucium în patul meu, făcîndu-mi-se milă de tine, dar și de el, gîndurile mele sînt îndreptate spre el, dar și spre tine, și uite așa trece noaptea și vine o nouă zi, dar cîte nopți și cîte zile de

acest fel poate răbda un om ? Și eu, mămico, nici măcar nu sînt... om. Sînt doar o biată fetiță rămasă cu mămica ei ; nici orfană, nici făcută... din flori, nici într-un fel. Ba nu, un „fel“, există : tata e închis. Dar nu e mort, mămico, nă e dispărut ! Se zbugiumă, sînt sigură, mai mult decît mine și decît tine, la cîțiva kilometri de noi ! Stă singur, acolo...

— El, înțelege-mă, el mi-a spus, mi-a impus, să nu te aduc la vorbitor, îi răspunse într-un tîrziu Rodica, ștergîndu-și tăcută lacrimile, în penumbra din dormitor.

— Nu... nu pot să cred, mămico...

— Nu te mint, fetița mea. Probabil că nu vrea să-l vezi cum arată acum, acolo, probabil că are anumite remușcări, poate că se simte vinovat de ceva, cine știe ce-o fi în capul lui...

— Mie are să-mi spună ! Tot. Niciodată n-a avut secrete față de mine.

— Ce prostuță ești, Nadia... Secretele, de asta se cheamă așa, ca să nu fie împărtășite și altora.

— Nu te înțeleg.

— Mai bine. Poate că nici eu nu știu ce-ar trebui să știu. Orbecăiesc singură, sau aproape singură, pentru că toți ceilalți din jur, rude și prieteni, în fața unei nenorociri de felul ăsteia ridică din umeri. Și au dreptate oamenii. Și noi, de-am fi în locul lor, la fel am proceda. Se spune, și așa este, că sătulul nu crede celui înfometat. Cum putem pretinde, atunci, să fie ajutat și plîns cel ce a avut de toate, cum puțini au, cel ce a călcat în picioare noțiunea de om, de soț, de tată, de coleg de birou, de tovarăș de muncă ? Cum ? ! repetă femeia cu o voce vecină cu isteria.

— Mamă ! se auzi din penumbră glasul fetei, sugrumat.

— Ce-i, fetița mamei, ce-i ? abia îngîină Rodica, cu mîinile în lungul corpului, dreaptă, privind în stînga, spre partea unde ghicea conturul corpului Nadiei.

— Mamă, la cine te referi ? bîigui fata, întinzîndu-se după butonul veiozei să facă lumină. Tata e nevinovat, mi-ai spus-o de atîtea ori ! și o privi în ochi, săltîndu-se într-un cot.

— Te-am mințit, pronunță femeia, șacadat, cu o voce care nu era a ei, rămânând nemișcată, cu ochii închiși.

— M-ai mințit ? !

— Da.

Linistea, care și așa domnea peste cele două camere lăsate celor două femei — o cameră mai mare, dormitorul mamei, care ținea loc și de sufragerie, cealaltă mai mică, dormitorul Nadiei —, se așternu deplină, măbind senzația de singurătate.

— Nu spui nimic ! cuteză Rodica, la un moment dat.

— Nu.

— Nu ?

— Nu.

— Poate că e mai bine așa.

— Totuși vreau să-l văd pe tata, îngină fata abia auzit, după clipe grele de tăcere, privind mai apoi la mama ei cu ochi nedumeriți.

— Dacă ții neapărat... se auzi vocea celeilalte, a mamei, cuvinte abia desluite.

— Țin, veni răspunsul fiicei, de asemeni greu de perceput, deși fiecare în parte era hotărâtă să nu cedeze, să-și realizeze intenția ; ea, mama, să amîie cît mai mult înțînirea dintre fiică și tată, ea, fata, să-și vadă tata *acolo*, fie el oricum : slab, înfometat, poate și nespălat, murdar, îmbrăcat... cine știe cum.

— Luna viitoare, uite, îți promit, o să te iau cu mine, o să mergem împreună, se auzi abia șoptit cuvintele mamei.

— Tocmai peste o lună ? ! fu aproape strigată replica Nadiei, în contrast cu intonația silabelor ieșite din gura frumoasei femei. Peste... nici o săptămînă este zi de vorbitor — este *litera noastră* : pe „14“ ! De ce, atunci...

— O fi, așa cum spui, pe „14“, numai că... și Rodica, cea care știa că doar adevărul te scoate la liman, încercă s-o mintă pe ființa la care ținea cel mai mult. Această însă, deși abia începuse să calce cu ambele picioare pe pămînt, nu se dovedi deloc ușor de păcălit, pricepu îndată că mama ei îi ascunde ceva, și nu cedă pînă ce nu o făcu pe femeie să izbucnească :

— Nadia, ascultă-mă : nu pot să te iau cu mine ; pe „14“ trebuie să-i duc *acolo* ceva, ceva ce m-a rugat mult,

mult de tot, și... n-am încotro, trebuie să-i duc, și-i mai bine să fiu singură, doar eu și el, dacă... dacă ferească Dumnezeu, ne prinde careva — cumva...

— Ce zici, mamă ? tresări Nadia. Cu ce să vă prindă ? Despre ce-i vorba ? se precipitau întrebările fetei.

— Nadia...

— Te ascult, mamă, te ascult...

— Sînt destul de necăjită, crede-mă, nu mai pune și tu paie pe foc. M-a rugat în mod cu totul deosebit să-i duc ceva, niște bani, și nu e voie, nu permite așa ceva regulamentul închisorii, înțelegi ? Și dacă o fi să dau de vreo bucluc, e mai bine să nu fii și tu de față. Poftim ! — ți-am spus, și-acum lasă-mă, du-te și te culcă.

Din nou liniște, nici o mișcare, și cînd Nadia o întrebă dacă are bani, mama o privi în ochi — ochi mari, verzi, aproape fascinanți în lumina palidă a veiozei, deși neri-melați, cu genele ușor împrăstiate :

— Îmi dă bunicu.

— Mulți bani ?

— Așa și așa. Cîteva sute.

— La ce-i trebuie ?

— Nu știu, Nadia, nu știu ! Acolo nu poți vorbi prea multe, așa cum vorbesc eu acum cu tine.

— Bine, mamă. N-am să te mai necăjesc cu întrebări nelalocul lor. Spune-mi doar un lucru ; luna viitoare măiei și pe mine ? Îmi promiți ?

— Da, cred că da. Să văd ce-o să mai spună și el.

Directorul penitenciarului îl pofti să ia loc pe un scaun de lemn curbat. El însuși sta pe un scaun simplu, dincolo de biroul masiv, de stejar, scrutîndu-l cu privirea pe deținut.

— Profesor, nu ? veni prima întrebare.

— Da.

— Ce materie predați ?

— Istoria.

— Istoria...

— Da, istoria.

— Și ce anume le predați elevilor ?... Sau, mai degrabă, elevelor ?... Scrutat de o privire timpă, continuă tot el : Cum își posedau sultanii sclavele ? Care era ambianța din haremuri ? Ce rol aveau eunucii ? De la ce etate rămân fecioarele însărcinate ? Sau ce, altceva ?... Vorbiți, domnule profesor, ce stați ca o stană de piatră !

— Nu vă înțeleg, se precipită *profesorul*.

— Nu mă înțelegeți... Poate că aveți dreptate. Dar despre obiceiuri și mai deoculte, nu le vorbeați nimic ?

— Nu, nu știu...

— Nu ?

— Fiți... fiți vă rog mai explicit.

— Ați citit cumva... „Trecute vieți de doamne și domnițe“ ?

— „Trecute vieți de...

— ... de doamne și domnițe“, preciză directorul ; de Constantin Gane.

— Nu, nu-mi amintesc.

— Păcat. Pentru un profesor de istorie... Ați fi aflat că în tradițiile poporului nostru, niciodată, nici în cele mai vitrege timpuri, nu s-a făcut uz de obiceiuri orientale, nu s-a apelat la paleative, nu s-a călcat în picioare noțiunea de om. Și directorul tăcu, privind la hîrtia din fața sa, albă, întâmplător aflată acolo. Deținutul, îmbrăcat în *uniformă*, altfel plinuț la față, chiar rotofei, sta cu palmele adunate între genunchi și se întreba „încotro bate cîmpii închipuitul din fața sa“. Celălalt, pe de altă parte, din motive știute doar de el, nu voia să dea curs anumitor zvonuri. Începea să aplaneze totul fără gălăgie și, pe cît o să se poată, fără sancțiuni. Era un om deosebit de înțelegător cu păcătoșii ajunși sub oblăduirea sa și căuta pe orice cale să le îmbunătățească viața, dar tot el se ferea să cadă în cealaltă extremă, să ajungă subordonat gloatei. Înțelegerea și compasiunea sa se răsfrîngeau îndeosebi asupra celor nevoiași, cu familii numeroase, căzuți în păcat și din cauza inculturii sau a anturajului. Cu ceilalți însă, cu cei considerați ca proveniți din straturile ceva mai curățele, cu cei cu 'carte, cu salarii și cu posibilități materiale superioare, era intransigent. Nu absurd, dar nici nu concepea să pună pe aceeași treaptă de

vinovăție pe Țiganul obișnuit din moși-strămoși să ciordească, cu inspectorul de la I.A.L., îmbrăcat subțire, care luase mită sute și mii, să-și pună prețioasa semnătură pe cine știe ce act — când legalmente era obligat să-și caligrafieze numele acolo. Cu alde ăștia era intransigent. Nici o înlesnire care să le îmbunătățească regimul de închisoare.

Adjunctul său, uneori, cuteza să-l facă atent că e prea aspru.

— Gîndiți-vă și dumneavoastră, tovarășe director, pînă mai ieri dîtai șeful, și-acum deodată *aici* ! În loc de „să trăiți“ ! — „mă“ ! Ba unii dintre paznici doar atunci se simt mulțumiți, cînd mai adaugă și pe „hoțule“ ; „mă hoțule !“. Ca să nu mai vorbesc despre mîncarea cu care erau obișnuiți *afară*, și asta de-*aici* ! Oameni sîntem, tovarășe director. E greu și pentru ei, săracii...

— Săracii ! îl privea ironic directorul. „Săracii“ — așa-i ? ! Ce le lipsea ? Ce-i durea ? Ce nu le ajungea ? Cine-i persecuta ?

— Stați să vedeți ! se lăsa adjunctul.

— Ce să văd ? ! N-aveau lefuri bune ? N-aveau casă, spațiu locativ suficient, ce n-aveau, tovarășe director adjunct ? ! Vorbește !

— Mă gîndesc că...

— Ascult, ascult !

— Sînt și ei... oameni.

— Oameni ? Da, de acord, sînt oameni, dar ce fel de oameni sînt dumnealor, te-ai întrebat vreodată ? Măcar de-ar fi fost... nu știu ce pînă mai ieri, să zici că așa le-a fost obișnuința, dar nu-i deloc așa, cei mai mulți, în urmă cu zece sau cincisprezece ani, erau și ei ca oricare altul, supuși aceluiași legi ale existenței, așteptau și ei — sau dacă nu ei, tații și mamele lor — avansul și salariul.

— Păi vedeți ! sărca adjunctul, un om uscățiv, de vreo 45 de ani, mai obișnuit decît directorul cu viața de pușcărie.

— Ce anume să văd ?

— Sînt oameni cinstiți, în fond !

— Nu „în fond“, ci *fondul* lor a fost cinstit, preciza directorul.

— Nu-i același lucru ?

— Deloc !

— Eh !...

— De-aș fi judecător, și în fața mea s-ar găsi, să zicem, un semi-analfabet și un licențiat în drept, ambii acuzați de aceeași fărâdelege, primului i-aș da minimum de pedeapsă, celui de-al doilea, maximum. Și, de s-ar putea, chiar ceva mai mult.

— Sînteți pătimaș, cuteza adjunctul.

— Sint drept, atîta tot. Ce pătimaș...

Deținutul, privind pe sub ochi la director, era obligat să facă tot felul de socoteli legate de prezența sa acolo.

„M-a pîrît vreunul ?... A «ginit» ceva vreun paznic ?... Mă încearcă să vadă în ce ape mă scald ?... Dracu să-l ia, la un adică ! — o să văd eu îndată despre ce-i vorba.“

— Deci, stimate domnule *profesor*, se pare că nici aerul de-aici nu-i suficient de tare pentru unul ca dumneata ! continuă directorul încetînd să-l mai folosească pe „dumneavoastră“.

— Nu vă înțeleg ! fu de data asta sincer *profesorul*.

— M-aș mira...

— Zău, că... !

— Gata ! Începînd de astăzi, pînă la noi măsuri, n-ai să mai fii scos la muncă.

— Tovarășe director ! se îngălbeni *profesorul*.

— Nici un „tovarășe director“ ! De cînd am ajuns tovarăș cu dumneata ? !

Un început de septembrie cald, aproape înăbușitor, poate prevestitor de ploaie, le făcea pe femei să umble încă în rochiile de vară, decoltate și scurte. Rodica însă îmbrăcase o rochie mai mult decît decentă, poate și unde era spre seară, poate și fiindcă se ducea la un necunoscut. Cu inima cuprinsă de îndoială căuta strada al cărei nume îl repetase de zeci și sute de ori, să nu-l uite cumva. Era convinsă că nu face bine, că soțului ci nu-i trebuie *acolo* băutură, și nici bani, dar o timiditate înăscută o împie-

dicase să zică „nu, nu-ți aduc așa ceva, nu insistă zădarnic !” Făcînd pașii tot mai mici, se temea și de urmările ce-ar rezulta din descoperirea nerespectării regulamentului închisorii — și pentru el, dar și pentru ea — și dacă strada căutată, cu nume de floare, ar fi fost ceva mai departe, poate că s-ar fi înapoiat din drum și s-ar fi dus să se consulte cu bărbatul Marietei, să vadă ce zice și el. Pe de altă parte era aproape sigură că acesta i-ar fi interzis categoric să se expună acelui risc și bărbatul ei, atunci, s-ar fi răstit la ea, acolo, la vorbitor, și decît să-l vadă că o privește încruntat și că se face negru de supărare, mai bine să încerce. „Poate că n-o fi dracu așa de negru, cum mi-l închipui eu. Și chiar de n-o să-i duc alcool, poate că o să se mulțumească doar cu băni”, socotea ea căutînd numărul 19.

Casele, mai toate, pe acolo, erau mici și înghesuite, deși cartierul era destul de central ; nici o sută de metri mai încolo trecea un cunoscut bulevard cu blocuri de opt și nouă etaje. La numărul căutat se înșiruiau o mulțime de case și căsuțe pe partea stîngă a curții, unele lîngă altele. În fund, dincolo de doi oțetari cu frunzele palide, se ghicea o continuare a unei case mai arătoase ce răspundea în altă stradă. Pe partea dreaptă, în vreo două locuri, se ridica un amalgam de cuburi de scînduri și plasă de sîrmă — cotețe pentru orătănii. Alături, de la stradă pînă dincolo de cei doi oțetari, un zid înalt de doi metri, poate chiar de trei. Curtea, nu mai lată de patru-cinci metri, era pavată cu bolovani de rîu, coborînd din margini spre centru, pe unde cînd ploua se scurgea apa acoperișurilor de tablă, țiglă și carton asfaltat.

Rodica, cu inima ca de porumbel, împinse poarta de la stradă, pe jumătate deschisă, și fiindcă nu zărise nici urmă de sonerie și nici copii, să-i întrebe „unde stă domnul Frangopol”, și cum știa din cele șoptite de bărbatul ei că locuiește în căsuța din fundul curții, pași cu pași grăbiți peste macadamul de bolovani. Se temea să n-o latre vreo potaie. Cu coada ochiului stîng ghici la una dintre ferestre un cap de femeie de-o vîrstă indefinită, nepieptănată și cu fața plină de crețuri, și grăbi pașii, de parcă se furișa spre locuința unui amant — femeie mă-

ritată fiind. Când să treacă și de ultima ușă, în pragul acesteia mînca semințe o fetișcană de 17, poate 18 ani, îmbrăcată doar într-un furou milanez, scurt, desculță, cu părul lăsat pe frunte, care o întrebă pe cine caută.

— Pe domnul Frangopol, îi răspunse, oprindu-se și privind-o. Și deși era indecent de sumar îmbrăcată, Rodica simți pe loc o simpatie inexplicabilă pentru fată. Poate și unde tonul pe care fusese pusă întrebarea era deosebit de amabil, poate și fiindcă toată fizionomia fetișcanei nu exprima altceva decît o inocență cu totul potrivnică ținutei ei vestimentare. Cu ochii la sînii cruzi care împungeau în subțirimea străvezie a furoului, Rodica repetă întrebarea.

— A ! pe nenea Fane ! răspunse într-un tîrziu fata, doar ea știind de ce trebuise să aștepte ca Rodica să-i spună de două ori pe cine caută. În fund, colo, continuă ea arătînd o căsuță alipită celei mai arătătoare. Numai să fie acasă, completă tot ea. Nu l-am zărit astăzi „pe-aici“.

— Mulțumesc, îngînă Rodica, gata să-și continue drumul. Ești foarte drăguță, mersi. Dacă nu-i acasă, poate că o să vrei dumneata să-i comunici că l-a căutat... O să-ți spun eu cine, atunci, sfîrși ea zîmbindu-i din nou, ca să se îndrepte grăbită spre căsuța din fundul curții.

— Da, o să-i spun, cu plăcere, doamnă !

•

— Dragă, nu te supăra dragă, mi-a venit de la voi o elevă, una... Nadia, o brunetă drăguță. Spune-mi, ce-i de capul fetei ?

Spre lauda ei, domnișoara profesoară de limba germană — posesoarea Renault-ului 16, încă în reparație — nu spuse în receptorul telefonului nici o vorbă nela-locul ei, conchizînd cu cîteva cuvinte în total conforme adevărului :

— Știe nemțește cît două dintre colegile ei. Eu nu dau opt și nouă oricum. Tu, dacă vrei, dă-i și zece. Merită.

Nadia însă nu mai învăța ca în anii ce rămăseseră în urmă. Nu pierdea ore mai puține în fața măsuței la care își făcea lecțiile, poate dimpotrivă. În capul ei își făcuse

însă loc un gol pe care nu vedea și nici nu știa cum o să-l astupe. Citea, șcria, și, deodată, rămânea cu privirea pironită în neant, minute în șir, ca să se trezească mai încolo ca dintr-un vis urît. Clătina din cap, încruntându-se, și-o lua de la cap cu fraza abia începută. Sau sta pe pat, culcată, cu cartea în fața ochilor, pînă o dureau mîinile, cînd lăsa sutele de pagini să cadă ca o cărămidă pe pled. Încearca atunci să repete cele citite, și se speria singură cînd constata cît de puțin îi rămăsese în cap. Se întorcea cu fața în jos, rezemată în coate și rămânea așa minute în șir. poate ore, nici plîngînd, nici gîndind la ce ar dori să se întîmple mai departe. Nu mai știa atunci nici cum o cheamă, nici care-i rostul ei, nimic, și ochii seci, ce refuzau să lăcrimeze, priveau la albul feței de pernă cum privește cămila la marea de nisip din jur.

Cu cîteva săptămîni în urmă, un bărbat tînăr, înalt, poate și frumos, dar cum ea singură nu știa care-i grația acestei noțiuni, nu putea afirma cu certitudine care era aspectul lui fizic exact, o cunoscuse la un *ceai* dat de cea mai bună prietenă la care se dusese îndemnată de maică-sa :

— N-are rost să te închizi în casă, să negi orice prietenie. Sînt eu destul de necăjită, ajunge, tu vezi-ți de-ale tale. Așa că du-te, nu mai sta plouată ca un pui de curcă, dansează, distrează-te, mai schimbă și tu o vorbă cu cei de seama ta, lasă necazurile aici, în camera asta ! și mama privi roată pereții dormitorului ei. Hai, îmbracă-te. Mîine-i duminică. totuși, să nu întîrzii prea mult. Vezi tu...

Dan Alexiu, fratele mai mare al uneia din colegele prietenei care da ceaiul, se introdusese în cercul fetelor de 16—17 ani doar întîmplător. Își condusese sora și, la insistențele cîtorva fete, rămăsese acolo, să țină locul băieților absenți, mai amatori de meciul din nocturnă de pe „Republicii“, decît de dans. Poate că n-ar fi rămas, avea aproape 30 de ani și se simțea stingher, dacă pe ușă n-ar fi intrat Nadia. Cum ochii fetei erau încercănați și paloarea tenului ei negricios îi da un aer de madonă neînțeleasă, se simți atras de fată într-un mod cu totul

deoscbit și inexplicabil. Pentru Alexiu femeile n-aveau decît o valoare de moment. A doua zi le uita și numele. În acea seară dansă aproape tot timpul numai cu Nadia, iar cînd fata își exprimă dorința de a pleca acasă, se oferi îndată să o conducă. Nadia nu zise ba, și aproape de miezul nopții porniră amîndoi, alături, pe străzile orașului.

— Nu pe aici ; e mai de-a dreptul pe bulevard, îl făcu ea atent.

— Ba nu, să mergem pe Batiștei ! hotărî el cu o voce care trăda pe omul obișnuit să fie ascultat. E mai plăcut, mai intim, nu ne deranjează întruna nesuferitele astea de mașini și autobuze. Iar dacă vrei — continuă tot el ceva mai tîrziu — ne putem abate pentru cîteva minute pe la mine. Stau aproape, și-am niște benzi !... Facem și-o cafea-filtru...

— Nu, nu. Nu merg nicăieri, e tîrziu. Dacă vrei, condu-mă acasă, cu asta da, am fost de acord de la bun început.

A urmat, din partea bărbatului, un torent de argumente și zeci de asigurări savant înșiruite, reușind cu destulă greutate s-o atragă în holul blocului abia iluminat de un bec care licărea la unul dintre etaje. După ce a epuizat toate armele bărbatului, decente încă, a invitat-o la bar, la Melódy.

— La bar... N-am fost niciodată.

— Tocmai d-aia. Haide ! E așa de plăcut... Orchestra cîntă în surdină, se aud șoapte, se dansează într-o penumbră ca de basm, nu știu cum, dar tot timpul ai impresia că ești singur ; tu și... și fata pe care o iubești. Haide, mergem ?

Nici Nadia nu știa bine de ce și cum, dar cuvîntul „penumbră“ îi amintise atunci de un alt cuvînt ; de „închisoare“. Așa își închipuia ea că trebuie să fie o închisoare : cufundată în penumbră.

— Nu merg ! zise ea hotărîtă, grăbită de-acum să se vadă cît mai repede acasă.

— Nu fi proastă ! și Dan Alexiu schimbă deodată cuvintele alese, de pînă atunci, cutezînd totodată s-o prindă în brațe, lîngă cușca liftului, și să-i caute gura.

— Lasă-mă ! Nu fi brutal, lasă-mă !

Considerînd cearcănele de la ochii fetei ca un semn indubitabil al unei vieți erotice ardente, bărbatul cuteză să-i șoptească cu o voce întretăiată de gîfiieli scurte, tot felul de propuneri. Nadia, fără să scoată o vorbă, se smuci, să fugă spre ușă, dar el o prinse și o aduse din nou alături.

— Bestie ! sîsîi fata printre dinți, trăgîndu-i o palmă cît putu mai tare.

— Zgîrîi, pisicuțo ! scrișni bărbatul punîndu-i o mîină în gît și alta peste gură, și trăgînd-o spre lift.

— Au ! scăpă ea, au ! repetă tocmai la timp.

De la primul etaj se auzi deschizîndu-se o ușă și un glas somnoros întrebă ce s-a întîmplat.

— Ajutor ! apucă să țipe Nadia, tocmai cînd bărbatul cunoscut la ceaiul oferit de prietena ei cea mai bună era gata s-o înghesuie în lift.

— Taci dracului din gură, că nu te mănînc ! Că doar n-oi zice că n-ai mai făcut așa ceva, taci că te strîng de gît, auzi ? !

Coborînd cîte 3—4 trepte odată, bărbatul de la etaj sosi la timp, cît s-o prindă pe fată de mîină și să se hlizească uimit la fața congestionată a bărbatului.

— Dumneata erai, domnule Alexiu ? !

Nadia, profitînd de intervenția salutară a necunoscutului îmbrăcat în pijama, se smuci și o zbughi spre ușă și nimeri în stradă, luînd-o la goană, nici ea nu știa încă în ce direcție.

— Mi-a mîncat două sutare și-acum face pe nebuna ! încercă să se scuze Dan Alexiu, aranjîndu-și nodul de la cravată.

Maică-si nu-i spuse nimic. De ce s-o mai necăjească și pe ea ? S-a perpelit tot restul acelei nopți în așternut și a adormit abia spre ziuă, ca să se trezească după o oră sau două mai obosită și mai încercănată ca oricînd. Rodica privi lung la ea în timpul micului dejun, se încruntă ușor, scoase un oftat abia simțit, dar nu o întrebă nimic. Știa că se înapoiase la ora unu și cîteva minute. O auzise, dincolo, cum se dezbracă și se bagă în așternut. Patul

i-l făcuse ea, de cu seară. Familia colegei care dăduse ceaiul îi era bine cunoscută și nu-i inspira nici o grijă. Totuși își impuse să fie atentă.

Fata, câteva zile, nu fu în stare să-și revină. Sta ca prostită locului, toată învăluită în sentimente contradictorii. Repulsia și scîrba combăteau curiozitatea, încă în fașă, dar discuțiile colegelor legate de relațiile lor cu băieții o atrăgeau mai mult decît pînă atunci.

Cînd se mai liniștise, după destule zile, surveni un eveniment care din nou îi oferi prilej de meditație.

O întîlnise întîmplător pe stradă pe sora mai mică a tatălui ei, Marieta. O însoțea un bărbat necunoscut, între două vîrste, care după ce o salutase vag, se retrăsese mai deoparte, să privească la fotografiile-reclamă ale unui film. Discuția dintre mătușă și nepoată a debutat foarte oficial, aproape rece, cu „ce mai faceți voi și cum o mai duceți?“, pînă în clipa cînd fata apucă să spună că „mămica e plecată pentru trei zile cu bunicu la Rîmnicu-Sărat“. Aveau acolo o parcelă de grădină lucrată de o rubedenie mai îndepărtată, roadele pămîntului fiind împărțite pe din două ; o parte rîmniceanului, cealaltă bucurștenilor.

— Și cînd a plecat, scumpo ? deveni interesată Marieta, schimbînd suspect de rapid tonul pe care fuseseră puse întrebările protocolare.

— Azi-dimineață, cu trenul de opt și câteva minute.

— Și tu, mititica, ai rămas singurică ! Dacă vrei, vino la noi la masă. Chiar ne-ar face mare plăcere. Și așa ne vizitați așa de rar ! Parcă n-am fi rude...

— A... a gătit mama, să am pînă la înapoierea ei, poimîine seară. Frigiderul e plin.

— Oricum...

— Totuși, poate o să vin. Mîine seară sînteți acasă ?

— Sîntem, unde să fim ? Stăm amîndoi acasă, eu și unchi-tu, ca doi moșnegi. El, nu știu ce tot scrie — de-ale lui ! — iar eu... mai televizor, mai o carte, să treacă timpul.

— Atunci... știu și eu ?... cred că o să vin.

— Vîno, draga mea, vîno ! Ne-ai face o mare bucurie, vîno ! Cum noi nu avem copii, și nici rost de așa ceva nu-i... Unchi-tu Radu...

Și femeia — îmbrăcată extravagant, pentru cei 30 de ani, dealtfel atrăgătoare, poate și datorită calității deosebite a toaletelor puse pe ea — făcu un gest de lehamite care altei femei i-ar fi spus destule, dar nu și Nadiei.

— O să vin, repetă fata oarecum surprinsă de tăcerea gînditoare de care fusese cuprinsă mătușă-sa. Vin mîine seară, mai adăugă ea, ca să zică ceva.

— Te așteptăm ! se entuziasmă femeia din nou, odată cu fixarea în capul blond și perfect fardat și rîmălat a unui plan de imediată perspectivă. După ce aruncă o privire spre bărbatul de lîngă panoul de reclame, ce începuse să-și piardă răbdarea, o întrebă pe Nadia ce program are pentru după-amiază.

— Am ore ; clasa noastră învață după-masă. Cinci ore, doar mîine, sîmbătă, am patru.

— Oh ! — dacă ai fi tu fată deșteaptă, ce treabă bună am putea face noi două ! se precipită, cam teatral, lăsînd-o mută de uimire pe Nadia, ca să adauge îndată : Mi-e și rușine să-ți spun la ce m-am referit ; nu știu dacă ai să mă poți înțelege... Dar stai, mai întîi să te întreb ceva ; tu ai fost vreodată... îndrăgostită ?

— Eu, îndrăgostită ? !... Și fata privi la mătușa ei, surprinsă, neprimind rostul acelei întrebări.

— Ai împlinit 16 ani, nu ? — De ce te miri ?

— Da... Nu știu... N-am fost... Sau poate am fost. Poate, nu știu... Dar acum... Și Nadia ridică din umeri, gata să adauge : Să fiu îndrăgostită — cînd tata e acolo unde e ! dar nu avu cînd : Marieta se aplecă spre ea, și-i șopti :

— Eu sînt !

— Tu ? !

— Taci ! Să nu afle nimeni, auzi ? Așa sînt eu, nu-i acum pentru prima dată, mereu trebuie să fiu îndrăgostită de careva ! E ca un blestem. Și sînt tare nenorocită, dar ce pot face ! ?

— Și... și unchiu Radu ?

— Pe el îl iubesc, e altceva, e bărbatul meu. Pentru mine iubirea e una, iar dragostea e alta. La el țin ca la... ca la bărbatul meu, pe cînd... și tăcu, un pic dezorientată, nemaîștiind nici ea ce să mai înventeze atunci, pe loc.

— Dînsul... e ? și Nadia își aruncă privirile spre bărbatul care, plictisit să se tot zgîiască la fotografii, măsura lungimea și curbura picioarelor femeilor care îi treceau prin față.

— Ah, nu ! tresări femeia. Cu el vreau să aranjez o problemă... o problemă legată de cu totul altceva. O să-ți povestesc eu altă dată ce-i cu el ; durează. De altcineva e vorba. Nu, nu-i ei ! E și cam în etate și apoi nu-i genul meu.

Luîndu-și inima în dinți, Nadia cutează s-o întrerupă din perorație și s-o întrebe de rostul acelor cuvinte spuse cu cîteva clipe în urmă : „Dacă tu ai fi fată deșteaptă, ce treabă bună am putea face noi două !“.

— E poet, scumpo, e poet ! veni răspunsul femeii declamat pe un asemenea ton de parcă la mijloc era un laureat al Premiului Nobel. Și cu el nu mă pot vedea niciodată, sau poate abia cîne știe cînd — mai zise ea, să nu pară exagerată. Cu unul ca el trebuie doar să corespondezi ; el îmi scrie versuri nenumărate și așa de gingașe ! — iar eu îi răspund pe pagini întregi, zeci și zeci uneori, numai că nu am întotdeauna unde să le scriu. În orice clipă risc să dea Radu peste mine — și-ți închipui ce scandal s-ar stîrni ! Ar fi în stare să divorțeze. E așa de gelos... Nu știu ce să mă fac ! Îl iubesc, ți-am spus, dar cînd mă cuprinde așa, deodată, o dragoste d-asta înăbușitoare, nu mai știu ce-i cu mine și care-i rostul meu. Oh ! — continuă tot ea — nu știu cum să-ți explic și nici nu știu dacă o să mă poți înțelege. Sînt așa de nefericită...

— Cîte ceva... făcu fata o pauză, ca să adauge îndată, cîte ceva mai înțeleg și eu...

— Mă gîndesc și la bietul frate-meu, la taică-tu, fiindcă dacă se află și *mă lasă* Radu, rămîne săracu fără sprijinul lui. Și-l știi ce poate și de ce e-n stare ; răstoarnă pămîntul cu fundul în sus, cînd vrea. Mi-a spus într-o seară, mai acum cîteva săptămîni, că după ce o să se

învețe minte — exact așa a zis : „să se învețe minte !“ — o să aranjeze el să fie grațiat. Pricepi ? Pricepi ce șansă avem cu toții ? ! Tu să-ți recapeți tatăl, eu fratele, iar Rodica soțul ! Ori, dacă o fi să afle că... și femeia încălțată cu cizme duse la ochi o batistă cadrilată, mare, bărbătească, ascunsă în poșetă.

Nadia, acolo, pe loc, rătăcită în mulțimea celor ce foiau pe lângă ea, fu cuprinsă de o frenezie neașteptată și în capul ei brun, cu trăsături ce țineau de exotic, se învălmășiră o mie și una de posibilități legate de probabila înapoiere a tatălui ei. Să scape de privirile compătimitoare ale unora, de ironiile altora, de grija perpetuă a zilei de mîine, de uniforme cîrpite și de gustări în recreație rezumate deseori la o chiflă goală, să scape de atîtea și atîtea greutăți, și acum dar mai ales mîine, mai încolo, cînd bunicul, singurul lor sprijin de nădejde ar putea termina cu viața. Nu avea decît 63 de ani, însă o boală de ficat, mai veche, părea că tinde să se transforme în ciroză — auzise ea o discuție în acest sens — și maladia asta părea să nu aibă leac. Or...

Trezindu-se din fantasmagoriile care o învăluiseră pentru o clipă, o întrebă din nou pe mătușă-sa ce legătură există între „Dacă tu ai fi o fată deșteaptă, ce treabă bună am putea face noi două !“ și soarta tatălui ei.

— Ah — prostuțo, cum să nu existe !... Dacă mă prinde Radu ticluind scrisori de dragoste, și cum e el ursuz și cam nedus la biserică, gata și divorțul. Și bietu frate-meu, săracu, atuncea... și din nou duse batista la ochi.

— Tanti Marieta, tresări fata, lasă-le-ncolo de scrisori de dragoste, de bărbați ! Gîndește-te că...

— Nu pot, scumpo, nu pot ! Trebuie să-i scriu. Dacă măcar l-aș putea zări pentru o clipă, două, o dată pe săptămîină, dar nu e posibil ! Locuiește tocmai la Timișoara, e profesor acolo, și doar rareori vine la București !

— Și-atunci ? ! se dovedi Nadia încă o dată de o angelică înocență, atunci ce-i de făcut ?

— Mă gîndesc... mă gîndesc să vin *la voi*, azi sau mîine, să-i scriu, acolo. Nu te-aș deranja cu nimic...

— Vîno ! Eu n-am nimic împotrivă, vîno.

— Mi-e teamă însă... și femeia blondă, ce-și trăia în felul ei o a doua tinerețe, luă o mină tare îngrijorată.

— De ce să-ți fie teamă ?

— Dacă află Rodica de dragostea asta a mea poate să-și închipuie atîtea și atîtea, deși în fond nu-i vorba decît de o iubire nevinovată, fără perspective, știu bine, mai ales că și el e căsătorit. Și nu vreau ! făcu ea puțin pe isterica. O astfel de dragoste nu se împărtășește nimănui !

— Tanti Reta, eu n-am să-i spun nimic mămicii !
Îți las cheia sub preșul din fața ușii de la intrarea din spate, intri în casă, scrii ce vrei și cît vrei, și dacă pleci mai înainte de a sosi eu de la școală, pui cheia la loc. Da ?

— Mi-e teamă, scumpo, să nu se afle...

— N-ai de ce să te temi ; doar știi cum e intrarea asta a noastră. Direct din stradă în curticica din dreapta, apoi imediat la stînga e ușa noastră.

— Atunci... atunci am să încerc. Cît zici tu că lipsești de acasă ? — începuse ea să devină ceva mai prozaică.

— Cinci ore : de la unu și jumătate la șase și jumătate.

— Oh ! — am să-i scriu zece, cincisprezece, poate chiar douăzeci de pagini ! se entuziasma femeia.

— Din partea mea... scrie-i și-o sută. Însă... — și, deodată, Nadia se îngrijoră pentru soarta mătușii sale, socotită legată nemijlocit de cea a tatălui ei — lui unchiu Radu, ce-o să-i spui ? !

— Eh ! găsesc eu. La cinema. El vine acasă pe la patru, patru și ceva — făcu femeia o imprudență. Îi las un bilet.

— Atunci... atunci de ce nu scrii cînd ești acasă singură ? se trezi Nadia din toropeală.

După o clipă de derută și fîstîceală, femeia ticlui pe loc un răspuns căruia Nadia nu-i găsi nici un cusur, răspuns legat de ambianța familiară, de portretele soțului răspîndite prin întreaga casă, de lipsa de concentrare într-un astfel de mediu.

Seară, înapoiindu-se de la școală, Nadia, în primul imbold, deschise larg ferestrele. Mirosea a tutun aromat, a parfum, dar mai ales persista în aer un miros greu de

definit, un amestec de transpirație și de ceva necunoscut. În baie găsi unul dintre prosoape ud, iar într-o scrumieră două feluri de chiștoace ; cu și fără filtru. -

— Fumează și mătușă-mea asta !... La atât se rezumară observațiile ei, atunci, ca abia mai încolo, noaptea, să-și pună cîteva întrebări la care, singură, nu găsi răspuns.

«Prin urmare am rămas pe loc. Nu m-am transferat, cum era vorba. Cum dracu ! ? Cine să fi intervenit oare în favoarea mea ? Boul de cumnată-meu... Probabil. Da. Atotputernicia intransigentului meu de cumnat pare să fie la mijloc. Ce l-o fi găsit ? Să-și calce dumnealui pe inimă, așa doar de dragul meu ? Sau, mai degrabă, de dragul Rodicăi ? Mi s-a părut mie, cînd am fost invitați la ei ultima dată, că ceva-ceva nu era tocmai în regulă. Prea arunca spre Rodica ochiade, repezi dar adînci, prea apлека ochii în pămînt cînd vorbea cu dumneaei. În fond, Radu e un timid, îndeosebi cu femeile. Face el pe grozavul și pe principialul, dar dacă-l iei la bani mărunți se înmoaie ca ceara. N-are un caracter ferm, ca mine, nu știe să pună piciorul în prag, cînd trebuie. Și-acum, cînd eu sînt unde sînt iar ea e singură, o fi prins curaj. *Tovarășu* încearcă să-i intre pe sub piele, chipurile ajutîndu-mă. Cine știe ce gogoși îi toarnă și cum o îmbrobodește ! Se și potrivesc amîndoi, nu-i vorbă, că nici toanta mea nu-i mai descuiată la cap. Ar cam fi cazul, poate, să-i dau niscaiva sfaturi, să știe cum să procedeze, să nu *cadă* ca proasta. Ah ! — de-ar fi vorbitorul ăsta mai lung, să ai timp să-ți descarci sufletul, de n-ar sta gardianul alături, să ți se tot uite în gură !... Prind eu însă momentul. Aici trebuie lucrat diplomatic și cu mult tact. Și la sentiment. Însă, pe prim plan, trebuie pusă partea practică a problemei. Avantajele. Și pentru ea, și pentru Nadia, dar mai ales pentru mine, că eu sînt aici, la bulibășie, nu ele.

— Dragostea mea, scumpo, Rodica mea neprețuită — o să încep subtil — așa cum eu, ca un nemernic fără inimă și fără cap, te-am înșelat într-un mod mîrșav — mîrșav ?... e prea categoric, să nu-i pară prea exagerat ; nedemn, cred că e un termen mai potrivit — deci : așa

cum eu te-am înșelat într-un mod nedemn, cu... ce să mai amintesc, știi tu bine despre cine-i vorba — știe pe dracu ! — fără ca vreunul dintre noi doi să aibă ceva de câștigat, poate că de data asta ar fi cazul să iei tu inițiativa, sacrificându-te într-un anume fel. Pe de o parte să te răzbuni astfel pe mine, să fim chit, să-ți scoți pîrleala — ce expresii și la mine !... „Să fim chit, să-ți scoți pîrleala...“, mai rău de așa, nici că se poate !... S-o luăm de la cap :

— Deși nu te știu o ființă răzbunătoare, ba dimpotrivă, sînt în totul de acord să-ți iei revanșa, să nu mă mai simt atît de vinovat față de tine, să pot fi împăcat cu mine însumi. Pricepi ?

N-o să priceapă ea mare lucru, mai ales la început, că-i cam grea de cap, de asta sînt sigur. Să fiu mai direct, mi-e teamă. Mîi-e teamă să nu reacționeze într-un mod cu totul contrar așteptărilor mele. În sfîrșit, asta ar fi unul din „pepeni“ : răzbunarea, revanșa, echitate pe toate fronturile, „ochi pentru ochi și dinte pentru dinte“. Mai departe :

— Pe urmă, totodată, nu trebuie neglijate nici aspectele practice ale „problemei“. Și cînd spun asta nu mă gîndesc la mine sau la tine, ci la Nadia — știu eu că asta o doare cel mai mult, fata ! — că fetița noastră trebuie să-l aibă cît mai grabnic cu putință pe tătîcul ei alături, mai ales de-acum încoló, în anii ce vin, cînd o fată frumoasă, cum e Nadia noastră, e supusă la tot felul de ispite. Și tu, ce, vrei să intri într-un birou, să te cocoșezi bătînd la mașină sau adunînd coloane nesfîrșite de cifre ? Tu nu ești făcută pentru munca asta lentă care îmbătrînește și urîțește înainte de vreme. Tu trebuie să stai acasă, să fii mereu frumoasă și atrăgătoare. Înțelegi ? Toate astea se pot realiza cu un mic sacrificiu ; să fii și tu un pic mai atentă cu scîrba asta de cumnat. Odată liber, aș găsi un post bun, pe măsura capacității mele, nici o grijă, Rodica, încă nu mă cunoști. Aș da-o dracului de birocrație și de muncă de conducere și m-aș preocupa de partea practică a meseriei mele. Am deja de pe acum în cap două invenții grozave, una și una, care ne-ar aduce o grămadă de parale ! Una dintre astea două, una care se referă la un dispozitiv... — „aș găsi eu ce să-i

înșir, acolo, niște termeni tehnici care nu spun nimic dar care pentru ea ar fi deosebit de atrăgători" — și apoi mai am eu și alte idei. Cum crezi tu că-mi pierd eu nopțile, orele de insomnie? Săptămîni și luni, ziua și noaptea, ori de cîte ori am timp, nu fac altceva decît să rumeg tot felul de planuri și de formule matematice.

Aiurea! Am uitat și cum se rezolvă o ecuație cu trei necunoscute, ptiu! — dar asta n-are nici o importanță. Nu-i Rodica femeia care să intre prea adînc în miezul problemelor. Nici n-ar avea cum, aici, la vorbitor. Măcar de-aș prînde momentul, să-i șoptesc toate astea. Și... și-ar trebui, dacă văd că nu se strîmbă prea rău, să-i dau și niscaiva sfaturi înțelepte referitoare la procedeul cel mai nimerit să *pună mîna pe tovarășu cumnat*. Cum să se îmbrace, cum să-i facă avansuri, dar în același timp să pară cît mai pudică și mai inocentă, să creadă Radu că în ea vibrează doar sentimentul, nu interesul, sau, cel mult, dorul de bărbat — firesc, după atîtea nopți de totală abținere.

Să se îndrăgostească de-a binelea de el, nu-i nici un pericol. Nu-i Radu genul de bărbat care să ametească o femeie. Ursuz, căpos, plin de principii și de teama de a nu se afla, o să bată el singur în retragere dacă simte că s-a încins prea tare partenera și situația devine complexă. Îl cunosc bine. Cît privește posibilitatea contrară, de asemenea nici o primejdie; nu-și pierde el capul de dragul unei femei al cărui bărbat e arestat și care, pe deasupra, îi mai e și rudă apropiată. Și, la urma urmei, nici soră-mea nu-i de lepădat. Alt gen, e adevărat, însă atrăgătoare. Și știe cum să subjuge și să păstreze un bărbat. Dar așa, un divertisment... Totul se sprijină însă pe deșteptăciunea mormoloacei mele de neveste, pe acordul ei și pe felul cum o să se priceapă să-i intre pe sub piele. Să se facă cît mai ispititoare și, totodată, dornică de o aventură liniștită, fără complicații inutile, să mai îndepărteze din preajma lui obtuzitatea asta de activist care nu calcă pe de lături. Ah! — de-aș putea să stau cu ea de vorbă între patru ochi măcar o jumătate de oră! Să-i explic cum în viață se ivește adesea prilejul cînd pentru un scop no-

bil — și-aici din nou să ating partea cea mai sensibilă ; Nadia ! — trebuie uneori să ignori anumite noțiuni, să închizi ochii, să le mai dai dracului de conveniențe și de principii moraliste anchilozate ! Trebuie, trebuie să-i șoptesc toate astea...»

•

Fusese mutat, de câteva zile, dintr-un dormitor mai mare, comun, într-o celulă cu patru paturi, două și două, suprapuse. El dormea în patul din dreapta, de sus. Ceilalți trei erau cu toții oameni în etate, cu pedepse relativ ușoare și care mai aveau câteva luni și se eliberau. Ambianța, însăși, era alta decît dincolo. Nu 'se înjura din orice, vorbele erau mai potolite, se mai făceau și planuri realiste, dar lui, într-un fel, îi lipsea *profesorul* — nu și pungașul de buzunare, în toate prea odios. Nu mai știa nimic de soarta lor. Terminase și cu munca la grădină. Lucra de-acum în atelierul de perii și bidinele, la adăpost de ploi și vînt, unde însă nu se putea face nici o mișcare nesesizată de ceilalți. Se simțea mai arestat decît pînă atunci. Și, nemaifiind subordonat *profesorului* și nici pungașului de buzunare, cîrpă în mîna acestora, nu mai avea nevoie de alcool și nici de bani. Dacă ar fi avut cum, ar fi anunțat-o pe Rodica să nu se mai ducă la Frangopol. Începuse să se teamă, să nu se descopere la control tentativa de încălcare a regulamentului închisorii, să aibă neplăceri și Rodica, dar și el, să ajungă din nou în fața directorului și, drept consecință, noi măsuri represive. Nici nu avea poftă să bea alcool pur îndoit cu apă. *Afară* rareori bea băuturi tari. Cîte-o sondă, două cu scotch whisky, sau un păhăruț de coniac Hennessy sau Mettaxa — la vreo recepție. Prefera vinurile, bune, sau șampania, de asemenea, de calitate. Iar cu banii, *aici*, ce să facă ? La comun, era altceva. *Profesorul*, dar mai ales hoțul de buzunare, insistaseră. În ciuda severității regulamentului, barbut tot se juca. Cu ochii la vizetă și cu urechea la pîndă, să prindă pașii ce s-ar apropia, frecau și învîrteau zarurile în palmă ore în șir, ca să sară în pat, ca broaștele în lac, cînd cel ce era de pîndă sîsîia un „șase !“. Gardianul se apropia, privea înăuntru, o clipă sau două, nu ve-

dea nimic deosebit și nu auzea decât sforăituri ritmice, și pleca mai departe să-și facă rondul. Atît așteptau și ei, acolo la comun. Dar *aici*...

Cu o oarecare grijă, să nu-l trezească pe cel ce dormea în patul de jos, se suci pe partea cealaltă, încercînd să adoarmă.

Un Ford Mustang, roșu, asemeni celui din „Un bărbat și o femeie“, gonea ca un dihor uriaș, cu burta lipită de asfalt, spre Dunăre. Conducea Cleopatra Arapu, calmă, cu siguranță, ocolind și depășind cu îndemînare vehiculele staționate ici și colo, în dreptul vreunei pepenării, ajungînd și lăsînd în urmă Fiaturi, Renaulturi, Volkswagenuri, cîteva Mercedesuri. Acul vitezometrului oscilă între 130 și 140, ca să treacă de 140 dincolo de Țăndărei. Alături de Cleopatra, Nadia părea să nu-și dea seama de viteza nebunească a limuzinei de culoarea ouălor de Paște. Picior peste picior, trăgea cu sete dintr-o țigară lungă cît un creion și privea nepăsătoare la ogoarele arse de soare, de pe partea dreaptă a șoselei. Vîntul ce se strecura prin ferestrele laterale ale portierelor le flutura părul, al Cleopatrei roșcat, al Nadiei negru, și pale rătăcite le sălta marginea fustelor mai sus de jumătatea pulpelor. Ale femeii ce număra 31 de ani, rotunde și pline, aproape masive, a căror lungime estompa însă începutul de imperfecțiune. Ale fetei ce apropia 17 ani, de asemeni rotunde, dar mai subțiri, ca la caii de rasă, nervoase și cu genunchii oșoși, asemeni balerinelor. Pe distanța dintre Piua Pietrii și Giurgeni, dreaptă și pustie, Mustangul atinse 180 kilometri la oră stopînd cu un scrișnet de cauciucuri pe pietrișul din fața biroului unde se eliberau bilete de trecere peste Dunăre.

— Ia o sută din poșeta mea și scoate tu bilete, o rugă Cleopatra pe Nadia. Pînă mă mai desmorțesc eu un pic, mai adăugă, deschizînd portiera și coborînd.

Fără grabă făcu cîteva mișcări dezordonate, leneșe, apoi dădu ocol mașinii, cu privirile ațintite spre cauciucuri. Toate păreau în regulă.

— Nadia, eu mă duc la restaurant. Mi-e foame. Vino și tu, cînd termini, dar trage mai întîi mașina mai deoparte.

— Bine, zise fata, așteptîndu-și rîndul.

Erau înșiruiți înaintea ei cîțiva motocicliști și vreo doi soferi de-ai O.N.T.-ului.

Restaurantul era pe jumătate gol. Mese libere destule. Cleopatra o alese pe cea mai izolată, de unde se vedea fluviul cum curgea domol, abia sesizîndu-se în care parte. Era o vară secetoasă, cu apă puțină și tulbure.

Comandară doi mușchiuleți de porc și o sticlă de Cotnari. Apoi încă una, rămasă consumată doar pe jumătate. Mîncau și beau în tăcere, ca două necunoscute, una în fața celeilalte, genunchii atingîndu-se involuntar pe sub masă.

— De ce n-am trecut mai întîi Dunărea, să fi mîncat dincolo ? se trezi, mai încolo, să întrebe Nadia.

— E mai simpatice aici. Cel puțin așa mi se pare. Și nici nu-i aglomerație, cum poate fi dincolo. De ce întrebi ?

— Așa...

— Cheamă chelnerul, dacă vrei, să ne aducă și două cafele. Una dintre ele să fie mai amară, preciză Cleopatra după ce cel chemat venise să ia comanda.

— Și a mea la fel ! se grăbi și Nadia să adauge.

Fumau și sorbeau abia auzit din cafeaua fumegîndă, privindu-se.

— Tare ești tu frumușică, abia îngîină Cleopatră cu pleoapele pe jumătate lăsate peste ochii ușor încercănați.

— Nu mă pot compara cu tine, răspunse Nadia. După tine întorc capul bărbații; nu după mine.

— Fiindcă sînt mai plină și fiindcă am pieptul mai ațîțător și fusta mai scurtă, asta-i tot. Pe cînd tu...

— Eu ?

Cleopatra o privi tăcută, stăruitor, apoi abia zise :

— De-aș avea anii tăi...

— Ce-ai face ? se grăbi fata s-o întrebe,

— *Strip-tease* ! veni răspunsul femeii. Dacă aș fi însă în Apus, nu aici, preciză ea.

— Cum însă nu sîntem în Apus...

— Ce păcat !

— Pentru mine ?

— Se înțelege ! Te-ai umple de bani.

— Și de... boli adecvate.

— Doar dacă ai fi proastă, dar nu pari să fii astfel.

— Adică ?

— Nu te obligă nimeni să te încurci cu cei ce te-ar privi dezbrăcându-te. Ți-ai face numărul tău, și-atît. De rest s-ar ocupa altele, de-o categorie inferioară, pricepi ? Ai rămîne, în fond, o ființă dintre cele mai onorabile. Ai face rost și de un *playboy* simpatic dar și prostănac, să-i papi paralele, și pînă la urmă te-ar lua de nevastă un bătrînel putred de bogat. Să aibă cine-l moșteni.

— Ca mine, sînt cu miile *pe-acolo*.

— Ba nu. N-ai dreptate. Tu ești unică, Nadia. Mă pricep, te asigur. Te-am văzut goală-goluță de atîtea ori ; în cabină la Lido, la hotel... Ești ca o zeităte pe fața căreia nu se citește decît nevinovăție și candoare — dar și patimi ascunse. Adică exact ce ia mintea bărbaților.

— Din nefericire — sau poate... din fericire — nu sîntem în Apus. Sîntem în drum spre mare, spre Marea Neagră.

— Ai dreptate, numai că și aici, cu oarecari silințe și cu niscaiva relații, se poate înjgheba ceva deosebit. Indivizi vicioși și cu bani se găsesc și pe meleagurile astea. Străini, îndeosebi. Turiști plictisiți de cabaretele și de barurile lor împruțite. Pricepi ?

— Nu prea. Aproape nimic.

— Ai încredere în mine ?

— Altfel n-aș fi acum aici.

— Atunci spune-mi : este adevărat că ești... fecioară ?

— Este, confirmă Nadia abia auzit, înroșindu-se ușor. Sînt, preciză tot ea.

— Și-mi pare că nici nu ești dispusă să pierzi această... calitate ?

— Ai ghicit.

— Foarte bine. În totul de acord cu tine. Abia că în felul acesta *îți cresc acțiunile*. Te poți umple de bani.

— În ce fel ? Nu mai înțeleg nimic !

— Ai spus că ai încredere în mine. Atunci nu mai pune întrebări și fă întocmai ce-o să-ți spun eu. Să mergem !

După ce trecură Dunărea, continuară să gonească cu toată puterea celor două sute de cai ai motorului de-a latul Dobrogei, pe șoseaua ondulată ce unea Hirșova de Constanța. La Mamaia traseră la un hotel cu patru etaje ce avea desenat pe ușa de la intrare un pescăruș cu aripile întinse — simbolizînd dealfel denumirea respectivului hotel. Fură primite cu amabilitate și curtoazie de-săvîrșită de director, un bărbat înalt, între două vîrste, și care părea s-o cunoască bine pe Cleopatra Arapu, repar-tizîndu-le camera numărul 321.

— 321, își notă Cleopatra.

— Da, domnișoară, 321, repetă directorul. Este o cameră liniștită, cu balcon și vedere la mare. O să vă simțiți ca la dumneavoastră acasă.

— Vă rămînem îndatorate ! și Cleopatra îi zîmbi, por-nind prima să urce scara.

După ce făcură cîte un duș, se culcară. Cleopatra nu dormise noaptea din ajunul plecării, Nadia se simțea obo-sită după goana dementă a Mustangului. Cînd se treziră, aproape de miezul nopții, femeia socoti indicat să-i dea fetei cîteva indicații referitoare la felul cum să se îmbrace și, de asemenea, nu uită să precizeze ordinea în care trebuiau scoase și aruncate de pe ea, pînă și cel mai neîn-semnat fleac de îmbrăcăminte.

— Să-i înnebunești ! Să-i faci să scoată limba de-un cot ! Să le curgă balele, ca la cîinii turbați ! se aprîns Cleopatra vorbind isteric.

— Dar tu ? Nu... *faci* și tu ?

— Nu știu dacă o să fie cazul. Sînt niște domni foarte pretențioși și-s dezavantajată de piept. *Am făcut* acum cîteva zile și mi s-a părut că am fost puțin cam dizgra-țioasă. Mde ! și oftă, apoi completă : Deși, în fond, sînt bătărăni, caută să pară că au gust. Pentru banii lor, vor doar perfecțiune.

— Și or să fie mulți ? întrebă Nadia, emoționată, poate chiar îngrijorată, dacă nu speriată, simțîndu-și picioarele moi.

— Opt sau nouă. Una și... să avem de la un magnetofon. De cea mai bună calitate și potrivită momentului.

— Am niște emoții...

— Să n-ai ! Calmă și indiferentă. Începutul e greu...

Unsprezece domni eleganți — majoritatea în jur de 50 de ani, cîțiva trecuți de 60 — stăteau cufundați în fotolii, transpirați și gîfîind spasmodic, cu arterele zvîcnind, gata să plesnească și priveau cu ochii ieșiți din orbite la fata ce făcea mișcări molatice, în ritmul unui dans languros, dezbrăcîndu-se la lumina a două reflectoare ce iluminau ca ziua micul podium al barului situat la etajul unsprezece al hotelului.

Cînd nu mai rămăseseră de aruncat decît pantofii din picioare, doi sau trei, și după ei ceilalți, se urniră din loc cu o vioiciune de adolescent, irupînd în grup spre scenă. Fata privi la ei o clipă, uimită, și în secunda următoare înțelese ce o așteaptă. Îngrozită, își aruncă ochii spre Cleopatra, dar femeia îi șopti cu o voce răgușită : „Lasă-i, că tot nu sînt în stare de nimic !“, și atunci Nadia dădu să se strecoare prin ușa din spatele ei, pe unde se intra în scenă. Ușa era însă încuiată. Rămase locului, ca paralizată, în vreme ce palme transpirate i se lipeau de trupul gol. Cînd totul părea pierdut, iremediabil, zvîcni printre ei, sări în sală, și alergă spre prima fereastră. O deschise cu repeziciune și se aruncă în gol...

În liniștea deplină a nopții se auzi un țipăt, un au !, un nu !, repetat apoi de cîteva ori, și se trezi.

Deținutul care dormea în patul de jos, deșteptat din somn de coșmarul celui de sus, se frecă la ochi și scoase apoi capul, în afară, privindu-l :

— Ce-ai, domnule, ce-ai ? Lasă-ne să dormim, că acu sună deșteptarea !

Marieta o primi cu o exuberanță bătătoare la ochi. Din „draga noastră nepoțică“ sau „uite, Radule, ce bijuterie de fată are Rodica !“, n-o mai slăbea, nemaștiind ce să-i

ofere și cu ce să o servească din ce aveau mai bun în casă. Bărbatul, mai reținut, privea la fată cu plăcere, chiar admirație, dar fără să se exteriorizeze prea vizibil, încântat în sinea sa de asemănarea dintre fiică și mamă și de totala discordanță fizică dintre aceeași fiică și tată.

Nadia, în parte surprinsă, se simțea totuși bine și clipe întregi uită de necazurile zilnice. Abia atunci ochii negri ai fetei se încruntau, și tristețea, devenită de la o vreme patologică, se așternea pe fața ei de o maturitate precoce, când privind la masă încărcată cu bunătăți își amintea de belșugul ce sălășluise și în casa lor pînă în urmă cu nici doi ani, când aveau de toate și nu le lipsea nimic, cel puțin de-ale mîncării. Nu ca în ultimul timp, cînd mai-că-sa cumpăra cîte-o sută de grame de parizer pentru ele două, dar i-l da ei la școală pe tot, mințind-o că și-a oprit jumătate pentru ea.

Atunci ofta reținut, abia auzit, și căuta să alunge din jurul ei aducerile-aminte, să uite tot. Era însă tare greu, aproape imposibil.

— De ce nu mănînci ? Servește-te, scumpo ! Simte-te ca la tine acasă.

Ca la ea, acasă... Și iar oftă.

Profitînd de ieșirea din sufragerie a bărbatului, gazda se grăbi să-i dezvăluie ce făcuse cu o zi în urmă, în casa Nadiei.

— Șaisprezece pagini i-am scris, scumpo ! Șaisprezece. Scrise mărunț, mărunț de tot ! Acum mă simt atît de ușurată... Și de fericită ! se grăbi să completeze.

— Îl iubești așa de mult ? o întrebă Nadia.

— Nespus ! Nu-ți pot spune cît. Mi-ar fi imposibil. și femeia rămase cu privirea pironită în gol, visătoare, ca să adauge mai apoi : Numai de n-ar afla Rodica...

— Mama... mama o să te înțeleagă și ea, cred.

— Nu, nu, nu ! protestă femeia. Rodica nu trebuie să știe nimic. Cine știe cum de scapă vreo vorbă față de Radu ! Atîta mi-ar trebui. Mie ca mie — adăugă ea în-dată — dar mă gîndesc în primul rînd la bietul frate-miu, la taică-tu ! Cu intervenții, cu pile, cu cereri peste cereri de grațiere, trebuie să-l scoatem *de acolo* !

— Dar... dar dacă o fi într-adevăr vinovat ? socoti fata cu cale să întrebe, gîndind la cele ce-i spusese maică-sa.

— Ei, și ! Sînt atîția care fură ca-n codru și nu-s unde-i el acum !

— Dar tata nu-i hoț, tanti Marieta. N-a furat nimic.

— Ei, și tu !... Dar cine-a spus că-i hoț ? ! Niște încurcături, cu nu știu ce, atîta tot. Tocmai d-ăia am spus că dacă hoții-s liberi, el de ce să stea după gratii ? Lasă, că-l scăpăm noi într-un fel.

— Ce bine-ar fi...

— O să fie, ai să vezi. Și-acum, spune-mi, draga mea, cînd se înapoiază Rodica de la „Rîmnic“, mîine ?

— Mîine seară, cu trenul de nouă, nouă și ceva.

— Atunci, știi ce...

— Ce ? Vrei să...

— Să-i mai scriu cîteva pagini. Te superi ? Mîine dimineată.

— Nu. De ce să mă supăr ?

— Lui Radu o să-i spunem că mergem împreună la un cinema, da ? Și te duci doar tu. Ne întîlnim pe urmă în oraș, la o cofetărie, și-mi povestești și mie subiectul filmului. De acord, scumpo ?

Pusă în fața faptului împlinit, ticluit din vreme, nu-i rămase decît să dea din cap, afirmativ, dar nu și indiferentă la gîndul că prea începea să iasă din tipicul cotidian. Ce-o să-i spună maică-si, cînd o s-o întrebe ce-a făcut în lipsa ei ? S-o mintă ?

— Rodicăi o să-i spui tot la fel ; că ai fost cu mine la cinema.

— Bine. Și la care anume film vrei să... să mergem ?

— Alege tu. Care crezi. Pentru mine...

— O să văd eu.

— Să-ți dau bani, și femeia se ridică îndreptîndu-se spre un sertar.

— Am, de-un film am eu bani !

— Nu-i nimic, lasă-i p-ăia. Ia suta asta și păstrează restul.

— O sută ! exclamă Nadia. O sută pentru trei-patru lei !

-- Plătești tu și prăjiturile. Lasă, noi sîntem mai bogați, nu se simte. De rest, cumpără-ți tu ce vrei, un fleac, acolo, ce crezi.

Rodica achită șoferului costul transportului și deschise apoi poșeta, să caute cheia. În acele cîteva clipe de liniște — doar de undeva, de la un etaj superior, răzbeau cîteva scîncete de copil nou-născut — auzi venind din interiorul apartamentului ci cîteva frînturi dintr-o melodie cunoscută; nu-și aminti însă atunci, pe loc, care anume melodie.

„Încearcă, sărăcuța, să mai uite de necazuri.“ Tocmai cînd era gata să apese pe butonul soneriei, dădu de cheie. Se înapoiase mai devreme, cu un tren de dimineață, fiindcă terminase treburile, pe acolo pe unde fusese dusă, mai grabnic decît se așteptase. Intrînd în micul hol, din care se ramificau ușile celorlalte încăperi, intenționa în primul imbold să deschidă ușa bucătăriei, să care acolo cele aduse. Atunci auzi însă venind din dormitorul ei un rîset chicotit de bărbat și înlemni. Muzica încetase, sau abia se mai auzea. Simți că e cuprinsă de călduri, și brobonele de sudoare se și adunară pe frunte. Hoții?... Ce hoții! Hoții nu rîd așa și nu ascultă muzică. Ar fi dat însă orice, să fie vorba de hoți. Își încordă auzul, să audă rîsul Nadiei, dar nu, nu se auzi nimic. Ba da! Se auzea ceva... Îngheță și se rezemă de tocul ușii de la bucătărie. Alte zgomote înăbușite o treziră întrucîtva, suficient cît să se încrunte și să pună hotărîtă mîna pe clanța ușii dormitorului, să apese și s-o dea de perete.

Tabloul ce se dezvălui ochilor ei o amuți dar o și liniști totodată; nu era vorba de fiica ei. Răsufală îndată mai liniștită dar nu mai puțin contrariată, și pentru o fracțiune de secundă socoti că a greșit ușa apartamentului. Recunoscîndu-și însă cūmnata, nu mai avu nici o îndoială. Era la ea acasă.

— Pardon — se auzi vocea bărbatului, un amestec de surpriză, jenă și revoltă, în vreme ce cu mișcări precipitate își căuta lenjeria.

— Rodica ! exclamă și femeia ce se lăsă cu repezi-
ciune de cealaltă parte a patului, cu spatele la cea care
intrase atât de neașteptat.

— Spune-mi doar atât : unde-i Nadia ?

— La cinema. Și-ți jur, Rodica, ea nu știe nimic !

— Cum... cum nimic ? Are 17 ani !

— Am mințit-o. I-am spus cu totul altceva. O poveste
întreagă, cu un poet, cu Timișoara, cu niște scrisori ! se
precipită Marieta, speriată, după ce bărbatul se grăbise
să părăsească apartamentul. A fost aseară la noi, la
masă și...

— Și ?

— Și-am rugat-o. I-am dat eu bani de cinema, i-am
dat o sută de lei, și urmează să ne întâlnim la Scala peste...
peste o oră și douăzeci de minute. Crede-mă !

— O sută de lei...

— Rodica, te implor, nu interpreta nimic altfel decît
este în realitate ! Dacă ai putea să intri în pielea mea,
m-ai înțelege, nu m-ai condamna. Poate că de vină e și
plictiseala de acasă, monotonia asta zilnică, poate că și
felul de a fi al lui Radu.

— Poate... Dacă n-ai avea în anumite zile ce mânca,
nu l-ai folosi atât de des pe acest „poate“.

— Când ți-e foame de... de bărbat, uiți de orice alt
fel de foame, crede-mă, Rodica, crede-mă !

— Asta pot s-o afirm eu, nu tu, se revoltă gazda. Sînt
doi ani, de cînd... Înțelegi ? Doi ani.

— Pentru mine ești un fenomen. Eu... nu pot. Aș pre-
fera să mor.

— Pe dracu ! Mofturi. Mofturi din cauza căroră am
rămas singură pentru 15 ani. Și eu și Nadia. Se vede bine
că sînteți frați.

— Ascultă, Rodica ! se entuziască din senin femeia ce
vorbea, dar, printre picături, avea grijă să-și dichisească
ornamentatia exterioară : părul, buzele, ochii, dunga cio-
rapilor. Îți jur, crede-mă, că am să fac tot ceea ce este
omenește posibil ca să-l determin pe Radu să intervină în
favoarea lui, să-l scape. Și știu eu cum să-i intru pe sub

piele, cînd țin cu tot dinadinsul ! își dădu ea ochii peste cap, gata s-o îmbrățișeze pe cea care o privea prostită, dar care se reculese îndată :

— N-o să se poată. E greu, dacă nu imposibil. Și apoi soțul tău n-are să fie niciodată de acord. Am impresia că, într-un anume fel, eu îl cunosc mai bine decît tine. Degeaba. Iar dacă crezi cumva că promițîndu-mi cîte și mai cîte, am să-mi țin gura, că n-am să-i spun ce făceai mai adineăuri, aici, te înșeli.

Marieta făcu ochii mari, contrariată, dar mai ales speriată, însă se liniști în clipa următoare, cînd o auzi vorbind din nou pe Rodica :

— Oricum, și indiferent de justificările și argumentația ta, tot nu i-aș fi spus vreun cuvînt. Îl respect prea mult, ca tocmai eu să fiu aceea care să-i deschid ochii. Pricepi ?

— Parcă-i ceva aici de priceput ? Tu ești o ființă tare sucită.

— Sînt o ființă obișnuită, atîta tot. „Sucită“, cum zici, sînt doar după concepțiile tale, după felul cum înțelegi tu viața.

— Așa să fie. Eu, însă, dacă aș fi în locul tău...

— Ce-ai face ? o încurajă Rodica să vorbească.

Marieta privi la ea lung. Un observator atent ar fi sesizat fără prea mare greutate invidia ce se citea în ochii ce se plimbau peste formele ferm reliefate, dar fără exagerări, în ciuda fustei și a pulovărului de calitate medie, cu care călătorise femeia în tren.

— Așa drăguță cum *încă* ești tu... vorbi Marieta, ezitînd să continue.

— Spune, spune, ce-ai face ? Te ascult. Dacă mai stăm mult pe gînduri, îmbătrînim amîndouă, aici, acum. Și dacă mie nu-mi pare tocmai rău...

— Pentru mine bătrînețea e mai rea decît moartea. Nici nu vreau să mă gîndesc că voi împlini cîndva patruzeci de ani.

— Asta-i limita ? Patruzeci ?

— După mine... da.

— Mai am... cinci ani, făcu Rodica socoteala.

— Iar eu... nouă.

— Te invidiez.

— Te-aş crede, dacă n-aş şti că o spui în rîs. Tu niciodată n-ai pus mare preţ pe aspectul tău exterior.

— Şi totuşi ai spus adineaori că încă sînt drăguţă.

— Ironia soartei.

— Poate şi tu, dacă făceai un copil, ai fi arătat cu cîţiva ani mai tînără. Sau poate că te-au uzat... şi Rodica făcu un gest vag spre uşa pe care ieşise bărbatul, după care continuă cu indiferenţă : Sau doar lipsa lor, dorul după ei, nopţile pierdute cu gîndul la ei.

— Nu căuta să fii ironică şi nici nu încerca să profiţi de situaţia în care mă aflu. Nu toată lumea are în vine sînge de broască.

— Tu ai văzut vreodată o broască drăguţă ? Că eu, ieri, la Rîmnic, am zărit în curtea unui vecin o vacă în călduri. Tocmai se pregăteau s-o ducă undeva, nu ştiu precis unde, s-o potolească. La taur, mi se pare.

— Nu mi te-nchipuiam chiar atît de acidă. Dar iată încă o dată că aparenţele sînt înşelătoare.

— Tu însăşi eşti cea mai bună dovadă ; cum arăţi acum, cînd toată eşti numai mătăsuri şi farduri „din pachet“, şi cum arătai adineaori, cînd tu erai... tu !

— Rodica ! Pentru numele lui Dumnezeu, ce-i cu tine astăzi ? ! Chiar vrei să-ţi baţi joc de mine ? Profiţi de faptul că sînt în casa ta, şi că !...

— Nu. Sînt prea binecrescută. Îţi răspund însă aşa după cum îmi vorbeşti, atîta tot.

— Ah, parcă ai fi un bibelou, atît de sensibilă eşti !

— Decît discuţiile astea inutile, spune-mi ce-ai face dacă ai fi în locul meu, aşa drăguţă cum încă sînt. Intenţionai adineauri să-mi dai o sugestie, mi se pare.

— Ai început să-mi plăci ; devii mai realistă.

— Te ascult. Sînt numai ochi şi urechi.

— Ca să fiu sinceră, nu mi-au plăcut niciodată ipocritele. Dacă aş fi în locul tău şi dacă aş şti — cum de altfel ştii bine şi tu — ce făcea şi cum se amuza fratele meu cu altele...

— Te-ai revanşa îndoit ! încercă Rodica să-i ia vorba din gură.

— Întreită, draga mea. Mi-aş găsi doi-trei bărbaţi pe care i-aş obliga, nu doar să mă distreze, ci să contribuie

și la întreținerea mea. Asta aș face eu. De ce să fiu proastă ?

— Nu-i tocmai rea ideea.

— Nu-i rea deloc ! Le-aș da dracului de conveniențe. Bărbatu-meu la pușcărie, din vina lui, iar eu să-mi pun cenușă în cap ? !

— Și-ai începe, probabil, cu cel ce ți-ar veni mai la îndemână.

— La cine te referi ? întrebă femeia cea blondă, sesi-zînd că se ascunde ceva în intonația cuvintelor celeilalte.

— La... să zicem, la bărbatul tău, la Radu.

— Știi că ești bine ! exclamă Marieta, apoi se încruntă, pentru o clipă, ca să izbucnească îndată în rîs, un rîs forțat însă, și să continue cu un patos amuzant : Posibilitatea asta nu mi-ar fi trecut *nici mie* prin cap ! Dar te asigur, dragă, te-ar decepționa...

— Nu se știe. Gusturile variază și sînt diferite. De ce ești atît de sigură ?

— Tu chiar vorbești serios ?

— Despre ce ? La ce anume te referi ?

— Că... ai fi dispusă să...

— Cu Radu, poate, cu bărbatul tău, niciodată. Înțelegi ?

— Curioasă ființă mai ești ! Eu vorbesc serios, iar tu...

— Iar eu zic să terminăm cu discuțiile astea fără rost. Și așa am pălăvrăgit mai mult decît ne permite timpul și mai ales ambianța și toate cele întîmplate. Du-te te rog și întîlnește-te cu Nadia și trimite-o acasă. Eu n-am să despachetez nimic, să creadă că am sosit cu cîteva minute înaintea ei. Cu vreo mașină de ocazie. Fata nu trebuie să-și dea seama de toate cele petrecute aici. Oricum, ești mătușa ei. Iar de-o fi să socotească că așa e mai bine, o să-mi spună singură povestea cu scrisorile alea.

•

— Nadia, scuză-mă — începui mătușă-sa, ferm hotărîtă s-o atragă pe fată de partea ei în bătaia ce se anunța înverșunată și de durată — să știi că a dat Rodica peste mine !

— Cum așa ? ! făcu fata ochii mari, speriată și îngrijorată, că, de fel, maică-sa îi interzicea să aducă în casă persoane străine. „Tanti Marieta nu-i însă o persoană străină“, se mai liniști ea.

— A sosit cu un tren de dimineată — dar vezi, ție o să-ți spună că a venit cu o mașină de ocazie ! — și m-a găsit acolo, scriind. Dar tu, fii atentă, să nu te dai de gol, să scapi față de ea vreun cuvânt din tot ce-ți spun eu acum. Maică-ta, probabil, te consideră încă mică și prostuță, înțelegi ? Poate că vrea să te și încerce, să vadă dacă ai sau nu cuvânt, dacă poți să păstrezi un secret. Secretul nostru ! mai adăugă ea, zîmbindu-i complice. Așa că, scumpo, nici o vorbă, nimic... Îi spui doar că ai fost la cinema. Și poți să-i mai spui și că ai fost aseară la noi, după ce ne-am întâlnit întâmplător pe stradă. Bine ?

— Bine.

— Așa. Ce-ai mâncat aici, o mascotă ?

— Nu, o jofră. Să-ți dau restul, tanti... și fata deschise poșeta.

— Lasă-l naibii de rest ! Păstrează-l pentru tine. Și-o să-ți mai dau eu și alți bani, să ai și tu de buzunar. Până o fi să scape taică-tu.

— Atunci, măcar, să-ți povestesc subiectul filmului...

— Nu-i nevoie. Îi spun că am fost la voi, că mi-am pierdut vremea stînd de vorbă cu Rodica, ceea ce dealtfel este adevărat.

— Cum crezi...

— Deci, ne-am înțeles : nici o vorbă ! Și-ai să vezi tu ce bine o să ne-nțelegem noi două !

●

— Mămico, te rog, iartă-mă ! și Nadia îi sări de gît, sărutînd-o.

— Să te iert ? se miră sincer Rodica, privind-o.

— Da, să mă ierți. Fiindcă... fiindcă, cum să-ți spun, aveam de gînd să-ți ascund faptul că a fost tanti Marieta aici. Dar dacă ai dat chiar tu peste ea...

— Ea ți-a spus ? ! tresări femeia.

— Dar cine ? Ea. Și mi-a mai spus să nu scap față de tine nici un cuvînt din cele ce-am vorbit amîndouă.

Dar cum să te mint eu pe tine ? Cred că îți spuneam oricum, chiar dacă veneai diseară și nu dădeai peste ea. A fost azi, a fost și altăieri.

— Vineri ?

— Vineri după-amiază, cînd eu eram la școală. Și nu puteam s-o refuz, mămico, nu puteam, fiindcă era în joc soarta lui tăticu !

— De ce ? Cum așa ? se încruntă Rodica.

— E o poveste mai lungă, cum să-ți spun... Marieta zicea că o să-l scape unchiul Radu. Și...

A doua zi, seara, se întâlneau din nou în celula cu patru paturi. Ziua lucrau în ateliere diferite și nu se mai vedeau unii cu alții. Deținutul care dormea sub el, în patul de jos, un bătrînel de aproape 60 de ani, condamnat la trei ani pentru delapidarea cîtorva mii de lei, îl întrebă dacă nu cumva e bolnav de nervi.

— Nu, n-am nici pe dracu, ce-ți veni ? !

— Da' atunci de ce urli noaptea, ca loviții de streche ? M-ai trezit și n-am mai putut adormi pînă la ziuă. La anii mei...

— Am visat-o pe fiică-mea ; se arunca în gol de la etajul unsprezece.

— Știi ce înseamnă asta ? se băgă în vorbă un altul.

— De unde să știu ? ! Vise...

— Cineva i-a pus gînd rău. Cîți ani are ?

— Șaptesprezece.

— Hm... Mă pricep la vise. Să fie atentă. O paște o primejdie, cotcodăcea din cealaltă parte deținutul din patul de jos, un individ mărunțel și îndesat, chel, cu capul în formă de ou, condamnat pentru înșelăciune și trafic de influență. Tot așa am visat-o și eu pe nevastă-mea, continuă el, acum vreo douăzeci de ani. Se făcea că sare dintr-un pom înalt, și după cîteva zile a căleat-o un camion, un Ford-Marmon, de-alea de război, și i-a rupt o mîină și-un picior. Abia-abia a scăpat cu viață. Să fie atentă fata dumitale, să fie atentă.

„Mai du-te dracului, cobe nenorocită !“

— Eu atîta te-aş ruga ; să nu mai urli noaptea. Dacă nu dorm somnul întreg, a doua zi nu-s bun de nimic. Azi nici nu mi-am făcut norma. Şi, pînă-n Crăciun, vreau să fiu *afară*, adăugă cel din patul de jos.

— Bine, bine...

— Şi ce mai zicea Rodica ?

— Ce să zică... De-ale ei, nu ştii ? Tot speră că poate, tu, ai să intervii cumva, să vorbeşti... ştiu şi eu ce şi cu cine ? -- să-l scapi pe frate-meu.

— A spus ea, *asta* ? se încruntă bărbatul, în aceeaşi zi de duminică, după-amiază, pînă să înceapă meciul de fotbal transmis la televiziune.

— A spus, n-a spus, asta mi-a dat de înţeles.

— Cum aşa ? Din ce ai dedus *asta* ?

— Ei, din ce ! Făcea apropouri, parcă tu nu poţi să-ţi închipui ? Îi vine şi ei greu, săraca, singură.

— Să-i vină. Dacă n-a ştiut să-l stăpînească şi să-l mai adune de pe drumuri...

— Dar dacă ai vrea tu cu tot dinadinsul, chiar n-ai putea face nimic pentru el ?

Bărbatul rămase nemişcat, indiferent, cu privirea pironită pe mira de reglaj. Apoi, deodată, întoarse capul spre fotoliul de alături în care se culcuşise nevastă-sa, cu genunchii la gură, şi o privi nedumerit.

— Mi se pare că am mai discutat o dată problema asta. Şi-am ajuns de ne-am cîntat, atunci. Vrei s-o luăm de la cap din nou ?

— Nici vorbă. Te-am întrebât şi eu... aşa. Închipuieşte-ţi că întrebarea asta ţi-a pus-o Rodica. Mă întreb însă dacă şi ei i-ai fi răspuns la fel. Aşa... de curiozitate, şi-i zîmbi, cu un anume fel de complicitate în priviri.

— Rodica, în primul rînd, n-ar pune o astfel de întrebare. Are destul de mult bun-simţ, să nu mă pună în faţa unei situaţii neplăcute. Asta o dată. În al doilea rînd ea este oricum mai îndreptăţită decît tine să intervină în favoarea lui. E bărbatul ei.

— Dar e şi fratele meu ! încercă Marieta să se revolte.

— Ea îi simte în primul rînd lipsa, nu tu.

— Aiurea — simte, pe dracu. E rece ca un sloi de ghiață, lasă că știu eu.

— Ție gîndul nu ți-e decît la *d-astea*. Pentru tine relațiile soț-soție nu depășesc marginea patului.

— Ei, na ! — e-o să facem împreună filozofie !

— Lasă-mă și nu mă plictisi. Uite că începe meciul.

— De ce dracu nu ți-ai luat o nevastă ca Rodica ? Una ca ea era bună pentru tine.

— Eu consider *încă* potrivită alegerea inițială.

— Mersi, ești foarte drăguț. Și cînd s-o isprăvi acest „încă“, poate mă înlocuiești cu Rodica. Nu m-ar mira deloc.

— Ce-i cu tine astăzi ? și bărbatul o privi scrutător. Ca pe o curiozitate abia descoperită.

— Nimic deosebit. Atîta doar că am aflat că Rodica te place.

— Ești formidabilă ! Numai prostii îți trec prin cap.

— Ea mi-a spus.

— Ea ? !

— Indirect, dar limpede.

Bărbatul răsuflă ușurat, apoi zîmbi ironic :

— Dacă a spus-o indirect, și tu ai înțeles ce-ai înțeles, înseamnă că ea a gîndit exact contrariul.

— Toantă mă mai crezi ! se revoltă femeia îmbrăcată doar într-un *peignoir* roz, întinzînd picioarele cu unghiile roșii ca sîngele după papuci, să-i nimerească și să dispară în dormitor. Ușa închisă în urma ei făcu să se cutremure casa, tocmai în clipa cînd arbitrul fluiera începutul meciului.

•

Ciocăni încet, de cîteva ori. Nimic, nu i se răspunse în nici un fel. Insistă. De la distanță — treizeci, poate patruzeci de metri — fata cea drăguță și aproape goală, cea din pragul ultimei uși, o urmărea cu privirea pînă o văzu cum dispare pe ușa deschisă de „nea Fane“. Fața zîmbi reținut, intră în casă, să se îmbrace și să plece spre centru.

Rodica, în prima clipă, simți că i se taie răsuflarea. O primi un aer închis, un amestec a de toate în care pre-

domina mirosul de gaz, de petrol. Zărind pe o masă până cu vase nespălate o lampă de gătit, află izvorul aceluia miros. Dar celelalte ?

Căsuța n-avea decât două camere. Prima, în dreapta, din care se intra în a doua, ținea loc de antreu și de bucătărie. O cameră de cinci-șase metri pătrați. Hodorogă : o masă, o ladă, un dulap, scaune. Din bucătărie se intra în camera din stînga, a doua, dormitorul, mai spațios, cam de vreo paisprezece metri. O cameră ceva mai curată, unde mirosul de gaz era înlocuit de un aer stătut, de rufe nespălate și de corp transpirat. Altfel, parcă aici domnea mai multă ordine. Un pat în fund, la cap o noptieră, o fereastră în stînga, și un șifonier cu două uși în dreapta. Pe un perete spînzura strîmb o oglindă toată numai ape și rugină, pe altul o pictură de bălci, o țigancă cu sîinii goi, oribilă. Pe jos, o frîntură dintr-un covor de iută, în fereastră hîrtie albită, decolorată de soarele verii.

Toate astea Rodica le văzu însă după ce Fane Frangopol, deschisese primul rînd de geamuri, cel acoperit cu hîrtie, să intre o pîrticică din aerul curat de afară.

„Ce caut eu, Doamne, aici !“ se cutremură femeia, cînd bărbatul, numai amabilitate și zîmbet slinos, o invită să ia loc pe un scaun adus din bucătărie. O clipă vru să plece, să renunțe, numai că în clipa următoare întilni privirea bărbatului ei, cum o fixa pătrunzător, certînd-o și încruntîndu-se la ea.

— Soțul meu... l-ați cunoscut la... știți... vrea să... al-cool și bani... spirt... știți... se bilbîi femeia.

— A ! da, da ! Știu, știu despre ce-i vorba ! Am discutat în ajunul eliberării mele. Nu-i greu, e chiar destul de simplu. Sînt ei, gardienii, șmecheri și dați dracului, dar nici noi nu sîntem făcuți la șapte luni ! Ei hoți, noi hoți. Ei pungași, noi pungași. Ei deștepți, noi deștepți. Altfel nu se poate, doamna mea. Mori cu zile, și-i păcat. Domnul... soțul dumneavoastră, e un om care merită orice sacrificiu. Vorbea așa de frumos despre dumneavoastră !... Și vă lăuda atîta !... Cum v-am zărit în prag, mi-am și închipuit cine sînteți. Puteați nici să nu-mi spuneți, am un ochi !...

Fane Frangopol, fără o profesiune precisă, era bine cunoscut lucrătorilor miliției. Făcea pe zugravul, zicea el,

dar meseria asta o executa numai cînd nu avea încotro. Și, și atunci, era cu ochii în patru, să-și noteze orice amănunt care l-ar fi putut ajuta mai tîrziu, după săptămîni sau luni, să dea lovitura, fie în casa zugrăvită, fie la vreun vecin. De regulă fura boarfe și lenjerie de pat. Și bani, cînd găsea. De vreo cîțiva ani, *aduna* și librete CEC, pentru falsificat. Le vindea cu preț fix, indiferent de suma depusă. Cîteva sute de lei bucata. Fiind însă bine cunoscut, nu făcea prea mulți purici *afară*. Mai mult stătea prin pușcării, decît acasă. Nevastă-sa, femeie chinuită, cînd afla că iar l-au arestat, răsuflea ușurată, într-un fel. Era mai liniștită și mai fără griji. O dată pe lună se ducea la vorbitor, cînd îi făcea un pachet cu ce putea și ea, de-ale mîncării. În rest avea doar grija ei, și nici nu mai avea cine s-o bată cînd se îmbăta Frangopol sau cînd n-avea bani să-i dea pentru băutură. Și o bătea, măcar o dată pe săptămînă, el blestemînd și înjurînd, ea tăcînd și răbdînd. Se obișnuise. Doar cînd afla că s-a încurcat cu o altă femeie, căpăta și ea glas. Era, pe deasupra, și geloasă. El, la cei patruzeci și ceva de ani, găsea încă femeii să-l placă. Înalt și voinic, chiar mătăhălos, avea cînd vrea o vorbă dulce, cînd folosea și „radicale“, și le pros- tea pe cîte unele — de-o seamă cu el. Altfel, pentru cei care nu-l cunoșteau în mai de aproape, părea un om blînd și serios, în care te puteai încrede. Cum serios i se păru și Rodicăi.

„Cine știe, săracu, de ce-o fi fost închis...”

Din „stimată doamnă“ sau „doamna mea“, n-o slăbea.

— Prin urmare, stimată doamnă, peste patru zile aveți vorbitor. Este timp. Și uitate ce trebuie să faceți dumneavoastră, dacă ziceți că *dînsu* a primit aprobarea să-i duceți lapte. Cumpărați o canistră de plastic, de două-trei kilograme, sau de cinci, dar... de, să nu bată la ochi atîta lapte — se strică, nu? — sau un urcior de pămînt ars, smălțuit, în care băgați o bășică, o pungă de plastic, ceva care nu curge, cel mai bine un balon din acelea cu care se joacă copiii, mai mare, gol. Apoi turnați în gura lui alcool de 90 de grade, spirt adică, pînă se umple, îl legați strîns bine la gură, și lăsați mațul astfel legat să cadă în vas. Pricepeți?

Femeia, ca hipnotizată, sta pe seaun cu picioarele strînse, cu marginea rochiei trasă pînă la jumătatea genunchilor albi și rotunzi, și-l privea, ascultîndu-l, fără să fie tocmai sigură că nu era acasă, în patul ei, și nu visa. El, doar în pantaloni și într-un maiou de un alb aproximativ, sta cînd pe marginea patului, cînd în picioare, părăind în camera scundă și mai viguros decît era în realitate, ajutîndu-se la vorbă cu palmele ; să muleze conturul urciorului, legatul bășicii la gură, sau să facă diferite gesturi care în semnificația dată de el trebuia să însemne o totală indiferență față de perspicacitatea personalului de pază al închisorii.

— Turnați apoi lapte, cît mai încape, și puneți dopul. Asta-i tot. Vedeți ce simplu?... „Sticleții“ o să guste, să vadă, ce-i : lapte ! Iar bărbatul dumneavoastră, pe urmă, în celulă, o să dea pe gît laptele, că-i păcat să-l arunce, apoi înțepă bășica și dă de spirt ! Vedeți?... Cu banii-i și mai simplu. Acum, cît se mai găsesc pe piață ardei grași, nu-i nici o complicație. Cumpărați cîtiva — frumoși, proaspeți — două-trei roșii — așa, să fie și să se găsească, să nu bată la ochi, un castravete sau doi — mai micuți, să n-atîrne prea greu la cîntar — și-n rest cele obișnuite : salam, șuncă, zahăr, ce-i duceți. Pe unul dintre ardei, sau pe doi — depinde de sumă — îi crestați în lung, cu o lamă ascuțită, ușurel de tot, și-l strîngeți apoi în mîină, tot ușurel, să se deschidă creștătura. Pe acolo, hop ! — băgați două-trei sutare împăturite strîns, apoi slăbiți apăsarea. Gata, nu se mai cunoaște nimic, că doar n-au domnii de-acolo binoclu, să-i ia la ochi, să-i purice bucățică cu bucățică. Vedeți?... Iar mai încolo, mai la iarnă, cînd n-or mai fi ardei pe piață, băgați lovelele într-un rasol.

— în ce ? ! puse, în sfîrșit, și Rodica o întrebare, ieșită instinctiv din gură.

— Vă mirați, nu-i așa ? He, he, păi dacă n-am fi noi deștepți, am muri cu zile, *pe-acolo*. Trebuie să ai doxă, stimată doamnă, și pseudo-zugravul se lovi cu degetul arătător în tîmpla ușor încărunțită. Uitați-vă la mine ; cîți ani îmi dați ?

Nici un răspuns. Continuă tot el :

— Treizeci și cinci, treizeci și șase, poftim ! — fie patruzeci. Dar am patruzeci și patru, bătuți pe muchie, stimată doamnă. Patruzeci și patru. Și-am fost *înăuntru* de opt ori ! Sînt dintr-ăia incorigibili, zic *ei*. Cîte-un an, cîte doi, o dată doar 6 luni, cu una cu alta am stat la zdup aproape zece ani. Vedeți ?... Și-acum să vă învăț ce să faceți cu rasolul. Să zicem că l-ați cumpărat, unu nu tocmai barosan, că atîrnă. Musai însă să aibă măduvă din gros ! Îl fierbeți, așa, cam pe jumătate, apoi scoateți cu atenție măduva din os, după care îl băgați din nou în oală, să fiarbă cît trebuie, să poată fi mîncată și carnea, că-i păcat de ea, că la pîrnaie, carne.. Așa. Cînd e gata, scoateți rasolul din supă, îl lăsați să se răcească un pic, să nu vă ardeți degețelele; apoi înghesuiți mai în fund, în locul măduvii, sutele făcute pachetel și învelite într-o foiță de plastic, să nu se mînjească de grăsime. Pe urmă încălziți puținel măduva și turnați-o în gaura de unde ați scos-o, peste bani. Și cu asta, basta — iar i-am păcălit pe sticleți !

— Bine — și Rodica dădu să se ridice.

— Vi se pare prea complicat ?

— Nu, nu. De ce complicat ?

— Dacă n-o să vă pricepeți — mai ales la treaba asta cu rasolul — atunci cumpărați cele de care v-am amintit, luați și banii cu dumneavoastră și veniți din nou la mine, să le meșterim împreună. Tot sînt eu acum în concediu și n-am nici o treabă. Vă servesc cu cea mai mare plăcere.

— Mulțumesc, cred însă că o să mă pot descurca și singură, mulțumesc, și se ridică din nou.

— Mai stați, de ce vă grăbiți ? Am fost atît de nepoliticos, încît nu v-am tratat cu nimic. Am dincolo niște vișinată, o bunătate ! și pînă să apuce Rodica să refuze, dispăru în bucătărie, de unde se înapoie cu o sticlă pe jumătate plină și cu două ceșcuțe fără cozi. Sticla, burduhănoasă, masivă, o amintire de pe vremuri, cine știe cum rătăcită în casa sa.

— Mulțumesc, dar nu beau, refuză Rodica cu glas abia auzit, dar hotărît.

Fane Frangopol nu prea era însă obișnuit să fie refuzat, decît cel mult dintr-un exces de politețe, așa că umplu domol ceștile și oferî una dintre ele femeii care nu știa ce să facă ; să refuze ? — se temea să nu-l jignească pe cel ce, apropiindu-se, îi suflase în față un aer cald, de băutură stătută și de gură coclită — poate unde avea și o bună parte din dantură îmbrăcată în viplă. Să bea ? Nu se vedea în stare, mai ales că ceștile erau de o curățenie tare îndoielnică. Totuși luă o ceașcă în mînă, cum sta în picioare, și-și înmuie buzele în lichidul roșu-vișiniu, cu gust de alcool pur.

— E bună și tare ; azi am umplut-o ; cu votcă ! își laudă Frangopol băutura, dînd ceașca peste cap, ca să plescăie apoi din limbă.

— Mulțumesc, pentru mine ajunge, mulțumesc, și femeia căută un loc, unde să pună ceașca. Pe pervazul ferestrei.

Afară începuse să se întunece. Aruncîndu-și ochii pe fereastră n-o mai văzu pe fetișcana aceea drăguță și impudică, din pragul ultimei uși. Clipele acelea, cîteva, cît privise spre curtea pustie, fură hotărîtoare pentru cele ce aveau să urmeze. Bărbatul, cu ochii părăind adormiți, o măsură și o cîntări cu repeziciune, cum sta în picioare, înaltă, cu silueta reliefată în lumina opacă ce intra pe fereastră. Sau poate că, oricum, planul îl avea întocmit încă de cînd pășise femeia în casă. Cel mai mult îl ațîța contrastul dintre voinicia coapselor și a șoldurilor, și subțirimea delicată a taliei. Remarcase el pînă atunci și alțe atribute ale femeii, îndeosebi albul și netezimea de sidef a pielii de pe brațe și a genunchilor, gura frumos arcuită și ochii încercânați, dar mai ales nu-și putuse lua privirile de la pieptul ce se ghicea vizibil prin rochia croită decent, dar dintr-un material care nu putea ascunde prea mult din ce acoperea.

Cînd femeia, după ce așezase cu grijă ceașca plină, dădu să se întoarcă și să se îndrepte spre ușă, se simți prinsă pe la spate și sărutată zgomotos pe ceafă.

— Domnule, ce faci, domnule ! abia găsi cuvinte să-și exprime spaima și dezgustul, simțind, totodată cum i se înmoaie picioarele.

Revoltată, dădu să se elibereze din mîinile ce, înlănțuind-o, îi frămîntau cu brutalitate sîinii.

— Un pic, stai un pic, că nu-ți fac nimic, îngîină bruta încercînd să-și strecoare palma cît o pîine în decolteu. Stai că nu te mănînc, frumoasă, stai cuminte !

Cu un efort rezultat din desperare, Rodica se smuci, se întoarse și-i trase două palme, una după alta — care avură efectul gazului turnat peste foc — apoi îi aruncă un „porcule !”, țîșnind spre ușa care da în bucătărie. O deschise și se strecură dincolo, dar cînd să apese pe clanța ușii care da în curte, se simți înhățată de o mîină și trasă înapoi, tîrîtă și lăsată să cadă jos, pe bucata de covor de iută. Gîfîind, începu să strige ajutor.

— Taci, că te string de gît, taci ! o amenință bărbatul, și nu lipsi mult să-și ducă amenințarea la îndeplinire. Să taci, auzi ? ! și-i puse o mîină în gît, încercînd s-o ducă spre pat. Cu puterea desperării, femeia izbuti din nou să se smulgă din mîina bărbatului dar în aceeași clipă se simți cuprinsă în brațe și aruncată ca un fulg în mijlocul patului ce scîrțîia din toate încheieturile.

— De mai scoți o vorbă, te omor, auzi ? ! se răsti el la femeia ce gîfia spasmodic, pe jumătate amețită, cu mîinile adunate în jurul gîtului.

— Am să te reclam, lasă-mă ! și dădu să se ridice din patul lăsat la mijloc, ca o copaie. Mă duc la miliție !

— Te duci... rîse el încercînd să se apropie, dar simți îndată unghiile ascuțite ale femeii că i se înfig în carnea brațelor. Zgîrii, pisicuțo ! mîrîi el smucind-o de o mîină, să și-o apropie, ca să-i tragă apoi o palmă răsunătoare. Te mănînc de vie, tîrfă nenorocită, auzi ! Și ce faci atîta pe nebuna ? !

Ținîndu-se cu o mîină de obrazul lovit, pe care îl simțea fierbinte ca focul, Rodica plîngea cu sughițuri. După o clipă dădu iar să se ridice, dar un brînci o aruncă din nou în vîlceaua din mijlocul patului, apoi bărbatul începu să se dezbrace, de parcă pe pat era nevastă-sa.

— Ce faci ? ! urlă ea, scoțînd apoi un „ajutor !” răsunător, gîtuit însă de palma ce-i acoperise gura, dar mai ales de degetele celeilalte mîini, încheștate din nou în jurul gîtului.

— A dracului, gaită... De ce plîngi, proasto ? !

Rodica, și de-ar fi vrut, n-ar fi putut răspunde, din pricina durerii atroce ce o simțea în gît. O durea limba, la rădăcină, fundul gurii, nici ea nu știa bine ce. Plîngea, suspina și-și simțea capul gol, cînd deodată zări alături, pe noptieră, sticla cu vișinată. Cu ultimele puteri o înhăță și-l pocni în moalele capului pe masculul dezlănțuit. Acesta, ca trăsnit, căzu alături.

„L-am omorît !“ se sperie, eliberîndu-se totuși și irupînd spre ușă cu rochia despicată de la poale și pînă mai sus, dincolo de talie.

Afară se întunecase, cînd Rodica se strecură prin ușă, trecu și de bucătărie și nimeri în curte. Cu pași iuți, ca fugărită, ajunsese în strada aproape pustie.

„Se uită lumea după mine, ce mă fac ? Unde să mă duc ? Acasă — ce-i spun Nadiei ? Și cum să ajung pînă acolo în halul ăsta ?... Doamne, ce mă fac, Doamne !“... se tot frămînta femeia, năucită, învîrtindu-se pe aceleași cîteva străzi mai întunecate.

Cînd să-și ia inima în dinți și s-o pornească pe jos spre casă — în cealaltă parte a orașului — unde să încerce să se furișeze fără să o simtă Nadia, își aminti că prin apropiere, undeva pe o stradă liniștită, mai bine zis pe o intrare cu numai cîteva clădiri cu două și trei etaje, locuia o fostă colegă de școală, de bancă chiar, în ultimii doi ani. O chema Laura. Laura și mai cum ? — nu-și mai amintea. O femeie frumoasă și voluntară, cu un fizic cam colțuros însă, despre care circulau niște zvonuri stranii, cărora ea nu le dăduse niciodată importanță și despre care, acum, nici nu-și mai amintea. O întîlnise ultima dată cu cîteva săptămîni în urmă, cînd schimbaseră cîteva amabilități de circumstanță, și-atîta tot. Ba nu ; o invitasese să-i facă o vizită, după ce Rodica îi spusese că a rămas singură pentru cincisprezece ani, dar nu dăduse curs invitației. Era arhitectă, o arhitectă bine apreciată profesional.

Se opri în loc, la umbra unor copaci, să se orienteze, apoi porni hotărîtă spre locuința fostei colege, cîteva sute de metri mai înspre centru. Cu cît se apropia de adresă, pașii se încetineau, se făceau tot mai mici și nu lipsi mult să se întoarcă din drum. Ce să-i spună ?...

Împinsă însă de desperare, sună, aşteptă, sună din nou, apoi se strecură pe uşa întredeschisă.

— Tu ? !

— Eu...

— Toţi bărbaţii sînt nişte porci, Rodica, toţi ! şoptea întruna femeia ce-i pusese la dispoziţie întreaga ei garderobă, să-şi aleagă cele trebuincioase, după ce îi ajutase să facă o baie caldă, să înlăture astfel palmele asudate şi răsuflarea de beţiv a lui Frangopol.

Fusese tare amabilă Laura, chiar drăguţă. O privise cu ochi tandri, cu compasiune, şi abia o lăsase să plece acasă, dar nu mai înainte de a-i promite că o să revină după o zi sau două.

— Bincînteles că o să vin ! trebuie să-ţi aduc astea, şi Rodica arătă pe sine toate cîte îmbrăcase din lucrurile Laurei.

— Ai ales numai vechituri. *Astea n-au nici o importanţă.*

Întîlnind un taxi rătăcit, îi făcu semn să oprească, se urcă, şi coborî cîteva case mai încolo de locuinţa sa. Încet, ca un hoţ, să n-o simtă Nadia, se furişă în dormitorul ei. Răsuflă mai liniştită cînd văzu că fata nu era acasă. Ascunse totuşi cu grijă lucrurile străine, apoi se lăsă pe pat. Era atît de obosită încît nu-şi mai simţea greutatea. Parcă era un fulg. În întunericul copleşitor ce plana în jurul ei îi apărură chipul lui Frangopol, cum se apleca asupra ei, s-o batjocorească în fel şi chip, acolo, în aşternutul acela murdar. Se cutremură, apoi adormi.

A doua zi, după ce Nadia plecă la şcoală, lăsă să cadă pe covor capodul cu mîncei lungi — îmbrăcat să nu-i vadă fata vîntăile de pe braţe şi gît — şi se întinse pe pat. Se gîndea, îngrijorată, cum de n-a întrebat-o Nadia la ce oră s-a înapoiat acasă. Ar fi fost mai liniştită dacă fata s-ar fi arătat mai curioasă, dacă nu s-ar fi limitat doar la a o întreba de ce vorbeşte răguşit şi de ce are o vîntaie sub ochiul stîng.

— Nu ți-am spus că am alunecat aseară în baie ? Și-am căzut cu fața în colțul chiuvetei ... Am uitat probabil. Și cred că am băut ceva prea rece, de mă doare în gît. Un suc, mi se pare. O să-mi treacă.

„O fi crezut ? N-o fi crezut ? Cine poate să știe... Copiii din ziua de azi... Și Nadia mai e oare un copil ?“...

Gîndurile, pe jumătate adormite în liniștea de după-amiază, zburară apoi spre Laura și spre tot ceea ce era legat de numele ei. Se frămîntă îndelung, zadarnic însă. Plutea într-un noian de probabilități încetoșate din care ar fi vrut să se desprindă, să zboare departe, dar fire invizibile o învăluiau într-o plasă ce se strîngea în jurul ei. Se simți cuprinsă de o căldură plăcută, toropitoare, cînd fiorii a ceva necunoscut o făceau să uite de batjocura de care era gata să aibă parte în căsuța de pe strada cu nume de floare.

Tîrziu, spre seară, se ridică și făcu un pachet din lucrurile Laurei. Apoi, cu mișcări de somnambul, se îmbracă și plecă. Din ușă, se întoarse pentru o clipă, să-i scrie ceva Nadiei, orice, și mîzgăli cîteva cuvinte : „Am plecat la Marieta. Tu mănîncă și culcă-te. Pa, mama“.

Reveni tîrziu, după ce trecuse de unsprezece. La fel ca ieri, pașii îi erau împleticiți. Încet, pe furiș, descuie ușa și se strecură în dormitorul ei. Nu voia s-o simtă Nadia. Se culcă obosită, dar somnul nu voia să se apropie de ea nici măcar pentru o clipă, deși într-un anume fel se simțea mai liniștită.

Dimineața, după ce Nadia plecase să facă micile cumpărături zilnice, sări din pat și, goală, se privi minute în șir în oglinda din camera fetei. Se sperie de cearcănele de la ochi și, într-un acces de desperare isterică, se aruncă pe pat izbucnind într-un plîns nervos, singură neștiind ce se întîmplă cu ea.

•

Își aminti ca prin vis că mai rămăseseră doar două zile pînă la vorbitor. Două zile... Nu, n-o să-i ducă nici bani și nici alcool. Fie ce-o fi ! Destul. De mîncare, atît. Pachetul obișnuit. Numai că și acest pachet ajunsese o problemă. Poșeta în care avea toți banii ei — șase sute

de lei — rămăsese în casa lui Frangopol, unde nu s-ar mai fi întors pentru nimic în lume. Și pînă o fi să încaseze taică-su pensia mai erau două săptămîni. În casă nu avea mai mult de o sută și cîțiva lei. Să-i spună adevărul, și să-i ceară alți bani, presupunînd că ar avea, ceea ce era puțin probabil, nu găsea curaj. Singura salvare părea să fie Marieta; să-i ceară ei. Această alternativă îi lăsă în gură un gust sălcu, mai ales că și față de ea trebuia să se justifice într-un fel, cum de rămăsese fără bani, tocmai în ajunul vorbitorului. Ar mai fi existat o posibilitate: Laura, dar aceasta fu exclusă de la bun început.

Cînd să-și ia inima în dinți, să se ducă la Marieta, cumnata ei intră pe ușă, ca adusă de un zeu al binelui. Se bucură sincer, o clipă, ca să simtă în clipa următoare o undă de invidie. Marieta strălucea, nimic din ce avea pus pe ea nesuferind comparație cu garderoba Rodicăi.

Fiind o zi înnourată, femeia îmbrăcase pantaloni de un albastru-jandarm, perfect mulați pe șolduri. Pieptul, strîns în chingi și acoperit de un pulover *bleu-ciel*, era deosebit de ispititor pentru un nevizat. Ceea ce frapa și mai mult era însă tratamentul savant aplicat buzelor, ochilor, părului. Era greu să-i dea cineva — chiar și o altă femeie — mai mult de 22—24 de ani. Mersul, studiat, chema și nu ținea la distanță. Rodica remarcă toate aceste atribute și poate de aceea oftă, în sinea ei, dar nu-și preocupă elogiile. Marieta păru flatată, chiar încîntată, dar toate acestea n-o împiedică deloc să privească la cumnata ei cu vădită ironie.

— Știi, Rodica, tu ești o femeie tare norocoasă, nu ca mine, începu ea pe un ton dulce-acru. Cînd a venit Nadia ieri la noi, Radu nu era acasă, așa că eu, fată deșteaptă, ți-am croit îndată un alibi.

— Dar nu te-nțeleg! La ce te referi? se arătă Rodica sincer surprinsă.

— I-am spus Nadiei că da, că într-adevăr ai fost la noi și-ai stat pînă tîrziu, continua ea fără să dea importanță cuvintelor celeilalte.

— Marieta, pentru numele lui Dumnezeu, fii mai explicită!

— De cînd ai început și tu — în sfîrșit ! — să-ți trăiești viața, ce, ai ajuns să uiți de la mîna pîn'la gură ? ! Unde mi-ai fost alaltăieri seară, mironosițo ? ! și-i zîmbi complice.

Apoi, aceeași femeie blondă, adăugă pe un ton de om mai mare, venind alături de Rodica și cuprinzînd-o cu un braț pe după umeri :

— Rodica, scumpa mea, dăr nu mai fă mutrișoara asta uimită ! Dacă nici tu n-ai dreptul să te distrezi, cine alta are ? ! Numai că atunci cînd ne iei *pe noi* de paravan, anunță-mă și pe mine din timp, să știu ce vorbesc !

— Marieta !

— Lasă, lasă, nu încerca să te scuzi, că n-ai de ce. Fii însă mai atentă cu Nadia ; mițitica de ea a mirosit ceva, de-a venit la mine să mă descoasă. Și-a și găsit pe cine ! și Marieta izbucni într-un rîs doar pe jumătate forțat, dezvelindu-și dantura, de un alb imaculat, dinți de țărancă sănătoasă, *cucoană* doar din întîmplare.

— Dar dacă-ți zic că la mijloc nu-i vorba de ce crezi tu !

— Da' ce, dragă, eu-s popă, să mi te spovedești ? Fă ce vrei și cu cine poștești !

— Marieta, dar !...

— Rodica, de ce faci atîta caz pentru ceva foarte firesc ? Dacă nu era vorba de Nadia, nici nu ți-aș fi amintit vreodată că știu și eu cîte ceva, că n-am orbul găinilor. Ai grijă doar să nu se strice fata. Ar fi păcat, e încă crudă. În rest...

— Bine, dar cum, tu-ți plătești amanții — de-ai rămas fără bani ? ! păru sincer contrariată femeia îmbrăcată în pantaloni.

— Nu-i vorba de *asta*, crede-mă !

— Te cred, poftim, dar nu fi proastă !

— Ascultă, Marieta — se revoltă în felul ei Rodica, în ciuda faptului că de bani avea nevoie ca de aer ; ție nu ți-e teamă că poate să afle Radu ?

— Ce să afle ? întrebă ea pe un ton de totală inocență.

— Că... pe bani...

— Eu ? !

— Tu. Nu zici tu că...

— Dar eu n-am nevoie, scumpo ! Îmi dă bărbatu-meu destui. Eu la tine m-am referit, proasto !

— Mersi !

— Cel mult, așa, cîte-un cadou. Uite, pantalonii ăștia i-am primit de la un tip care colindă străinătățile. Cum... colinda și bietu frate-miu ; bărbată-tu. Ce, el nu-i făcea atîtea cadouri Cleopatrei ? Și ce, parcă doar ei ? Asta-i menirea bărbatului : să plătească sau să ofere cadouri femeilor.

— Ești grozavă !

— Sint. De ce să nu fiu ? Decît proastă... Dar spune-mi, deveni ea mai prozaică, de cîți bani ai nevoie ?

— Patru sute.

— Da' ce-i duci, dragă, de patru sute ? Icre negre ?

— Îmi trebuie și pentru casă, nu numai pentru el.

— Patru sute... Și zici că nu vrei să știe Radu ?

— Nu, nu, nu ! Mai bine lipsă.

— Curioasă ființă ești și tu ! Bine. Să știi însă că deocamdată nu-ți pot da decît două sute. Mîine. Restul peste... peste trei zile, patru cel mult. E bine ?

— Bine, mersi.

— Și mîine, pe la ce oră ți-ar trebui ? Pe la ora trei după-amiază, îți convine ?

— Da. Am tot timpul să cumpăr cele necesare, pînă seara.

— Însă... cum să-ți spun ; te-aș ruga și eu ceva, te superi ?

— Ce anume ? întrebă Rodica ca să întrebe, fiindcă altfel era aproape sigură că știe la ce se referea doleanța Marietei.

O presimțire oarecare o avusese încă de cum începuse discuția cu cumnata ei, iar mai apoi, pe parcurs, începuse să aibă certitudinea că Marieta îi va solicita exact ceea ce solicitase Nadiei, cu cîteva săptămîni în urmă, dar sub o altă formă, mai directă.

— Cît timp ești tu plecată după cumpărături, și cum Nadia e la școală, lasă-mă să... și blonda femeie privi la cealaltă complice, dar și cu oarecare rețineră.

— Să compui scrisori pentru poetul de la Timișoara, o completă Rodica zîmbind cam strîmb.

— Exact, scumpo ! se entuziasmă cealaltă.

Tăcerea care se lăsa peste cele două camere, cu ușa de comunicație dintre ele larg deschisă; nu prevestea nimic bun pentru proiectele Marietei. Rodica fu prima care deschise gura :

— Draga mea, cum să-ți explic — ca să nu te superi...

Ochii albaștri codați, ai Marietei, se întunecară și tot atunci bătăile inimii ei începură să se accelereze.

— Două ar fi la număr cauzele care mă împiedică să-mi transform casa în... în casă de *rendez-vous* : Nadia și Radu.

— Stupidă ești ! răbufni Marieta gata să se ridice de pe patul pe care se tolănise pe-o parte, leneșă.

— Prefer să fiu stupidă decât să contribui — fie și indirect — la inițierea Nadiei în anumite... practici. Și nu mai puțin, continuă tot ea, la înșelarea unui om ca Radu. Țin la el prea mult.

— Bine că ai tupeul s-o spui așa, pe șleau ! Și doar ~~ții~~, nu-l iubești cumva ? Mă mir ! încercă ea să fie ironică privind la cumnată-sa ca la o curiozitate venită din altă lume.

— Crede-mă, Marieta, sînt eu destul de necăjită și așa, de ce mai cauți și tu să pui paie pe foc ? Cît e de mare orașul, nu găsești tu o cameră ? De ce nu vă duceți la un hotel ?

— Ei, bravo, să știi că-mi placi ! Va să zică am ajuns să mă tăvălesc prin paturi împutite de hotel ! Bravo, n-am ce zice, bravo ! și se ridică în picioare, dreaptă, zeitate a indignării.

— Pleci ?

— Dar ce-ai vrea să fac ? Să-ți ascult predicile ?

— Și... mîine, nu vii ?

— Să vin, să mă pomenesc cu Radu peste mine ?

— Mă refeream la bani, abia șopti Rodica.

— Bani... n-am ! Împrumutam de la cineva, dar așa...

— N-ai... nici eu n-am să-i duc pachet fratelui tău...

— Ba pardon ; e în primul rînd bărbatul tău și abia apoi fratele meu, s-o știi !

— O știu ; grija ce i-o porți o dovedește.

— Nu eu l-am împins în brațele altor femei — să-și piardă capul și să ajungă unde-a ajuns !

— Nici eu.

— Ba numai tu ! Dacă nu-i dădeai ce-i trebuia, era și normal să caute omul să se destindă în altă parte. Eu de ce caut ? Pentru că nu-mi dă Radu îndeajuns.

— I-ai împărtășit și lui... filozofia asta ?

— Nu te oferi s-o faci tu ? Încearcă !

Citeșipatru așteptau să fie strigați. Se bărbieriseră, se spălaseră, și-ar fi îmbrăcat ei și haine de gală, de-ar fi avut. Așa, se mulțumiră să îmbrace o cămașă curată, necălcată însă, încălțăminte să fie lustruită, și cam atât.

Cei din stînga erau căutați de neveste. Cel care dormea în patul din dreapta-jos, de soră-sa, femeie de șaizeci de ani. El, de asemeni, de nevastă, de „Rodica lui de zile negre“.

Avea emoții. Se temea să nu se descopere la control banii și, îndeosebi, alcoolul.

„Ei n-o să-i facă nimic. Ce să-i facă ? Dar mie ?... O să-mi suspende vorbitorul.“

De-ar fi avut cum și prin cine, ar fi anunțat-o. Să-i fi adus doar bani. Țștia erau mai ușor de ascuns. Dădu vina pe *profesor* și pe pungașul de buzunare. Ei au pus la cale totul. Din vina lor avea el emoții. Îndeosebi pungașul, el fusese inițiatorul. Fața sa spălăcită și spîină, și toate obiceiurile deochete, îi creau o stare de scîrbă. I se făcea atunci silă de el însuși. Cu *profesorul* era însă altceva. Altă vorbă, alte maniere, se potriveau. Cam egoist, era adevărat, îi găsea însă o mulțime de circumstanțe ușurătoare. Da vina pe viața de pușcărie. Pe viața de închisoare, adică.

Nu-i plăcea cuvîntul pușcărie. Nu-I folosea nici mințal, decît cîne știe cum și doar rareori. Închisoare — era altceva. Suna mai civilizat, mai suportabil. Nici penitenciar nu era mai agreat. Prea oficial. Și cu oficialitățile nu voia să aibă de-a face. Cu nici unele. Îndeosebi cu cele de la început, cînd prea brusc fusese coborît de la ce fusese ațiția ani, la nimic. Funcția sa îl situa pe o treaptă ierarhică din cele mai de sus, și deodată se trezise coborît pe cea mai de jos, socotit de toți *ăia* un oarecare individ cu nimic mai bine tratat decît un găinar oarecare. Ea, se

găsiseră unii să nu-l considere nici măcar atît. Găinarul era tratat cu țigări, poftit să stea jos, să spună *cum și în ce fel* și, după cîteva ore sau zile, pleca. Nu acasă, se înțelege, pleca la judecată și apoi la închisoare. Și nici nu-i da 15 ani. Doi, trei, patru ani. Trei luni, șase luni, un an.

Interogatoriile lui duraseră însă zile în șir. Și se găseau unii care nici măcar nu-l poșteau să stea jos. Doar-doar o spune tot. Ce, era prost? De ce să spună? Și n-a spus chiar tot. Au aflat însă și altfel. Nu chiar despre toate, însă destule. Cît pentru cincisprezece ani. Cînd i s-a citit actul de acuzare, a rămas uimit — sincer. Toate *alea* erau infracțiuni grave și le săvîrșise el, nu altul. Aproape că nu era de crezut. Considera că o bună parte din ele n-aveau nici o tangență cu codul penal. Că înalta sa funcție îl autoriza să facă ce a făcut. Că el, ca un patron, trata, angaja, semna și plătea. Treaba lui — nu a altuia. A adus statului mari pîgube? Nu recunoștea. Adușese beneficii. Încercase *unul* să-l facă să priceapă că, *în alte condiții*, beneficiile ar fi putut fi mai mari. Că de dragul unor picioare frumoase, sau pentru o masă costisitoare urmată de un plic bine garnisit cu bancnote, închidea un ochi — cînd semna. Sau cînd semnau alții, și el doar pleda cauza. Sau cînd pledau alții și semna el. Cîțiva dintre acești „alții” erau acum și ei *pe-aproape*. Pentru cece, pentru cincisprezece, ba despre unu aflate că *ar fi luat* douăzeci de ani.

El, poate, ar fi scăpat cu mai puțini ani, dacă nu s-ar fi găsit *unul* să-l descoasă și să-i răscolească în toate ascunzișurile. Pe *ăsta* n-o să-l poată uita niciodată, îndeosebi pentru zîmbetul lui. Mic, îndesat, brunet — și tînăr, nespus de tînăr! — zîmbea tot timpul, cu un colț de gură. Și nici nu-și pierdea răbdarea, mereu o lua de la început. Cîteva luni l-a sîcîit *ăsta*. Scotocise prin toate ungherele existenței lui, pe toate le aflate.

— Vreau ca dumneata, primul, să fii convins de justetea condamnării. Să știi, exact, pentru ce ai fost arestat și depus acolo unde e locul unora. Pricepi?

Pricepea, dar nu era să i-o spună, doar îl înjura în gînd. Îl înjura, boscorodea blesteme și, de-ar fi putut, l-ar fi ucis. I-ar fi tăiat capul să-l confrunte cu colegii din

minister, pe care, mai direct mai indirect, îi acuzase el de învinuiri asemănătoare. L-a rugat să repete în fața lor cele spuse în cursul anchetei. El da din colț în colț iar achetatorul zîmbea. Același zîmbet căutat ironic. I-ar fi întors fața la ceafă, să nu-l mai vadă. Nu avea însă nici cea mai mică posibilitate. Își permisesese printre altele — asta mai la început, cînd încă spera să scape basma curată — să-l întrebe dacă el, proprietar fiind, ar fi achiziționat la prețul oferit firmei străine niște instalații ce se dovediseră nu numai ineficiente, ci și foarte costisitoare.

— Bineînțeles ! fusese el categoric.

— N-aș crede... și iar a zîmbit.

— Atîta timp cît le socoteam de cea mai înaltă tehnicitate...

— S-ar putea presupune — îi sugerase anchetatorul — că nu sînteți suficient de bine pregătit profesional.

— Și asta se poate. Sînt și eu un om, atîta tot.

— Da, de acord, dar uite, scrie aici, negru pe alb, că la începutul activității dumneavoastră făceați treabă bună.

— Tehnica a evoluat între timp. A făcut pași uluitori, se apăraseră el.

— Iar dumneavoastră ați rămas pe loc, zîmbise din nou celălalt.

— Probabil. Asta o recunosc...

— Bine, de acord cu dumneavoastră ; tehnica a evoluat, iar dumneavoastră ați stat pe loc. Perfect. Cum vă explicați atunci cealaltă alternativă.

— Care ?

— Că dumneavoastră, „stînd pe loc“, ați făcut totuși progrese uluitoare — din punct de vedere strict personal. Bani, lux, chefuri, orgii chiar, cadouri costisitoare metreselor, *Taunus* ultimul tip, *Schaffhausen* — de aur — dumneavoastră, *Movado* — tot de aur — *Cleopatra Arapu*...

— Eram plătit bine.

— În sfîrșit, ați spus o dată și dumneavoastră adevărul ! și iar a zîmbit negriciosul acela nesuferit, o clipă sau două, ca să adauge tot el : În valută ?

— Nu, în lei.

— *Arabella Varadian*, prinsă la graniță cu o însemnată sumă în valută, a declarat că de la dumneavoastră avea banii.

— Mințea, bineînțeles !

— Prin urmare toți mint, toți au ceva de împărțit cu dumneavoastră. Spuneți-mi : și soția dumneavoastră minte ?

Atunci ciulise urechile. Și privise încruntat și nedumerit la anchetator :

— Nu știu la ce vă referiți.

— La *Taunus*. Ultimul tip, intrat în țară cu trei mii de kilometri la bord. Adică nou-nouț. În declarație ați scris că l-ați cumpărat din diurnă, cu o sumă derizorie, de parcă în Apus ar umbla cățeii cu *Taunus*-uri în coadă. Așa că fie. Soției, însă, ce i-ați spus ?

Uitase. Nu-și mai amintea exact. Că dăduse câteva zeci de mii de lei, asta ca să justifice banii ce lipseau din salariu, cheltuiți cu Arabella Varadian.

— Ajunge pentru astăzi. Continuăm mâine. Până atunci o să mai discutați câte ceva cu un subaltern.

Și a discutat azi, a discutat mâine, poimîine, pînă a spus tot. Sau aproape tot. Destule — pentru 15 ani. El. Alții, complici mai mărunți sau doar gură-cască, mai puțini ani. Cîțiva au fost doar destituiți și trimiși să lucreze direct în producție, la meseria de bază. Fusesse atunci ceva vînzoleală. Și unii n-au mai dormit liniștiți nici după aceea.

•

Primul fusese chemat deținutul care dormea în patul din stînga jos. Se înapoiase cu pachetul desfăcut, la control, și-acum înfuleca pe pat, mai într-un colț. Era un tip tăcut, puțin sociabil, care nu da și nu cerea nimic, nici odată, de la altcineva. Așa și acum ; el mîncea iar ceilalți înghițeau în sec, privind la el cu coada ochiului. Dar cum fiecare știa că o să fie strigat cînd i-o veni rîndul, se consolau cu gîndul ăsta. Tăcutul avea însă și alte preocupări : să măsoare din ochi cantitatea cîlor aduse și s-o împartă în zile, să-i țină pînă la următorul vorbitor, peste o lună. Să mănînce mai la început ce se strica mai lesne, să nu arunce nici măcar o firimitură. Asta, se înțelege, numai dacă nu-i da careva lovitura, *să-l lase orfan*. Se mai întîmpla. deși cel prins nu scăpa tocmai ușor. Se

sătura și el de bunătați, o dată, zdravăn. Aștia erau cei lipsiți de rude, sau cu rude care s-au lepădat de ei, și n-aveau nici măcar bucuria asta, a vorbitorului și a pachetului. Erau destui și dintr-ăștia. Unii le mai aruncau câte o bucatică, să nu le curgă balele, alții însă îi tratau cu înjurături, să nu se mai uite în gura lor.

El, socotit intelectualul celulei — aflaseră că e inginer —, făcea parte din categoria celor care nu dădeau nici o înghițitură fără un anume interes. Socotea că destul îi mîncaseră pachetele *profesorul* și hoțul de buzunare. Să mai mănînce și el, să se îngrășe și să se mai îmbujoreze la față, să-l placă Rodica. Ajunsese foarte calculat și grijuliu cu propria sa persoană. Dacă tușea de două ori într-o noapte, a doua zi cerea să fie dus la medic. Cel mai mult îl îngrijora însă lipsa de contact sexual. Se temea să nu i se atrofieze anumite simțuri. Nu concepea viața fără femeie.

În anul cînd au început cursurile politehnicii, a cunoscut femeia pentru prima dată într-un bordel, pe Brezoianu, dus acolo de un coleg. Fata nu avea decît un an sau doi mai mult decît el, dar știa destule. După o săptămînă s-a dus din nou, tot la ea, și-a mai învățat ceva. De fiecare dată, Luiza — chipurile grecoaică, altfel țigancă din Fetești, deși nu tocmai neagră la piele — jura că îl iubește doar pe el. Ceilalți... Cînd într-una din zile n-a mai dat de ea acolo — se îmbolnăvisese și fusese internată într-un spital — doar n-a plîns. L-a consolată însă alta, apoi alta, pînă cînd bordelurile au fost interzise.

Vrînd-nevrînd, atunci, și-a îndreptat privirile spre colegile de an. Cum mulțumită banilor primiți de la taică-su locuia într-o cameră mobilată, pe *Academiei*, fiind și prezentabil și, de asemeni, de o virilitate care făcuse înconjurul grupului de studenți cu vederi mai libertine, rareori dormea singur. Azi una, mîine alta, însă. Avea principii de la care nu se abătea decît rareori.

Apoi, încet, încet, ajunsese un estet plin de principii. Era conștient de valoarea sa. Învățase să prețuiască femeia, să-i afle toate tainele. Pe partenere, pretenția asta a lui de a admira și de a mîngîia fiecare amănunt anatomic, le

amuza și le încînta, cînd aveau cu ce să se laude. Dar nu pe toate. Celelalte, mai puțin înzestrate de natură, se simțeau ofensate cînd sesizau că rolul lor se limita la acela de a elibera simțurile bărbatului din cătușele abstenenței. Nu aveau, însă, cum riposta. Bărbatul se știa tare. Ele, femeile, erau vinovate. El dorea și căuta perfecțiunea. Cînd n-o găsea, trecea de la tandrețe la moșicie și impertinență.

— Uită-te-n oglindă, să vezi și tu cum arăți și ce frumoasă ești !

Noaptea, în oră prelungi de insomnie, le trecea în revistă pe cele de care-și mai amintea. De o parte le așeza pe cele perfecte, de cealaltă pe cele „cu defecte“. Sau le separa pe cele sub 20 de ani, de cele de peste 20 de ani. Pe blonde, de brune. Pe cele nemăritate, de cele cu bărbați. Pe isterice, de domoale.

Deseori, aducîndu-le prea aproape și prea în amănunt în fața ochilor, simțea că nu mai poate. Blestema atunci neșansa, ghinionul, întîmplarea — alteleori soarta, împrejurările, răutatea oamenilor — și s-ar fi mulțumit cu cea mai puțin frumoasă dintre femeile avute cîndva. Scrișnea din dinți, strîngea fiерul patului în mîini, să-l îndoiaie, și cînd nu mai avea încotro, gemea de desperare.

Pe Rodica, în aceste nopți, o vedea mai frumoasă decît era — și jura că de-o fi să scape, n-o să-i mai trebuiască altă femeie. Cînd da însă cu ochii de Cleopatra Arapu, uita de Rodica și o părăsea și pe Cleopatra pentru Solange, fiica industriașului marsiliez. Pe Solange nici măcar nu o sărutase vreodată. Și-și da seama că nici de-acum încolo n-o să se mai întîmple o astfel de minune. Trebuia să se mulțumească cu imaginea ei, să și-o închipuie sau să se limiteze la atît cît îi permisesese femeia, întîmplător ; decolteul îndrăzneț, genunchii ispititori, o coapsă dezgolită pînă sus, cînd sta picior peste picior, el fiind în partea cu cea mai excitantă perspectivă vizuală. Restul veșmintelor le îndepărta el, pe rînd, într-o dozare rafinată, să dureze cît mai mult și să obțină efectul cel mai neașteptat. O vedea în întunericul din celulă, goală, albă, sclipitor de frumoasă, zîmbindu-i. Din nou se încleșta de pat, și din nou rămînea epuizat și dezgustat, ca s-o ia de la cap, cu ea sau cu altele, după abia cîteva minute.

La Solange se gîndise cîndva ca la o eventuală partidă matrimonială. Rodica nu l-ar fi împiedicat, nici Nadia. Doar Cleopatra îl ţinuse legat de ţară, ca s-o blesteme ori de cîte ori îşi amintea de perspectivele ce i s-ar fi deschis — ca bărbat a lui Solange, dar mai ales ca ginere al industriaşului. Nu avusese cum să afle că *mademoiselle* Solange era în realitate *madame* Regnault, mamă a doi copii, că avea 32, şi nu 26 de ani. Că industriaşul, om de afaceri versat, profita şi scotea maximum de foloase din frumuseţea dezinvoltă, de un exotism de Pago-Pago, a fiicei sale măritată cu principalul său procurist. După cum, tot la fel, nici industriaşul nu avea cum să afle că „domnul acela din România” o dezbrăca deseori pe fiică-sa într-o celulă de închisoare, într-un amestec lubric de imaginaţie de nebun şi dorinţe refulate. Rămăsese surprins doar de faptul că un alt *domn* îi luase locul, şi că asta, fără să aibă nonşalanţa şi debitul verbal al celuilalt, era un partener mult mai dificil şi mai exigent. Iar pe Solange o trata exact ca pe o secretară, abia cu un uşor plus de condescendenţă pentru a doua calitate — cea de fiică a patronului.

• -

Fata intră în baie, în seara din ajunul zilei de vorbitor, şi lăasă apa să-i biciuiască corpul cu rotunjimi sculpturale, mai puţină vreme decît alteori. Revenind în dormitor, sesiză îndată că maică-sa îşi fcrea privirile, răspundea monosilabic şi tot scotocea prin şifonier — să-şi facă de lucru.

— Mamă, ce-i cu tine ? o întreabă Nadia.

— Ce să fie ? Nimic. Du-te şi te culcă, îngîină femeia.

— Mamă, tu ai plins ! se lămuri fata.

— Mă ustură ochii de oboseală. Azi am alergat mult, încercă Rodica s-o convingă. Nu mai vorbi prostii.

— Oh, mamă, de ce mă consideri oare copil ? Ți-am spus : ştiu atîtea, ştiu tot, nu-i nevoie să te mai ascunzi de mine. Şi pot înţelege orice, crede-mă. N-ai bani, ai rămas fără bani ? ghici ea o parte din motivele care o făceau pe femeie să fie neliniştită. Deşi se ferise să pregătească pachetul pentru a doua zi de faţă cu Nadia, fata sesizase

totuși diferența, în minus, ca valoare și volum — raportată la pachetele anterioare.

„Mama n-are bani“, își zise, dar nu făcuse nici o remarcă.

— Am pierdut banii. Șase sute de lei, în tramvai. În „14“.

— Cum așa ? ! tresări Nadia privind-o.

Ceva din intonația cuvintelor Rodicăi îi spunea că altul era adevărul. Mama ei nu știa să mintă, să fie convingătoare. Se poticnea, da cuvintelor o pronunție nenaturală, bîlbîită parcă.

— Mi i-a furat cineva. Din poșetă.

— Și n-ai reclamat, mămico ? ! Și de ce, mie, nu mi-ai spus ?

— Ce să mai reclam ? ! Prinde hoțul, scoate-i ochii, de unde să-l mai iei ? Iar ție, dacă-ți spuneam, ce realizăm ? Doar așa, să te necăjești și tu...

— Și lui tăticu... Ce-i duci, mîine ?

— Cîte ceva, îi duc eu. Nu ca de obicei, însă.

— Bine, dar poate că era bine dacă cereai niște bani lui tanti Marieta !

— I-am cerut. N-are.

— N-arc ? repetă fata, neîncrezătoare, privind la maică-sa.

— Așa mi-a spus ; n-are.

— Dar bunicu ?

— Ne-a dat tot. A terminat economiile. Poate o să ne facă rost de vreo trei sute — peste cîteva zile.

Nadia, doar într-o cămașă de noapte, de marchizet, stă pe pat cu brațele adunate în jurul genunchilor și privea la maică-sa cum încerca să prindă un fir fugit de la un ciorap.

— Mămico, începu ea cu glas reținut, cu teamă, ca să continue apoi curgător, să termine mai repede ceva ce avea de spus : că ea, eventual, poate face rost de ceva bani.

— Tu ? ! se miră femeia îmbrăcată în același capod cu mînele lungi și închis pînă sus, nu tocmai nimerit cu toamna blîndă de afară, potrivit însă să-i ascundă urmele lăsate pe gît, îndeosebi, de Fane Frangopol.

— Stai să vezi, mămico, stai să vezi. Dar să nu te superi sau să-ți inchipui cine știe ce. Ți mai amintești de Cecilia Steriu, fata aceea mai mare cu un an decât mine, cu care am fost colegă de bancă în primii ani de liceu? O blondă drăguță, nevopsită, cam uscățivă.

— Aia dată afară din școală? se întunecă Rodica privind-o cu ochi circumspecți.

— N-a dat-o nimenei afară, mamă! S-a retras ea, protestă Nadia. Au divorțat *ai ei*, și... Și-acum e balerină, la bar. Vara pe litoral, iarna la Brașov, toamna și primăvara pe-aici.

— Și ce-i cu asta? N-oi vrea să te retragi și tu?! Să te faci balerină? continuă Rodica s-o privească foarte atentă. Ce ți-a băgat în cap?

— Dacă... dacă începi cu d-astea, cu „băgat în cap“, nu-ți mai spun nici un cuvânt și mă duc să mă culc, se necăji Nadia continuând totuși să stea în aceeași poziție, nu tocmai comodă, dar care pentru ea era cea mai obișnuită.

— Ei, haide, nu începe acum și tu cu aere d-astea de sensibilitate fragilă. Din principiu nu agreez meseria asta de balerină — mai ales la bar, încercă ea să se explice.

— Cecilia e o fată foarte bună, să știi, mămico! pledă Nadia cauza fostei ei colege. Se întreține singură și numai s-o vezi ce elegantă e! Și-o mai ajută și pe maică-sa, mi-a spus.

— Dar când ai aflat tu toate astea? făcu maică-sa ochii mari.

— Acum două sau trei zile. O mai întâlnisem eu și altă dată, așa, întâmplător, pe stradă. De data asta am intrat într-o cofetărie unde-am tot pălăvrăgit. Și... uite așa, din una în alta, i-am spus și eu câte ceva, că n-o ducem tocmai ca-n rai. Iar ea...

— Haide, haide, zi, dacă tot te-ai pornit, termină, o încurajă Rodica zîbindu-i voit indiferent, deși numai ea singură știa ce luptă se da în inima ei de mamă ce trebuia să aibă singură grijă de frumoasa ei fiică înzestrată de natură cu tot ce încintă privirea bărbatului — și nu numai privirea.

— Mi-a propus... cum să-ți spun... să-mi procure ceva bani, câteva sute.

— Aşa... din mărinimie. O fi vreo binefăcătoare din poveşti, mai ştii !

— Deloc ! Trăieşte cu picioarele pe pământ şi mi s-a părut chiar un pic egoistă şi interesată, dar asta e altă poveste. Important e altceva ; mi-a spus că cunoaşte ea nişte tipî, mai în etate, mari amatori de... cum să-ţi spun... de picanterii vizuale, *atîtu tot* !

Sesizînd înciudarea ce se citea în privirile Rodicăi, se grăbi să adauge :

— N-o să mă recunoască nimeni, mămico, o să am o mască pe ochi !

— Deci, din cîte am înţeles eu, ar urma să faci *strip-tease*, vorbi femeia, cu o voce deosebit de calmă.

— Alîta tot, mămico, să nu-ţi închipui *altceva* ! Şi mai mi-a spus Cecilia că pentru ei banii n-au nici o importanţă. Lucrează în comerţ şi au pe mînă tot felul de bunătăţi şi fac o mulţime de afaceri. Gîndeşte-te că, *asa*, am face rost de bani şi pentru pachetele lui tăticu, şi pentru noi, să nu te mai amărăşti atîta din cauza grijilor casei. Şi nici nu i-am tot cere bani şi iar bani lui bietu bunicuţu !

Sesizînd calmul cu care o privea Rodica, deloc prevestitor a bine, se gîndi să adauge :

— O. să port mască, mămică, şi Cecilia o să rămînă acolo, cu ei ! Ea şi o prietenă, tot balerină. Eu plec imediat, nu mai întîrzii o clipă !

Rodica rămase uimită cînd i se aduse la cunoştinţă că are aprobarea să stea de vorbă cu soţul ei în condiţii deosebite, mai ales că nici nu solicitase o astfel de favoare. Urma să vorbească, nu cîteva minute, ci o oră, nu alături de ceilalţi, ci mai într-o parte, într-un ungher. Puteau astfel să vorbească nestingheriţi :

— Ce i-o fi găsit ? ! se miră şi el, sincer.

— Oricum, caută şi tu de te poartă cît mai frumos. Aşa o să scapi mai repede, nu ?

— Bogdaproste pentru sfaturi, îi zîmbi el strîmb. Adică, după 10—12 ani, nu după 15, nu-i aşa ? Mersi, mai adăugă el ironic.

— Aici și-o zi e mult, dar câțiva ani, și femeia privi la zidurile din jur, cu teamă.

— Lasă aprecierile astea pe seama mea. Mai bine spune-mi ; ai fost la Frangopol ? Ai adus ce trebuia ?

Rodica se uită la el cu o privire rătăcită și nedumerită, și deși își făcuse de nenumărate ori planul celor ce avea să vorbească cu bărbatul ei, se încurcă în propriile cuvinte.

— Nu... Am fost, adică. Nu l-am găsit acasă, ascunse ea adevărul.

— Trebuia să te duci a doua zi, și-a treia zi !

— Să vezi...

— Nu-i nimic, se arată el întrucâtva indiferent. O să te învăț eu cum să procedezi. Doar bani, alcool nu, nu-mi mai trebuie.

— N-aveam nici bani, îi curmă ea din elan.

— Cum așa ? se întinecă deținutul.

— Uite... bine. Nici astăzi nu ți-am adus cine știe ce. Salam obișnuit, zahăr, biscuiți și... cam atât, și Rodica se uită într-o parte, să nu-i zărească privirea.

— Bine, dar taică-tu nu-ți mai dă ? ! Dar Marieta, la ea ai fost să-i ceri ? Nu ți-am spus să te duci și la Cleopatra ? ! Și de ce, cum de-ai rămas fără bani ?

— Nu vorbi așa ! veni răspunsul femeii. Ce-ți închipui despre mine ? Cum să mă duc la Cleopatra ?

— Ești formidabilă ! Ea m-a jupuit cit a putut și cum s-a priceput, și tu !...

— Iar ne confunzi, îl dojeni ea. Și termină cu tonul ăsta. Cred că ar fi mai nimerit să profităm de prilejul de azi și să discutăm de-ale noastre. De Nadia, de...

— De dracu ! Ție ce-ți pasă, ce-ți lipsește ?

— Ascultă, nu te enerva degeaba. Spune-mi mai bine...

— Nu-ți spun nimic. Lasă-mă ! Și cum de-ai rămas fără bani ? !

— În tramvai. Mi s-au furat din poșetă, minți Rodica din nou.

— Citi ?

— Șase sute.

— Cum așa ? ! Dar tu unde erai ?

— Era aglomerație...

— Era... Să-ți fi dat taică-tu alții, Marieta, trebuia să faci ceva, se mai îmblânzi el.

- Marieta a zis că n-are, spuse și ea un adevăr.
- N-are ? ! Cum de n-are ? !
- Vrei să-ți spun adevărul ? clipi Rodica privindu-l.
- Spune-l, ce mai aștepți ! Ce s-a întâmplat ?
- Inițial mi-a promis patru sute.
- Și ?
- Cu condiția... s-o las să vină cu un bărbat *la noi*.
- Și de ce n-ai lăsat-o ? Ce-aveai de pierdut ?
- Dar Nadia ? Dacă simte ceva, ce și-ar fi închipuit ?
- O trimeteai de-acasă. La un film, undeva, găseai tu unde.
- Și Radu ?
- Ce-i cu Radu ?
- Dacă afla ?
- Să-i fie de bine !
- Nu uita că e bărbatul surorii tale.
- Mare pricopseală, n-am ce spune... Opt cereri am făcut în ultimul timp, tu știi ? Opt. Și la Consiliul de Stat, și la Președinție, și la Minister, degeaba însă. Dar dacă dumnealui s-ar fi zbatut puțin, poate că puteam obține revizuirea procesului. Dar nu vrea dumnealui, făcu el o grimasă, zîmbind acru. Dumnealui e principial, dumnealui nu vrea să se compromită, dumnealui doarme pe moale și mănîncă delicatessuri !
- Și tu dormeai pe moale și mîncai delicatessuri, cum zici.
- Ține-mi predici ! Exact asta-mi lipsește.
- Radu...
- Ce-i cu el ? Zi !
- Nimic.
- Nu cumva îți face ochi dulci ?
- Tu îi judeci pe toți, după tine. Radu e un om serios și la locul lui.
- Tocmai d-aia, fiindcă-i serios, trebuie să ne folosim de el. Pricepi ?
- Să-i cer bani ? Nu îndrăznesc.
- Dă-i naibii de bani. Bani să-ți dea Marieta. Las-o să vină la tine cu cine dorește. Știu eu bine ce pomicică e dumneaei. Doar bărbatu-său nu vede. Să-i fie de bine. Noi trebuie să profităm însă de situația sa, înțelegi ? Un om ca el atîrnă greu, e de aur !

— Dacă tu ai să te porți frumos și-ai să muncești cât zece...

— Cincisprezece ani !

— Cinci-șase, cel mult șapte. Doi, aproape, s-au dus.

— Singură ai spus că *aici* și-o zi e mult, dar atîția ani ! Vorbești și tu...

— Of, tare ești răutăcios astăzi. Nu știu ce-i cu tine.

— Să fii în locul meu, și nu te-ai mai mira.

— Bine, și ce-ai vrea să fac ? se rugă femeia de deținutul cu ochii cufundați în adîncul capului.

— Să fii mai realistă, mai cu picioarele pe pămînt, și să te gîndești în primul rînd la Nadia, ca-i un copil, mititica !

— Nadia, întotdeauna, e pe primul plan al preocupărilor mele. Pentru ea sînt în stare de orice sacrificiu.

— Dacă ar fi așa te-ai gîndi mai des la faptul că o fată, la anii ei, fără tată, dar mai ales cu taică-su la închisoare, nu poate fi deloc fericită. Că mine-poimîine termină liceul, și-atunci ? Trebuie să urmeze o facultate ? Trebuie. Și din nou, și pe-acolo, o să se aște că taică-su e condamnat, că a făcut și a dres ; a făcut pe dracu ghem ! se burzului din nou, brusc.

— Știu, și femeia oftă, cu ochii ațintiți la peretele vărui în alb.

— Știi, bine, și ?... Ce-am rezolvat cu asta ? Tot viitorul ei — și indirect și-al tău și-al meu — depinde de... de domnu Radu, pricepi ? și o privi, fixînd-o, s-o hipnotizeze parcă, după care repetă, accentuînd : de domnul Radu, de dumnealui, de iubitul nostru cumnățel.

— Exagerezi.

— Deloc ! Dacă vrea el cî tot dinadinsul...

— N-o să vrea.

— Fă-l să vrea ! Intră-i pe sub piele. Explică-i situația delicată a fetei. Fă ceva ! De atîtea ori în viață scopul scuză mijloacele, ce, tu nu știi ? !

— La ce mijloace te referi ? întrebă Rodica derutată.

— Orice mijloc e bun, cînd scopul final e atins !

— Adică ?

— Ți-am spus, Rodica : intră-i pe sub piele, fă-i ceva avansu — lasă-l să-și încalpească că te poate cuceri. El e un

timid, îl cunosc bine. Fă-ți o rochiță cât mai cochetă, cum se poartă, dă-i de înțeles că nu ți-e indiferentă curtea lui. Ce naiba, să te învăț eu ? !

— Vrei cumva... făcu ea ochii mari.

— Eh ! Lasă, că n-o să ajungeți pînă acolo. Fă-l însă să creadă — dar așa, subtil, să n-o interpreteze căposul altfel — că de mă scapă de aici... și deținutul se opri, în bună parte îngrijorat, întrebîndu-se dacă nu cumva a mers prea repede și prea departe cu expunerea planurilor clocite în nopțile din urmă.

Rodica însă se grăbi să-l completeze pe un ton din care îndepărtase cu bună-știință revolta și sila ce o simțea.

— Sînt a lui ! exclamă, cu o falsă exuberanță.

— Vorba vine. Să ne vedem noi trei din nou împreună, și lasă, nu mai sînt eu ăla prostu de-acu doi ani !

Mai bine de un sfert de oră îi vorbi despre proiectele lui, de invenții și inovații aducătoare de zeci și zeci de mii de lei, despre dorința lui fierbinte de muncă și reabilitare.

— Și-ți jur, Rodica, îți jur, niciodată n-am să mă mai uit la o altă femeie ! N-am știut să te prețuiesc, abia *aici* mi-am dat seama. Tu ești o femeie cum alții ăr da o jumătate din viață, să aibă ! Mă crezi ? și bărbatul i se uită în ochi cu o privire de ciine hămesit de foame, o lacrimă fiind gata să-i alunece pe o geană.

— Te cred, îi răspunse femeia pe un ton nu tocmai convingător, după care adaugă cu un glas abia auzit, dar tocmai de aceea mai hotărît. Te cred, dar curte lui Radu nu-i fac — și nici n-am s-o las pe Marieta să-mi calce pragul la brațul nu știu cărui amic.

Răspunsul Rodicăi spulberă într-o clipă toate visele bărbatului. Îi aruncă o căutătură feroce, și totodată desperată, apoi răbufni într-o înșiruire incoerentă de întrebări :

— De ce, femeia lui Dumnezeu, de ce ? Ce pierzi ? Ce ți se poate întîmpla ? Nu-ți dai seama că toți am avea doar de cîștigat ? Iar pe Marieta de ce să n-o lași să-și facă de cap, dacă n-ai ce pierde ? Las-o ! E tînără. Ce-ți pasă de Radu ? Las-o să se culce cu cine vrea ! Abia că așa faci și tu rest de bani, las-o !

— Dacă-i vorba de bani cîștigați în felul ăsta, prefer să-i cîștig direct, nu prin intermediul ei, înțelegi ? Și-mi

pare că sînt mai îndreptățită s-o fac, decît ea. Eu n-am bărbat, nu ea.

Deținutul rămase dezorientat de logica celor spuse de femeia din fața sa — stăteau fiecare pe cîte un scaun, față în față — în vreme ce în interiorul său se dădea o luptă surdă — sfîrșind a pronunța cu indiferență :

— Fă cum crezi că-i mai bine...

Femeia privi la el lung, tăcută și gravă, nemișcată, singur pieptul săltat ritmic de bătăile inimii fiind un indiciu despre zbuciumul care cuprinsese întreaga ei ființă. Palidă, cu fața ușor prelungă, delicată pînă la amănunt, părea întruchiparea unei zeiță egiptene — atunci descoperită într-un mormînt milenar. Orice urmă de sînge părea să fi dispărut, și cînd deschise gura să vorbească, aceeași gură sărutată, frămîntată și mușcată cu sălbăticie de Fane Frangopol cu patru zile în urmă, deținutul avu pentru o clipă certitudinea unei prăbușiri.

— Nu sînt decît puține minute de cînd jurai că mă iubești așa cum n-ai iubit niciodată pe nimeni, și-acum ești de acord să mă tăvălesc în noroi cu unii sau cu alții, să fac rost de bani, să-ți aduc ție salam de Sibiu.

— Rodica ! scoase el un fel de mieunat.

— Îmi ceri să mă prostituez cu Radu, doar-doar o fi omul în stare să facă o minune să te scape de aici.

— Rodica, nu interpreta greșit spusele mele ! mai mieună el o dată.

— Scopul scuză mijloacele, așa ai spus, și atunci te întreb, ești de acord s-o las pe Nadia să facă *strip-tease*, să procure astfel banii de care *avem* nevoie ? Te întreb fiindcă s-au găsit niște indivizi plini de bani și de dorințe nesatisfăcute, și-ar vrea dumnealor să se înfrupte din tinerețea și frumusețea fetei... noastre. Ce zici, s-o las ? Oricum, ea are 17 ani, ar avea mai mult succes decît mine, la 35.

— Ce, ce tot vorbești tu ? ! se trezi bărbatul, șocat nu atît de cuvintele ce ieșeau din gura frumoasei femei, care sta pe scaun cu mîinile lăsate moi pe genunchi, ca într-o strană, cît de intonația cuvintelor, limpezi, parcă erau cîntate.

— Privește ! Și Rodica își descheie nasturii de sus ai rochiei, dezvelindu-se. Vezi ? Tot *tu* mi-ai făcut și semnele și vînațiile astea. Acum trei-patru zile erau însă mult mai vizibile, că doar eu știu cum m-am ferit să nu le vadă Nadia.

— Eu ? Ce ți-am făcut eu ? !

— Da, tu. Tu, trimițîndu-mă la acel... *colega*, la Fane Frangopol !

— Dar cum, cum de !...

— Taci ! Nu mai face pe indignatul. La fel, sau aproape la fel aș păți și dacă aș da curs... recomandărilor tale. În loc să încerci ca măcar aici să fii mai cinstit decît ai fost *afară* și să-ți scurtezi astfel pedcapsa, mă trimiți în patul lui Radu !

— Nu te recunosc, Rodica...

Bărbatul începuse să-și recapete sîngele rece. După primul duș, gîfîia acum spasmodic gîndind cu înfrigurare la atitudinea pe care s-o adopte față de întorsătura neașteptată luată de întîlnirea sa cu cea care, după lege, îi era soție. Dracii care zăceau în el îl îndemneau să se repeadă, s-o strîngă de gît, dar realizînd unde este se temperă vrînd, nevrînd. Rodica, la rîndul ei, ghicind sau sesizînd după fața celuilalt că bărbatul putea răbufni isteric și necontrolat, întoarse involuntar capul spre gardianul care veghea de departe la ei.

— Bine, și ?... abia șopti el într-un tîrziu.

— Și ?

Rodica privi la el calmă, așteptînd.

— Și... de-acum încolo...

— Ți-e teamă că n-o să mai aibă cine-ți aduce pachete cu de-ale mîncării și cu lenjerie curată ? ghici ea o parte din frămîntarea deținutului.

— Nu, dar... aș vrea să-ți explic...

— Nici o grijă, îi curmă ea vorba. Tot eu. O să ți-l trimit însă prin poștă. Lunar, ca și pînă acum. Dar nu salam de Sibiu ; salam obișnuit. Nadia, în doi ani, n-a gustat o feliuță ; doar parizer. Eu nici atît. N-a fost deloc drept așa — să se întîmple așa.

— Dacă nu m-aș teme că se termină vorbitorul, ți-aș explica eu multe, și cred că m-ai înțelege, încercă el să se agațe de un fir de pai.

— Ar fi inutil. Te-am înțeles 18 ani, ajunge, toate au o limită.

— Iar cu Frangopol o să discut eu, cînd am să ies de-aici !

— Nu uita că la fel i-ai promis cîndva și Cleopatrei. I-a vorbit tata, de amenințările tale, fără să știu eu, bine-înțeles, și nu s-a speriat deloc. I-a rîs în nas, și ea e femeie, pe cînd Frangopol e de cîteva ori mai puternic decît tine.

— Li împușc pe amîndoi !

— Nu fi caraghios. Și cum n-ai 17 ani, nu încerc să-ți recomand ce-ar fi mai indicat să faci măcar de-acum încolo.

— Mersi.

— Ar mai fi o problemă... vorbi tot femeia. Nadia.

— Că-i cu ea ? Ce s-a întîmplat ? încercă bărbatul să se arate îngrijorat, sau, poate, chiar era.

— Vrea să te vadă.

— Aici ? De ce ?

— De ce... Fiindcă ești tatăl ei.

— Sincer să fiu... nu mi-ar face nici o plăcere să mă vadă în ținuta asta, și deținutul se privi de sus pînă jos, abătut.

— Nu-i vorba de haine.

— Haina face pe om !

— Pe tine nu prea te-a făcut om.

— Nu știam că ești și ironică...

— Nici nu sînt. Nici n-aș putea să fiu cu tine, aici.

— Principială ca întotdeauna.

— N-am să mă schimb, poți fi sigur. Spune-mi — a trecut ora ! — ce fac cu Nadia ?

— Dacă ține neapărat...

— Ține.

— Adu-o... luna viitoare, cînd crezi.

— O să fac o cerere, să mi se aprobe să venim amîndouă.

— Ți-e teamă că o s-o dădăcesc eu, că am s-o ațîț împotriva ta ? întrebă privind-o chiorîș.

— Deloc. Nu fiindcă nu te-aș crede în stare, dar o cunosc bine pe Nadia. Deși e aceeași fată bună pe care

o știi, s-a schimbat totuși mult în ultimii doi ani. Tot copil — sau mai degrabă copilăroasă — însă a devenit mai înțeleaptă. Nevoile, grija zilei de mâine, atâtea și atâtea, au maturizat-o înainte de vreme.

— Veniți amîndouă, zise el voit apatic, îngrijorat însă de întorsătura pe care-o luase întîlnirea cu soția sa.

Nu lipsise mult să apeleze la un întreg arsenal de rugăminți, jurăminte și explicații înduioșătoare, ceva însă îi spunea că totul e zadarnic, calmul din cuvintele Rodicăi fiind cum nu se poate mai concludent. Spera totuși într-o glumă, într-un vis urît, socotea că femeia n-o să poată uita anii de la început, ai dragostei lor, cînd — nu avea nici o îndoială — îl iubise nespus de mult, cum poate îl mai iubea și acum, în pofida celor întîmplate.

•

— Ce s-a întîmplat, domnule inginer, te văd cam plouat ?

— Necazuri, îi răspunse, abia reținîndu-se să nu-i repeadă.

— Nu cumva te-a părăsit soția ? se apropie de adevăr deținutul care dormea în patul de jos, cel ce spera să se elibereze pînă-n Crăciun.

— Și dacă-ar fi așa, ai dumneata de gînd să-i faci curte ? Să-ți dau adresa, dacă te mai țin balamalele.

— Îți rîzi de mine, domnule inginer. De ce ? Eu ți-am vorbit foarte serios. Cînd duci în cîrcă 15 ani, te lasă și mama, și frații, dar nevasta ! Mai ales de-i tînără și frumoșică, cum te lăudai mai deunăzi.

— Lasă-mă, domnule, și nu mă plictisi. Vezi-ți de-ale dumitale !

— Sensibil ești, stimate domn. Uite că te las. Dar vezi — continuă același — să nu mai sforăi la noapte, sau să începi să urli. Mîine-i luni, început de săptămînă. Vreau să mă odihnesc ca lumea.

— Vezi să nu te odihnești definitiv — la crematoriu.

— He, he... Eu ?... Mai am 3 luni ; dumneata 13 ani...

„Are dreptate, animalul. Treisprezece ani... Cînd o fi să scap de-aici, pe... pe doamna Rodica am s-o strîng de

gît. O string pînă i-o rămînea sufletul în mîinile mele. Să mă răcoresc — măcar așa, dacă nu altfel. Să afle și ea că un bărbat nu se lasă călcat în picioare, niciodată, în nici o împrejurare !“ scrișni el din măsele.

Mai încolo, pe întuneric, în liniștea dintre ziduri, îl apucă plînsul. Un hohot înfundat, nervos, deloc liniștitor. Se simțea singur, părăsit de toți, lăsat să se descurce cu ajutorul propriilor puteri, încă 13 ani. Sau, poate, mai puțini ani. Cine ar fi putut să știe ? Nimeni. Absolut nimeni. Zilele și nopțile ce aveau să urmeze pentru el vor fi altfel decît ale celorlalți, cei mulți, cei care, cît de lipsiți de mijloace materiale, cu salarii cît de mici, puteau spune seara nevestei că a doua zi vor să mănînce o ciorbă de fasole cu murături. Sau niște macaroane cu brînză. Sau o tocăniță cu mămăliguță caldă. Sau, sau, sau... Duminica se duc la meci, luni citesc „Sportul“, marți văd filmul de la cinematograful din cartier, miercuri îi fac o vizită vecinului din spatele casei și vizionează împreună meciul Benfica-Manchester, joi joacă table cu celălalt vecin, pe două sticle de bere, vineri citesc ultimul roman polițist apărut în „Aventura“, iar sîmbăta își iau nevestele și pleacă la dans sau la crîșma din colț — de-o friptură și de-un kil de vin, ajung și doi poli. El, însă...

Avea acasă — *avusese* adică — un întreg complex muzical — radio, pickup, magnetofon — dar cînd asculta vreo notă ?... Eveniment. Poate cînd da vreo recepție, la zile mari, cînd voia să epateze cu benzile sale — muzică polifonică preclasică, simfonii spațiale, ehei !...

Doar Nadia asculta pe alții, mai pămînteni, pe Presley, pe Sinatra, pe Paul Anka, Celentano sau Adamo, ea știe de Beatles și de Rolling-Stones, de Monkees și de toate acele dansuri trăsnite — de boogy-woogy, rock, twist sau calypso — el era un domn serios, chiar grav uneori, cu preocupări deosebite, nu-și putea irosi timpul cu lucruri comune.

Nu și-ar fi putut imagina, măcar, că *Ciocîrlia* lui Grigoraș Dinicu sau *Uhăi bade* al Mariei Tănase, ascultate cu totul întîmplător cu cîteva zile în urmă, la infirmerie — avea medicul de-acolo un transistor — cînd ceruse

să fie consultat fiindcă îl dusea în gît, îl pot face să-
dea lacrimile, acolo pe coridor, unde-și aștepta rîndul în
urma altor deținuți. Trilurile viorii lui Grigoraș Dinicu
și vocea profundă și unică a Mariei Tănase îl urmăreau
și acum, noaptea, cînd i se părea că ascultă cea mai dum-
nezeiască muzică auzită vreodată.

Cu cîteva zile în urmă, la masa de prînz, au avut și
felul doi : cartofi cu brînză. Norocos, a zărit și a făcut
ochii mari — asemeni căutătorului de diamante ce dă, în
sfîrșit, peste solitarul mult așteptat — întîlnind printre
cartofi un cocoloș de brînză de mărimea unei nuci. L-a
luat în mînă, l-a privit lacom, dar și grijuliu să nu-i alu-
nece dintr-o dată pe gît, și brînză aceea obișnuită a fost
nemaipomenit de bună. Aromă, gust și potrivit de sărată,
mai ceva decît brînzeturile savurate peste hotare : Camem-
bert, Limburger, Brie, Gruyère, Gorgonzola, Emmentha-
ler, sau decît Olanda degustată la ferma unui industriaș,
în vecinătatea Haarlemului, orașul lalelelor. Simțind încă
pe limbă gustul boțului de brînză, adormi. Mai spre ziuă
se visă înconjurat de silfide și diane înveșmîntate în cos-
tume străvezii, dar, tocmai cînd se pregătea să bea din
cupa oferită de o bacantă goală, o amazoană cu șolduri
asemeni crupelor calului călărit îl cravașă cu sete peste
față. Se trezi dînd un țipăt scurt, pătrunzător — care deș-
teptă din somn pe cel ce dormea în patul de jos.

— Cine-i *asta nouă*, șefule ?

— Nu știu precis. Casierită. Lucrează doar de cîteva
zile la noi.

— Măritată ?

— Este, dar mi se pare că bărbatu-său e-nchis, așa
ceva.

— Oho... E singurică, prin urmare. Păi... șefule, poate
pică, se entuziasmă unul dintre inspectorii de teren, un
bărbat de vreo cincizeci de ani, abia înapoiat din concediul
de odihnă petrecut la Tușnad.

— Las-o-n pace și vezi-ți mai degrabă de cererile
adunate între timp. Vezi că sînt și cîteva reclamații.

— Ai mata vreun gînd ?...

— Du-tè, dîmnule, și lucrează, sau cel puțin lasă-i pe alții să-și vadă de treburi !

Serviciul și-l găsisese singură, fără să apeleze la rude sau la cunoștințe : casierită la un centru I.A.L. Munca nu eră tocmai grea, îndeosebi de cînd chiriile se percepeau prin statele de salarii. Mai plicticoasă era categorisirea bancnotelor și așezarea lor una peste alta, serie peste serie. Apoi numărarea — de două ori. Dar dacă serviciul nu i se părea prea greu, o îngrijora în schimb lipsa ei de acasă, diminețile, cînd Nadia rămînea singură. Se despărțea de fată dimineața și o mai vedea tocmai seara, cînd se înapoia de la școală. Făceau împreună ceva treburi de-ale casei, mîncau, mai discutau și se culcau. Părea ceva simplu, limpede și fără complicații. Dar mamei nu-i ieșea din cap faptul că Nadia avea o prietenă care se numea Cecilia Steriu. O mai dădăcea, uneori, cînd exagera cu bună știință pericolele care ar paște-o continuînd prietenia cu tînăra dansatoare de bar.

Întrevederea cu taică-su se desfășurase fără complicațiile la care se aștepta, și cu mai puține lacrimi decît prevăzuse Rodica. Zile în șir discuțiile dintre mamă și fiică nu se învîrtiseră decît în jurul acelui vorbitor. De mai multe ori Rodica fusese gata să-i spună fetei adevărul, să nu-i ascundă nimic din prăpastia abruptă care se deschisese între ea și el, dar tot de atîtea ori un excesiv bun-simț o oprise să deschidă gura. Socotea, și părea să aibă dreptate, că Nadia o să intuiască singură o bună parte din adevăr, suficient cît să nu-și condamne mama.

În autobuz, la înapoiere, n-au schimbat nici un cuvînt. Acasă, fata fu cea care deschise discuția :

— Tu mi-ai spus odată că tata este vinovat — și te cred. Dealtfel eu însămi aveam niscaiva bănuieli, cam... anemice, e adevărat, totuși suficient de persistente. Astăzi, privindu-l și ascultîndu-l vorbind, am simțit că mi

se rupe inima de mila lui — și ochii fetei începură să strălucească a lacrimi.

— În aceeași măsură și mie... o întrerupse maică-sa, cu voce gîduită de emoție, de nerăbdarea cu care aștepta să audă continuarea.

— Totodată, însă, mamă, ceva din tot ceea ce reprezenta el, acolo, îmi spunea că n-a fost degeaba arestat, că a făcut ceva ce nu trebuia să facă. Nu știu dacă cei ce l-au condamnat *âtîta* au apreciat just, probabil că da, dar altceva nu știu : tata e considerat hoț, sau nu ?

Rodica privi la ea lung, nedumerită :

— Crezi că asta are vreo importanță deosebită ?

— Are, mămico, are, și uite de ce : anul trecut, la cealaltă școală, pînă la întîmplarea cu profesoara de germană, am avut o discuție cu o colegă, o discuție fără importanță, de care am fi uitat amîndouă pînă-n recreația următoare, dacă nu intervenea o a treia, o sclifosită încrezută, cu următoarea remarcă :

— Ce pretenții poți să ai de la odrasla unui hoț !

— Nu mi-ai spus nimic, și Rodica o privi lung, tristă.

— Cui i-ar fi folosit ? Te-ai fi necăjit și tu, și...

— Oricum...

— Nu, mămico, nu ți-am spus atunci, și nu ți-am spus nici alteori cînd am avut de asemeni certuri sau discuții similare. Dar așa, pentru liniștea mea, pentru... uzul meu personal, tu ce spui, tata e sau nu e hoț ?

Era trecut de zece și discuția avea loc în camera mamei. Rodica, într-o cămașă de noapte obișnuită, dintr-un material roz, sta pe pat acoperită pînă la mijloc de un pled. Nadia, în pijama de finet, cu picioarele goale, se ghemuise într-un fotoliu vechi, ca o pisică în poala bunicii, și privea la maică-sa cu admirația ce o nutrește orice om cu bun-simț pentru tovarășul său ce trece prin încercări deosebite și repetate, cărora reușește să le facă totuși față.

— Este... și nu este — veni răspunsul femeii, într-un tîrziu.

— Dar asta nu-i un răspuns, mămico !

— Nu e, ai dreptate, și totuși e cel mai cuprinzător. Nu-i hoț, în sensul larg al acestui cuvânt, și totuși...

— Totuși ? și fata mări ochii.

— A furat... abia se auzi glasul Rodicăi, cu privirile fixate în gol. N-a băgat mâna în buzunarul nimănui și totuși a băgat-o undeva : în buzunarul statului, al tuturor adică. Înțelegi ? Tu ești utecistă, și-ai să fii poate *mai mult decât atât*, deci trebuie să pricepi mai bine decât mine cum vine asta : „în buzunarul tuturor“, dacă pricep și eu câte ceva, deși n-am făcut niciodată studii politice, nici economice, și nici nu m-am preocupat de probleme de felul ăsta.

— Prin urmare o să trebuiască să-i cer scuze Feliciei. Atunci, când m-a făcut odraslă de hoț, am palmuit-o.

— Copilării...

Toate cele cinci-șase birouri rămăseseră pustii. Doar în cel mai mic, la casierie, Rodica se îndeletnicea cu numărarea banilor încasați în acea zi. Pe un scaun, sau cel mai adesea în picioare, la spatele ei, inspectorul Fanache asalta femeia cu elogi și complimente, deși era limpede că nu se întrezăreau nici un fel de roade.

— Să vă ajut ? se offeri, socotind că poate așa o să și-o apropie.

— Nu, mulțumesc, sînt aproape gata, refuză Rodica oferta inspectorului, deși abia se apucase de numărarea teancurilor de bancnote de cinci, de zece, douăzeci și cinci, cincizeci și o sută de lei.

Pe femeie, cel mai mult o indispuneau ochiadele aruncate în decolteu. Îmbrăcase o rochie de stofă, de culoarea ierbii, decent croită, însă cînd se apleca după bani, se dezvelea începutul pieptului — și acolo ținteau privirile tomnaticului curtezan. Dealtfel, în birouașul casierei rareori intra careva, și niciodată pînă atunci nu fusese nevoită să-și tragă rochia peste genunchi sau să-și supravegheze decolteul, decît cel mult din perspectiva celor ce se înființau la ghișeu.

Cînd sesiză că Fanache a dispărut din preajma ei, răsuflă ușurată — „Bine că s-a dus !“ — și continuă mai cu spor numărarea banilor.

— Un coniac mare ! ceru inspectorul Fanache la bugetul din apropierea birourilor. Cinci stele, adăugă tot el.

— Mai dă-mi te rog „unu mic“ !

Ospătarul a auzit însă doar de „unu“, așa că a doua sută de grame de coniac cinci stele alunecă pe gîtul inspectorului. Plăti, apoi ceru și un pahar cu borviz, îl bău pe jumătate, iar cu restul își clăti gura de cîteva ori. La înapoiere, scotoci într-un buzunar interior al hainei și dădu la iveală o lamelă de *chewing-gum*. Rupse poleiala și băgă în gură cam o treime, începînd s-o molfăie, ascunzînd apoi restul de două treimi în buzunarul „de ceas“ al pantalonilor.

Rodica, între timp, terminase cu numărătoarea bancnotelor și trecuse la o treabă care nu-i făcea nici o plăcere : întocmirea fișicurilor de monede metalice, de trei și de un leu.

— N-ați plecat, domnule, acasă ? întrebă ea după o vreme, într-un fel amuzată de „curtea“ persistentă a lui Fanache.

— Nu... doar răspunse bărbatul, luînd pe furiș cu două degete cocoloșul de gumă de pe limbă, ca să-l lipească pe rama unui tablou cu instrucțiuni pompieristice. N-am plecat, continuă tot el, apropiindu-se. Deodată, ca împins de un resort, o cuprinse pe după umeri și-și lipi căușul palmelor de ovalul sînilor femeii, căutînd cu gura buzele Rodicăi.

— Dragă, o clipă, te rog... apucă să îngîne febril, mai înainte de a se ridica Rodica și pînă să simtă pe obrazii lăsați, și nu tocmai corect bărbieriți, palmele ei repezi, stînga și dreapta.

— Nu ți-e rușine, bătrîn ramolit ! nu se putuse abține femeia să-i zică, gata să pună mîna pe ceva, orice, să-l lovească dacă ar fi îndrăznit s-o mai atingă.

— Așa... făcu inspectorul cu o mină consternată, dar în același timp amenințătoare. Află, madam, că a mea

tot ai să fii ! Și nu acum, ci atunci cînd o să vreau eu. Încă nu s-a născut femeia care să-mi reziste ! Faci pe virtuoasa, pe pudica, pe neprihănită ? ! Te denunță ochii ce poamă-mi ești !

— Ieși ! și Rodica îi arată ușa.

— Ies, dar ai să mă rogi să intru, ascultă ce-ți spun !

— Ieși, te rog ! și femeia îi arată din nou ușa.

— Domnul inspector Titus Fanache iese cînd poștește domnia-sa ! și se lăsă demonstrativ pe un scaun, slăbindu-și nodul de la cravată, după care continuă să peroreze cu glas tărăgănat :

— Sînt de pais'pe ani aici, auzi, madam ? — și pe toate le-am avut — și arată cu mîna întinsă spre casa de bani — pe toate, repetă, pe toate afară de una ; nu-mi plăcea. Și te-ai găsit tu să faci pe virtuoasa ! Păi crezi că-ți merge ?... Unu-i Titus Fanache, inspectorul Fanache, s-o știi de la mine, madam !

Cu părul căzut pe frunte se ridică anevoie de pe scaun — de cîtiva ani alcoolul îl toropea repede și-i înmuia mișcările, dar asta nu-l împiedica să pâlăvrăgească și să cuteze să fie obraznic și grosolan — și cu pași împleticiți se îndreptă spre ușa.

Din prag îi aruncă femeii un „Mai vorbim noi, madam !“, apoi trînti în urma sa ușa cu zgomot, gata s-o scoată din țîțîni.

•

Nadia, împreună cu o colegă, se dusesese să vadă un film. Rodica, după ce făcuse ordine în bucătărie, îmbrăcase un capot și se așezase cît mai confortabil cu putință într-unul din cele două fotolii din casă cu intenția precisă de-a termina pînă la înapoierea fetei cei *Cinci porceluși* ai Agathe Christie. Pe la pagina două sute, privi la ceas : nouă fără un sfert. Nadia urma să se înapoieze în jurul orei zece și jumătate, avea deci timp să termine cartea și să afle dacă Amyas Crale s-a sinucis sau a fost ucis — și de cine anume.

Ploaia de toamnă, rece, care cernuse cu persistență toată ziua, încetase, odată cu căderea nopții. Era frig afară, și se anunța iarnă grea. Din fericire blocul în care

locuiau cele două femei avea încălzire centrală, și nici nu se puteau plînge că duc lipsă de îmbrăcăminte calduroasă. Confiscarea averii nu se extinsese și asupra lucrurilor personale, ale mamei și fiicei, și chiar dacă croiala nu mai era în pas cu moda, hainele erau lucrate din stofă de calitate. Doar paltonul fetei rămăsese scurt, și Rodica fu nevoită să-i dea drumul la tiv. Se cunoștea cusătura veche, abia vizibil însă, și mama se necăji, dar Nadia ridicase din umeri, indiferentă. Asta nu o împiedicase însă pe fată, în lipsa Rodicăi, să încerce să uniformizeze stofa. S-o frece cu unghia, s-o ude ușor, călîcînd-o apoi, periind-o, și din nou — unghia. Parcă-parcă mai dispăruse. Oftase, săltase din umeri și pusese paltonul în șifonier, la locul obișnuit. Altceva mai bun nu putea face.

— Am colege care n-au nici așa ceva — se conso-lase ea.

Rodica ajunsese la *Povestirea Angelei Warren*, cînd tresări auzind soneria. „Cine să fie?” — se întrebă, ridi-cîndu-se și ducîndu-se să deschidă ușa.

Pe ultima treaptă a scării etajului, cu pălăria în mînă, aștepta cumnatul ei, soțul Marietei. Îl privi surprinsă, o clipă, apoi bucuria de a-l vedea îndepărtă orice alt sim-țămînt.

— Dumneata ?

— Eu, sărut mîna. Am trecut întîmplător pe stradă și văzînd lumină...

Îl invită să intre și să-și scoată paltonul, și regretă îndată că o găsisse îmbrăcată în capot. Își trecu degetele prin păr de cîteva ori, emoționată de prezența aceluia bărbat tăcut și sever în casa ei. Nu mai departe decît în acea după-amiază, amintindu-și întîmplător de el, se întrebase dacă, oare, rîde vreodată. Nu-l văzuse nici măcar zîmbind, doar, poate, cu un colț de gură.

Încă ușor intimidată, îi luă paltonul și se strecură în hol, să-l agățe în cuier. Acolo stătu o clipă locului, neho-tărîtă, apoi intră în baie, unde era agățată o rochiță nu tocmai potrivită cu anotimpul de afară, însă oricum mai aspectuoasă decît capotul. Revenind în dormitor se scuză pentru întîrziere — nici două minute — și bărbatului

nu-i scăpă schimbarea capotului cu rochia ușor primăvărată.

— Și totuși nu pot spune că am trecut cu totul întâmplător. De câteva zile intenționez să-ți fac o vizită, cu Marieta însă. Să te felicităm, se grăbi să adauge.

— Pe mine ? se miră femeia, privind-o.

— Pentru serviciu. Mi-a spus Marieta.

— A !... Tebuia ; nu se mai putea continua așa.

— Foarte bine. Regret doar că n-am fost eu acela care să...

— L-am găsit cu totul întâmplător ; printr-o prietenă, sau mai degrabă cunoștință întâmplătoare.

— N-are importanță cum. Am glumit. Important este faptul în sine. Dar... și bărbatul avu o rețineră, după care întrebă unde e Nadia, rotindu-și totodată ochii, de parcă fata era atât de mică încât putea fi găsită în vreun colțisor.

— La cinema, cu o colegă. Trebuie să vină... Vrei o cafea ? sări ea la un alt subiect.

— Nu, nu, mulțumesc, seara nu beau niciodată. Mulțumesc.

Discuțiile care urmau — lipsite de importanță — nu putură ascunde femeii o anumită frământare de care era stăpînit bărbatul, dar nu găsi curajul să facă vreo remarcă, și nu rămase deloc surprinsă cînd cumnatul ei o întrebă de stadiul relațiilor ei cu cel arestat.

— Așa și așa... Cam reci, mai adăugă tot ea după o clipă.

— Dar știi că Marieta a fost la el ?

— Da, mi-a spus. A discutat cu el cinci sau șase minute, zicea.

— Cinci-șase... De-ale Marietei, și, în sfîrșit, îl văzu zîmbind — ușor ironic însă. I-a spus cum că vrei să divorțezi, continuă bărbatul, privind-o atent.

— Să divorțez ? ! se încruntă, susținîndu-i privirea.

— Cică... ți-ai fi găsit un altul, așa ceva.

— Tot Marieta ?

— Ea, se înțelege. Ea i-ar fi spus asta.

— Nu-i chiar așa, deși nu văd ce mă mai leagă de el. Doar Nadia, poate. Cît privește... că mi-aș fi găsit „un

altul", acum aud pentru prima dată de „altul". Eu nu știu nimic... și Rodica zîmbi, un zîmbet mai mult trist, ridicînd din umeri.

— Marieta, deci. Mi-am închipuit. Eram sigur.

— Sigur ? De ce sigur ?

— Fiindcă... și privi la ea ușor surprins, neștiind tocmai bine ce voise să spună.

— Fiindcă — socoti femeia necesar să-l completeze — nu pot găsi „un altul". Într-adevăr, sînt mai în etate ca Marieta cu cîțiva ani, vreo cinci-șase.

— Ei, nu, nu ! protestă el. Nici o clipă n-am gîndit la asta ! Și-mi dai voie să-ți mai spun ceva ?

— Ascult.

— Dacă... n-aș fi căsătorit, dacă n-aș cunoaște-o nici pe Marieta și nici pe... Rodica, și careva m-ar obliga să mă căsătoresc cu una din cele două femei, nu pe Marieta aș alege-o.

Și, pentru că nu era deloc obișnuit să facă complimente, nici măcar indirect, se înroși ca un școlar prins cu copiuțele sub sugativă.

Rodica își simți inima caldă și tare ar fi dorit, atunci, pe loc, indiferent de consecințe, să-l sărute. Se mulțumi, firesc, să privească în pămînt, fără să scoată o vorbă.

— Cum te împaci cu serviciul, cu colegii ? găsi bărbatul cu cale să schimbe discuția.

— Bine, sau aproape bine. Destulă răspundere — lucrez doar cu bani ! — însă nu mă pot plînge că mă spetesc muncind. Dacă nu s-ar mai găsi cîte unul să-mi facă... curte, mai zise Rodica, cu gîndul la Titus Fanache, dar se opri aici.

— Așa pătesc femeile drăguțe, și bărbatul îi caută privirea.

— Eh, chiar așa de drăguță nu s-ar putea spune că sînt. Dealtfel am împlinit zilele trecute 36 de ani, ca mîine intru în al cincilea deceniu de viață.

— Și asta e adevărat, dar nici eu n-am mințit și nici n-am exagerat ; realitatea e prea evidentă, o poate spune orice oglindă — și zîmbi iar.

„Ce-o fi pățit ?“ se întrebă gazda.

Răspunsul avea să i-l dea tot el, îndată, după ce scoase un oftăt, prea evident încît să scape Rodicăi.

— De ce oftezi?... Știi și eu... Poate din cauza Marietei. Am impresia... și se opri.

— Haide, spune, că doar n-am să mă duc mîine să-i spun, îl încurajă Rodica, deși ar fi putut paria că ea însăși putea continua fraza începută de celălalt.

— S-ar putea... știu și eu... — se tot cîdea bărbatul să rostească — dar sfîrși cu un limpede : „...să mă înșele“.

Rodica tăcu. Nici nu avea ce spune. Să confirme — îi era imposibil, din mai multe motive. Într-un fel se simțea complicea cunnată-si. Să protesteze, să se arate surprinsă, ar fi însemnat să dea dovadă de fariseism, și nici asta nu voia.

— În urmă cu două zile, continuă el — alaltăieri mai precis, s-a înapoiat acasă pe la nouă și cîteva minute — zicea că a fost la nu știu care film. Eu tocmai făceam un pachet cu de-ale mîncării, pentru taică-meu. Ea tot turuia pe lîngă mine, povestindu-mi subiectul filmului; dar eu nu eram tocmai atent la spusele ei. Apoi a dispărut, la baie, mi se pare, pentru cîteva minute doar, cînd eu eram gata să aplic ceară roșie la îmbinările pachetului, să nu scotocească vreun „șoarece“ printre lucruri. Cum nu aveam chibrit la îndemînă și cum poșeta ei era alături, am umblat în ea, să caut bricheta — fumează, știi ?

— Știu.

— De fel, n-am obiceiul ăsta, să scotocesc în poșetele ei, așa cum nici mie nu-mi place să mi se umble prin buzunare. Însă... și din nou bărbatul avu o reținere, de mai lungă durată, continuînd totuși fraza începută, deși Rodica nu-l mai încurajă în nici un fel să vorbească : Însă poate că era mai bine dacă mă duceam să iau chibritul din bucătărie. Sau... sau poate că e mai bine că s-a întîmplat așa, știu și eu... Cum, necum, faptul fiind consumat, n-are rost să-mi fac singur proces de intenție. Cert e că... Dar nu-ți mai pot spune continuarea. Mă jenez. Și, oricum, mai concludent era altceva : un anume... Dar nu ! Nu pot, mi-e imposibil să continui. Apoi la fel de concludentă a fost și precipitarea ei, cînd reintrînd

pe uşă m-a găsit cu poşeta în mână, afişînd, desigur, o mină la care, nu mă îndoiesc, scîrba predomina. S-a repezit ca un uliu, smulgîndu-mi-o.

— Ce cauţi ? ! mă luă la rost.

— Bricheta, bîgului eu, fistîcit, poate chiar ruşinat. Eu, nu ea.

— Poftim ! şi mi-o întinde, închizînd poşeta. În continuare, o vreme, n-am mai scos nici o vorbă, dar după ce îşi aprinse o ţigară, continuă cu povestirea filmului reuşind să mă scoată din tăcerea în care căzusem, cînd i-am spus verde-n faţă că nu fusese la nici un film.

— Unde-i biletul ? o întreb, ca să curm protestele ei.

— L-am aruncat ! Nu fac colecţie de așa ceva. Şi să-ţi fie ruşine, dacă ai ajuns să faci pe poliţistul faţă de mine ! şi mă priveşte cu un aer de totală indignare. Atunci, nu ştiu ce mi-a venit şi, rapid, am supus-o unui adevărat interogatoriu.

— Ştiu că nu eşti proastă, şi dacă e adevărat că ai fost la film, ce rînd ai avut ?

— 24 — îmi răspunde ea fără să stea pe gînduri.

— Parter, balcon ? continui eu.

— Parter, ce balcon ! Şi ce mă tot descoşi ? ! Ce-ţi veni ?

Cinematograful mi-l spusese de la bun început — Volga — așa că a doua zi, ieri dimineată adică, mă duc, într-u în hol şi mă uit pe schema locurilor afişate la casă. După cum mă aşteptam — de ce ? n-aş putea să precizez — rîndul 24 era la balcon. Parterul se termină cu 21.

— Poate că a uitat numărul rîndului, presupuse Rodica, să zică şi ea ceva.

— Poate... Dar „poate” asta e legat zdravăn de prima mea constatare, cea referitoare la conţinutul poşetei ei care e fără „poate” — şi bărbatul rămase cu privirile aţintite într-un punct indefinit, deloc încîntat de întorsătura-luată de căsnicia sa.

Sesizase şi alte ori nepotriviri în afirmaţiile făcute de Marieta, dar le considerase inerente firii ei, distrată şi uitucă, cum o ştia încă de multă vreme. Toate — adu-

nate, comparate și analizate acum la rece — deschideau perspective deloc măgulitoare pentru orgoliul său.

— Bine, și ? Ce-i de făcut ? îl întreabă Rodica după o vreme.

— Asta mă întreb și eu... Ce-am observat, ce ți-am spus, ce știu sau doar bănuiesc, n-aș fi în stare niciodată să afirm în fața unor străini, fie ei și cameni ai legii. Ești singura ființă în fața căreia am îndrăznit să vorbesc. De ce ?... Poate că exact eu însumi nu știu, și chiar de-aș ști, tot n-aș găsi curajul să vorbesc, să spun adevărul întreg.

— Adevărul nu poate fi decît întreg, nu ? cuteză femeia roșind ușor de plăcerea ce i se furișă în trup la auzul cuvintelor spuse de celălalt, repezite și mai incoerente, deci cu atît mai semnificative.

— În totul de acord cu dumneata, niciodată n-am iubit jumătățile de măsură, totuși...

— Totuși ? și Rodica îl privi în ochi, ușor zîmbitoare, întreaga ei ființă fremătînd de un anume fel de fericire, străin de ea în ultimii ani.

— Și totuși mi-e greu să spun exact tot ce gîndesc despre... despre dumneata.

— De bine sau de rău ?

— De rău ? !... Nu. De ce „de rău“ ? Doar de bine, se înțelege.

— Și atunci de ce „să-ți vină greu“ ? îl încuraja frumoasa femeie să vorbească, să-și deschidă inima.

— De ce... Și cînd număram doar jumătatea anilor pe care îi am acum, în fața unei femei frumoase mă încurcam în vorbe, mi se încleșta gura, îmi era aproape imposibil să-i fac un compliment și cu atît mai puțin să-i spun că o plac sau că o iubesc. Eram un timid...

„În sfîrșit ! — măcar indirect, de data asta se pare că mi-ai spus ceva ce-mi face o plăcere nevisată cu cîteva minute în urmă“, jubilă Rodica sorbindu-l din priviri, ca să spună cu viu grai :

— Și dacă am presupune că acum, om în toată firea, și total necomplexat de vreo urmă carecare de timiditate, ai avea, cumva, ceva... să-i spui Rodicăi, cumnata — a dumitale ! se grăbi ea să rectifice — sau mai degrabă fostei dumitale cumnate ? și iar îi zîmbi, așa cum

doar femeile ce simt apropierea dragostei știu să zîmbească.

— În primul rînd, fiindcă l-ai pronunțat adineori pe acel „ta“, „cumnata ta“, aș zice să lăsăm deoparte pe „dumneata“ și pe „dumitale“ și să folosim pe „tu“ și „ție“, cel puțin în acele clipe, puține, cînd în jurul nostru nu-i nimeni.

— N-am absolut nimic împotrivă ; nici eu nu agreez pe „dumneata“. Ori „tu“ ori „dumneavoastră“. În cazul nostru, totuși, „dumneavoastră“ prea ar fi oficial. Deci asupra acestui „capitol“ nu există... divergențe. Dar... mai departe ? În „al doilea rînd“ ?... și Rodica îl privi fremătînd, aștepta emoționată răspunsul bărbatului.

— În al doilea rînd... îmi ești nespus de dragă, mai că aș putea spune că ești singura ființă la care țin cu adevărat, pe care o...

— Iubesc ? cuteză femeia, abia auzit, cînd sesiză reținerea celuilalt.

— Exact ! izbucni bărbatul, acesta fiind singurul cuvînt pronunțat în întregime și fără ocolișuri.

Să continue — nu mai avură cînd. Sosirea Nadiei puse capăt convorbirii, cel puțin în acea seară.

•

Împlinise 17 ani, era frumoasă — neîmplinită însă — inteligentă — dar fără experiență — învăța bine — fără să fie premianta clasei — și asemeni eroinelor din *Medelenii* lui Teodoreanu — fecioară și naivă. Fecioria a pierdut-o însă repede, dar nu și naivitatea. Credea tot ce-i spunea și îl urma orbește, și înainte și după căsătorie. Se întâlneau în parcuri, la Băneasa, pe străzi întunecate, în cinematografe periferice, și abia mai tîrziu, după ce fusesse a lui, intră în garsoniera sa de burlac răsfățat de soartă. Ar fi dus-o de la bun început acolo, însă o încercătură mai veche, anevoie de deznodat, îl obliga la prudență. Lola Petrescu, o blondă voinică și mai în etate decît el cu cîțiva ani, coafeză la „Ionică“, se culcușise în patul lui și a trebuit să-l aducă de la țară pe taică-su, cu acte în regulă de bucureștean, ca să plece femeia ce se și considera „doamna inginer“.

Rodica însă, cum nu ştia nimic despre tribulaţiile sentimentale ale bărbatului ei, îl credea şi pe el tot atît de nevinovat şi naiv, cum era ea. Certitudinea şi fericirea ei primară luară însă sfîrşit mai repede decît i-ar fi prorocit cea mai pesimistă babă : odată cu avansarea în timp a sarcinii — cam de prin luna a şasea. Dacă ar fi aflat de infidelitatea bărbatului cu o lună sau două mai devreme, poate că ar fi renunţat la copil, şi-ar fi recăpătat libertatea şi n-ar mai fi vrut să audă de el. Decepţia — fiind prima — fusese groaznică, şi Nadia ar fi trebuit să se nască cu tare psihice, numai că celelalte încercări, care nu întîrziară să vină, aduseră odată cu tot cortegiul lor de suferinţe — obişnuinţa. Tînăra femeie căuta fericirea într-un zîmbet, într-o vorbă care nu era răstită, ajungînd să se simtă mulţumită că nu avea parte şi de palme — ca altele. Naşterea Nadiei o îndepărtă şi mai mult de bărbat. Succesele lui profesionale animară din nou speranţele Rodicăi care, după naştere, începuse să se împlinească şi să capete o alură de femeie atrăgătoare — dar nu şi pentru privirile bărbatului ei, prea împrăştiate. După alţi cîţiva ani, tînăra mamă se învălui într-o indiferenţă blazată şi doar dragostea ce o nutrea pentru fiica ei o mai ţinea legată de omul iubit cîndva — tatăl copilului. Apoi, încet, dar sigur, obişnuinţa ucise şi ultima fărîmă de dragoste. Au trebuit să vină ancheta, arestarea şi condamnarea, ca să se încălzească din nou inima femeii. Prea tîrziu însă, şi prea erau anemice aceste ultime licăriri.

Noaptea, cînd somnul nu voia să se apropie de ea, se înapoia cu aproape 18 ani în urmă, privind fericită în oglinda acelor zile. O căldură plăcută, moleşitoare şi totuşi încărcată de energii nebănuite, o cuprîndea şi-i încălzea corpul, şi atunci era din nou fericită, secunde doar, trezirea fiind grăbită şi brutală. Îi venea să plîngă, şi-ar fi plîns în hohote, dacă dincolo de uşa, toată numai geam mat, n-ar fi ştiut-o pe Nadia — la etatea cînd ea cutreiera pădurile la braţul iubitului în căutarea locului unde avea să fie zămislită fata. Uneori plîngea totuşi, tăcută şi singură, cu suspine puţine şi cu lacrimi multe. Ar fi dat atunci cîţiva din anii tineri, cîţi îi mai rămă-

seseră, să afle ce surprize îi mai rezervă viața, în continuare. Cînd se trezea din aceste vise, rămînea din nou singură, și zbuciumul era luat de la cap și cu mai multă frenezie. Se temea să nu înnebunească. Batjocura la care o supusese Fane Frangopol în patul acela împutit și zornăitor ca o căruță plină cu fiare vechi, cu arcuri ce îi intrau în spinare, pusese un punct final între ea și cel arestat. Dar tot Fane Frangopol, în ciuda brutalității și a virilității sale animalice ce irumpeau din trupul său tăvălit prin paturi de pușcărie, trezise în ea dorințe necunoscute pînă atunci, poște ținute în frîu de ignoranță. Noptile, de atunci, deveniseră mai lungi și tot mai anevoie de petrecut singure. Ziua alunga ispita ușor, dar noaptea trebuia să se lupte — să nu alerge după o eliberare a simțurilor. Din fericire pentru liniștea nopților ei, de cînd trebuia să facă față serviciului, dar și trebuirilor casei, oboseala cumulată peste zi o adormea mai repede și mai profund, alungînd visele erotice. O indis-punea însă persistența cîtorva, îndeosebi a lui Titus Fanache, individ tăbăcit de ani și de experiențe vicioase, și mai anevoie de luptat împotriva insistențelor sale din pricina corectitudinii profesionale și a aprecierilor elogioase de care se bucura din partea superiorilor. Sesizaseră ceva mai toți ceilalți funcționari ai Centrului, și o colegă de serviciu, mai urîțică, nu se sfii s-o avertizeze.

— Cînd pune „nea Fanache” ochii pe careva, nu se lasă pînă *n-o trece pe numele lui*. E ca riia, ascultă ce-ți spun, scumpo !

Plictisită și dezgustată de această perspectivă deloc agreabilă, tocmai intenționa să ceară transferul la un alt centru, cînd se declanșă nenorocirea.

Vecinul de jos plecase. Se eliberase, cu două săptămîni „pînă-n Crăciun”. Ceilalți trei simțiră o strîngere de inimă dureroasă, amplificată la „cel de sus”, cu cei *mai mulți ani*.

Locul celui eliberat fu luat după o zi de un bărbat între două vîrste, jovial și plin de sănătate, asemeni unui vilegiaturist abia sosit dintr-o stațiune montană. Volubil

și prietenos din fire, făcu îndată cunoștință cu ceilalți trei deținuți, iar după câteva zile, puține, părea să caute îndeosebi prietenia celui de deasupra sa, poate și fiindcă amîndoi aveau aceeași meserie : ingineri. Studiaseră însă în orașe diferite : unul la București, iar noul venit — Dionisie Mazilu — Timișoara.

Surpriza celui ce dormea în patul de deasupra fu aproape deplină cînd află că Mazilu executase pînă la acea dată aproape șase ani de închisoare, zi de zi, la o etate destul de înaintată — trei sau patru ani peste ai săi.

— Șase ? !

— Șase. Șase fără două luni și câteva zile.

— Din cîți ?

— Din treisprezece — numărul dracului ! și noul venit zîmbi amuzat.

— Deci... și tăcu, făcînd niște socoteli — nu șase din treisprezece, ci altele mai complexe, care i se potriveau lui — deci mai ai cîtiva ani. Cîți ? se grăbi să întrebe.

— Unu, cel mult unu. Sper însă să scap ceva mai repede, odată cu intrarea în vigoare a noului cod penal. Mi-a șoptit nevastă-mea. I-a spus și ei avocatul. — o rubedenie de-a noastră.

— Vrei să spui, *colega*, cum că muncind, ai scăpat de restul de ani ? De vreo... șase ? îl măsură neîncrezător celălalt.

— Exact. Am pierdut însă aproape doi ani, la început, ca prîstul. Abia ceva mai încolo m-am pus pe treabă. Ce dracu era să fac ? Să putrezesc aici ? I-am dat bătaie, să termin mai repede. Am trei copii, doi băieți și o fetiță, și-i greu și nevesti-mi singură. Are leafă bunicică, totuși...

Discutau dimineata, într-o duminică de decembrie, un decembrie de treabă cu ei, deținuții, cu soare primăvărat și cu aer călduț, în curtea unde fuseseră scoși la plimbare — să nu încremenească de ședere țeapănă în camere. Acolo nu puteau face decît cîtiva pași în sus, spre fereastră, și tot atîția în jos, spre ușă. Unul cite unul, pe rînd, urmărit de privirile plictisite ale celorlalți, lungiți pe paturi sau așezați cu picioarele atîrnînd.

În curte, unii mai posaci sau sătui de vorbăria nocturnă, stăteau nemișcați, cu fața la soare, cu picioarele

ușor depărtate și cu miinile după ceafă. Poate că se visau la Mamaia, pe plajă, făcînd „ultramarine“. Alții, mai puturoși, sau obosiți de insomnii prelungite, se tolăneau pe lîngă ziduri, șușotind, ei știau că, sau dormitau întocmai dulăilor — singura deosebire fiind lipsa puricilor.

Gardienii, ființe absente, se învîrteau în jurul foișoarelor de pază sau măsurau lungimea pasarelelor, mai degrabă atenți la cele întîmplate dincolo de ziduri, decît în careurile interioare.

— Și-s mari ?

— Cine ?... A ! — copiii. Măricei, chiar mari *acuma*. Cînd *am intrat* erau niște gîgilici. Fetița nu avea decît cîteva luni. Băieții — unul patru, altul șase.

— Între timp au mai crescut, zise celălalt, ca să zică ceva, cu gîndul la Nadia lui.

— Au crescut, și Mazilu, oftă. Fata, la toamnă, se duce la școală. Băieții... de ei nici nu mai vorbesc ; flăcăi în toată regula.

În cele spuse de Dionisie Mazilu se simțea vădit mîndria, însă un observator atent al reacțiilor și al intonației cuvintelor sale ar fi sesizat îndată prezența și a altor simțăminte — legate de lipsa îndelungată de acasă și de, fără îndoială, de obligația copiilor de a-l ignora pe tată, omul a cărui prezență în viața lor fusese mai mult meteorică.

— Dumneata n-ai copii ? întrebă el mai încolo.

— Am. O fată. Dar a mea e mare, peste cîteva săptămîni împlinește șaptesprezece ani.

— Oho... Ai fost mai vrednic. Cuminte ? Frumoasă ? Ascultătoare ? Te iubește ? ploua cu întrebări Dionisie Mazilu.

„Celălalt îi răspundea monosilabic, îngîinînd cuvintele, și lui Mazilu nu-i scăpă dorința sa de a evita subiectele legate de familie.

„Poate că l-a lăsat nevasta, fata o fi vreo stricată, cine știe ce s-a întîmplat. Bietul om...”

— Pile, ai avut ceva pile, nu-i așa ? — de-ai rămas din treisprezece doar cu șase, șase și ceva, îl întrebă pe Mazilu, aproape de masa de prînz, gîndind la bărbatul soră-si „la capsomanul ăla îmbuibat de principii, ăla de nu vrăa să miște un deget pentru mine.”

— Pile ? Pe naiba ! N-am neamuri la Ierusalim și nici colegi de facultate care să fi ajuns nu știu ce. Am muncit din răspuțeri, atîta tot.

— Șase... făcu el vădit neîncrezător.

— Patru, nu șase. Nu ți-am spus că aproape doi ani, la început, am stat ca un trîntor, așteptînd nu știu ce minune ? Asta pînă m-am trezit din toropeală, pînă mi-am dat seama că nu-i rost, să scap altfel. Acum, ca să fiu sincer, mă consider mai degrabă grădinar decît inginer. Uneori mi se pare că nici n-am fost vreodată așa ceva — inginer constructor. Tot muncind la grădină...

— Și iarna ?

— Și. Și atunci se găsește cîte ceva de făcut. Puteam să cer să lucrez într-un atelier, sau să solicit transferul la un penitenciar-atelier, însă am preferat să muncesc în aer liber. Nu ? — și-l privi, așteptînd aprobarea celui-lalt. Aer berechet, vitamine...

De unde, vitamine ? Din morcovi ? întrebă cu o urmă de ironie, amintindu-și de „profesor“ și de coșurile care îl îndoiau cu greutatea lor.

— Morcovi, roșii, castraveți, ardei, de toate. Botniță — nu ne pune nimeni. La o închisoare din Ardeal, unde *am stat* aproape doi ani, aveam și pomi — o mulțime. Pruni, meri, caiși... Culegeam fructele, dar mai și mîncam. Ce era să facem ?

— Inginer constructor ! zise celălalt. De ce zise așa, nici el nu știa, poate să facă o paralelă între titlu de inginer și cel de grădinar, sau între specialitatea sa și cea a lui Mazilu, sau doar ca să zică ceva, să nu-l creadă celălalt absent.

— Da, inginer constructor, repetă Dionisie Mazilu. Șase luni am lucrat în meseria mea, în Ardeal.

— La închisoare ?

— La închisoare. Am dat o mînă de ajutor la construcția unor remize pentru căruțe și tractoare. Așa am prins din nou gust de muncă. Primeam și supliment de hrană, de țigări, mde...

— Te-aș întreba ceva, dădu celălalt glas unei curiozități firești care îl rodea încă de cînd — cu cîteva zile în urmă — Dionisie Mazilu fusese repartizat să doarmă în patul de jos — sub el.

— Întreabă-mă, replică celălalt, privind-l.

— Am înțeles, sau poate mi s-a părut doar, că *ți-au dat* treisprezece ani pentru ceva ce este oarecum asemănător cu învinuirile aduse subsemnatului ; păgubirea statului, așa ceva, fraudă, nu ?

— Mai pe scurt, delapidare, preciză Mazilu. Însă... n-am delapidat un ban. Nici cât să cumpăr o cutie cu scobitori.

— Nici... nici eu.

— N-am căscat bine ochii, atîta tot. Delapidarea au făcut-o alții, subalternii mei.

— Aha !

— Și-am dat de dracu ? Am dat.

— Bine, dar... după cîte mă pricep, asta s-ar chema altfel : neglijență în serviciu, așa ceva, nu ? Și nu se pedepsește cu treișpe coți !

— Așa o fi, ai dreptate, numai că ceilalți doi... complici furau ca-n codru — ciment, cherestea, tablă, vopsea, d-astea — folosindu-se de bonuri de materiale semnate de nătarăul de șef al șantierului, adică de mine. Iar dacă s-ar fi mulțumit doar cu atîta, poate că mai dura pînă se descopereau potlogăriile. Au mai întocmit însă și niște facturi, false, se-nțelege, dar treaba asta au făcut-o mai încoace, după ce începuseră să lucreze în stil mare : două sute și ceva de mii de lei.

— Și dumneata... nimic. Ghinion și-atît ! remarcă celălalt pe un astfel de ton încît Mazilu înțelese că nu e crezut în totul, *collega* considerîndu-l complice.

Era însă obișnuit, nu se mai necăjea — ca la început. De aceea adăugă pe un ton indiferent că, dacă e să fie cu totul sincer, are și el partea sa de vină ; a băut de cîteva ori cu cei doi, cînd dealtfel plăteau mai mult ei, și, cu două săptămîni mai înainte de a se deschide ancheta, împrumutase de la unul dintre cei doi, trei mii de lei, pe care n-a mai apucat să-i restituie.

— Căsu rău, îl căină celălalt după care îl întrebă cîți ani *au luat* subalternii.

— Unul opt, altul nouă. *Au scăpat* amîndoi anul trecut.

— Dar nu-i drept, asta nu-i dreptate !

— Nu-i, într-un anume fel, numai că eu eram șeful șantierului, și inginer pe deasupra, iar ei... unul patru

clase primare, celălalt, cinci, și ceva antecedente penale, dar asta am aflat-o abia la proces. Băieți șmecheri, altfel, curăței și buni de gură, să pui mîna-n foc pentru ei. Și-am pus-o — și m-am ars. Le-am mai luat și apărarea, la început, învinuind comisia de inventariere de incapacitate. Cînd colo...

— Complexă și plină de surprize, mai e și viața asta !

— Uneori mai e și după cum ne-o aranjăm noi, cu propriile noastre mînuțe. Ce-și face omul cu mîna lui... nu știi ?

— Nu-i chiar așa. Prea ești idealist și prea le vezi pe toate prin sita legalității și a dreptății.

— Așa să fie, cum zici, numai că altfel... ajungi aici. Și nimeni nu cîștigă măcar un leu, din treaba asta. Nici cei din jur, nici statul și nici eu, ca individ.

— Statul... Nu-l văita. Statul îți oferă un pat ca vai de el și-o ciorbă lungă, și pentru asta mai trebuie să și muncești. Asta zic și eu afacere !

— Nu uita însă, că, în cazul meu cel puțin, statul a pierdut un inginer ! Un inginer capabil — eram foarte bine apreciat. Și ce-a cîștigat ? Un deținut-grădinar ! Mersi — de-așa afacere...

— Parcă-ai fi ministru de justiție, așa pledezi cauza statului, îl cam luă el în rîs pe Mazilu.

— Asta acum, cînd mai am cîteva luni pînă să scap. Fii însă sigur, că mai la început bombăneam și înjuram pe la toate colțurile — și colțuri, într-o închisoare, sînt cu duiumul. Îi înjuram și pe cei ce au întocmit actul de acuzare, și pe judecători, pe procuror, pe directorul închisorii, pe paznici, pe toți... Nu vedeam în jurul meu decît dușmani, numai că nu prea aveam dreptate.

— Ai început să mă enervezi, *colêga* !

— Eu ? De ce ? și Dionisie Mazilu se încruntă ușor, privindu-l.

— Prea faci pe avocatul celor ce te-au băgat la zdup ! Pe de o parte spui limpede că n-ai furat un leu, iar pe de alta găsești justificări celor ce te-au condamnat. Mai dă-o dracului de afacere. Treisprezece ani pentru că, așa cum bine-ai zis, n-ai deschis ochii ? Hoții — opt și nouă ani, iar dumneata treisprezece !

— Omule ! — fu rîndul celuiilalt să se enerveze — hoții au furat de la mine, că eu aveau răspunderea tuturor materialelor, înțelegi ? Doi nenorociți, ce-au prăpădit banii luați pe ce furau, pe chefuri, și pe muieri ! Iar eu, gură-cască, cînd am fost informat că unul dintre ei ar fi vîndut unor țărani nu știu cîți saci cu ciment m-am lăsat prostit — cum că la mijloc era vorba de niște plusuri provenite din economii. Aiurea !

— Dacă-i așa... n-ai de ce să te plîngi.

— Mă plîng eu ? La ce mi-ar folosi ? E adevărat că mai la început am ticluit o mulțime de cereri, plîngîndu-mă și solicitînd revizuirea procesului, argumentate în fel și chip, doar-doar...

— Și rezultatul lor ? întrebă, cu gîndul la cererea înaintată Consiliului de Stat, după ultima vizită a Rodicăi.

— Nu-ți închipui ?... Toți amărîții ăștia din jurul nostru — și Dionisie Mazilu își aruncă privirile spre zecile de deținuți ce așteptau să audă clopotul care-i poftea la masă — toți au întocmit în decursul anilor cel puțin o cerere de grațiere, de revizuire, de reducerea pedepsei, de ce i-a tăiat capul, pe ei sau pe avocați. Fiecare în parte se consideră nedreptățit, toți speră într-un miracol, în întîmplare, într-o șansă oarbă. Degeaba însă, speranțe deșarte, domnule inginer !

O vreme nu mai scoaseră nici o vorbă. Se plimbau în tăcere, unul lîngă altul, cu mîinile la spate, gravi. Dionisie Mazilu fusese gata, în cîteva rînduri, să-l întrebe pe celălalt pentru ce a fost condamnat, dar renunță socotind că o să-i spună el și așa, neîntrebat, cînd o crede el de cuviință.

„Dacă-l întreb, cine știe ce minciună-mi spune, dar dacă-și dă singur drumul la gură, mai degrabă spune adevărul. Și decît să facă pe victima, să se lamenteze, să încerce să-mi dovedească cum că e nevinovat — de parcă eu aș fi în măsură să-i scad măcar o zi din cei cincisprezece ani — mai bine lipsă. Aici nici unul nu-i vinovat. Toți sînt victime ale *întîmplării*. Cum, într-un anume fel, mă consider și eu. Dacă-mi alegeam alți oameni de încredere n-aș fi ajuns aici. Dacă...”

În aceeași zi, seara, după numărătoare, continuară să discute, vrute și nevrute, la început toți patru, apoi pe-

rechi, doi câte doi, inginerii și cei din paturile din stînga. Aceștia pricepură, mai mult instinctiv, că ei sînt tolerați în discuții din politețe, altfel fiind considerați intruși — în rîndul celor doi intelectuali. Vorbeau în șoaptă, și ca să nu se deranjeze unii pe alții, dar și pentru că închi-soarea fiind cufundată în întuneric și în liniște, se crease o psihoză deosebită, a tăcerii și a discuțiilor abia mur-murate.

Dionisie Mazilu asculta spovedania celui alt fără să scoată un cuvînt, doar rareori intervenind cu cîte un „și“ ? sau „aha“ ! Bărbatul Rodicăi, după ce la început arborase un aer de nevinovăție, mai apoi, încet-încet, se ambală și căzu în cealaltă extremă, lăudîndu-se, chiar cu o oarecare ostentație, cu numeroasele sale matrapaz-licuri și cuceriri. Femei blonde și brune, voinice sau mig-none, tinere sau mai coapte, fecioare nevinovate sau fe-mei versate, cu ochi albaștri sau verzi, toate defilară în acel început de noapte prin fața celor doi ingineri.

— Și totuși — accentuă el după ce epuizase trecerea în revistă a sexului frumos — n-am furat un leu ! În-țelegi ? Aveam imaginație și eram descurgăreț ca nimeni altul, atîta tot, și știam cum s-o întorc din condei ca afa-cerea să iasă bine — și pentru mine dar și pentru stat. M-au turnat însă niște cretini geloși pe succesele mele și iată-mă aici pentru cincisprezece ani. Cincisprezece ani... repetă el oftînd. O viață de om, și dădu abătut din cap.

Stăteau, amîndoi, pe patul de sus, cu picioarele atîr-nînd bălăbănite, îmbrăcați doar în izmene și maiouri. Chiar dacă dincolo de ziduri nu era tocmai cald, în cameră domnea o căldură potrivită, stătută însă, cu urme de ceva miasme periferice, deși cîteșipatru erau oameni care se foloseau de apă și săpun — cînd aveau prilejul.

— Dar soția ? își permise să întrebe Dionisie Mazilu, altfel o fire discretă, cînd era vorba de altul.

— Soția... Ce să-ți spun ?... Dacă aveam parte de-o alt-tel de femeie, n-aș fi acum aici. Nu toată lumea are no-roc de-o nevestă ca a dumitale. Să rămînă singură, cu trei copii mici, și totuși să se descurce binișor. Ce leafă poate să aibă ? Și-și dădu tot el răspunsul : O mie, o mie și ceva, nu ?

— Are două, două mii și vreo trei-patru sute, îl corectă Mazilu.

— Am înțeles că-i laborantă ! își exprimă el surprinderea.

— Medic-laborant, preciză celălalt.

— Oricum două mii și ceva, perfect, dar și patru guri la masă, plus pachetele duminicale. O femeie demnă de toată admirația. Și, desigur, nici nu s-a gândit vreodată să te lase.

— Nu. Sau, în orice caz, nu cred. Cu trei copii mici după ea...

— A mea... și dădu abătut din cap.

— A divorțat ?

— Nu, dar nici nu m-aș mira. S-a răcit cu totul de mine în ultimul timp. Și ce mă mai iubea odată !... și oftă, sincer poate.

— Dar fata ?

— Fata... Trăind în anturajul și după concepțiile mamei, nu m-aș mira deloc dacă m-ar abandona și ea. Deocamdată e încă un copil, dar pînă-o fi să ies de-aici...

— Totul e să nu desperi, să nu cazi pradă deznădejzii. Înțelegi ?... Muncă, aer, somn regulat, ceva gimnastică, și-atunci poți suplini cu succes și lipsa de... de delicate-suri culinare, ca să zic așa. Cîndva eram un gurmand de prima mînă, dar de !

— Bine, perfect, să zicem că așa e, ai dreptate, dar lipsa femeii ? P-asta cum o mai rezolvi ?

— Trăiască bromura, domnule inginer ! Bromura și pă-tutul ăsta cam tare — și lovi cu palma în scîndura pa-tului.

— Mama dracului !

— Nu-mi amintesc cu săptămîinile de existența acestor ființe de care ai pomenit adineaori. Și, într-un anume fel, abia ne conservăm, și Mazilu ridică din umeri, indiferent.

— Am auzit că unii... pricepi, între ei...

— Niște nenorociți ! Doi bani n-or să mai facă, mai tîrziu. Epave. Capitolul *femei* e încheiat pentru alde ăștia. Definitiv. Fără să mai vorbim de „bucuriile“ care-i așteaptă, dacă se descoperă ceva. Nu te-aș povățui să folosești astfel de... paleative. *În nici un sens.* Ți-o spun ca unui frate, deși ne cunoaștem doar de cîteva zile. Pricepi ?

— Da... Știu... Ai dreptate... Da... se cam gîngăvi, fără ca Mazilu să bănuiască motivul acestor poticneli.

— E dezastru, domnule inginer, găsi cu cale să precizeze același. Și-acum haide să ne culcăm și noi. Cred că e aproape miezul nopții, dacă n-o fi ora unu.

Încet, cu grijă, să nu-i trezească pe cei ce dormeau în celelalte paturi, Dionisie Mazilu se lăsă în jos și se strecură în așternut, cu mîinile sub cap, privind la negrul de deasupra sa.

Cel de sus scoase un oftat abia auzit, și se chirci pe-o parte, sub pătura cazonă cu părul ros de cîți necăjiți acoperise în decursul anilor, visînd mai spre ziuă plapuma de mătase roz-bombon a Cleopatrei Arapu.

De două zile ningeă întruna. Mai la început cu fulgi mari, rari, apoi ninsoarea se transformase în mazărice ce biciuia obrajii pietonilor, ca în după-amiaza celei de a doua zi să înceapă să sufle și vîntul. Iarna abia de-acum încolo părea să-și merite numele. Orășenii, fără să mai piardă vremea pe străzi, căutau să ajungă acasă, în vreo sală de cinema, de teatru, sau să deschidă ușa primului restaurant răsărit în cale, bufet, orice, numai să intre la adăpost.

Doar Rodica, excepție singulară, mergea ca beată cu pași împlețiți, nici ea nu știa unde. Gulerul de blană al paltonului era înmuiat de zăpada topită de căldura corpului și picături de apă se strecurau la piele, alunecînd reci, dar femeia ce abia-și tîra pașii pe străzile pustiite de crivăț nu le da importanță. Atrasă de iluminția vitrinelor magazinului Romarta se opri lócului, de ce, nici ea n-ar fi putut să spună, privind cu ochi absenți la geamul aburit. Amintindu-și poate de copilărie scoase o mîină din mînușă și cu degetul arătător, asemeni ștergătorului de parbriz, încercă să îndepărteze aburul — sesizînd îndată că din interior trebuia șters. Cînd să-și miște picioarele, un bărbat înfofolit într-o haină de piele îmblănită, cu gulerul ridicat, o întrebă dacă nu vrea să intre undeva, la căldură, să bea ceva. Se urni din loc fără să se învrednicească să-i răspundă.

— Stimată doamnă, dar am cele mai nobile intenții ! insistă bărbatul urmînd-o de aproape.

— Lasă-mă, domnule ! vorbi ea, în sfîrșit.

— Bem, mîncăm, și dacă vrei... Sînt singur, locuiesc, aproape... Să mergem la „Berlin“, de acord ?

Cînd bărbatul înțelese că insistențele sale sînt sortite eșecului, își ceru un fel de scuze incoerente și făcu stînga împrejur, grăbind de unul singur spre restaurantul amintit.

După ce se învîrti în loc, de cîte ori, tot pe străzi centrale, pașii o duseră totuși spre casă. Se mai luară de ea doi puști, obraznici și puși pe șotii de prost gust, și nimeri casa cînd radioul unui vecin anunța prin cele șase semnale caracteristice, ora nouă. Nadia se înapoiase de două ore de la școală și o aștepta citind după ce pe măsuța din bucătărie așezase masa. Cînd să-i sară de gît și s-o sărute, ca în fiecare seară de cînd mama ei avea serviciu, Nadia se opri locului, dezorientată de paloarea și de tăcerea nefirească a femeii.

— Mamă, ce-i cu tine, ce s-a întîmplat ? ! se precipită fata ajutîndu-i să-și dezbrace paltonul înmuiat de apă.

— Nimic, sînt obosită, du-te și te culcă, abia se auzi glasul Rodicăi, cu pauze lungi, nesfîrșite.

— Dar, mamă ! Spune ! Zi, ce-i cu tine ! se sperie fata zgîlțînd-o.

Rodica îi aruncă o privire de gheață, deloc maternă — Nadiei i se păru chiar dușmănoasă — și căzu pe un scaun, doar pe jumătate dezbrăcată de lucrurile de pe ea, ude și reci. După ce stătu mai multe clipe cu ochii fixați pe covor, îngîină ceva abia înțeles despre niște bani, pomenind și de o sumă.

— Ce bani, mamă ? ! Nu înțeleg !

— Bani, repetă. Șase mii, șase mii și două sute.

— Și ?... Ce-i cu ei, cu aceste șase mii ? ! luă fata inițiativa, autoritară, încercînd s-o facă să vorbească mai limpede.

— Lipsesc din casă, preciză Rodica în sfîrșit, privind-o cu ochi sticloși. Cred că mi i-a furat careva.

— Dar cum, cum așa, cum s-a întîmplat ? !

— Nu știu, fetița mea, nu știu... Trebuia să am *acolo* douăzeci de mii, și n-am găsit decît paisprezece-paisprezece fără două sute, înțelegi ? M-am nenorocit...

— Cine ?

— De unde să știu ? !

O oră încheiată se munci Nadia să afle de la maică-sa care era situația exact, dar mare lucru nu știa nici femeia. Îi lipseau din casă șase mii și două sute. La prînz erau la locul lor, la patru, cînd să reînceapă serviciul — era într-o zi cu program și după-amiază — o parte din bani se volatilizaseră. Cum ? nă găsea nici o explicație.

— Și n-ai nici o bănuială, mamă ? încercă fata să facă pe detectivul.

— Bănuială... De unde să am ? Pe cine să acuz ? și Rodica săltă din umeri.

— Dar cheie la casa ta de bani, mai are cineva ? Vreun alt salariat de-al Centrului ?

— Are șeful, dar el nici n-a călcat astăzi pe la birou. Lucrează cîteva zile la sector.

— Atunci ? !

— Nu știu... Nici ce să mă fac, nici cui să mă plîng...

— Ai anunțat miliția ?

— Miliția, repetă femeia, simțind o strîngere de inimă dureroasă, acest cuvînt amintindu-i de ancheta întreprinsă cu mai bine de doi ani în urmă în legătură cu bărbatul ei. Nu, n-am spus încă nimănui, doar ție. Trebuie însă anunțată și miliția...

— Mamă, dar ești sigură, ai numărat bine banii ?

— De zece, de douăzeci de ori, cel puțin, nici nu mai știu de cîte ori. Dealtfel cum am deschis ușa casei de bani am și sesizat că teancul de sute e mai mic.

— De ce însă nu i-a furat pe toți ? ! își exprimă Nadia surprinderea. Ce fel de hoț e ăla care fură *numai o parte* din bani ? Avea nevoie doar de șase mii ? !

— Ce pot să știu eu, Nadia, de unde să știu ? tot biiguia Rodica, neputînd să-și scoată din cap gîndul că o să fie dată în judecată — poate și arestată, poate și condamnată.

„O să ajung lîngă bărbatu-meu și-o să rămînă Nadia singură !“ se căina ea în tăcere. Situația, deloc de invi-

diat, într-adevăr, era exagerată, de vină fiind și împrejurările legate de noapte, de vîntul care se tot întetea, lovind în obloanele ferestrelor, de însăși existența unui condamnat în rîndul familiei.

— Mămico, eu zic așa : trebuie să anunțăm furtul îndată, chiar acum, în noaptea asta !

— Cui să-l anunțăm ?

— Cum, cui ? Miliției ! Apoi fata o prinse de mîinile încă înghețate și, ca niciodată, o zgîlții cu putere, strigînd la ea, s-o trezească din toropeală :

— Mamă, și te implor, nu mai dramatiza situația și tu ! O să ne descurcăm noi într-un fel, ce naiba ! Șase mii — e o sumă, ai dreptate — dar nu-i moarte de om, să nu existe nici o soluție salvatoare. Vindem mobila din casă, vindem din lenjerie, ceasul meu, ceasul tău, vindem tot ce-avem, și tot facem noi rost de bani ! Dar stai să vedem mai întîi ce zic și cei de la miliție. Și nu mai fi îngrijorată căci nu se arestează oamenii așa cum îți închipui tu, acum, încă sub impresia celor descoperite ! Fii și tu mai... mai bărbat, ce naiba !

Tot Nadia veni după cîteva momente cu altă propunere : să-l anunțăm mai întîi pe soțul Marietei.

— Nu știi, mamă, că are un frate care lucrează în miliție ? Căpitan. Să vedem ce spune și el. Mă duc eu la ei, poate nu s-or fi culcat !

— E aproape unsprezece...

— N-are importanță. Îi scol. Tu culcă-te însă. Fă un duș, să te încălzești, mămico, și culcă-te !

Toropită de emoții, de orbecăiala prin viscol, de teama zilei de mîine, Rodica nu mai găsi putere s-o rețină pe fată. După cîteva minute, îmbrăcată cu ce avea mai călduros, Nadia porni în noapte spre casa Marietei. Pe jos, apoi cîteva stații cu tramvaiul 26, și din nou pe jos, cu pași mărunți dar iuți, cu capul în piept, aplecată, să înfrunte mai cu 'spor vîntul ce încerca s-o întoarcă din drum.

Odăița era scundă, cam de multă vreme nezugrăvită, totuși primitoare. Poate și unde era călduroasă, sau din cauza bibelourilor, multe și mărunte, dar mai degrabă

fiindcă era liniștită, zgomotul orașului neurcînd pînă acolo, la etajul opt. Mobilă — puțină. Un pat comod, cu două mici noptiere de-o parte și de alta, încărcate de căței, pisici, iepurași, ursuleți și broscuțe, de porțelan, faianță, lemn sau cîrpă, un șifonier pe jumătate ascuns într-o nișă, o oglindă fixată într-un perete, două scaune, o mică bibliotecă — fără cărți, dar cu aceleași bibelouri — și cam atît. Loc, doar cît să te învîrți ; să intri, să ieși și să nime-rești baia, nu strălucitor de curată. Lenjeria patului, de asemenea aproximativ curată, cum aproximativă era și frumusețea Ceciliei Steriu, posesoarea acelor bunuri. Din care cauză, desigur, odăița intitulată pompos garsonieră, era iluminată doar de-o veioză cu bec de 25 wați. Avînd însă calități de cosmeticiană, care depășeau pe cele de dansatoare, și folosind farduri și parfumuri numai din import, Cecilia reușea cu destul succes să pară drept o fată drăguță, chiar frumoasă, apreciată îndeosebi de bărbații mai în etate.

Pentru cei optsprezece ani, cîți împlinise de curînd, Cecilia Steriu trecea drept o fată cu vederi largi, plină de temperament dar și lipsită de prejudecăți. Banii, cîți încasa de la bar și cîți cîștiga lăaturalnic, îi risipea pe îm-brăcăminte, cu două sau trei sute lunar ajutînd-o pe mai-că-sa — divorțată și fără serviciu, altfel cucoană cu pre-tenții.

Cecilia era elegantă și întotdeauna în ritm cu moda, celelalte dansatoare ale barului neputîndu-se întrece cu ea. Totuși nu o gelozeau, ba era chiar iubită, fiind so-co-tită *fată bună*. Cu directorul, cu șeful de orchestră, cu chelnerii, și îndeosebi cu portarii, se avea bine. O iubeau cu toții și nici unul n-ar fi spus o vorbă de rău despre ea. Și, cînd puteau, o ajutau și îi creau prilejul să se descurce mai cu folos decît altele. Oricum, griji prea multe nu avea. Doar cu un anumit serviciu al miliției avusese un conflict, cu cîteva luni în urmă, dar și atunci știuse cum să se des-curce. O reclamiase o femeie cum că din cauza ei, băr-bată-su, din cele trei mii cîștigate lunar, nu aducea acasă decît jumătate. Cecilia susținuse însă că nu știa că omul este însurat. Nu purta verighetă, actele de stare civilă le păstra acasă și, apoi, nici n-avea vreun interes să-l inte-rogheze.

— Bani, ai luat vreodată de la el ? a fost întrebată.

— Doar indirect : o friptură, un cadou...

— Mai precis ?

— Mai precis ?... *Deux-pièces*-ul ăsta, îl vedeți ? — și Cecilia își îndreptă bustul, să scoată în evidență calitatea „pieselor“ — el mi l-a luat. Când am împlinit optsprezece ani.

— Că are doi copii, știți ?

— Copii ? ! ? Vai ce oroare ! Dacă-l mai prind că urcă la mine, îl arunc pe fereastră de la etajul opt ! V-o promit sollemn.

Ce era să-i facă ?... Recomandări și bună ziua.

Iar fiindcă maică-sa, după ce rămăsese singură în urma divorțului, îi înlesnise chiar ea intrarea în mediul în care se complăcea de aproape doi ani, ea însăși socotea de la o vreme că n-ar avea ce pierde dacă le-ar ajuta la rîndu-i pe altele, mai tinere sau mai fără experiență, „să cunoască viața“.

Pe Nadia pusese ochii mai de mult. Îi plăcea fata și recunoștea că e frumoasă. O admira sincer, dar și cu un ghimpe de invidie, cînd o văzuse aproape goală, sus la ea, probînd rochiile ei, una, două, trei, vreo cincisprezece. Aveau aproximativ aceeași talie. Puțin mai înaltă Nadia. Dar fata Rodicăi era incomparabil mai frumoasă — era lesne de observat. Pielea mai catifelată, picioarele rotunde, lungi, sîinii altfel formați, mai tari, nevlăguiți de amoruri precocce. Iar dacă ar fi mers amîndouă pe stradă, alături, Nadia ar fi atras cele mai multe priviri, nu balerina cu părul vopsit la „Sabena“.

Cecilia, mărinimoasă, îi oferise atunci o rochie cadou, indiferent care, dar fusese refuzată.

— Mă întreabă mama de unde-o am, și ce-i spun ?

— De la mine ! venise prompt răspunsul Ceciliei. Doar mă cunoaște de cînd eram de-o șchioapă, știe că am fost colege !

— Nū, nu, nu... N-o iau.

— Ești o proastă, eu tot nu le mai port. Nu mă mai încap ; nu vezi ce-am început să mă îngraș ! — și-și masă felin șoldurile, cu palmele, apucînd între degete carnea moale și albă.

Erau înconjurate de rochii multicolore și de *dresuri* de un străveziu care le făcea aproape inexistente. Nadia, privindu-le și apoi încercându-le, trebuise să lupte mult să refuze cadoul celeilalte. Coborînd pe scări — liftul funcționa doar la urcare — fusese gata-gata să se înapoieze, să ciocăne la ușă.

Nu putea să știe atunci că doar după cîteva zile avea s-o caute disperată pe Cecilia. Și nu la o oră potrivită pentru vizite, ci noaptea, la două ore după miezul nopții, după ce părăsise locuința Marietei — sora cea mică a tatălui ei.

— Să mai zică cineva că nu există un Dumnezeu în ceruri ! Că nu face el dreptate ! fură primele cuvinte ale Marietei, după plecarea fetei.

— Ce vrei să spui *cu asta* ? întrebă calm bărbatul, nefiresc de calm, încît o femeie mai luminată la cap ar fi tăcut din gură, n-ar mai fi continuat discuția.

— A rîs de frate-meu, am aflat eu, l-a învinuit de tot felul de păcate, și acum na, poftim, a pocnit-o soarta și pe ea ! Să se sature și să nu mai facă pe mironosița, că nu-i nimeni prost s-o creadă. Iar tu mai bine nu te-ai băga. — așa cum nu te-ai băgat nici pentru bietul frate-meu. Că n-o fi ea mai cu moț !

Cumnata Rodicăi continua să vorbească, fără cap și fără coadă, pînă sesiză unde privea bărbatul. Îmbrăcată doar într-un *déshabillé* din dantelă de cea mai fină calitate, părțile care de fel sînt acoperite erau doar ușor estompate, mai vizibil fiind pieptul, lăsat, și acolo ținteau ochii bărbatului. Ea încrucișă atunci brațele, ca o pavăză în calea privirilor lui, și continuă să-l agaseze cu divagații și absurdități inutile.

— Ce-o fi în capul tău, nu știu, vorbi el după ce femeia tăcu, în sfîrșit. Oricum, prea multă deșteptăciune nu pare să fie.

— Mersi — făcu ea înțepată.

— Dacă ar fi, cotinuă el la fel de calm, nu te-ai teme pentru faptele mele și nici n-ai debita atîtea prostii pe seama soției unicului tău frate. Asta o dată. Apoi, de-ai fi un pic mai realistă, n-ai apărea pentru nimic în lume

în fața unui bărbat, și în lumina asta pătrunzătoare, îmbrăcată în drăcia aia care nu poate avantaja decît o femeie tînăra. Pe cînd tu, deși nici bătrîna nu se poate spune că ești...

Neputînd să creadă că cel ce vorbea era bărbatul ei, model de politețe și de condescendență față de femeie, ea își ieși din fire și-l făcu bătăran.

— Bătăran ? repetă el privind-o voit superior, sau mai degrabă ironic, după care continuă cu o voce exasperant de limpede și de indiferentă : Un bătăran, cînd află că nevastă-sa calcă pe de lături — ca să folosesc și eu expresii care-ți sînt proprii — nu se mulțumește cu divorțul, ci îi trage mai întîi o mamă de bătaie și-o trimite apoi goală pușcă la hăndrălăii ei — sau părinților vinovați că n-au știut să-i dea o brumă de educație, cît de cît, chiar de-or fi ei țărani semianalfabeți.

Femeia, care între timp se lăsase într-un fotoliu, privea la bărbat ca la un necunoscut, revoltată dar și derutată, poate chiar speriată de întorsătura luată de discuție, și-și simți gura încheștată în clipele următoare.

— E limpede definiția asta a mea dată bătăranului ? Cred că n-ai nimic de adăugat. Doar așa poți dovedi și tu existența unor particule, fie ele și microscopice, de materie cenușie. Și ca să evităm în viitorul apropiat situații și mai neplăcute decît asta, ai să dormi începînd din această seară în camera de la drum. Are intrare separată, deși sper sincer că n-ai să beneficiezi un timp prea îndelungat de această... înlesnire.

●

Deși cele opt etaje fuseseră urcate cu liftul, Nadia nu gîfîia mai puțin decît dacă s-ar fi suit pe scări. Sta nehotărîtă în fața ușii Céciliei Steriu, cu degetul arătător gata să apese pe butonul soneriei. Acest ultim etaj al blocului părea părăsit de locatari, atît de deplină era tăcerea din jur. „O fi singură ?“ se întrebă, și, cu ochii ațintiți spre celelalte uși ale aceluși sfîrșit de culoar, apropie urechea. Știa că un mic vestibul o separa de camera Céciliei, presupunea totuși că o eventuală mișcare, dincolo, și de asemeni vocile, dacă sînt mai mulți, ar răzbi

pînă la ea. Nu se auzea însă nici cel mai mic zgomot și atunci cuteză să sune. Așteptă cîteva clipe, apoi apăsă din nou pe buton, și zumzetul soneriei alungă o părticică din îngrijorarea și singurătatea ce o înconjura. Nerăspunzîndu-i careva nici de data asta, într-un anume fel se liniști și, după ce își adună reverele paltonului în jurul gîtului, fu gata să plece din fața ușii. „O s-o caut mîine. Sau s-o mai aștept ? Poate că n-a sosit încă de la bar...”

Ceasul de la mînă arăta ora două și un sfert. Ori, programul artistic al localului se termină la unu jumătate-două, și de acolo și pînă acasă, Cecilia nu făcea mai mult de zece, cel mult cincisprezece minute. Mai întîrzia uneori la cîte o masă, invitată de cine știe care admirator, dar Nadia știa — ea, Cecilia, îi spusese — că doar rareori bea în localul unde *se producea*. Lăsă să se scurgă alte cîteva minute și sună apoi din nou, așteptînd. Cînd să renunțe și să plece, un zgomot înfundat dar totodată caracteristic o făcu să-și ascută auzul : funcționa liftul. „N-o fi ea ?” tresări, întorcînd capul spre culoarul pe unde ar fi trebuit să sosească cea așteptată. Într-adevăr, ea era. Dar nu singură. O însoțea un bărbat care, în lumina difuză răspîndită de un bec îndepărtat, nu avea etate și nici caracteristici deosebite. Abia dacă sesiză că era mărunt și îndesat. Pașii celor doi se auzeau tot mai distinct, pînă ce, apropiindu-se, Cecilia avu surprinderea s-o recunoască pe cea care aștepta în fața ușii.

— Tu ? !

— Eu...

— Și mă aștepți de mult, dragă ? se precipită noua sosită umblînd în poșetă, după cheie, deschizînd apoi ușa și împingîndu-i de la spate, ușurel, pe ceilalți doi, să intre, urmîndu-i și trăgînd ușa după ea, cu un zgomot sec, de broască yale.

— Bate un vînt ! fură primele ei cuvinte, după care făcu niște prezentări de rigoare — pe Nadia gratulînd-o cu titlul de „cea mai bună prietenă ; am fost colege de liceu !”, iar pe bărbat „domnul Rudy, o veche cunoștință !”

— Să vă dau ceva de băut ! se agită gazda. Trebuie să fiți înghețați ! Și tu, dragă, la ora asta ?... Lasă, lasă, îmi spui tu, făceți-vă mai întîi comozi ! Dezbracă-te Na-

dia, haide, lasă, chiar de pleci după cinci minute, n-o să stai așa, înfosită ca un urs ! Abia că o să-ți fie frig pe urmă, haide. Și tu, dragă, simte-te ca acasă. Scoate și haina, la bar era așa de cald ! Și-acum dați pe gît cîte un păhărel, e gin veritabil, e grozav, îl am de la un englez ! Așa...

Nadia, năucită de vorbăria celeilalte, uitase pentru o clipă de rostul ei acolo, și, întrucîtvă, se simțea bine. Era cald, o căldură plăcută, și ginul dat pe gît începuse să-i alerge prin sînge. Cecilia, ignorînd total prezența celor doi, deschise ușa șifonierului și luă de acolo un *peignoir* multicolor, confecționat dintr-un material gofrat. Cu o dexteritate care dovedea un lung exercițiu, aruncă de pe ea puloverul de lînă, verde, fusta, verde închis, rămînînd pentru o clipă aproape goală, apoi îmbracă capotul acela drăguț, lung pînă aproape de glezne.

— Voi, pînă fac eu un duș, terminați sticla ! dădu ea un fel de ordin — uitînd sau ignorînd voit prezența neobișnuită a Nadiei la o oră și mai puțin obișnuită.

— Dar !... se apropie Nadia, vreau să discut ceva cu tine. Sau... lasă, vin mîine ! adăugă tot ea, repede, gata să-și ia paltonul abia agățat într-un cui bătut în tocul ușii.

— De ce mîine ? ! Și care „mîine“ ? Azi nu-i „mîine“ ? ! Vino-neoa' ! și-o trase după ea în baie. Rudy dragă, ne ierți cîteva minute ! îi aruncă din ușă bărbatului, care dădu aprobativ din cap făcînd totodată mai multe semne cabalistice.

Cecilia îi zîmbi complice și făcu un gest liniștitor, apoi închise ușa lăsîndu-l singur.

— Nadia, sînt a ta ! Spune, ce s-a întîmplat ? Te-ai certat cu maică-ta ? plouau întrebările Cecilei odată cu apa călduță care-i biciuia umerii rotunzi.

— Cum să-ți spun... se codi Nadia, cu privirile ațintite la dezordinea din jur. Am nevoie urgentă de niște bani, îndrăzni ea pînă la urmă.

— Mulți ? veni firesc întrebarea celei ce se săpunea din abundență, cu ajutorul unui CA-O-LA, primit cadou.

— Cam mulți ; cîteva mii.

— Olala !... și urmă un fluierat de surprindere estompat însă de zgomotul făcut de apa ce se strecura prin sita dușului. Cîteva mii ? ! Tu ești nebună !

— Mă gîndeam că poate tu... cu relațiile tale... într-un fel sau altul... și Nadia fu gata să izbucnească în plîns, necăjită și pentru faptul că ea sta acolo, rezemată de tocul ușii — privind la fata care se spăla fără grabă — în vreme ce mama ei se zbuciuma acasă, singură, neștiind nimic nici de ea și nici de ce făcuse la unchiul Radu.

— Mai ești fată ? veni deodată întrebarea brutală a Ceciliei Steriu.

— Sînt, abia se auzi răspunsul oftat al celeilalte.

— Dacă ești, de-o mie pot să-ți fac rost. Mai mult, însă... și Cecilia, ridică din umeri, după care vorbi mai departe căutînd să dea cuvintelor ei o tentă de nepăsare, de obișnuință, de ceva ce n-ar prezenta o prea mare importanță : — Doar dacă... cum să-ți spun ? — dacă ești de acord cu mai mulți, pricepi ? În fond pierzi același lucru. Eu n-am avut norocul ăsta. Ziceam că-l iubesc. Aiurea. Chiar de l-am iubit eu — că eram o proastă pe vremea aia — nu m-a iubit el. Dar !... Dar ce-ai ? ! tresăria ea. De ce plîngi ?

— Nu plîng... și Nadia își trecu fugitiv o mîneacă a rochiei peste ochi. Sînt necăjită, atîta tot, tare necăjită...

— În fond, ce s-a întîmplat ? De ce ai nevoie de banii ăștia ?

— Mama, ea are nevoie. Îi lipsește o sumă din casa de bani. I-a furat careva.

— Aha... Și te-a trimis pe tine, să...

— Nu ! se revoltă Nadia. Ea nu știe nimic, nu știe că am venit la tine !

— Nu știe... și Cecilia rămase locului, dreaptă, pe jumătate udă, cu un prosop în mînă. Mai bine, mai bine să nu știe nimic. Îi spui că ai făcut rost de bani în altfel. I-ai găsit, sau știu eu... găsești tu ceva, ce să inventezi.

— Doamne ! făcu Nadia, cam teatral, oftînd.

— Tu gîndește-te. Și să știi că ai noroc, într-un anume fel ; domnul de dincolo, Rudy — și Cecilia arată din priviri spre dormitor — e plin de bani. Și are și destui amici, de același caîlbru, cu toții amatori de-alde noi, d-astea

mai tinerele, pricepi ? Caută, săracii, să profite de viață cît mai pot, deși... — și dansatoarea de bar făcu o pauză — mare lucru nu-i de capul lor. Dar ție, de-asta să nu-ți pese. E chiar mai bine. Bărbați tineri și frumoși, fără bani, pe toate drumurile, dar d-ăștia, cu buzunarele pline, mai rar. Și cînd dai de ei, de nu te grăbești, ți-o ia înainte miliția. Buf ! — la zdup cu ei. N-aveam eu unul ?... Arunca cu bani și-n stînga și-n dreapta, ca un mecena. Pînă-ntr-o zi : douăzeci de ani, de-atît a făcut rost. S-a pricopsit ! Poate ai citit în „Informația“, ăia cu „Gostatul“, ăia care puneau sare în bulion, să atîrne la cîntar. Dar făceau ei altele și mai și. Al meu făcea pe șeful. Aleluia. Eu l-am pus ? Așa că vezi ; bate fierul cît e cald. Parcă ăsta de colea — și arată din nou spre ușa dormitorului, abia șoptind — are zile multe ? Ca mîine-l scutură și pe el, de-i ies toți fulgii. Nu vezi ce-i ghicește ? Și bine le face ; eu țin noapte de noapte pe-o mie de lei, iar dumnealor n-au buzunare să-nghesuie sutele. Ia mai dă-i dracului ! Și tot ei mofturoși și scîrboși. Măcar de-ar fi mai curați, bestiile naibii, d-așteaptă să-i bagi tu în baie !

Cecilia Steriu vorbea, vorbea întruna, de vină fiind desigur și păhăruțele de coniac băute în acel mijloc de noapte, însă printre picături se mai și ștergea de apă sau își aranja părul și machiajul, însă Nadia abia o auzea sau mai degrabă o auzea ca prin vis. De îndată ce balerina amintise de buzunare pline, de miliție, de „douăzeci de ani“, din fața ochilor nu putea să și-l alunge pe taică-su. Și-l imaginează cu buzunarele doldora de bancnote, plătind femei, fete, poate chiar copile — „cum e Cecilia asta ! — dar cum... cum... cum... sînt eu !“ — și-i veni să urle de durere, dar în același timp își aminti de maică-sa, despre care nu avea nici cea mai mică îndoială că fusese victimă unui hoț, și-și zise că dacă e așa — adevărul trebuie să iasă la iveală.

„Plec ! Plec să n-ajung și eu ca Cecilia asta. Să... mă închirieze unul sau altul — unul... ca tata ! aproape că fusese gata să strige — pentru o oră, o noapte sau poate pentru mai multe, să mă terfelească în fel și chip, să-mi pretindă să-l sărut — ah, să sărut unul ca ăsta de-alături ! — să-i spun că îl iubesc, să-mi încolăcesc brațele în jurul

gîtlui lui, să-l strîng și să-l rabd, să mă prefac că sînt pierdută, că-mi place, iar el — moluscă transpirată dar și parfumată, cum trăznea *ăsta* cînd s-a aplecat să-mi sărute mîna — să se chinuie inutil, să geamă a neputință, să dea vina pe mine și să-mi ceară să-i fac cine știe ce, doar-doar s-o deștepta în el simțurile moarte de mult !

Doamne ! — se cutremură, în vreme ce gazda continua să vorbească — de unde știu toate astea ? ! De la mama... nu. De la tata... nici atît. Dar atunci ?... Poate din cărți, poate din discuțiile colegelor, de la Cecilia, de pe stradă, din tramvai sau de la ștrand, din filme, nu știu de unde dar văd că le știu. Dar dacă nu le-aș fi știut ? Dacă mă strecuram timidă și tremurînd de emoție și de teamă în așternutul... domnului de dincolo ? Cecilia s-ar fi culcat jos, sau în fotoliul acela șchiop, sau pleca să doarmă în altă parte, iar eu aș fi rămas cu el... “

— Ei, ce zici, să vorbesc cu Rudy ? o întrebă Cecilia, de-acum gata să intre în dormitor. Cum vrei, mie mi-e tot una, adăugă tot ea cînd sesiză ezitarea fetei. De cîștigat, n-am ce, cred că-ți dai seama ? Mai degrabă pierd. Doar un lucru te rog : să nu mă-ncurci, să nu mă faci să vorbesc degeaba.

— Lasă-mă să mă mai gîndesc, pînă mîine.

— Care „mîine“ ?

— Azi, adică, miercuri, abia se descurcă Nadia în zilele săptămîinii. Trec mai tîrziu pe la tine. pe la patru după-masă, cînd te scli.

— Cine-i puștanca ? întrebă Rudy Marinache, somnoros, dar și supărat, fiindcă fusese nevoit să rămînă singur o mulțime de timp, să-și închipuie cîte și mai cîte că se întîmplau dincolo, în baie, în vreme ce el se perpelea plămădind în imaginație felurite posibilități de revanșă.

— Îți place ? îi răspunse Cecilia tot printr-o întrebare, privindu-l plictisită cum își aranja pantalonii dungă peste dungă pe spătarul unui scaun.

Drăguță. Brunetă, înăltuță... Cîți ani are ?

Fără să pară că a auzit întrebarea bărbatului, Cecilia, picior peste picior, în unicul fotoliu din casă, își aruncă ochii spre el :

— Dacă ești așa ahtiat după brunete, ce cauți atunci aici ? Du-te după ea, poate-o mai prinzi !

— Ei, haide, nu fi prostuță, se linguși Marinache apropiindu-se de față.

— Nu-s proastă deloc. Și nici geloasă. Așa că poți să spui fără nici o teamă cam cât ai fi dispus să pui la bătaie, să fie a ta.

— Vorbești serios ? și bărbatul se așează în fața ei, pe un scăunel cine știe cum și prin ce împrejurare rătăcit în acea cameră.

— Foarte serios. Are urgentă nevoie de bani. Îți închipui, dacă pe o așa vreme și la o astfel de oră aștepta în fața ușii... Doar ai văzut-o. Ia zi !

— Să știi că n-am măsurat-o tocmai bine. Părea drăguță, într-adevăr...

— Dar dacă-ți spun că-i fată ?

— *Vierge* ? făcu el ochii mari, amintindu-și totodată că vorbea franceza — învățată pe vremea când, bucătar fiind, cutreierase mările la bordul unui cargobot.

— Exact.

— Poate... *demi-vierge* ! se arătă el neîncrezător.

— Deloc. Mai inocentă decât eram eu în clasele primare, pledă Cecilia o cauză care nu era nici a ei și nici a Nadiei. Maică-sa a dat de-o belea și-are neapărată nevoie de bani, de bani mulți, pricepi ?

— Cam câți ?

— Ce importanță are suma, când între ea — șaptesprezece ani — și tu — cincizeci — sînt mai mult de trei decenii ? Eu te-aș sfătui prietenește să nu scapi ocazia. Gîndește-te, că de-o fi să te înhațe *cu ceva*, o să-i duci dorul, la pîrnaie. Iar pîn-o fi să ieși, o să te ramolești de tot, ține cont, îl avertiză ea, mai în glumă mai în serios.

— Taci dracului din gură și nu mai vorbi prostii ! Voi astea, mucoasele, cum vă dă nas omul, cum vi-l luați la purtare.

— Caută atunci d-alea de etatea ta — de ce umbli după d-astea ca alde mine ? Ai acasă și-o nevastă, mi se pare.

— Uite, știi că, nu mai fă pe nebuna cu mine, că nu-ți merge ! Sînt uns cu toate alifiile, mai ceva decît puțoaica de tine, pricepi ? Zi mai bine cît, care-i prețul ? Dar vezi, să nu-ncei să adaugi ceva și pentru tine... Ce-i al tău, e pus deoparte — ai cuvîntul meu !

•

— Mamă, la închisoare n-ai să ajungi, în nici un caz ! fură primele cuvinte ale fetei cînd ajunse acasă. Tanti Marieta cam strîmba din nas, dar unchiul Radu, ca întotdeauna, s-a arătat foarte îndatorat și binevoitor.

— Ce anume a zis Marieta ? Cum adică... strîmba din nas ?

— Eh ! de-ale ei, nu știi ? Că nu s-a pomenit hoț să fure doar o parte din bani. Vezi Doamne, e ceva necurat la mijloc. Tu...

— Scîrba ! scăpă Rodica.

— Unchiul Radu, însă, mi-a spus să-ți comunic să nu fii neliniștită, că toate au să se aranjeze. Exact așa a zis : Toate au să se aranjeze. La ce s-a referit, nu știu. Probabil socotea că hoții vor fi prinși.

— De față cu Marieta ți-a spus... că toate au să se aranjeze ?

— Nu, tanti nu era acolo. Era în altă cameră, se dușese după țigări. Tot atunci mi-a spus că o să vorbească el cu cei de la Miliție, dar n-a precizat cu cine anume, cu fratele lui sau cu altcineva de pe acolo. Important pentru noi e că, orice s-ar întîmpla, de bani tot facem noi rost într-un fel, să n-ai tu neplăceri. Prefer să... să mor, decît să te văd angajată în cine știe ce încurcătură.

— Nu mai vorbi prostii ! o certă maică-sa. Ce-ți trece prin cap ? Și unde-ai stat pînă acum ? La ei ? ! se trezi cam tîrziu Rodica să întrebe. Avea însă destule scuze, capul fiindu-i plin de presupuneri, probabilități și griji. Încercase să adoarmă, îmbrăcată, culcată pe o parte, cu mîna sub cap, doar o mai uita din frămîntările ce nu-i dădeau pace, dar nu fusese în stare.

— La ei, da, la ei, improviză fata un răspuns, repede, după care îngîină ceva despre o plimbare de una singură

pe străzi, să judece ea, limpede, asupra celor ce erau de făcut.

— Să răcești ! Asta ne-ar mai lipsi, să te îmbolnăvești. Eu te-aștept acasă — și tu !...

•

— Pe mînerul cu ajutorul căruia se deschide ușa casei de bani, pe ușa însăși, pe marginea, în care, în mod firesc, se împinge cu mâna stîngă, cînd se deschide ușa, peste tot un singur fel de amprente : ale dumneavoastră, probabil. Cum vă explicați aceasta ? Întrebă căpitanul Mă-răcineanu, ofițerul care fusese însărcinat cu două ore în urmă să elucideze dispariția celor șase mii și două sute de lei.

Rodica privi la el nedumerită, fără să înțeleagă în prima clipă rostul întrebării, dar tresări îndată cînd bănuî că acel bărbat, mărunțel și îndesat, cu tenul măsliniu, o bănuiește pe ea.

— Nu știu... abia silabisi Rodica, privindu-l. Nu știu ce aș putea să vă spun...

— Cîte ceva tot o să găsiți dumneavoastră să-mi spuneți, o încurajă căpitanul zîbindu-i, înțelegînd spaima femeii ce își frămînta neliniștită mîinile cu degete lungi, albe, „aristocratice“, deși singură făcea cea mai mare parte din treburile casei. Așa, de exemplu, spuneți-mi dacă vă amintiți cu precizie data, ora, minutul chiar, cînd banii erau în casă.

— La plecare, la prînz, veni îndată răspunsul casieritei. Pe la... două, două și cîteva minute, două și cinci.

— Cum de știți atît de precis ?

— Atunci am deschis casa, să depun încasările ultimelor două ore. Teancul de sute era exact așa cum îl rostuisem eu, după ce numărasem banii încasați în primele ore.

— Ce vă face să aveți certitudinea asta ? Nu se întîmplă niciodată să părăsiți biroul în timpul orelor obișnuite de serviciu ? Să vă duceți într-un alt birou, să ieșiți să faceți niscaiva cumpărături de la Alimentara din apropiere ?

— Nu. Și nu la așa ceva m-am referit cînd v-am spus că banii erau neatinși la ora două. La altceva ; la faptul că dacă *atunci* ar fi lipsit, aș fi sesizat îndată. Așa cum am observat la ora patru și jumătate, cînd m-am înapoiat la birou. Un casier — chiar și unul fără o prea îndelungată experiență, cum e cazul meu — are ochiul format, cel puțin așa cred. Iar dacă e mai greu să sesizezi lipsa unei părți din mărunțiș sau din bancnotele aruncate de-a valma, necategorisite după valoare, e de-a dreptul de ne-crezut să nu observi că cele două — doar două ! — teancuri de cîte o sută, s-au subțiat simțitor. Dintr-unul lipseau trei mii patru sute, din al doilea două mii opt sute. Probabil a căutat să ia părți egale, de însă... și femeia săltă din umeri, nedumerită.

— Mda... Prin urmare dumneavoastră susțineți că furtul banilor a avut loc între orele două, și patru și jumătate.

— Despre asta nu am nici cea mai mică îndoială, fu cum nu se poate mai categorică Rodica.

— De acord cu dumneavoastră. Altceva vă mai rog să-mi spuneți. Să nu vă grăbiți însă. Gîndiți-vă, și abia apoi să-mi răspundeți. Ați sesizat, prin urmare, lipsa banilor la ora patru și jumătate ?

— Cinci, mai precis, veni femeia cu o completare.

— Ați întîrziat o jumătate de oră — de la serviciu ?

— Nu, n-am întîrziat, dar pînă atunci n-am umblat la casa de bani. Lăsasem chitanțierul într-unul din sertarele biroului — deși... recunosc, e împotriva instrucțiunilor — așa că celor cîțiva chiriași care s-au prezentat la ghișeu, le-am încasat banii fără să mai umblu la casă.

— Ora cinci, deci ?

— Aproximativ. Poate trecuseră cîteva minute peste cinci.

— Asta n-are importanță, adăugă Mărăcineanu, atîta vreme cît banii dispăruseră pînă-n ora patru și jumătate. Deci, continuă tot el, la ora cinci v-ați ridicat de pe scaunul dumneavoastră obișnuit de la birou și v-ați apropiat de casa de bani ?

— Da.

— Și ați deschis-o făcînd mișcările obișnuite : cu mîna dreaptă ați fixat cheia în lăcașul ei, ați răsucit-o, și tot

cu dreapta ați răsucit minierul, deschizînd ușa. Mă înșel cumva ?

— Deloc. Exact așa am procedat. Și pentru că ușa se deschide destul de greu, a trebuit să-mi proptesc palma stîngă în marginea laterală de lîngă ușa.

— Întocmai cum se obișnuiește în astfel de cazuri. Mai departe ; ați deschis ușa și ați constatat îndată diminuarea celor două teancuri de sute. Ce-ați făcut în continuare ?

— I-am numărat de nu mai știu cîte ori, am scotocit prin toate ungherele casei, degeaba însă. Dealtfel știam că fac niște lucruri total inutile, căci nu aveau ce căuta banii în altă despărțitură. Știți însă cum e omul : se agață pînă și de-un fir de pai.

— Mai departe ?

— Mai departe... am căzut pe un scaun, prostită, înnebunită chiar. Nu-mi puteam imagina ce s-a întîmplat. Am tras toate sertarele biroului, deși acolo nu las niciodată bani. Doar ceva mărunțiș metalic, cîteva zeci de lei. Am stat pe scaun... nu știu precis cît, șapte sau poate zece minute, cred. Pînă m-au trezit din amorțeală cîțiva cetățeni ; voiau să achite chiria, și mi-au bătut în geamul ghișeului. Le-am încasat banii într-un mod cu totul mecanic, gîndul fiindu-mi numai la lipsa din casă. Cînd am isprăvit cu ei...

— O clipă ! interveni căpitanul. În tot acest timp, ușa casei de bani era închisă, deschisă ?

— Întredeschisă. De pe scaunul meu am în fața ochilor casa de bani. Ghișeul e în stînga, casa în față, în fund la perete. Nimeni nu se poate apropia de ea fără să nu-l văd. În dreapta e o sobă de teracotă, iar în spate ușa prin care se intră în birou.

— Ferestrele ?

— Una singură, alături de casă, închisă tot timpul, și prevăzută cu gratii.

— Și, mai departe, ce-ați făcut ?

— M-am tot frămîntat, singură, fără să mă pot hotărî să mă plîng cuiva, atunci, să reclam furtul celor în drept, aproape că nu știam ce-i cu mine. La ora șapte am închis ghișeul, sertarele biroului, am mai privit o dată năucă la casa de bani, apoi am închis-o și am plecat fără să

spun cuiva măcar bună seara. Să știți că din casierie se poate ieși fără să treci prin celelalte birouri. Ușa răspunde într-un hol, și de acolo în stradă.

— Deci, după câte am înțeles, doar de două ori ați manevrat ușa casei de bani ; o dată în jurul orei cinci, când ați deschis-o, și a două oară la plecare, la ora șapte.

Femeia, cu obrații îmbujorați de emoție, dădu afirmativ din cap, spunînd totodată un „da” abia auzit.

— Asta înseamnă că eventualele amprente ale hoțului ar fi trebuit să rămînă acolo, pe minier, pe ușă, dumneavoastră neputîndu-le șterge decît doar intenționat. Or...

— Or ? făcu Rodica ochii mari.

— Nu există un al doilea rînd de amprente. Doar cîteva, puține, și care, așa după cum am mai spus, sînt fără îndoială ale dumneavoastră.

— Bine, dar... nu vă închipuiți... că vă mint ! se fîștici femeia. Că banii au fost... luați de mine, că simulez furtul lor !

— Asta ar fi ultima dintre alternativele la care m-aș gîndi.

— Ultima — dar există ca atare, vă gîndiți deci și la ea ! aproape că strigă Rodica.

— Nu vă enervați. Avem nevoie de încă multe alte informații, și n-o să mi le puteți da, dacă vă pierdeți cumpătul. Meseria ne obligă să punem în balanță orice alternativă, posibilă, fie ea cît de absurdă — aparent doar, uneori. Și ca să vă liniștiți, n-am să vă ascund că la o altă posibilitate mă gîndesc, nu la... la cea mai simplă și cea mai la îndemînă, adică la dumneavoastră. Hoțul, sau hoții, dar mă îndoiesc că ar fi mai mulți, trebuie ori să aibă cazier — de-a avut grijă să-și șteargă amprente — ori să fie careva din preajma dumneavoastră, salariat al I.A.L.-ului, sau doar rudă sau prieten cu acesta, deci bun cunoscător al locului, și din nou grijuliu cu propriile amprente. Înțelegeți ?

Rodica spuse un „da”, nu tocmai convinsă de logica ofițerului, se pare.

— Spuneți-mi însă — continuă acesta — cum de a făcut rost de chei potrivite ? Că de forțat, nu a forțat nimic. Nici măcar ușa biroului — broasca yale, deci imposibil de descuiat cu un șperaclu.

— Nu ştiu... De chei nu mă despart niciodată, îndeosebi de cea de la casa de bani. Pe asta, nici măcar în poşetă, n-o țin.

— O țineți într-una în mână ? Sau aveți un buzunar secret ?

Urmărindu-i privirile, ochii ofițerului se fixară pe lăntişorul de aur care înconjura gâtul femeii, coborînd îndată spre decolteul în care se ascundea, probabil, cheia.

— Aha... şi Mărăcineanu zîmbi. O ascunzătoare perfectă. *Şi-acolo* n-a umblat nimeni, desigur.

— Ce vreți să... spuneți ? se încruntă Rodica, după ce fusese gata să folosească pe „insinuați“, în loc de „spuneți“.

— Că ar fi imposibil să se pună mîna pe cheie, fie şi pentru două-trei clipe, cît să-i ia mulajul, încercă ofițerul să îndrepte gafa. Şi totuşi hoțul a avut cheia lui !

— A avut... repetă ea în mod mecanic.

— Există însă şi o a doua cheie, după cîte ştiu.

— Da, a *şefului*, de siguranță, cum se zice. Dacă o pierd pe-a mea...

— Am stat de vorbă şi cu el. De cîteva luni cheia sa nu s-a mişcat dintr-un anume sertar al biroului de acasă. Un sertar încuiat — unde-şi ține omul actele, economiile...

— Atunci... şi femeia tăcu, fără să continue ce avu-
sese de gînd, privind nedumerită la bărbatul din fața ei. Mărăcineanu, cu ochii ațintiți la hîrțiile de pe birou, gîndea însă mai departe : la unica posibilitate ce se întrezărea pentru hoț, de a pune mîna pe cheie, sau mai degrabă pe mulajul cheii : aceea de a aparține anturajului intim al femeii.

„În timpul somnului, să zicem“.

Să pună astfel problema, nu îndrăznea. Cînd pronunțase acele cuvinte — „*Şi-acolo* n-a umblat nimeni, desigur ?“ — privirea cu care îl săgetase cumnata camara-
dului său — şi, prieten bun, totodată — nu părea deloc de bun augur.

— Spuneți-mi, continuă tot el ceva mai încolo, în-
trucîlva necăjit că nu-şi poate desfăşura ancheta în de-
plină libertate de acțiune, cînd deseori ești nevoit să lași

mai deoparte conveniențele și excesul de politețe, spuneți-mi : vi-i amintiți pe cei care au intrat ieri în biroul dumneavoastră ? După câte știu în biroul casieriei nu intră oricine, nu se intră ca într-un birou oarecare.

După ce se gîndi un minut sau două, Rodica pronunță numele a două funcționare — dimineața — al inspectorului Titus Fanache — tot în cursul dimineții — și al unui alt inspector — după-amiază, îndată ce sosise la birou, adică pe la patru și jumătate, patru și treizeci și cinci de minute.

— Îmi puteți spune ceva cît de cît deosebit despre vreunul dintre ei, femeie sau bărbat fiind ?

— Ce pot să vă spun... Eu sînt destul de nouă aici. N-am împlinit o jumătate de an.

— Orice amănunt, cît de neînsemnat, ne poate pune pe o urmă oarecare.

— Doar despre inspectorul Fanache... cum să zic... de cînd am fost angajată la acest centru, nu mă mai slăbește cu insistențele lui deplasate, ca să nu zic... amoroase. L-am repezit de mai multe ori și n-am să mă ascund că în urmă cu trei sau patru săptămîni i-am tras două palme. Fusesse deosebit de obraznic, depășise orice măsură și nu m-am putut stăpîni.

— Adică ? Ce și-a permis ?

Femeia deschise doar gura, să spună ceva, dar renunță, neștiind tocmai bine ce să vorbească și pînă unde să meargă cu destăinuirile.

— Noi, o încurajă Mărăcineanu, sîntem întrucîtva asemeni duhovnicului ; ascultăm dar nu vorbim mai departe.

— A ! să nu credeți că-i vorba despre cine știe ce secret. A fost obraznic, atîta tot. M-a prins în brațe, pe la spate, și a încercat să... să mă sărute.

— Tînăr, bătrîn ?

— Destul de bătrîn : în jur de cincizeci, cincizeci și doi de ani. Un individ... greșos și odios, totodată. Dar asta nu înseamnă că îl acuz de furtul banilor, continuă tot ea îndată. De unde cheie ? Și casa-i englezească destul de masivă, nu se poate descuria decît cu cheia sa, cu o cheie care să intre perfect în rostul ei, găsi cu cale femeia să precizeze, deși nimeni nu-i ceruse acest lucru.

Căpitanul nu comentă în nici un fel remarca Rodicăi. Ea, la rîndul ei, nu mai scosese o vorbă. Nu avea bănuire și nici speranțe prea multe — să fie descoperit hoțul — și se întreba, îngrijorată, de unde o să facă rost de bani să acopere lipsa. Erau banii statului, știa, și cu această problemă nu era de glumit. Cineva trebuia să acopere lipsa. Și cine altul decît cel — sau cea — care îi avea în primire, care răspundea de ei ? Deci ea. Cumnatul ei, soțul Marietei, era convinsă, avea să facă totul — să iasă adevărul la lumină. Dar el nu avea nimic de-a face cu miliția, și nici miliția nu putea face minuni. Gîndul că va trebui, într-un fel sau altul, să facă rost — într-un termen relativ scurt ! — de șase mii și două sute de lei, o înnebunea. Nu fusese în stare, în acea iarnă, să-și cumpere o pereche de cizmulițe, și iată că acum trebuia să procure o sumă care echivala cu salariul ei pe patru-cinci luni. Taică-su, tot mai bolnav de la o vreme, avea nevoie de bani pentru oprirea în loc a bolii care făcea progrese, trebuia să țină un regim alimentar foarte sever, iar doctorii, oricum, costau și ei alți bani — și femeia se întreba deseori ce s-ar fi făcut dacă nu-și lua serviciu. Ori, iată, serviciul era pe punctul să-i creeze numai necazuri. Nadia, nici ea, nu era mai fericită. Ba, poate, cu fata se puneau și alte probleme, cea mai acută fiind dragostea ce o nutrea pentru taică-su. Zicea ca maică-sa, o aproba, dar ofta pe ascuns. Ce putea să facă ? Nimic. Sfaturile, cuvintele cu două înțelesuri, insinuările, toate puteau face mai mult rău decît bine.

Partea a doua a dimineții trecuse fără să aducă vreo clarificare. Senzație, întrebări, suspiciuni, compătimire — sinceră sau nu — vorbe aruncate în vînt și vorbe cu tîlc, după care, năucă, plecă spre casă — unde știa bine că nu e așteptată de nimeni. Nadia era la școală.

Ca să amîne reîntîlnirea cu cele două camere de acasă, făcu un ocol, coborînd de la Universitate spre Cișmigiu, pe partea stîngă. Mergea încet, cu pași măsurați, absentă, dar cînd trecu de Schitu Măgureanu se opri. Își aminti cum, demult, zece sau doisprezece ani în urmă,

intrase în localul din colț, la brațul bărbatului ei. Nu mîncaseră nimic deosebit, vinul i se părușe acru, dar se simțise bine, cum rar i se întîmpla. Pentru cîteva clipe avusese atunci iluzia unei fericiri necunoscute, poate fiindcă bărbatul îi șoptise că o iubește, o strînsese de mîna, tandru, îi mîngîiase pe furis, ca un adolescent, coapsa dinspre el, fusese cu totul inedit.

Intră singură și avu surpriza să nu mai recunoască localul. Se schimbaseră multe, părea cu totul altul, era oricum mai curățel și mai aproape de cerințele unei serviri civilizate. Regretă totuși vechea ambianță, cu mese de lemn și scaune șchioape, dar asta nu o împiedică să caute un loc, cam pe acolo unde bănuia că stătuse *atunci*. Se miră că de data aceasta localul era aproape gol, și găsi o explicație în ora nepotrivită, trei fără un sfert. Un ospătar tînerel o întrebă cu ce dorește să fie servită. Comandă o cafea filtru — văzuse o pereche bînd așa ceva — și adăugă îndată și „un coniac“ ! — și nu fu în stare apoi să-și dea seama de ce comandase și băutură.

„Să uit de necazuri?... Ar fi stupid. După o pălidă iluzie, ar veni îndată deșteptarea, și ?...”

Închise ochii, o clipă, și se revăzu singură, lipsită de sprijinul unui bărbat. Oftă. Cînd i se aduse comanda, se întrebă dacă să bea sau nu lichidul auriu din paharul cu picior... Sorbi din cafea, apoi, fără grabă, cîteva picături de coniac. Se strîmbă și simți cum îi arde gîtul, dar continuă să bea. Nu știa cît i-a adus — cincizeci sau o sută de grame — socotea însă că trebuie să coste destul, și nu voia să risipească banii.

De la o masă mai îndepărtată un singuratic îi arunca ochiade și ea îi susținu privirea, din curiozitate sau poate pentru că nu voia să treacă drept o timidă. Bărbatul, însă, simțindu-se încurajat, îi făcu semn să se mute la masa lui. Se încruntă și-l dete dracului, în gînd, și întoarse capul. Ceru să i se ia banii. Suma o făcu să creadă că a greșit ospătarul socoteala, dar se rușină să protesteze.

— O sută Milcov și o cafea ! o anunțase ospătarul, mai înainte de a zgîria niște hieroglife pe un colț de hîrtie, să nu creadă cumva clienta că este înșelată la socoteală. Achită, fără să dea bacșiș, și se îndreptă spre ieșire. Simți că picioarele o duc singure.

„M-am îmbătat“, gîndi ea, dar după ce nimeri în frigul de afară se simți mai trează ca oricînd. După ce stătu cîteva clipe în loc, nehotărită, se îndreptă spre casă.

Cu imaginația aprinsă totuși de alcool, trecu în revistă întîmplările acelei zile și se opri mai îndelung la ancheta întreprinsă de acel ofițer negricios — la interogatoriul ei, dar și la al celorlalți salariați ai centrului — și ajunse la concluzia că banii nu vor fi găsiți, și că destui o vor considera pe ea hoată.

„Chiar și căpitanul, probabil. Iar de nu, tot bănuiește că hoțul a umblat în decolteul meu, după cheie.“

Tot alcoolul poate că era de vină pentru asociațiile de idei care urmară, legate de același căpitan, dar și de alți bărbați, cunoscuți sau imaginați, și-și simți ochii înlăcrimați cînd zări de departe blocul în care locuia — singur. Intră absentă în curticica îngustă care înconjura clădirea prin dreapta, trecu de intrarea principală, folosită zi de zi vreme de atîția ani, și ocoli blocul nimerind cea de a doua intrare. Urcă cele patru trepte, cu o mîină în poșetă, dibuind după cheie, abia așteptînd să dea de căldura ce trebuia să domnească în cele două camere, și tresări, speriată întru-cîtva, cînd dădu cu ochii de bărbatul Marietei care aștepta în fața ușii ei.

— Dumneata ? Aici ! abia silabisii femeia privind la el, nedumerită.

— Da, eu. Voiam să plec. Nu știam ce-i cu dumneata, adică... cu tine ; parcă așa ne-a fost vorba, nu ?

— Da, dar...

— Și chiar dacă plecam, aș fi trecut oricum mai tîrziu. Da, aș fi trecut, repetă el, nu tocmai calm, poticnind cu-vintele.

Căpitanul Mărăcineanu dădu curs invitației de a lua loc pe scaun, apoi derulă pe îndelete și fără grabă rezultatul cercetărilor întreprinse în acea dimineață.

— Deci, după cîte înțeleg, banii nu puteau fi sustrași decît de casierită, puse un fel de punct superiorul său.

— Doar aparent, tovarășe maior, deși s-a găsit o... binevoitoare colegă de serviciu care să facă insinuări legate de bărbatul ei, deținutul de care știți și dumneavoastră. Cum că ... Tanda și Manda, înțelegeți aluzia colegii.

— Mda, și-atunci ?

— Ar mai fi în discuție posesorul celei de-a doua chei, responsabilul centrului, care n-a mai dat însă pe acolo de patru zile. Lucrează la întocmirea unor date statistice la sector.

— Spune-mi altceva, interveni maiorul. Printre salariații centrului, se află vreunul care să aibă cazier ?

— Nu. Nici unul.

— Și-atunci ce propui ? Să-i întocmim acte de dare în judecată ?

— Cui ? răspunse căpitanul tot printr-o întrebare, deși știa bine la cine se referise superiorul său.

— Casieritei, cui altcuiva !

— Nici vorbă de așa ceva, tovarășe maior ! protestă Mărăcineanu.

— Ești sigur că e nevinovată ?

— Așa... cred.

— Știi ce ne spunea un profesor de istorie, în primii ani de liceu, când înaintea anilor de domnie ai cutărui domnitor, îl puneam pe „cred“ ?... „Să crezi la biserică, urechiatale ! — pentru el toți eram urecheați — mie să-mi spui ce știi, nu ce crezi !“ Așa și dumneata ; cred...

— Dacă o luați în felul acesta... Dar stați ! — se precipită deodată căpitanul. Nu v-am spus un lucru, aparent fără importanță : în urmă cu vreo patru ani, casierita, de-atunci a reclamat de asemeni furtul unei sume de bani — trei mii și câteva sute — numai că după două zile a găsit banii, cică rătăciți într-un sertar de la birou, printre niște hirtii fără importanță.

— Ia ia, ia mai zi o dată ! se dovedi maiorul nespus de interesat. Spune-mi însă mai întâi de unde ai aflat, cine ți-a spus ?

— O funcționară mai vîrstnică. Iar părerea ei este că respectiva casierită ar fi făcut între timp rost de bani — ca să nu fie acționată în judecată.

— Casierita asta, se știe pe unde mai lucrează ?

— Cred că da — folosi căpitanul din nou pe „cred“, dar maiorul nu mai zise nimic. Îi spuse doar s-o caute pe casierita în cauză și să stea de vorbă cu ea.

— Insistă să-ți spună adevărul ! preciză el. Acum, oricum, faptul e consumat, ca să zic așa. N-are ce pierde, chiar dacă-ți declară că a înscenat găsirea acelor bani. Asigur-o de toată discreția.

Cine o vedea pe Aurora Suciul în cadrul ferestruicii ghișeului — îndeplinea aceeași funcție, de casieră, la un alt centru I.A.L. — observa mai întâi un piept bogat, proeminent. Ridicînd privirile, dădea de gura cu buze cărnoase — dar nu și senzuale — de ochii înnegriți cu meșteșug, de un cap drăguț, în ansamblu, în ciuda celor patruzeci și doi de ani, cîți număra casierita. Văzînd însă aceeași femeie pe stradă, impresia inițială se estompa ; avea picioarele prea subțiri, prea contrastante în raport cu corpul. Totuși, cu o oarecare doză de indulgență, Aurora Suciul putea trece drept „o femeie bine“ — îndeosebi cu patru ani în urmă. Copii nu avea, deși fusese măritată în două rînduri, ultimul bărbat fiind maestru-mecanic la o mare uzină bucureșteană. Profesional era bine apreciată de superiori. Povestea cu lipsa celor cîteva mii de lei, regăsiți într-un mod cam ciudat, fusese dată uitării.

Tocmai de aceea, femeia nu fu deloc încîntată cînd află de scopul vizitei căpitanului Mărăcineanu :

— Față de cele declarate *atunci*, n-am nimic de adăugat, se cam oțări ea. A fost vina mea, eu am rătăcit banii.

— Știți însă, acum două zile s-a întîmplat un caz oarecum asemănător — pînă la un punct. Casierita actuală are însă o lipsă ceva mai mare, aproape dublă, față de a dumneavoastră : șase mii și două sute.

Lui Mărăcineanu, observator atent al fizionomiei celor cu care discuta, nu-i scăpă tresărirea femeii. Putea spune chiar că Aurora Suciul se înroșise ușor, doar ea știind de ce.

— Și cine-i actuala casierită ? Tînără ! Drăguță ?

— Tînără, exageră întrucîtva căpitanul răspunzîndu-i, socotind că nu putea spune despre o femeie care număra cîteva ani mai puțini decît cea cu care sta de vorbă, că

n-ar fi tinăără. Cam de etatea dumneavoastră. Și, de asemeni, nici ea nu-i urâtă, ba dimpotrivă, făcu el un nou compliment, deși indirect.

— Așa... scoase femeia un sunet nu tocmai împede, rămânând dusă pe gânduri, cu privirile ațintite într-un punct indefinit.

— V-ați amintit cumva de ceva anume ? se grăbi Măracineanu s-o întrebe. Un simț aparte îi spunea că Aurora Suciu ascunde adevărul, dar care era acest adevăr și, mai ales, de ce nu voia să-l dea în vileag ? Femeia nu era o bună actriță, nu știa să-și ascundă simțămintele. Continuă însă degeaba cu întrebările, curată pierdere de timp, și atunci Măracineanu părăsi biroul casieriei cu certitudinea că n-a aflat nimic nou, deși femeia ar fi putut să-l pună pe o urmă oarecare, poate cea mai bună. Se necăji pe el însuși, că nu fusese în stare s-o convingă pe femeie să vorbească, și ieși pe ușă cu o privire mohorâtă, cum era și vremea, îndreptându-se spre comandament, să-l caute pe maior.

•

Nadia era plecată la școală, iar Rodica, zgribulită, deși în casă nu era frig, sta în mijlocul patului cu mâinile adunate în jurul genunchilor — obicei moștenit și de Nadia — și gîndea la situația ei, deloc împede și nici tocmai fericită, deși, poate, un început de clarificare se întrezărea undeva.

De furt aflaseră și vecinii, și prietenele — cîte mai avea — și ea trebuia să facă față curiozității și compasiunii acestora, să dea explicații și să emită presupuneri — cînd ea singură nu știa ce să creadă. Dar toate acestea rămăseseră în urma timpului de față și nu mai prezentau importanța inițială după ultima întîlnire avută cu Radu. Căuta, dar nu-și putea alunga din fața ochilor cele întîmplate în după-amiaza zilei ce abia trecuse. Cînd însă încerca să fie numai ea, să nu dea importanță altora — nici Nadiei ! — nu avea de ce îndepărta acele întîmplări. Poate și pentru că erau firești, obișnuite vieții de fiecă zi, cînd binele și răul își dau mîna la orice pas, dar mai cu deosebire fiindcă trebuia să se întîmple odată și odată acea

metamorfoză sufletească de care fusese frustrată vreme de mulți ani. Încercase de nenumărate ori să nu mai fie singură, să fie alături și numai a celui în drept, trup și suflet, zi și noapte, la bine și la rău, dar nu avusese cine s-o înțeleagă. Fusese socotită tot timpul o entitate neglijabilă, o anexă a vieții întâmplător alăturată bărbatului, când spusese cu mulți ani în urmă un „da” limpede ce punea o semnătură pe existența mai multor vieți, prezente și viitoare. Din fericire — pentru că întotdeauna fericirea apare totuși, fie și numai sporadic — n-a născut-o decît pe Nadia. Se întreba, îngrozită, ce-ar fi însemnat pentru ea, dar și pentru ceilalți membri ai familiei, apariția pe lume a mai multor copii. Ce s-ar fi întîmplat cu ei ?

Dumnezeu cel din ceruri nu o fi existînd, însă un Dumnezeu al necăjiților există. A existat și o să existe de-a pururi. Că acest Dumnezeu se cheamă hazard, întîmplare, noroc, șansă, soartă, ursită, destin e foarte posibil, dar cine o poate împiedica să nu creadă în acest Dumnezeu ? Pînă ieri nici ea nu crezuse. Sau, dacă crezuse în ceva, crezuse în acel Dumnezeu atotputernic și binefăcător, care — de ce ? nu putea să priceapă — pe ea o ocolise întotdeauna. De mică — nu avea decît patru-cinci ani, poate nici atît — mama o învățase să spună în fiecare seară *Tatăl nostru*. Nu se culca pînă nu-l spunea pe dinafară, limpede, cu glas de copil nevinovat, fără să înțeleagă — totuși — semnificația acelor cuvinte. Tîrziu, cînd judecata proprie, ființei umane poposise și în capul ei, diseca frază cu frază, cuvînt cu cuvînt, și aștepta împlinirea întocmai a preceptelor memorate. În ispită, e adevărat, nu fusese dusă, greșelile altora, ea le ierta, dar pe ale ei, întîmplate spontan, firesc chiar, nu le-a iertat nimeni, niciodată. Cea mai mare a fost aceea cînd — neștiutoare, copil încă — a cedat bărbatului ce îi jurase dragoste, mai înainte de a avea toate aprobările, divine sau pămîntești — semnături de-ale oamenilor și ștampile rotunde. Greșeala a plătit-o cu ani de răbdătoare umilințe, sperînd întruna în îndeplinirea unor promisiuni uitate la o zi după ce fuseseră făcute.

Și nici acum, cînd viața părea să ia un alt contur, nu fusese izbăvită de cel viclean. Banii din casa masivă de

fier fuseseră furați de o ființă pămîntească, nici vorbă să fie altfel, care, de-ar fi să crezi, dar să nu cercetezi, trebuia să se supună acelorași canoane, de bunăvoie, iar de nu, de nevoie. Hoțul însă nu s-a supus nici unora nici altora, și iat-o acum pe ea, singură, obligată să caute dreptate cu ajutorul altor oameni — cinstiți și dreپți. Drumul nu se întrezărea însă deloc drept și nici lipsit de hopuri, și era conștientă de faptul că însăși fiica ei, la care ținea mai mult decît la ea însăși, o s-o condamne — de-ar afla ce s-a întîmplat între ea și Radu. Poate nu fățiș, poate că niciodată n-o să deschidă gura să spună ceva împotriva mamei. Mai mult decît atît, avea certitudinea că Nadia o s-o aprobe. Ceva însă îi spunea că, în sinea ei, fata ar suferi în tăcere, și poate abia mai încolo, mult mai tîrziu, o va înțelege.

Să mai dea înapoi, însă, nu vedea nici o cale. Nu se mai credea în stare. Ar vrea, chiar ar dori, dar cum ? Se simțea înconjurată de un păienjenis dens, din care, singură, nu avea cum să se desprindă. Cheltuielile zilnice, tot mai mari odată cu transformarea Nadiei dintr-o fetiță cuminte și neștiutoare, într-o domnișoară evoluată și cu pretenții mărite, veniturile bănești devenite precare în urma îmbolnăvirii tatălui ei, sporirea în greutate — și deci și în valoare — a pachetelor trimise lunar celui ce-și ispășea pedeapsa — muncind și obținînd astfel dreptul la mai multe kilograme de alimente — și, acum, furtul banilor din casa de care răspundea, toate puteau descuraja și îndoi pînă și pe cel mai puternic bărbat. Or ea nu dovedise nici pînă atunci calități deosebite, și abia dacă datorită tăriei ei morale rezistase multiplelor încercări.

Dar toate, bune și rele, păreau să se estompeze în negura timpului, de parcă de ieri și pînă astăzi s-ar fi scurs secole — cînd își amintea de toate cele petrecute cu douăzeci și patru de ore în urmă. Închidea ochii, fremăta toată, era cuprinsă de un tremur necunoscut altădată, și nu lipsea mult să izbucnească în plîns. Ar fi trebuit să se bucure și să fie fericită, să dea deoparte conveniențele — stupide de atîtea ori — dar ceva necunoscut o oprea să spere la o repetare a freneziei și uitării de sine de care se lăsase cuprinsă ieri. Nu provocase cu nimic cutezanța bărbatului,

nici nu era ea femeia care să știe să aprindă simțurile, și totuși ireparabilul se produsese.

— Mamă, ce-i cu tine, ce s-a întâmplat ? o întrebase fata, întrucîtva mulțumită că o vede mai destinsă decît în ultimele zile.

— Ce să fie... Nimic.

— Ești așa... cum să spun, altfel, pari mai... tu, așa cum aș vrea să te văd mereu. Ai cumva ceva noutăți ? L-au prins pe hoț ?

— Nu, nimic, dar nu-mi mai fac atîtea griji. Există și oameni care sînt siguri de nevinovăția mea.

— Dar ce, pînă acum aveai vreo îndoială ? Te-a acuzat careva ?

— Mai știi ? ! În prezența mea nu, dar atunci cînd nu sînt de față...

— Nu, mămico, griji de felul ăstora să nu-ți faci. E adevărat că nici eu nu pot să-mi explic ce soi de hoț e individul care fură numai o parte din bani, și cum de-a pus mîna pe cheia ta !

— Nu pe „a mea“ ! se încruntă femeia. De unde ai scos așa ceva ?

Nadia nu-i răspunse îndată, părăind cuprinsă de o anume frămîntare lăuntrică, dar sfîrși prin a-i împărtăși presupunerile ei legate de eventualitatea uitării cheii — fie în lăcașul casei de bani, fie pe birou.

— Ți-am mai spus de cîteva ori că nu mă despart niciodată de cheie ! folosi maică-sa un ton din care răzbătea nemulțumirea sa. Că o țin legată de lănțișorul ăsta, pe care îl scot doar acasă, și Rodica plimbă printre degete, ca pe mătânii, zalele de aur.

— De la unchiul Radu n-ai primit nici o veste ? sări fata la alt subiect.

— Nu, abia se auzi răspunsul. N-am primit, repetă.

Cu o zi în urmă evitase să-i spună vreun cuvînt despre vizita lui Radu. Se temea să n-o dea cumva de gol inflexiunile vocii. Ca să nu fie totuși prea departe de adevăr, adăugă cîteva presupuneri liniștitoare.

— Oricum... făcu fata, în parte decepționată.

— Pînă n-o termina miliția cercetările, ce să discute Radu cu mine ?

— Cum... ce ? Adică cu tine nu se poate discuta altceva decât chestiuni legate strict de un anumit caz ? Sau, cu el, de asemeni, nu există și alte subiecte de discuții ?

„Ce știi tu, prostuțo !“ se înduioșă femeia ascultînd tirada naivă a fetei, ca îndată să completeze : „De-ai ști !“

— În orice caz, continuă Nadia, un lucru ar putea să facă și el ; prin fratele lui, prin relațiile pe care le are, să afle și să te anunțe la timp de se hotărăște cumva să plătești tu banii lipsă. Să știm din timp, să putem face rost de bani — *în vreun fel*. Fie că ni-i împrumută el, fie că... vedem noi ! reteză ea fraza, scurt, aproape abrupt. N-am dreptate ?

— Ba ai, și Rodica oftă abia auzit.

— Am, sigur că am. Tu, uneori, ești așa de... de apatică, de indiferentă, de parcă ți-ai pierdut orice speranță, orice... — și asta-i mai grav, mămico ! — orice chef de viață. Dar nu-i așa, nu-i logic să fie așa. Eu n-am decât 17 ani, nu știu ce știi tu și n-am trecut prin ce-ai trecut tu, și totuși...

— Nici să nu treci ! interveni maică-sa.

— Asta nu depinde nici de mine și nici de tine. Voiam însă să-ți spun că, deși nu am suficientă experiență a vieții, eu n-aș dezarma niciodată în fața greutăților ei. De ce ? La ce-mi folosește deznădejdea și căderea în melancolie, ca să nu zic în mrejele disperării ? Atunci, cînd cu discuția cu profesoara de germană, mă și pregătisem sufletește să repet anul. Dar nu l-am repetat. Mulțumită colegelor, mulțumită unchiului Radu, cum-necum am răzbit și m-am descurcat. Tot așa și tu : vor prinde hoțul, nu-l vor prinde, gîtul nu ți-l taie nimeni. Important e să te știi nevinovat.

Nadia, înghemuită cocoloș în fotoliu, avea în acea seară un chef de vorbă greu de stăvilit cu : „bine, vedem noi“, sau „bine, hai să ne culcăm“. Chiulise de la școală, ultima oră, eveniment rarisim la ea — ca să dea o fugă la Cecilia Steriu, s-o prindă acasă. Dansatoarea de bar era singură, se îmbrăca. Peste o jumătate de oră avea întîlnire cu „un tip bine“, dar o asigură pe Nadia, deși fata nu-i ceruse, că „nu e ce-ți închipui tu ; de data asta e vorba de o ches-

tiune serioasă, din care s-ar putea să iasă un mariaj", ca să adauge îndată : „dacă o fi să fie, că dacă nu... *je m'en fiche !*" Mă grăbesc fiindcă m-a invitat la un film, și pînă-ncepe programul la barul meu, mai vreau să și mîncăm undeva. Mi-e foame de pe acum. Poate-l car cu mine la „Berlin". Nu vrei să mergi și tu ? întrebă deodată, găsind-o nepregătită pe Nadia, care, așezată, cu picioarele alipite, pe un scaun, admira dexteritatea cu care Cecilia trasa „cozile" cu dermatograf. Cred că nu i-ar displace, continuă gazda, să privească și la frumusețea ta de... de țigancă pătimasă, cum se mai păcălește omul, cînd te vede fără să te și cunoască.

— Nu merg, abia se auzi vocea Nadiei.

— De ce ? întrebă.

— Ce-i spun mamei ? *Éa* e atît de necăjită, iar eu...

— Dar dacă... punem la cale *problema aia* ? Atunci ce-o să-i spui ? Și astăzi n-o să fie vorba decît de două-trei ore, atît. Doar nu mai ai paisprezece ani !

— Văd eu *atunci* ce-i spun, și Nadia simți că e cuprinsă de amețală, de un anume fel de leșin interior care-i provoca o stare acută de căldură.

Și jură, pe loc, să nu mai calce prin casa fostei ei colega de școală, să n-o mai caute, să nu mai aibă în nici un fel de-a face cu ea.

După cîteva minute, coborînd scările alături de Cecilia, nu se putu înșă abține să nu tragă cu coada ochiului la eleganța țipătoare — dar totuși de bun gust — a tinerei balerine, făcînd vrînd-nevrînd comparație cu cele puse pe ea — îndeosebi între pantofii noi-nouți ai celeilalte, și-ai ei, din cei mai ieftini, scîlțiați și reparați de mai multe ori.

În stradă se despărțiră. Cecilia Steriu o mai chestionă încă o dată, rapid, despre cele ce intenționau să pună la cale amîndouă. Se încruntă, nemulțumită de lipsa de entuziasm, sau măcar de vădit interes a Nadiei, dar dădu vina pe timiditatea și inocența tinerei fete. „O să am eu grijă să te-ndop cu niște vin dulceag, și-ai să vezi tu atunci ce chef de viață-ți vine ! Cu mine cum crezi că a fost la început ?"

Nadia privi în urma ei lung, cum se depărta și, pentru că de felul ei nu era invidioasă și iubea adevărul, nu se putu

abține să nu-și spună că, într-adevăr, bărbații care-și risipeau nopțile, dar și banii, cu ea, nu erau deloc de compătimit. Doar tot atunci, ca într-o poveste năzdrăvană, zări alături de frumoasa și eleganta fată pe bărbatul din noaptea când o așteptase pe Cecilia în fața ușii, pe fostul bucătar de cargobot, și se cutremură toată, dar nu din cauza frigului. Tot atunci își aminti că pe Cecilia Steriu o mai întâlnise și alteori la brațul unor bărbați deloc mai grațioși, ba dimpotrivă, și nu-i fu tocmai greu să-și imagineze cam ce s-ar întâmpla cu tinerețea și farmecele ei dacă ar intra pe mîna unor astfel de „moluște, cu picioare scurte și butucănoase, cu burți căzute, cu obrajii puhavi, păroși ca maimuțele și proști ca nimeni alții“, deși dintre ei se recrutează majoritatea celor ce „trag sforile în tot soiul de afaceri necurate — pînă vine ziua arestării“. Din ce aflase de la Cecilia, din ce mai auzise sau citise, știa că tot ei sînt cei mai severi moralști cu minorele de acasă — dar asta nu-i împiedică să plătească bani grei, să se înfrupte din tinerețea altor minore.

— Sînt dați dracului, scumpo ! o asigurase Cecilia. Au bani, destui, fac totuși economie, să depună sume cît mai mari la C.E.C., dar nu pe numele lor, ci doar contra obligații, la purtător adică, pricepi ? D-aia și eu, cît pot, îi jumulesc la sînge. Ce să fac ? Am luat-o pe drumul ăsta, măcar să m-aleg cu ceva. Și, de nu m-aș teme de miliție, i-aș învăța eu minte pe dumnealor. Așa, fac pe cinstita, și-i las pe ei să cadă-n mîna ălora. Că de căzut, cad, scumpo, zău așa. Te umflă rîsul, cînd afli că domnul... cutare, să zicem, gestoriar la... n-are importanță unde, a *luat* nu știu cîți ani, destui, plus confiscarea totală a averii. Mă mai răcoresc și eu, deși știu bine c-am pierdut un *client*. Ducă-se !

Nadia, atunci, în după-amiaza cînd Cecilia vorbea ca beată, deși multe din cele ce spuneau erau împotriva altor convingeri, se întunecase și întorsese privirile socotind necăjită că dansatoarea făcuse un apropo, dintr-o meschină răzbunare, dar nu avea dreptate. Întîmplarea fusese doar de vină. Cecilia, sesizînd gafa, o repară după puteri :

— Iartă-mă, Nadia — și o îmbrățișă cu căldură — să nu crezi cumva că m-am referit la taică-tu ! Am și uitat

de el, săracu ! Dealtfel situația lui e cu totul alta, n-are nici o potriveală cu potlogăriile ălor de care ți-am vorbit.

„Are sau n-are, diferența e minimă — între unii și alții, între burtăverzimea ce fură banii cetățeanului, și între... intelectualii ce fac trafic de interesele statului“.

— La ce te gîndești ? o trezi maică-șă, contrariată de brusca melancolie în care căzuse fata, după ce, pînă atunci, nu-i stătuse gura o clipă.

— La... la multe, mămico, la noi în primul rînd. La soarta noastră, la ce surprize ne mai rezervă viitorul, uite la d-astea !

— Mi se rupe sufletul

— De mila mea ? îi luă Nadia vorba din gură. Nu-i așa ? Am șaptesprezece ani, mămico, atît, șaptesprezece ! Viitorul meu e înainte, nu în urmă și nici în ziua de azi. Am vreme destulă să fiu fericită. Nu-ți mai face probleme. Ți-am mai spus și-ți repet : gîndește-te la tine, la noi, dar nu la mine. N-am ce mînca ?... Am. N-am ce îmbrăca ?... Am. Nû învăț bine ?... Învăț. Și-atunci ?... A ! — ar fi de preferat să fiu mai bine îmbrăcată, nu mi-ar displace nici dacă aş fi chiar elegantă, de acord, dar dacă nu-i, nu-i. Nici o nenorocire. O să vină ziua cînd o să am pe mine și lucruri de-o mai bună calitate. Ți-am spus : îndată ce termin liceul, mă angajez undeva și urmez facultatea la fără frecvență.

— Aș fi vrut să...

— Să urmez la zi, să n-am nici o altă grijă decît a învățaturii, știu. E de preferat, e ideal, dar dacă nu se poate, nu se poate, nu-i nici o nenorocire. Licențiată tot o să fiu peste cinci ani, și te rog să crezi, nu mai puțin pregătită decît cei de la zi.

— Nu din cauza asta îmi fac griji, abia șopti Rodica neputîndu-l alunga din fața ochilor pe Titus Fanache.

Cutezase, bătrînul libidinos, să-i facă propuneri ei, femeie în toată firea, dar unei fetișcane de abia optsprezece-nouăsprezece ani, frumușică dar fără experiență ?

„Numai că nu toți sînt ca Fanache ; alții sînt tineri și mai prezentabili decît ăsta“, oftă Rodica.

— Atunci ? întrebă Nadia, privind-o. Dar nu-mi răspunde ! adăugă tot ea, îndată. Știu la ce anume ai să te

referi ; la tentațiile la care e supusă o fată tânără și fără practica vieții. Am dreptate ?

— Ce știi tu ? !

— Ce știu eu... Știu ! Acești ultimi ani m-au maturizat rapid, vrînd-nevrînd, m-au obligat să privesc cu atenție acolo unde în alte condiții abia dacă-mi întorceam capul pentru o clipă. Pînă și măgăria... măgarului de care ți-am vorbit odată, mai demult, unul... Alexiu, așa ceva, pînă și acea noapte de care nici nu vreau să-mi mai amintesc, mi-a folosit într-un anume fel. Chiar și prietenia cu Cici Steriu are părțile ei bune.

— Scutește-mă, te rog, nu-mi aminti de această... fată. Am aflat eu mai multe despre ea, decît crezi tu. O destrăbălată, Nadia, asta este Cecilia Steriu.

— Știu.

— Și-atunci ? Ce „părți bune“ găsești la o individă de felul ei ?

— O individă care de la cincisprezece ani se întreține singură, mamă ! pledă ea cauza balerinei. Taică-su — hăis, maică-sa — cea — și ea, bătută de vînt, la mijloc sau nicăieri. Ce-ai fi vrut să facă ? Din ce să trăiască ? Să se fi angajat undeva, știu, era mult mai bine, aici ai dreptate, dar cînd ai anii ei de-atunci, de unde judecată de om matur ? De multe ori mă întreb singură, și eu, cum de pricep atîtea, cum de știu o bună parte din întortocheatele cărări ale vieții, despre relațiile care leagă bărbatul de femeie și femeia de bărbat, despre toate nimicurile — nimicuri doar în aparență ! — care pot distruge, sau dimpotrivă, pot face fericită o femeie. Dar uite, cum-necum, știu... și fata o privi zîmbindu-i cu superioritate nevinovată.

— Știi....

— Știu, dar asta nu m-ar putea împiedica să fac cine știe ce... prostie, haide să-i zic așa, în încercarea de a îndrepta răul făcut cuiva nespus de drag, abia se auzi glasul fetei.

— Ce zici tu ! La ce te referi ? deveni maică-sa mult mai receptivă la cele spuse de Nadia. Ce vorbe-s astea ; „să fac prostii, ca să îndrept răul făcut cuiva ? !“

— Cine știe multe, moare, mămico ! chicoti fata să-rindu-i de gît, îmbrățișînd-o, căutînd să abată discuția pe un alt făgaș.

Trecuseră patru zile de la dispariția din casa de bani a celor șase mii și două sute, și nici un indiciu nu părea să-l dovedească pe hoț. Cel puțin jumătate din salariații centrului I.A.L., chiar dacă nu-și exprimau deschis bănuielile, considerau totuși în sinea lor că Rodica „trebuie să știe ceva“. Femeia, posesoarea unui dezvoltat simț de observație, nu întîrzie să sesizeze atmosfera din jur. Era necăjită și pentru că ofițerul însărcinat cu descoperirea hoțului, căpitanul Mărăcineanu, de două zile nu mai dăduse nici un semn de viață. Ultima dată cînd îl întîlnise, îi lăsase numărul de telefon unde putea fi găsit, și-i spusese că, de are vreun indiciu, cît de neînsemnat, să-l anunțe. De unde să găsească ea însă „indicii“ ?

Ajutată de responsabilul centrului, mai numărase încă o dată banii și cercetaseră din nou scriptele, doar-doar vor da de vreo greșală de calcul, muncă inutilă dealtfel pentru că ea nu avea nici o îndoială. Bani, în casă, fuseseră atîția și atîția, și n-a mai găsit decît atîția ! Șase mii și două sute — nici un leu mai mult sau mai puțin — dispăruseră ca înghițiți de pămînt. Cine, cînd, cum ?... Cînd, știa : în pauza de la prînz. Cum, de asemeni știa — sau bănuia : deschizînd ușa casei de bani — un „Safe“ original — cu o cheie identică. Cine ? — asta era însă problema căreia nu-i putea da de cap.

Banii — cei șase mii și două sute — ca valoare intrinsecă, n-o mai preocupau atîta, de cînd soțul Marietei o asigurase că „în cel mai rău caz, o să-ți fac eu rost de suma furată“. Nu-i era însă deloc indiferentă opinia celorlalți colegi de serviciu sau de neutrii, cîți aflaseră și o cunoșteau. Despre promisiunea „unchiului Radu“, se grăbi să-i spună și Nadiiei, îndată ce sesiză că fata e pe cale să facă o greșală ireparabilă în încercarea ei de a procura banii dispăruți. Această destăinuire o făcuse însă cu o anumită teamă, cu grijă să nu priceapă fata ceea ce n-ăr fi vrut

în ruptul capului să afle. Însă, ca întotdeauna cînd te fe-
rești de ceva cu tot dinadinsul, tocmai atunci te dai mai
ușor în vileag. Poate inflexiunile vocii, sau pauzele dintre
cuvinte, nu putea să-și închipuie ce anume o făcuseră pe
Nadia să privească la mama ei vădit surprinsă, să se în-
trebe, logic, de ce această mărinimie, cum de fusese Ma-
rieta de acord să se despartă de o sumă relativ importantă,
mai ales cînd, nu cu mult în urmă, nu găsisese cîteva sute
s-o împrumute pe soția fratelui ei arestat, bani trebuin-
cioși Rodicăi tocmai în folosul deținutului.

— Bine, dar tanti Marieta... și se opri, ațintind-o cu
ochii ei mari, negri ca mura.

— Tanti Marieta nu știe nimic, și vezi, nici tu să nu
amintești ceva față de ea, dacă vă întîlniți cumva.

— Aha... scoase fata un sunet nu tocmai definit, dar
care tocmai pentru că putea fi interpretat în mai multe
feluri, o puse pe gînduri pe maică-sa. Bine, mamă, mai
adăugă, tot ea fiind cea care schimbă subiectul discuției.
Bine că mi-ai spus, altfel poate că-i săream de gît, să-i
mulțumesc.

— Nu, lasă, mai bine să nu știe, mai ales că de la o
vreme nu se prea înțelege cu Radu.

— A... și fata deschise gura, să întrebe ceva, dar abia
după ce Rodica o privi întrebător, continuă repetîndu-l pe
„a“. A aflat... a simțit ceva, cumva, știi, că...

— Haide, zi, zi dacă ai ceva de zis !

— Mi-e... așa, nu știu cum să-ți spun... Spune tu !
se grăbi fata să termine cu ceea ce voia să zică sau doar
să insinueze.

— Eu ? Să spun eu ce gîndești tu ?

Discutau îndată după masa de seară, în bucătărie. Ro-
dica spăla vasele, iar Nadia le ștergea. Fata se opri din
treabă și privi la maică-sa, cu o mină serioasă, chiar gravă,
apoi izbucni deodată într-un rîs ștregăresc.

— Nu-nțeleg ce-ai găsit de rîs ! Sau ți-ai adus aminte
de ceva ? Tu știi însă cine rîde de ce-și aduce aminte !

— Tocmai pentru că nu sînt proastă, mamă, tocmai
de aia rîd ! Am fost eu și prostuță, la vremea mea, dar
nu mai sînt. Ce, adică, dacă m-a dus atunci de nas, cînd
cu... cu așa-zisele scrisori, cu poetul ei de la Timișoara,

crezi tu că n-am sesizat anumite lucruri ? Că mătușă-mea asta blondă umblă pe mai multe poteci ? De-atunci am simțit eu ceva, dar nu-mi puteam explica tocmai bine despre ce este vorba, eram prostuță rău, ce-mai ! — dar mai apoi m-am lămurit cum stau lucrurile. Doar ți-am spus că în ultima vreme am început să pricep și eu câte ceva, să fac unele asociații de idei, să disec și să scot la suprafață adevărul. La fel s-o fi deșteptat și unchiul Radu. Așa-i, mamă ? o întrebă ea, direct, punînd-o pe femeie în fața unei întrebări la care nu știa ce să răspundă.

Pe de o parte ar fi spus un „da“ categoric, avantajos și pentru ea, dar nici nu voia să bănuiască fata că între ea și Radu s-ar fi creat o situație echivocă, nu tocmai limpede.

— Nu știu, Nadia, nu știu. Dealtfel văd că ești mai la curent decît mine !

Discuțiile au continuat în dormitor și s-au prelungit pînă aproape de miezul nopții.

Din tot ce au discutat, Nadia a înțeles, în ciuda încercărilor Rodicăi de a-i ascunde realitatea, că între maică-sa și soțul Marietei ar exista o anumită simpatie, poate și o anume atracție, dacă n-o fi vorba chiar de dragoste.

În patul ei, pe întuneric, tîrziu în noapte, stă și judeca și întorcea pe toate fețele consecințele ce-ar rezulta dintr-o eventuală legătură sufletească, sau poate și mai mult decît atîta, între „mama și unchiul Radu“. I se părea total absurdă această împerechere, nepotrivită cu rubedenia care există între cei doi, dar mai ales cu situația precară a maică-si. Măritată, de drept, era, dar de fapt... trecuseră aproape trei ani de cînd numai formal era soția cuiva, a tatălui ei. Trei ani... Și cîți alții, de-acum încolo, o să fie tot singură ? Doisprezece, poate că nu, dar șapte, opt, cine poate să știe ? ! Nimeni. Niei legiuitorii care l-au condamnat, nici cei care îl păzesc *acolo*, nimeni. Poate doar el, de el depinde scurtarea anilor. Așa auzise și ea, dar singură nu era.

„Mama...”

Ani, luni, nopți nenumărate și fără sfîrșit, mereu singură la o etate cînd bănuia că bărbatul e, nu numai un sprijin, ci și o necesitate fiziologică. Ea nu avusese cum

să cunoască stările de euforie și de zbuciumare frenetică, nu știa ce simte femeia iubită. Discuțiile dintre colege și prietene, literatura câtorva cărți întâmplător citite, scene din unele filme, toate erau însă deosebit de grăitoare și alungau o parte din inocența fetei.

Socotea apoi că maică-sa e nu numai tânără, ci și frumoasă. Mamă și fiică se cunoșteau în amănunt, nu exista nici un fel de jenă fizică între ele, deși o pudicitate înăscută, ce se transmisese și Nadiei, o determina pe Rodica să nu se lase văzută goală de fată decît pentru secunde și cu totul întâmplător. Dar și aceste clipe erau suficiente pentru a stîrni curiozitatea Nadiei, încîntată că are o mamă frumoasă.

— Ce frumoasă ești tu, mamă ! scăpase fata cu cîteva șeri în urmă.

— Sînt...

Un „sînt“ care nu spunea nimic, sau dimpotrivă, spunea prea multe. Mai degrabă „sînt“ trebuia tradus prin „ce folos !“. Și Nadia oftă. Ar fi aprobat orice relație femeie-bărbat, ce se referea la maică-sa. Cînd însă îngăduința fetei părea să se materializeze, interveneau alte considerente, cel *închis între ziduri* nefiind pe ultimul plan. Suferise destul și i-a venit foarte greu s-o înțeleagă pe maică-sa, după ce încetase să-l mai viziteze la închisoare pe cel ce după lege îi era bărbat. Știa asta. Putea ușor să divorțeze, oricînd. Ascultase ea niște explicații, dar i se părură doar în parte plauzibile și mai ales întemeiate. Maică-sa se ferise să-i arate adevărul în toată goliciunea lui. Insistase, izbucnise și în plîns, dar mai mult decît cu o promisiune vagă, nu se alesese. Mai tîrziu — i se spusese.

— Cînd mai tîrziu ? întrebase ea printre lacrimi.

— După ce ai să te măriți, cînd ai să știi și tu ce înseamnă dragostea dintre soț și soție și respectul ce trebuie să și-l acorde unul altuia.

Cu alt prilej, cînd se munceau amîndouă să potrivească conținutul cu greutatea pachetului — depășea cu o jumătate de kilogram, și nu știau la ce să renunțe — discuția a început din nou. Nu se certau, în sensul exact al acestui cuvînt, dar fata îi imputa mamei, pe un ton ridicat — ca niciodată pînă atunci — că n-are inimă.

— N-am inimă... N-am... făcuse ea pe un ton de reproș.

— N-ai ! N-ai, mamă. Dacă ai avea, te-ai duce să-l vezi, să-l...

— Nadia ! o opri se femeia să continue, săgetînd-o cu o privire severă, neobișnuită între relațiile lor de pînă atunci. Tocmai pentru că am inimă — accentuase ea pe „am“ — continui să am grija lui. Eu, nu soră-sa ! Și tot din cauza acestei „inimi“, mă feresc să-ți dezvălui adevărul. Un adevăr crud, să știi. E tatăl tău, îl iubești și trebuie să-l iubești și de acum încolo, și nu vreau să-ți risipesc această bucurie. Indiferent de felul cum vor evolua relațiile dintre mine și el, tu nu trebuie să te alipești numai uneia din părți. Înțelegi ? Fie că o să mă iubești mai mult pe mine, sau pe el, lasă-ți inima să caute singură sentimentul cel adevărat. Eu nu vreau să te influențez. Aș putea foarte bine să-ți trîntesc în față realitatea dezbrăcată de orice conveniență, să nu mai țin cont de faptul că tu nu ești doar copilul meu, ci și al lui, și cu asta, să-mi iau toată libertatea de acțiune. Și te asigur că — dacă ești încă un copil neștiutor — m-ai aproba. Dacă nu acum, peste cîțiva ani, cînd ai să cunoști și ai să privești viața cu alți ochi. Dar n-o fac, îți spun, și din cauză că nu vreau să distrug un mit.

— Un mit ? deschisese Nadia ochii mari.

— Un mit care e condamnat la cincisprezece ani închisoare, pentru păcatele lui și numai ale lui. Tot tu m-ai obligat odată să-ți spun că nu degeaba e acolo, ți-am spus, m-ai crezut sau nu, nu știu, dar bănuiesc că da, că tu știi că eu nu iubesc minciuna, mai ales într-o problemă de importanță ăsteia. Nu mă obliga însă — te rog ! — să-ți dezvălui și alte... alte... alte lucruri, încheie ea scurt.

•

Atunci a înțeles-o, dar acum îi e tare greu. Nu poate concepe o legătură amoroasă între maică-sa și un alt bărbat, altul decît taică-su. Și totuși... O înțelegea întrucîtva și-i acorda oarecare circumstanțe ușurătoare cînd trecea în revistă toate acele greutăți, mai mari sau mai mici, de care s-au lovit și se lovesc în continuare, aproape zilnic,

amîndouă, femeii singure — fără puterea, autoritatea și sprijinul bărbatului. Ultima încercare — dispariția banilor din casă — putea descuraja pînă și pe cea mai tenace și mai puternică femeie. Or maică-sa, dacă de o oarecare tenacitate dăduse dovadă după ce rămăsese singură, nu putea fi considerată o ființă puternică, în stare să țină piept vitregiilor soartei, soartă care, recunoștea, era ticluită și dirijată tot de mîna omului, îndeosebi de-a bărbaților. Ele, femeile, puteau cel mult să influențeze acea „mîna“, așa cum „mîna“ Cleopatrei Arapu contribuise la actuala „soartă“ a tatălui ei.

Somnul care întîrzia să se lipească de pleoapele Nadiei o obliga și la alte reflecții, mai adînci, mai pătrunzătoare, și așa, sărind de la o întîmplare la alta, ajunse și la acea după-amiază, cu două zile în urmă, cînd o găsisse pe maică-sa într-o stare de agitație inexplicabilă, un amestec de optimism și teamă. Optimismul, era de acord, putea fi izvorît din promisiunea soțului Marietei de a-i face rost de banii lipsă. Dar teama ? De ce încerca să-și disimuleze starea sufletească într-o exuberanță care nu era a ei ?

Mai erau — acum începuse să le descoperè — și alte „puncte nevralgice“, care îi dădeau de gîndit. Se înapoiase de la școală cu un sfert de oră mai devreme și, deși afară era un frig pătrunzător, ferestrele de la dormitorul maică-si erau deschise. Le-a închis atunci, îndată ce a intrat ea pe ușă, cu nasul înghețat de frig, același nas care a simțit îndată, totuși, în ciuda aerului rece ce pătrunsese de afară, un miros străin de casă, îndeosebi de tutun. Maică-sa nu fuma, doar rareori — la cîteva zile o dată — o țigară sau două. Fără să facă vreo asociere de idei sau să presupună o anume situație, a întrebato-o dacă „a fost cineva la noi ?“

— Nu, cine să fie ? N-a fost nimeni. De ce întrebî ?

— Așa... Mi s-a părut că miroase a tutun.

— A ! — am tras eu cîteva fumuri dintr-o țigară. Cîteva. Am aruncat-o. Era amară, nu știu cum să-ți spun... Amară.

Însăși vorbăria asta a maică-si, inexplicabilă într-un anume fel, îi dădea acuma de gîndit. Atunci, însă, o luase

de bună. Îi era gîndul la mîncare, venise de la școală înfometată.

„Cineva a fost la mama !“ fusese ultima ei concluzie, mai înainte de a adormi.

●

Dimineța, maică-sa abia putu s-o trezească, să-i spună ce să cumpere și ce să pregătească pentru prînz. Apoi Rodica plecă la serviciu, iar Nadia se culcă din nou, adormind îndată. Era într-o sîmbătă, a cincea zi de la dispariția banilor din casă. La birou se lovi din nou de întrebările de rigoare, legate de inerentul „vești noi ?“, de „ce-or fi făcînd ăia de la miliție !“, sau de „dar ce fel de hoț e ăla, de n-a lăsat el nici o urmă ? !“

Pe Rodica o mai indispusese și salutul mîeros al lui Titus Fanache :

— Sărut mînușitele, frumoasă doamnă !

Îl dăduse dracului, în sinea ei, răspunzîndu-i cu un „bună ziua“ scurt, abia inteligibil, după care se apucase de lucru. Pînă la pauza rezervată gustării încasase cîteva mii de lei, depuse banii în casă, apoi își desfăcu pachetul cu de-ale mîncării, adus de acasă. Nu apucase însă să isprăvească și intră peste ea același tomnatic și persistent amarez :

— Poftă bună, stimată doamnă !

— Mersi ...

— A adus la „Unic“ salam de Sibiu. Vreți să dau o fugă, să vă cumpăr o bucățică ? Tot am eu ceva treburi într-acolo.

— Nu, mulțumesc.

— Banii, mai încolo, cînd o să aveți, vă rog, nu mă refuzați ! se gudură Fanache, înălțat pe vîrfurile pantofilor.

— Lasă-mă, domnule, să mănînc în tihnă ! Ce obicei și ăsta, să te uiți în gura omului cînd mănîncă !

— Tare mai sînteți, dumneavoastră, femeile, neînțelegătoare ! Și cum nu știți să profitați de farmececele degajate de întreaga dumneavoastră ființă ! Nu știți, sau nu vreți, e același lucru. De ce, însă ?

Rodica, sătulă de asalturile inspectorului, tot mai persistente de la o vreme, în ciuda atitudinii ei rigide și indi-

ferente, rămase și de data aceasta insensibilă la cele ce auzea — dacă le auzea.

Și-aș vrea să vă fac o propunere, începu bărbatul să devină mai concret. Vă rog însă să nu vă simțiți jignită. Dați-mi răspunsul peste câteva zile, după ce o să judecați la rece avantajele care rezultă, pentru dumneavoastră și, recunosc, pentru mine. De acord ?

— Doamnăle inspector ! începu femeia pe un ton care ar fi descurajat pe oricare altul, dar nu și pe Titus Fanache. Când voi considera că trebuie să iubesc un bărbat, nu pe dumneata o să te aleg. Dumneata ești ultimul !

— Vai, doamnă, de ce faceți dumneavoastră presupuneri care nu-mi aparțin ? Eu, prin excelență, sînt amabil cu toate femeile, îndeosebi cu cele frumoase. Recunosc. Iar propunerea mea e mult mai cuprinzătoare decît vă imaginați. Are un spectru mult mai larg, și tocmai de aceea v-am rugat să vă gîndiți mai îndelung mai înainte de a-mi da un răspuns.

Un murmur ce răzbea prin geamul opac care separa casieria de culoarul unde așteptau contribuabilii, apoi și un ciocănit timid, avură darul să-l îndepărteze pe inspector din biroul casieriei.

— Îmi rezerv însă dreptul să vă dovedesc prin *toate mijloacele de care dispun*, că Titus Fanache vă este un adevărat prieten. Și prietenul, adevărat, la nevoie se cunoaște ! conchise el solemn, caraghios de solemn, după care părăsi biroul.

„Oh ! ce individ agasant !“ se bucură femeia cînd rămase singură, trăgînd spre dreapta gemulețul care o separa de cei ce se grăbeau să-și plătească chiria.

A doua zi dimineata, duminică, Nadia se sculă mai devreme ca de obicei. Avea antrenament la scrimă-floretă fete. Era membră a clubului „Știința“ încă de la etatea de 15 ani, însă în ultima vreme abandonase orice activitate extrașcolară, de cînd rămăsese doar cu maică-sa. Antrenamentele le reluase totuși, de câteva luni, la insistențele Rodicăi, care dorea să-i creeze fetei o posibilitate de relaxare.

Pentru că mîncare avea gătită încă de sîmbătă, femeia se culcuși din nou în așternutul cald, îmbrăcată într-o pijama de finet. Nu ca să doarmă, ci doar ca să gîndească. La ce ? La atîtea. Și pentru că aceste „atîtea“ erau prea multe la număr, le abandona pe toate în favoarea unei cărți. După o pagină sau două, auzi soneria. Tresări, dar nu sări din pat. Abia cînd semnalul sonor se repetă, căută, cu picioarele goale papucii, luă din fugă peste pijama un halat de casă, cam uzat, și-și aranjă în oglinda din hol cîteva bucle rebele. Apoi deschise, bănuind că trebuie să fie ori poștașul, să încaseze abonamentul la radio, ori vecina de la etaj, perpetuă abonată — uitucă, la o ceașcă cu zahăr sau ulei.

În prag aștepta însă inspectorul Fanache. Într-o mîină, bărbatul ținea un splendid buchet de garoafe — erau în ianuarie — iar în cealaltă mîină o pungă de hîrtie, tip-Unic.

— Sărut mîna ! Și vă rog să mă iertați, pentru ora nu tocmai potri...

— Ce, cè... ce dorești, domnule ! se fîstîci femeia privind-u-l uimită. .

Tot, din cap pînă-n picioare, părea scos din cutie : pantofii, paltonul, cămașa, cravata, pălăria, ba chiar și bastonul agățat neglijent de o mîină.

— O mică atenție ! E ziua mea de naștere, și știți, vă rog, cum eu n-am pe nimeni... și dădu să intre.

Rodica, poate, i-ar fi trîntit ușa în nas, dacă n-ar fi auzit pași coborînd pe scări. Așa îl lăsă să între și se grăbi să tragă ușa.

— Domnule, ești formidabil ! nu se putu reține femeia să-i zică pe un ton energic, dar totuși șoptit. Ce-ți închipui dumneata despre mine !

— Încă o dată vă rog să-mi iertați prezența, într-adevăr cam inoportună, dar știți, cum să vă spun... se opintea inspectorul să deschidă gura, cu pălăria de-acum în mîna în care ținea și bastonul. V-am adus aici... și întinse femeii punga-tip.

— Nu mi-ați adus nimic ! îl repezi Rodica. Totuși pentru că sînteți în casa mea și politețea mă obligă să nu vă dau pe ușa afară, spuneți-mi vă rog repede ce doriți !

— Dacă mă luați așa... nu mai doresc nimic, și inspectorul luă o mină nenorocită.

— Dar dacă... vă luam altfel ?

— Atunci... v-aș fi solicitat o miime din grația dumneavoastră desăvîrșită, atît. O miime, nimic mai mult, nici măcar unghiua cea mică a unuia dintre superbele dumneavoastră picioare !

Și Fanache își aruncă privirile în jos, dînd cu ochii de o pereche de papuci, scîlțiați de purtare îndelungată.

— După cîte știu, la dumneata noțiunile sînt foarte elastice. Și ce prostie-i asta, cu unghia piciorului meu ?

— Un umil compliment, atîta tot, și vă rog, vă implor, să nu vă simțiți cumva jignită ! Și poftiți, vă rog, florile, poftiți florile, se ofilesc ! Abia le-am ferit de gerul de-a-fară. E un pui de ger, mamă-mamă ! Poftiți ! se tot zbu-ciuma inspectorul agițînd buchetul de garoafe.

— Domnule, mă pui într-o situație foarte neplăcută : să te poftesc să ieși ! și Rodica îi arată ușa, folosind în enervarea sa cînd pe „dumneavoastră“, cînd pe „dum-neata“, cînd „vă“, cînd „te“.

— Vai, doamnă, vai doamnă, cîtă ingrătitudine ! se lamentă bărbatul, asemeni unui personaj dintr-o tragedie antică.

— Vă rog ! Și asta acum, pînă nu se înapoiază fi-ică-mea. N-aș vrea să te găsească aici, se grăbi Rodica să se exprime, pe un ton de căutată amenințare, neavînd de unde să știe că Fanache o auzise întîmplător spunîndu-i cu o zi în urmă unei colege de serviciu, singura cu care reu-sise să se împrietenească :

— Am să stau mîine dimineață în pat, pînă la prînz ! Nadia se duce la antrenament, de gătit... o să gătesc după-amiază, vreau să mă satur și eu o dată de somn !

— Dar, doamnă, de ce, doamnă, nu sînteți mai rezonabilă ? ! V-am făcut eu vreun rău, vreodată ? Nu sînt eu întotdeauna și oriunde m-aș găsi, cu gîndul numai și numai la dumneavoastră ? Vreau să discut cu dumneavoastră probleme de o importanță capitală, esențiale, aș putea spune, din cele care schimbă din rădăcini destinul unor oameni ! Eu, niciodată...

— Cam lungă pologhia, asta, ca să mă impresioneze, îl întrerupse femeia, privind la el cu ironie nedisimulată. Lungă și incoerentă..

— Niciodată inima mea n-a bătut cu atîta ardoare pentru o femeie ! Niciodată...

— Domnule !

— Vă rog, vă implor, nu fiți neînțeleghătoare ! Dacă există un om pe lumea asta care să țină total dezinteresat la ființa dumneavoastră, apoi acela este inspectorul Titus Fanache. V-o jur !

Bărbatul vorbea, se agita, gesticula patetic, dar totodată se debarasă pe rînd de flori — așezate cu grijă pe scaun — de punga în care se găseau diferite bunătăți culinare și două sticle de Cotnari — lăsată ușurel lingă unul din picioarele aceluiași scaun — ba și umbrela o agățase în cuier, alături de pălărie. Nu-i mai rămăsese decît să-și scoată paltonul și să ia loc.

— Nu cumva eu sînt prima femeie căreia îi juri așa ceva ? întrebă Rodica dispusă deodată să-l asculte și să se amuze.

— Exact ! Nu vă mint. Vă jur !

— După cum se pare, jurămintele sînt la dumneata tot atît de numeroase, precum firele albe din păr...

— Doamna mea ! scoase inspectorul două cuvinte care ar fi voit să însemne că se simte jignit, dar totodată își trecu rapid palmele peste păr, spre ceafă, un gest mecanic. Vă place să luați omul peste picior, da-i păcat, doamnă, faceți o mare greșală !

— Păcatele — o să mi le ierte Dumnezeu pe lumea cealaltă. Greșala, însă, n-o văd nicăieri.

— Vreți să vă dovedesc negru pe alb ?

— Aș fi curioasă.

— Vă rog, atunci, să mă ascultați cîteva minute.

— Cam mult „cîteva“. Nu se poate mai pe scurt ?

— Vă rog ! o imploră el din nou.

— Bine. Fie. În cazul ăsta, scoate-ți paltonul, să nu răcești cînd ai să ieși afară — după trecerea celor cîteva minute. Nu vreau să te am pe conștiință. Oamenii mai în etate răcesc ușor.

— Vă mulțumesc. Sînteți foarte amabilă.

Fără grabă, Titus Fanache își dezbracă paltonul și îl agăță în cuier, alături de pălărie, după palton și fularul, și ca o consecință firească se îndreptă apoi spre ușa care da în dormitorul Rodicăi.

— Pardon ! se grăbi femeia să închidă ușa. Nu te-a invitat nimeni, acolo ! Putem discuta foarte bine și aici. O clipă, să mai aduc un scaun... Poftim, ia loc !

— Cîtă neînțelegere, stimată doamnă, cîtă prudență nejustificată ! În totală contradicție cu gândurile nobile care mă animă...

— Sper că nu urmărești cumva să mă ceri de nevastă ! se amuză Rodica.

— He ! dacă nu ne-ar despărți aproape douăzeci de ani... făcu el melancolic. Credeți că n-aș face-o ? Ba bine că nu. Pe urmă, după cîte știu, nici nu sînteți încă divorțată de... și se opri, grijuliu să nu depășească anumite limite, să nu intre într-o zonă care se putea dovedi neprielnică pentru desfășurarea ulterioară a convorbirii.

— Nu, nu sînt, și deocamdată nici nu intenționez. Poate mai încolo, mai tîrziu, nu știu, dar te asigur că, în nici un caz, dumneata n-ai să influențezi nici cu atît — femeia alipi degetul arătător de cel mare — hotărîrea mea.

— Doamnă, întotdeauna mi-am văzut lungul nasului, niciodată nu m-am întins mai mult decît îmi permite plapuma.

— A ! — Asta denotă înțelepciune și simț al realității !

— Înțelept n-oi fi, dar să discern realitatea de fantazie, da, întotdeauna m-am priceput s-o fac.

— Și ?

— Și, cum să vă spun...

— Haide, haide, îndrăznește, nu te sfii ; am treizeci și șase de ani, ce naiba, nu mă mai îngrozește nimic, de mult, poate doar o să mă impresioneze, atîta tot !

— Asta și urmăresc : să vă impresionez ! se entuziasmă el. Să vă impresionez, continuă bărbatul, cu... cu dragostea neîțărîmărită ce v-o port !

Urmără cîteva clipe de liniște deplină, Rodica luînd o mină foarte serioasă, după care îl privi și-i zise hotărîtă :

— Știi ce regret ?

— Ce ? Ce anume ?

— Că nu pot fluiera a pagubă. Nu știu. Închipuiește-ți însă că am fluierat, auzind de... de dragostea dumitale nețărnută.

Din nou momente de tăcere. Fanache, grav și preocupat de ceva, continuă discuția privind-o :

— Dar dacă vă dovedesc negru pe alb că nu mint, că nu joc teatru, că sînt de-o sinceritate totală ?

— Mor de curiozitate să aflu, cum ? Cum îmi poți dovedi.

— Cum... și rămase din nou tăcut, cu privirile împărtășite.

— Da, cum ?

Se așternu în micul hol o liniște întrucîtva nefirească. Rodica, în același halat de casă, cu picioarele goale în papuci, se așezase pe marginea unei mici comode, o piesă de valoare, răstăcită în hol. Bărbatul, mai comod, sta pe scaun, despărțindu-i cuierul. Palmele le avea adunate între genunchi. Exact, avea cincizeci și doi de ani, și îi arăta pe toți privit de aproape. Văzut pe stradă, îndeosebi din spate, putea trece drept un bărbat în floarea vîrstei — treizeci și cinci de ani, poate patruzeci. Mergea drept, chiar țepăn, cu pași repezi și fermi. Privit însă din față, la lumina zilei, iluzia de „bărbat bine“ se destramă ; burtă ușor proeminentă, început de chelie, tenul îi era brăzdat de riduri adînci, ochii obosiți, iar pleoapele, cu crețuri mărunte dar dese, acopereau lumina ochilor cu o frecvență neobișnuit de numeroasă. Mai mult decît atît, pungi vineții îi flancau ochii, dovezi sigure, ori a multe nopți pierdute, ori, mai degrabă, a alcool îngurgitat în cantități ce depășeau puterea de asimilare a organismului. El, dacă ar fi fost întrebat și ar fi răspuns sincer, ar fi înclinat spre a doua cauză. Chiar și în acea dimineață, pînă să cuteze să sune la ușa Rodicăi, dăduse pe gît „o sută de coniac“, la Gambrinus, și ar fi înghițit și-a doua sută, dar cum știa că de la o vreme nu mai ține la băutură, renunțase. „O să beau — după !“ se hotărîse eroic. ieșind pe ușa localului și pornind pe Brezoianu, în sus. Pe drum, ca să nu-l simtă Rodica, supse cîteva pastile de Mentosan, plimbate cu limba prin gură dintr-o parte în

alta, regretînd că n-are la el cuișoare, să le spargă între masele, sau măcar o așchie de scortîșoară. Și-ar fi clătît gura cu apă de colonie — avea întotdeauna asupra sa o sticlută cu *tabac* — dar nu voia să treacă drept „neam prost” — parfumat excesiv.

În ciuda precauțiilor, Rodica îl simți îndată că a băut ceva. Aceasta era dealtfel cauza principală pentru care îi interzisese accesul în dormitor. În hol, la doi pași de ușa care da în „casa scărilor”, se simțea mai în siguranță ; oricînd putea să deschidă ușa și să-l poftască afară.

Isprăvind de rumegat cele ce avea de spus în apărarea cauzei sale, depănă pe îndelete o poveste întreagă, cam timpă și plicticoasă, despre o căsătorie eșuată după primul an, în urmă cu un sfert de veac. Rodica, plictisită, căscase de vreo două ori, blestemînd clipa cînd Fanache se hotărîse s-o viziteze și s-o smulgă din căldura plăcută a așternutului. Inspectorul, sesizînd starea femeii, grăbi sfîrșitul ajungînd la punctul de unde ar fi trebuit să înceapă : angajarea actualei casierîte la sectorul de care aparținea și el.

— Cum v-am zărit prima dată, mi-am și zis că zilele mele sînt numărate, că fără dumneavoastră viața n-are nici un rost.

Rodica, în prima clipă, fu gata să pufnească în rîs, însă își impusese să fie serioasă și să-l lase să vorbească nestîngerit.

— Am făcut, recunosc, marea și incalificabila greșeală de a vă considera drept o femeie din cele ce nu pun prea mare preț pe virtuozitatea lor. Și cum știam că sînteți singură, că soțul e... acolo unde e, imbecilul care poartă numele de Titus Fanache v-a socotit o femeiușcă de rînd, dornică de o aventură cu un bărbat care știe să se facă plăcut și cum să se comporte în intimitate. Din pricina asta, mi-am permis *atunci* acele măgării incalificabile — recunosc ! — demne de un puști de douăzeci de ani. Știți la ce mă refer ? Dar să mai știți că eram... beat.

— Știu. Mi-am dat seama.

— Încă o dată apelez la bunătatea dumneavoastră și vă rog să mă iertați. Și să continui : dîndu-mi seama ce fel de femeie sînteți, mă hotărîsem să renunț, să-mi în-

frîng pornirile, dragostea, pasiunea fierbinte ce mă cuprîndea fie și numai cînd auzeam pronunțîndu-se numele dumneavoastră. Așa s-au scurs mai multe săptămîni — care pentru mine au însemnat tot atîția ani de chinuitoare renunțare — pînă cînd am aflat de încurcătura în care ați intrat : furtul acelor bani, șase mii și cîteva sute.

— Șase mii și două sute, preciză femeia.

— O sumă, s-ar putea zice, nu tocmai însemnată, dar dacă stai și judeci, e totuși importantă și greu de acoperit, în eventualitatea că hoții nu vor fi descoperiți. Atunci, vă rog să credeți — vă jur ! — am suferit alături de dumneavoastră, m-am frămîntat continuu, nu știam cum să procedez ca să vă vin în ajutor, să contribui la ameliorarea stării dumneavoastră sufletești. Cum ? — m-am întrebat. Prin vorbe ? — Vorbele se duc, zbor, ce folos rămîne de pe urmă lor ? Nici unul. Am mai aflat, tot în aceste zile, și despre situația dumneavoastră materială, destul de precară — știți, lumea vorbește, că de aia are gură — că din leafă trăiți împreună cu fiica dumneavoastră, dîtai domnișoara, cu nevoi din ce în ce mai presante, am stat și am judecat de unul singur, întorcînd, disecînd fiecare detaliu în amănunțime, și mi-am zis : o femeie oărecare, obișnuită cu bani puțini, se descurcă mai ușor. Dar nu și dumneavoastră, care cîndva ați fost... cineva. E greu să treci de la specialități — la carne de categoria a treia, nu ?.. Și nici nu puteți umbla îmbrăcată oricum. Sînt conveniențe care nu pot fi desconsiderate. Apoi nu te poți rupe de lume, mai vrei să vezi o piesă de teatru, un film, să faci o excursie, să cumperi o rochiță mai deosebită, sînt atîtea și atîtea tentații pe care o femeie frumoasă, cu greu le poate ignora. N-am dreptate, doamnă ?

— În totul. Așa e. N-ai exagerat cu o iotă, îi răspunse femeia, renunțînd poate pentru prima dată să mai fie ironică.

— Deci iată la cîte ispite trebuie să faceți față ! Nu mai amintesc de fiica dumneavoastră, domnișoară în toată firea, crescută în puf, cu veleități — firești dealtfel — de om de lume, care — săraca ! — e nevoită să suporte aceleași vicisitudini cotidiene alături de frumoasa sa

mamă. O mie și unul de motive, să stîrnească bîrfa unora, să dea prilej altora să șușotească pe la colțuri cum că dumneavoastră înșivă ați fi sustras banii.

— Ce-ai zis ? ! tresări Rodica, schimbîndu-se la față.

— Eu n-am zis nimic, vă rog ! Nu vă pierdeți cum-pătul în mod inutil. N-are nici un rost. Doar știți că oamenii sînt răi și egoiști, că iubesc calomnia, că-s gata ori-cînd să se amuze privind la necazurile altora. Nici nu vă puteți imagina cîtă răutate poate sălășlui într-o gîsculiță d-aia care calculează chiriile, amabilă și cu miere pe buze în aparență, dar veninoasă ca o viperă îndată ce ați tras ușa în urma dumneavoastră.

— Nu se poate ! protestă Rodica, deși nu era întru totul sigură că adevărul e de partea sa. Oamenii nu pot fi atît de răi ! Invenții de-ale dumitale, probabil.

— Usca-mi-s-ar limba-n gură, dacă mint ! Poftim, mă jur ca țiganii. Ce m-ar putea determina să mint ? D-aia am venit la dumneavoastră la o oră atît de matinală ? Să vă stric duminica ?

— Doamna Ghinea ? întrebă ea, pronunțînd numele funcționarei care îi spusese că „Fanache e ca rîia“, că, de fel, inspectorul nu se lasă pînă nu-și realizează intențiile.

— A, nu ! Nu ea. Alții. Doamna Ghinea e femeie serioasă și la locul ei, nu se bagă-n ciorba altuia.

— Atunci ? se dovedî femeia curioasă.

— Ce importanță are persoana — sau persoanele, mai degrabă — care v-au calomniat ? Le puteți face ceva ? Vă puteți judeca cu ele ? Abia ați stîrni și pe alții împotriva dumneavoastră. Așa, vorbesc vrute și nevrute, să nu le tacă gura, dar dacă ar simți că-i luați în serios, într-adevăr ar deveni periculoși.

— Periculoși ? De ce, periculoși ?

— S-ar extinde zvonul — poate l-ar auzi și cei de la miliție — și de ce să aveți neplăceri gratuite ?

— Domnule, dar dumneata, în sinea dumitale, mă crezi cumva vinovată ? Capabilă să înscenez furtul banilor ?

— Păcatele mele, doamnă ! Cum să cred așa ceva ! Vi se citește în ochi nevinovăția. Totuși... și se opri, deru-tînd-o pe Rodica, din ce în ce mai indispusă de alura luată de discuție.

— Totuși ? tresări ea.

— La altceva aş vrea să mă refer : la felul foarte puțin obișnuit de hoți — sau de hoț, de-o fi operat singur — la faptul că s-a mulțumit să fure doar o parte din bani, cînd putea lesne să-i ia pe toți — sau măcar toate sutele. Nu ? și o privi pătrunzător.

— Eu n-am pus mîna pe nici un singur leu ! pronunță femeia sacadat, de parcă încerca să convingă completul de judecată.

— Știu ! răspunse Fanache pe ton sentențios. Știu, bănuială stupidă care planează asupra dumneavoastră, mă aflu aici. Miliția, în cazuri d-astea, dacă nu descoperă făptașii într-o zi, două, aleluia ! Doar să se denunțe singur, dar care-i nebunul ce-și vîră singur gîtul în laț ?

— N-am furat nici un leu ! Și nici n-am nevoie de ajutorul dumitale. Dealtfel nici nu văd cum mi l-ai putea acorda. Doar, dacă, cumva, îl cunoști pe hoț.

— Ca să-l cunosc, trebuie să-i fiu complice, doar așa. Sau măcar martor întîmplător. Or, cum nu sînt nici una nici alta, nu-mi rămîne decît a vă dovedi în altfel sprijinul meu. Într-un fel sau altul, trebuie să ieșiți basma curată din afacerea asta !

— Știți cumva vreo cale, alta decît cea care se rezumă la activitatea miliției, la posibilitatea lor de a da de hoț ?

— Știu ! răspunse Fanache pe ton sentențios. Știu, repetă după o clipă.

— Aș fi curioasă s-o aflu și eu. Bineînțeles, dacă asta nu incumbă niscaiva abdicări de la principiile mele de viață.

— Aici nu-i vorba de principii, ci de viața însăși. Viața aceea clocotitoare care dă naștere la energii nebănuite, care transformă omul din timid în îndrăzneț, din mediocru în geniu, din prost în deștept ! Iertați-mi, vă rog, comparația, dar alta mai nimerită n-am găsit.

— După cele ce am auzit din gura dumitale atunci cînd ai avut nerușinarea să mă strîngi în brațe, în casierie, ceea ce ai spus mai adineaori sînt doar pălăvrăgeli sinonime cu lozinci prost memorate, domnule Fanache.

— Eram beat, v-am spus, iertați-mă !

— De data asta, însă, ești pe deplin treaz ?

— Aveți cuvîntul meu de onoare ! N-am băut altceva decît o sticlă de Pepsi-Cola !

— Așa să fie, de acord. Vorbiți-mi atunci de „calea” de care aminteți mai adineaori — alta decît cea care se rezumă la activitatea miliției.

— Pentru asta, am nevoie de îngăduința și de răbdarea dumneavoastră.

— Cîteva minute, mi-ai spus, ori astea au trecut de mult.

— Încă cinci, doar cinci minute, cer !

— Poftim, te ascult, și femeia se înalță strîngîndu-și faldurile capotului în jurul coapselor, abia astfel reliefindu-și însă mai pregnant formele aproape sculpturale ale corpului.

— Cum să încep... Vedeți dumneavoastră, eu, de ani și ani rătăcesc ca un somnambul pe străzi, prin diferite locuințe, prin restaurante și bufete — nu ascund asta ! — întocmai unui însetat în căutarea izvorului care redă viața. Uneori, ca o părere ce dispăre odată cu sfîrșitul nopții, trăiesc iluzia unei găsiri. Zic, și-o cred sincer, că mi-am împlinit menirea. Am atunci clipe de fericire nevisată, dar din nenorocire clipele zboară repede, se duc și nu se mai întorc niciodată, sau abia cine știe cînd. Nu știu dacă pricepeți ceea ce vreau să spun, își întrerupse el perorația, privind-o.

— Pricep, pricep, îi răspunse Rodica.

— Niciodată însă n-am dezarmat, întotdeauna am crezut în femeia care mă va înțelege, în femeia care merită orice sacrificiu. Am căutat-o toată viața și continui s-o caut cu încăpăținare. Trebuie să apară. Cînd v-ați angajat dumneavoastră *la noi*, mi-am zis : Uite-o !

— Nu s-ar putea să excluzi din... spovedania dumitale, persoanele de față ? îl întrerupse femeia uitîndu-se la el compătimator — sau mai degrabă ușor batjocoritor.

— Nu ! Pentru că tocmai despre persoana de față este vorba.

— Aha... Încep să mă simt încîntată.

— Nu vă bateți joc de mine, vă implor. Vă vorbește un om sincer, un om care caută adevărul și un dram de fericire, atît. Un om care este în stare de orice sacrificiu, doar-doar va izbuti s-o facă pe femeia visurilor sale să priceapă de ce prețuire se bucură și cît cîntărește admira-

ția de care are parte — privită prin prisma celor din jur. Nici Fecioara Maria, în ochii mei, nu are un mai mare preț.

— Grăbește-te, să nu se înapoieze fiică-mea. Nu știu ce i-aș putea spune, cum aș justifica prezența dumitale aici.

— Un binefăcător, un om altruist, un om în stare să se lipsească de orice bucurie ! — așa să mă prezentați, și vă asigur că nu veți exagera nici măcar cu o iotă.

— Adică ?... Fii ceva mai precis.

Titus Fanache se uită lung la femeie, pătimaș, disecînd-o din priviri, asemeni autopsierului ce se pregătește să înfigă bisturiul, apoi oftă, mai oftă încă o dată și sfîrși prin a duce o mîină la buzunarul interior al hainei de unde scoase un libret CEC, pe care îl deschise la prima pagină :

— Priviți, vă rog !

Rodica îl măsură mai întîi pe el, încercînd să ghicească ce se ascunde dincolo de lăciul cheliei ce strălucea ca unsă cu untură de pește, și abia apoi își aruncă ochii pe libret, unde citi numele posesorului : Titus Fanache.

— Da, și ?

Fără grabă, inspectorul mai dete o pagină și-i arătă soldul : 4 700 lei.

— Da, și ? repetă femeia.

Tot fără grabă, Fanache dădu pagina înapoi și-i indică, cu degetul îngălbenit de nicotină, coperta din stînga, unde era trecut la punctul unu — „Clauză de împuternicire“ — numele și anul nașterii ei. Vrînd-nevrînd, făcu ochii mari, privindu-l.

— Înțelegeți ? abia îngîină bărbatul.

— Nu, răspunse Rodica, săltînd din umeri.

— Poftiți, este al dumneavoastră, și-i întinse libretul calm, indiferent, de parcă îi oferea o cutie de chibrituri.

— Al meu ? !

— Exact, al dumneavoastră. Puteți ridica banii oricînd.

— Dar !...

— La atît se rezumă economiile mele, atît vă pot oferi eu, deocamdată. Restul, pînă la șase mii și două sute, dacă nu-i aveți, tot eu o să vi-i procur. Poate de la C.A.R.,

găsesc eu de unde. Poftiți ! și continuă să țină libretul întins.

— Bine, dar... nu înțeleg. Ce înseamnă asta ? ! !

— Un umil sacrificiu făcut de un îndrăgostit — atîta tot.

— Domnule Fanache, regret nespus, dar nu pot să primesc banii dumitale. Niciodată n-am primit un ban nemuncit, nemeritat, niciodată.

— Stați ! Nu spuneți vorbe mari. Nu-și au rostul. *Veți merita* acești bani !

— Tot nu vă înțeleg, se încruntă ușor femeia, cu minile adunate peste piept.

— Aveți treizeci și...

— Și șase de ani, preciză ea. Dealtfel știți foarte bine, de îndată ce mi-ați trecut anul nașterii aici — și privi la libret.

— Eu, din păcate, am ceva mai mulți : cincizeci și doi, nu mi-e rușine s-o spun, dar asta nu înseamnă cîtuși de puțin, că aș fi cumva o epavă — gata să se ducă la fund. Mă simt încă în puteri, să muncesc mulți ani de-acum încolo. Eu nu vă cer nimic altceva, decît să-mi permiteți să vă dovedesc... adevărul celor afirmate. O singură dată, cîteva ore, atîta tot. Nu vă încruntați și nu interpretați greșit spusele mele ! Conveniențele sociale au evoluat și ele odată cu civilizația, cu progresul omenirii, nu mai sînt cele de pe vremea centurilor de castitate. Și nici să nu mă considerați nebun, fiindcă arunc atîția bani pentru o plăcere efemeră care rămîne să se adauge amintirilor — deși dacă ar fi după mine eu aș dori-o perpetuă. Pentru toți ceilalți muritori, da, așa o fi, din dragostea de-o oră, două, nu mai rămîne decît amintirea care, și ea, se estompează odată cu trecerea timpului. Toate astea nu se potrivesc însă persoanei mele. Am umblat capiu, v-am mai spus, ani de zile, pînă am găsit-o pe cea care mă poate face fericit. O dată, atît, o singură dată. Vă rog însă, să nu mă alungați, să nu mă dați pe ușă, afară. Nu merit un astfel de tratament, considerînd gîndurile mele curate ca apa de izvor, limpezi și fără echivocuri. Iar acești bani — și Titus Fanache agită demonstrativ libretul — sînt ai dumneavoastră, indiferent de felul cum veți

reacționa în fața cutezanței mele de a-mi fi descărcat sufletul. Îi meritați, fie și numai pentru drăgălășenia dumneavoastră și pentru raza de fericire de care sînt cuprins de cîte ori vă zăresc. Tot de atîtea ori îmi simt inima caldă, cum bate să-mi spargă pieptul, mă cuprind căldurile, vă jur !

— N-ar fi oare mai indicat să poțesteți dumneata afară, să te mai răcorești ? Paisprezece grade sub zero, poate că ajung. Scapi de căldurile astea, de care tot vorbești.

— De ce, de ce vă rîdeți de mine ? ! se lamentă bărbatul, nu tocmai departe de a izbucni în plîns. De ce ? Ce rău v-am făcut ? Patru mii și șapte sute ! Și vă mai fac rost, vă completez întreaga sumă, vă jur !

— De ce oare li s-o fi zicînd anumitor bărbați — porci bătrîni ? Ce rău au făcut bietele patrupede să merite o astfel de asociere ?

Cuvintele femeii, spuse pe un ton de crasă batjocură, avură darul să-l trezească pe bărbat din starea de euforie de care părea cuprins. Se îndreptă în scaun, demn, și privi la femeie cu ochii care dezbrăcau pînă la piele :

— Prin urmare preferați ancheta miliției, darea în judecată, imputarea banilor, pierderea serviciului, poate chiar și ceva mai rău ! făcu el amenințător.

— Îhî, scoase Rodica un sunet onomatopeic, asemenea scîncetului unui copil care abia învăța să vorbească. E de preferat, continuă ea, întrebîndu-se singură — de unde atîta cruzime, dacă bărbatul era sincer în cele ce spunea.

Însuși faptul că era pe cale să piardă economiile pleda în favoarea patimei sale, era un atu care întrucîtva îl înălța în ochii ei. Altceva însă îi spunea că Fanache nu e sincer, că, desigur, de îndată ce-și va atinge țelul, și-ar lua înapoi libretul. — presupunînd că într-adevăr suma de patru mii și șapte sute de lei era înscrisă corect, că nu era la mijloc un libret fictiv, de o valoare derizorie în realitate, pe care el însuși adăugase restul de bani — miile. Nu privise libretul cu atenție, nu se uitase să vadă dacă sînt aplicate corect ștampilele agenției în dreptul fiecărei sume depuse. Poate că totul se rezuma la o escrocherie de coțcar bătrîn. Indiferent însă de realitate, în

nici un fel nu se vedea alături de inspector, în aceeași cameră și același pat.

Mai târziu, după ce Fanache plecase, se întrebă în liniștea de duminică a apartamentului, cum ar fi reacționat în eventualitatea unei situații cu adevărat desperată, adică așa cum se întrezărea viitorul în primele ore, după ce descoperise furtul. Și, de asemenea, dacă n-ar fi simțit alături prezența cumnatului ei care, era sigură, nu avea s-o lase să i se impute banii și nici să ajungă în fața unei instanțe de judecată. Ar fi ignorat și atunci „miile“ inspectorului — presupunând într-adevăr că le avea ? Sau ar fi strâns din dinți și, cu ochii închiși, ar fi răbdător sărutările bărbatului ? Se cutremură de oroare și de silă, nu pentru anii lui Fanache, ci doar la gândul că inspectorul prea aducea a lipitoare — poate unde întruna avea palmele asudate — mereu trăznind a parfum prost și tutun ieftin.

Cînd se auzi, strident, soneria, tresărită amîndoi, Rodica socotind că s-a înapoiat Nadia mai devreme, iar Fanache fiindcă sosirea oricui, indiferent cine, punea capăt tentativei sale — cel puțin în acea zi.

Pe ușă intră tatăl Rodicăi, într-o vizită care avea să fie foarte scurtă, dar care totuși îl obliga pe Fanache să se retragă !

Poftiți... punga ! Și florile ! se grăbi Rodica, mai înainte de-a închide ușa în urma inspectorului.

— Florile, măcar, opriți-le ! șușoti el, cu o mină de om distrus. Vă rog !

— Nu, nu, poftim !

— Cine-i ăsta, Rodica ? o întrebă taică-su, după ce rămăseseră doar ei doi.

— Inspectorul Fanache, de la noi, de la I.A.L., un individ care-mi tot face curte, îi răspunse femeia pe un ton de căutată indiferență.

— Vezi, gîndește-te că bărbată-tu e acolo unde e, să nu te faci cumva de rîs, să dai ocazie la cine știe ce discuții.

— Dar ce-ți închipui, tată !

— Rodica, nu te supăra. Ești încă tinărară, știu, îți vine greu singură, dar trebuie să te gîndești în primul rînd la Nadia. Nu mai e un copil neștiutor.

— Nici o grijă, tată. Țasta — și arată din priviri spre ușa pe care ieșise Fanache — mi-a oferit șase mii, pentru o noapte, pricepi ? Șase mii.

— Șase mii — ai zis ? !

— Și două sute, adică exact suma ce mi s-a furat din casă. Patru mii șapte sute pe loc, un fel de acout, adică, restul...

— Trebuie să fie nebun, vorbi bătrînul, privind la fiică-sa chiorîș, mai să crezi că se îndoia de cele auzite. Vreun holtei țacănît de singurătate, probabil, și făcu din degete un gest semnificativ la tîmplă.

— Vrei să încheiem discuția ăsta ? Nu-mi face nici o plăcere. Spune-mi mai degrabă ce vînt te-a adus. Te așteptam mîine.

— Am fost la Rîmnic, așa cum am vorbit, dar mare lucru n-am realizat : abia o mie și cinci sute. Mai am însă ceva promisiuni aici, d-aia m-am înapoiat de astăzi. De-o mie, tot mai fac eu rîst.

— Cred... cred că n-o să mai fie nevoie, tată.

— Cum așa ? făcu bătrînul ochii mari.

— Soțul Marietei, îl știi, care ține pe sora lui bărbatului meu, a promis să mă ajute. Tu păstrează însă banii, pînă una alta. Nu s-a terminat încă nici ancheta miliției.

— Așa...

— Da.

— Bine. Mai bine. Înseamnă că-i om de treabă, Radu ăsta, parcă așa-l cheamă, nu ?

— Da, Radu. Este. El, Marieta, însă...

— Cum adică, ce-i cu Marieta ?

— A, nimic. Nimic.

— Eu te cunosc ! Tu cînd ai ceva deosebit de spus, ți se schimbă intonația. Așa erai de mică. Nu încerca să mă duci cu vorba, nu mă înșeli tu pe mine.

Vreme de un sfert de oră vorbi mai mult Rodica, taică-su ascultînd-o din ce în ce mai intrigat.

— Nu-mi place să birfesc, dar asta-i realitatea, sfîrși ea.

— Ca să vezi ! În loc să se gîndească la frate-su și să-l mai ajute și ea, că are de unde, se ține de drăcii... Și-l mai face de rîs și pe bărbat-su. Poale lungi și minte scurtă, se zicea odată, dar acumă nici poalele nu mai sînt lungi, cît despre minte !...

Cei doi ingineri priveau la vifornița de afară. Ceilalți doi deținuți dormeau, unul sforăind ușor. În mica lor încăpere — o celulă ceva mai mare — deși nu se făcea foc, nu se putea spune că era frig. Nu se mai sta în maiouri, ca vara, dar nici nu se dîrdîia. Temperatura — presupunînd că exista un termometru — oscila în jur de douăzeci de grade. La lumina chioară a becurilor zgîlțite de vînt, fulgii de zăpadă se involburau, se răsuceau în loc, uneori se ridicau din nou spre văzduh, dar sfîrșeau cu toții culcîndu-se cumiști peste patul rece, de un alb imaculat. Undeva, mai departe, pe zidul ridicat în urmă cu o sută și mai bine de ani, o santinelă înveșmîntată într-o șubă uriașă, cu pîslari în picioare, era învăluită treptat în albul zăpezii asemeni unui vierme de mătase transformat în gogoasă. Tropăia din timp în timp, în loc, lovind sacadat, cu palmele înmănușate, în coapse, cu pistolul mitralieră agățat de gît. Dacă l-ar fi întrebat careva atunci ce preferă, să continue să tropăie acolo, înghețat, sau să se numere printre deținuții păziți, ar fi ales, fără nici o ezitare, a doua alternativă. Nu-și mai simțea picioarele, nici mîinile, fața îi era biciuită de mii de ace reci, și nimic nu dorea mai mult decît să vină mai repede ora schimbului. Minier, sondor, muncitor la asphaltarea străzilor, orice, numai de paza „hoților“ să fie scutit. Era militar în termen, mai avea cîteva luni și pleca acasă, la tractorul său, dar aceste ultime luni i se păreau o veșnicie. Și mai erau și luni de iarnă. S-a cerut singur să facă parte din trupele M.A.I., ca să regrete acum, convins că la infanterie, la artilerie, oriunde, era mai bine. Ar fi fumat o țigară, n-avea voie, știa, dar chiar de-ar fi cutezat să calce regulamentul, nu vedea cum ar fi putut aprinde bățul de chibrit și apoi țigara. Ca să se mai încălzească, puse mîna pe o lopată și aruncă dincolo de ziduri o parte

din zăpada călcată în picioare, dar nu toată, să rămână și schimbului. Apoi continuă să tropăie și, haz de necaz, să fluiera, a pagubă poate.

Inginerii, culcați alături, pe burtă, în patul de sus, priveau la ostaș când cu milă, chiar cu simpatie, când cu o anume ciudă, că ei stau acolo, închiși și păziți, iar răcanul, după o oră sau două, coboară la căldură, bea un ceai fierbinte — poate chiar cu lămâie ! — face și-un duș, mănâncă, se culcă pe mai moale, iar duminică — sau în altă zi, când îi vine rîndul — se duce în oraș să-și îmbrățișeze iubita cunoscută în Cișmigiu, scriind apoi celor de acasă — părinții, nevastă sau doar logodnică — „eu sînt bine sănătos, ceea ce vă doresc și dumneavoastră“.

— Poate că acum aș fi fost în Alpi, la schi, dacă nu dădeam de belea.

— La schi ? Te pricepi ?

— Sînt as, schiez ca un profesionist. Ce aventură am avut într-o iarnă la Innsbruck, mamă-mamă !

— În zăpadă ? îl cam luă peste picior inginerul constructor.

— În zăpadă am cunoscut-o ; căzuse și-și luxase un picior, nimica toată.

— Româncă ?

— Ce româncă ! O zvăpăiată de americană, o nebună măritată cu un moșulică plin de lovele. Venise acolo singură, să-și vindece niște stări astenice. Aiurea, fata avea nevoie de bărbat, asta era boala ei.

— Nu ți-ai pierdut vremea degeaba în tinerețe, știu că te-ai amuzat !

— În tinerețe... nu prea. Pe-atunci învățam, să ajung cineva. Mai încolo, atunci am început și eu să știu că trăiesc. Dacă nu făceam prostia să mă însor devreme...

— Dacă nu te însurai, cine te mai căuta acum ? Americană ?

— Ei, pe naiba ! Și-așa mi se pare că și-asta are de gînd să mă lase.

— Cum așa ?

— Uite, bine. Asta-i femeia. Cît ai, ești bun, cînd nu...

— Și-a găsit un altul ?

— Aiurea ! Nici măcar scuza asta n-o are. I s-a năzărit însă că eu, cică, aş fi un om pierdut pentru societate. Ce-are societatea asta cu căsnicia mea, nu pricep !

— O fi ştiind dînsa ceva.

— Ştie pe dracu ! Proastă a fost o viaţă întreagă, proastă o să moară.

— Dacă-i aşa, n-ai de ce s-o regreţi ; ducă-se !

— Da, da, dar pachetele ?

— Pachetele... Ceva mai multă muncă, şi n-o să se simtă lipsa lor.

— Ascultă, domnule, răbufni bărbatul Rodicăi — dumneata parcă-ai fi un fel de... de moralist strecurat printre noi — ca să duci muncă de lămurire ! Ce-mi tot împuezi capul cu munca dumitale ?

Inginerul-constructor nu-i răspunse îndată, ci doar îl privi stăruitor, de parcă încerca să-i disece conţinutul capului, apoi îl întrebă „dacă este, sau mai degrabă, dacă a fost membru de partid“.

— Bineînţeles c-am fost ! răspunse el ritos.

— Eu n-am fost.

— Cum aşa ?

— Bine. Nu toată lumea-i înscrisă în partid. Eu, adică, puteam să fiu de mult, dar mi-am zis să mai aştept. Şi uite că am avut dreptate ; am ajuns *aici* !

— Ce tîmpenii poţi să vorbeşti ! se revoltă celălalt.

— Dar dumneata ?

— Eu constitui un caz cu totul special. Dacă n-aş fi tratat tot felul de acorduri cu străinătatea şi dacă n-aş fi fost mai mereu plecat peste hotare, eram acum cineva.

— *Cineva* erai şi-atunci...

— Eram...

— Şi cine-i de vină că nu mai eşti ?

— Dracu ! Că nu ne-a luat pe amîndoi, să nu mai vorbim gugumăanii !

— Nu-i tîrziu niciodată să faci cunoştinţă cu acest „dracu“. Eu, de cînd sînt *aici*, am văzut destui firtaţi *luaţi de dracu*. Nu-i o problemă tocmai complicată. Nu-ţi place munca, pîinea o vinzi, de fumat-fumezi, cu cei de-acasă te cerţi, mai capeţi şi ceva obiceiuri deocheate, şi-n dată apare şi dracu. Te ia în braţe şi te duce în culcuşul lui. Aleluia.

— Ceva mai vesel; nu poți vorbi? Măcar noaptea.
— Ba da, de ce nu? Dacă vrei, pot face planuri bombon, de-acum și pînă dimineața. Să încep?

— Nu, mulțumesc, păstrează-le pentru dumneata.

— Sucit ești, omule! Singur nu știi ce vrei.

— Bine că știi dumneata.

— Știu. Dacă n-aș fi știut, ți-am mai spus mi se pare, aș mai avea de stat pe-aici ani și ani. Așa...

— Ce-ți pasă; ca mîine-o-ntinzi acasă. Și-atunci, adio! Așa sînteți toți.

— Oare?

— Precis. Fără nici un dubiu — sătulul nu crede flămîndului.

— La dumneata te referi? întrebă „constructorul“.

— De ce, la mine! La dumneata!

— Eu n-am fost niciodată prea sătul. Ți-am mai spus doar: nevastă, trei copii, hoț n-am fost, nici măcar ciubucar. Leafa, atîta tot. Am picat ca musca-n lapte. Soțul Rodicăi privi la deținutul care dormea în patul de jos, cu milă parcă, apoi izbucni:

— Păi vezi! Eu, cel puțin, știu c-am trăit. Cu vîrf și îndesat. Mîncare-lux. Haine-lux. Femei-lux. Mai ales femei. Nu mi-a scăpat una mai cu vino-n-coace. Eram dat dracului, înțelege?

— Înțeleg, înțeleg, altceva însă nu înțeleg: de ce nu ești „dat dracului“ și-aici?

— Aici? Aici, printre... hipopotamii ăștia nesimțiți — și arată spre paturile celorlalți — printre ăștia care nu știu decît să doarmă, să înfulece și să dea cu sapa?

— Se acomodează oamenii situației. Ce-ai vrea să faci? Să ajungă epave, să iasă de-aici cu obiceiuri de care să nu se mai poată dezbăra?

Soțul Rodicăi nu se învrednici să-i răspundă. Stătea pe pat, cu picioarele atîrnînd, și privea la iarnă, pe ferastră, fără să o vadă. Vedea, însă, altceva: șirul femeilor iubite în decursul anilor, începînd cu prostituatele plătite în lei devalorizați, și pînă la ultima, în preziua arestării. Nici nu le mai știa pe toate, sau, în orice caz, le uitase ordinea cronologică, dar nu asta îl preocupa, ci altceva: faptul că le posedase în serie, mecanic, fără să le cu-

noască îndeajuns și fără să le prețuiască farmecele așa după cum poate meritau. În afară de câteva, ce făcuseră un stagiul mai îndelungat în preocupările sale erotice, despre cele mai multe nu-și mai amintea nici măcar caracteristicile anatomice mai deosebite. Femei, atîta tot. Drăguțe și tinere. Poate chiar frumoase, unele splendide. Și nu toate tocmai tinere. Cunoșcuse, într-un oraș francez, pe o așa-zisă marchiză, una de vreo patruzeci și ceva de ani, despre care aflase ulterior că *lucraseră* într-un bordel din piața Pigalle un deceniu și jumătate. Și se mai păcălise el și alteori, și în țară și peste hotare.

— Femei de nimic ! scăpă el.

— Cine ? întrebă vecinul din patul de jos, privindu-l.

— Femeile. Toate sînt la fel, toate...

— Chiar toate ?

— Absolut toate ! scrișni el.

— Inclusiv... soția ?

— Soția... Ea nu, ea-i cu totul altfel, mai deosebită, n-ar mai fi !

— Dacă-i așa... cînd ai să scapi de-aici, ia-ți o nevastă să-ți semene, dacă actuala soție o să divorțeze între timp. Poate... ajungi din nou aici, și atunci o trimiți să facă trotuarul, să scoată bani pentru pachete. Nu-i o idee ?

— Ești un măgar și jumătate, nu te supăra !

— Expresie de inginer... Și zici că te-ai plimbat prin Occident ?

•

Luni, dimineața, inspectorul Fanache o ocolise. Nici măcar nu-i mai spusese obișnuitul „sărut mîna“. Părea chiar furios, pe cine ? — nu știa nimeni. Tună și fulgeră vreo jumătate de oră, apoi plecă *pe teren*.

Pe la zece, zece și jumătate, în birou intră căpitanul Mărăcineanu. Rodica se bucură întrucîtva, fără să știe de ce, dar tot ea se îngrijoră la gîndul că, nedînd de urma hoților, vina putea să cadă asupra ei. Căpitanul părea însă preocupat de altceva, și după ce îi pusese cîteva întrebări care nu păreau să aibă o legătură directă cu furtul ba-

nilor, aduse vorba despre neglijența și uitucia unor casieri.

— Chiar aici, în urmă cu câțiva ani, casieritei de atunci, i-au dispărut niște bani : vreo trei mii și câteva sute. Dar așa cum au dispărut, așa i-a găsit.

— Nu vă înțeleg ! privi Rodica la el.

— I-a găsit rătăciți într-un sertar al biroului.

— Cum așa ?

— Așa bine. Și, mă-ntreb, nu cumva și cu banii dumneavoastră s-a întîmplat la fel ?

Rodica îl fixă contrariată și necăjită totodată că afirmațiile ei răspicate fuseseră date uitării, și atunci repetă cele spuse cu câteva zile în urmă, cum că, în nici un caz, banii nu erau rătăciți, ci sustrași din casa de bani.

Mărăcineanu îi mai puse câteva întrebări, apoi plecă, lăsînd-o și mai dezorientată.

— Tovarășe maior, propunerea mea e următoarea : să verificăm discret pe toți casierii și, de asemeni, să urmărim proveniența casei de bani ; de unde a fost transferată I.A.L.-ului și *cine a avut cheile în mîină în decursul anilor*.

— N-am nimic împotrivă. Te-aș ruga însă să te grăbești. Cazul nu-i dintre cele mai grave, trebuie însă rezolvat într-un fel. De acord ?

Căpitanul dădu din cap, tăcut, fără să scoată vreo vorbă, apoi, după ce mai discutară câteva minute despre eventuala arestare a unui infractor, salută și părăsi biroul.

•

Lunea, după-amiază, Rodica spăla rufele adunate în cursul săptămîinii. La fel se întîmplă și de data aceasta, adică a doua zi de la vizita lui Titus Fanăche. Nu erau tocmai multe — cearceafurile și fețele de pernă urmau să fie schimbate sîmbăta următoare — și asta o bucura ; spălatul rufelor era cea mai nesuferită dintre treburile gospodăriei, îndeosebi de cînd rămăsese singură și nu-și mai putea permite angajarea unei femei de serviciu.

Cînd isprăvi — seara tîrziu — se lungi în pat, savurînd plăcerea de a se odihni. Nadia, în cealaltă cameră, își făcea lecțiile pentru a doua zi.

Atitudinea fetei, de la o vreme — de cînd avusese surpriza să constate lipsa banilor din casa de fier a instituției — o îngrijora nespus. Era la fel de ascultătoare, ba, poate, într-un anume sens, deosebit de atentă și de grijulie cu mama ei, dar Rodica, deși nu s-ar fi putut spune că era o femeie cu o viziune a vieții deosebită, sesiză îndată că ceva nu era normal în comportarea fiicei ei. Era încredințată că Nadia urmărește ceva, că are un plan ascuns. Dar care ? Nu știa.

Aluziile Nadiei ce se refereau la greutatea zilnice ale vieții, la concepțiile și natura relațiilor dintre oameni, la „vederile retrograde“ ale unora, demonstrau fără tăgadă modificările sufletești prin care trecea fata.

Se întreba, noaptea îndeosebi, dacă fondul ei sufletesc nu e mai apropiat de tată decît de mamă. Cînd se gîndea însă și la ea, cînd se judeca pe sine, se condamna și recunoștea că felul ei de a fi în ultimul timp nu era dintre cele mai ortodoxe. Dacă episodul cu Fane Frangopol avusese loc în mod neașteptat și barbar și cu totul în afara voinței sale „aventura“ totuși o cobora în propriii ochi. Să gîndească mai departe — și totuși aproape — la cele întîmplate cu două zile în urmă, în după-amiaza cînd îl găsisse pe bărbatul Marietei așteptînd în fața ușii, i se părea că aduce a sacrilegiu. Îl socotea pe Radu în afara necesităților fiziologice firești, considerîndu-l un *eliberator* al vieții ei ce se scurgea monoton și neutru încă de la vîrsta de șaptesprezece ani. Dealtfel socotea că Nadia nu știe și nici nu bănuiește că austeră și reținută ei mamă este capabilă să nutrească pasiuni, altele decît cele legate de propria sa fiică. În ochii fetei Rodica trecea drept o ființă în stare de sacrificii, dar incapabilă de a prețui deliciile unei trăiri ardente.

Nadia, și ea, de multe ori, se întreba — în nopți de insomnie, citind o carte sau vizionînd un film în care viața era dezbrăcată de fast și ascunzișuri — dacă mama ei nu care cumva este o ființă abstractă, din cele ce nu știu rostul bucuriilor. Ea, neinițiată, crudă încă, simțea fiori, și un tremur ascuns o îmboldea să strîngă pumnii, să se simtă încălzită din interior, cînd cele citite ori văzute — indiferent de împrejurări — îi creau stări de un

fel inexplicabil. Erau clipe cînd se trezea cuprinzîndu-și sîinii feciorelnici în palme, strîngînd picioarele, într-o frenezie caldă, în așteptarea unui ins care să-i dezvăluie sensul existenței primare, cea care perpătuează specia și asigură constanța vieții din jur.

Cînd însă se trezea din euforia de o clipă stîrnită de sărutul de pe ecran sau de pasajul de dragoste din carte, era din nou ea, Nadia cea neștiutoare și cuminte, cu zeci de preocupări diverse.

Rodica ființă doar aparent străină de frămîntările fetei, o urmărea și aștepta tăcută, fără să pună întrebări, evenimentul care să-i descleșteze gura, să-i dea sfaturi. Se îngrozea însă de întîlnirea acestor clipe. Gîndul că într-o zi fata ei va fi a altuia, îi crea insomnii. Pierderea ei, în urma unui mariaj, era de neconceput și o durere crîncenă, interioară, îi oprea respirația. Iar alternativa ca Nadia s-o imite pe Cecilia Steriu, și indivizi diferiți, necunoscuți, poate brutali și neglijenți cu ei înșiși, s-o aibă pe cea care rămăsese singura ei mîngîiere, după o căsătorie ce pentru ea n-a fost decît o serie continuă de decepții, o înnebunea. Să gîndească mai departe, la posibilitatea ca acești bărbați, plini de ei și potența lor, să se laude față de alții, să discute despre fata ei, nu putea. Era ceva prea groaznic, de neconceput. Copilul ce crescuse sub ochii ei, care dintr-un boț de carne ce inspira un amestec de milă și dragoste, copilul care ajunsese s-o întrecă în înălțime și frumusețe — să fie disecat și întors asemeni unei păpuși, după poftele stăpînului de o oră sau două ?

Și totuși Rodica era conștientă de faptul că ceea ce pretinde ea ar fi dus la o luptă inegală, că mai devreme sau mai tîrziu Nadia va intra în circuitul obișnuit al vieții, dar o voia a altuia cît mai tîrziu cu putință.

Cînd a aflat prima dată de prietenia ei cu Cecilia Steriu, s-a speriat, dar a socotit că sfaturile ei o vor apăra de eventualele consecințe. „Afacerea cu *strip-tease*“ a lăsat-o însă fără suflare. Îi stătuse inima. Nu mai simțea de-i vie sau moartă, de mai poate vorbi sau nu. Să se indigneze, să se agite și să-i interzică orice relații cu Cecilia, bănuia că nu-i acesta cel mai nimerit procedeu. Abia că i-ar fi stîrnit curiozitatea, ambiția, tendințele fi-

rești de emancipare, și iat-o astfel pierdută iremediabil. A preferat să afișeze o îngrijorare estompată, să dea naștere unui protest nu tocmai hotărît și să abată atenția fetei spre alte preocupări, mimînd totodată o excesivă indiferență în fața greutăților materiale prin care treceau amîndouă.

Dacă „metoda“ ei dăduse sau nu rezultatele scontate, nu știa tocmai bine. Că fata ei continua să fie aceeași, era sigură. Dar cît ? Cîtă vreme ? Asta nu mai știa.

Să-i impună restricții, să-i cronometreze drumul, de la școală și pînă acasă, să-i limiteze ieșirile în oraș, n-a considerat că-i necesar și nici procedeu cel mai nimerit. S-ar fi consultat cu careva, cu cine însă ? Tatăl ei, bunicul fetei, în ciuda studiilor superioare și a alurii fizice de intelectual rasat, era în realitate un mărginit — bun la suflet și capabil de orice sacrificiu, în imposibilitatea însă de a da un sfat într-o problemă mai deosebită. Marieta, de la început, fusese exclusă. Rudele de la Rîmnicul-Sărat erau departe de preocupările unei mame ce trăia într-un oraș mare, cu concepții de viață total diferite. Mai rămînea soțul Marietei, Radu, dar Rodica nu voia să-l includă prea de timpuriu — sau, de s-ar fi putut, nicideată — în frămîntările ei sufletești.

O speriasă, îi luase puțința de replică afirmația Nadiei, cum că „de bani tot facem noi rost într-un fel. Prefer să mor, decît să...“

De unde ? Cum ? Și cine erau incluși în acel „noi“ ? Și, mai ales, ce se ascundea în cele două cuvinte „într-un fel“ ?

Ca să nu-i dea prilejul să spună o minciună, n-o întrebase nimic precis, ci doar îi dăduse de înțeles că situația nu era așa de tragică, cum o trăise ea în primele clipe, că totul se va aranja pînă la urmă.

— Cum ? o întrebăse fata, firesc.

Îi înșiruisă o mulțime de modalități, de la descoperirea hoțului și pînă la imputarea sumei în rate lunare — mici. Nu fusese exclus din calcule nici soțul Marietei.

Fata, dacă n-ar fi fost fată, ci băiat, altfel ar fi interpretat acțiunile ei. S-ar fi eliberat de o mulțime de complexe, ar fi luat viața mai ușor și nu s-ar mai fi temut

atita pentru ea. Aşa, privind-o, fie cînd învăţa, fie cînd o ajuta la treburile casei, sau doar gîndind la ea, cînd era plecată, o cuprindea o duioşie nu doar maternă, ci şi de soră mai mare ce are grija celei mai mici. I se încrîncena inima cînd o privea cîrpindu-şi lucrurile, cu migala şi cu răbdarea pe care ți-o dă doar sărăcia, sau cînd ieşea pe uşă în aceiaşi pantofi abia reparaţi.

Cu o zi în urmă, pe Victoriei, spre seară, se întîlnise cu Cecilia. A voit s-o evite dar nu mai fusese posibil. Fata, toată numai zîmbet şi voioşie, i-a dat un bună seara cum nu se putea mai amabil, prietenos chiar, după care au discutat cîteva minute, despre Nadia îndeosebi. Fraze scurte, puţin stereotipe. Ochii — vorbeau mai mult.

Din mantoul confecţionat din cea mai scumpă stofă, Rodica a simţit, în gerul pişcător de ianuarie, cum se ridică efluvii dintr-un parfum de calitate : un *Je m'abandonne* al casei Coty, cum, cîndva, folosea şi ea, soţul, printre picături şi obligaţii multiple, incluzîndu-şi uneori şi soţia.

Cu aceeaşi invidie, nu tocmai lesne de disimulat, i-a observat cizmuliţele „Brigitte Bardot“, baticul de la gît, poşeta şi mănuşile, şi nu i-a fost greu să intuiască şi calitatea celor ce mai avea pe ea şi nu se vedeau.

Rămînînd din nou singură — doar ea şi forfota străzii — a pornit în jos, spre Palat, mai dezorientată ca oricînd. O clipă, ca o fulgerare scurtă, se gîndi să-i dea a doua zi un răspuns afirmativ lui Fanache, să-i ia banii şi, cu ei, s-o îmbrace pe Nadia. Mai încolo, prin dreptul magazinului Muzica, îşi zise că degeaba se frămîntă ; n-ar şti cum să justifice provenienţa banilor, ce să-i spună fetei, de unde-i are ? Gata să i se împute cei şase mii, şi iat-o cu bani ! Dincolo de Telefoane dădu cu ochii de vitrina unei agenţii Loto. Se întrebă dacă n-ar fi posibil să simuleze un cîştig a cărui valoare să corespundă cu sumă de bani ce ar încasa-o de la inspector.

Ar bea un coniac în prealabil — cum a băut atunci, la Cîreşica — să prindă curaj şi să îndepărteze sila şi dezgustul, poate l-ar bea şi pe-al doilea, şi apoi i-ar ciocăni în uşă :

— Eu sînt. Am venit. Dar, te implor, mai repede, mai repede ! — se închid magazinele și vreau să cheltuiesc banii, nici un leu să nu-mi rămînă !

Se cutremură, dar nu de frig, și intră la fosta Deltă a Dunării, să bea totuși un coniac.

— Doamne ! — de n-aș ajunge alcoolică, se sperie și ieși din nou afară, fără să observe că raionul de băuturi fusese între timp desființat. Coborî pe bulevardul cu multe cinematografe, pe stînga, și dădu de noua Deltă a Dunării, și intră. Știa că jos, la subsol, ființa un mic bar unde se serveau și gustări. I se făcuse foame. Coborî. Nu mai exista însă barul nici aici. Fusese și ăsta desființat. Poate că nu era prea rentabil. În loc, o fată vindea, în ritm de vals, cutii de conserve, aceeași marinată, heringi și sardele care se vindeau în zeci și zeci de alte magazine. Avu pentru o clipă în fața ochilor pe acei domni care, ori din nepricepere ori din inepție, ori ca să cheltuiască niște bani — unii le zic fonduri — renovează și schimbă, ziua, ce visează noaptea. Regretă că nu-i bărbat, să le arate ea cum se face comerț și ce-i aia rentabilitate. Sau, femeie fiind, să fi învățat și să fi ajuns directoare în ministerul de resort, să aibă printre preocupări și problema cheltuirii anumitor fonduri.

Un magazin cu tradiție și cu un excepțional vad comercial e închis luni de zile și transformat în altul, mai modern. Mă rog, poate că se termina anul financiar și trebuiau cheltuiți banii. O fi vreo socoteală și aici. Fie. Numai că după alte cîteva luni, din nou e închis, din nou renovat, dar de data asta e și reprofilat : din pescărie în brînzărie, cînd „Deltă a Dunării“ îl știa o țară întreagă !

— Mama dracului ! — scăpa ea, mirîndu-se de unde a culcs expresia. Poate că așa e mai bine ; să rămînă în urma acestei *reprofilări* un singur restaurant cu specific pescăresc, într-un oraș cu un milion și jumătate de locuitori. Să răsară, în loc, un hibrid — luxos, e adevărat — dar mai meru gol. Brînză, unt și cașcaval, pe toate drumurile și la toate Alimentarele, dar o ciorbă de pește... „Mama !...“ — și din nou se rușină de limbajul ei, deși izbutise să se abțină să-l mai pronunțe și pe „dracului“.

Fluierul milițanului de la intersecția bulevardului cu Schitu Măgureanu o aduse la realitate amintindu-i că

nu-i decît o casierită a unui centru I.A.L. — suspectată de sustragerea a cîtorva mii dîn avutul statului. Îi zîmbi milițianului, recunoscătoare că n-a intrat în tramvai, apoi își aminti că locuia pe Știrbei Vodă, și porni agale pe lîngă Cișmigiu, în sus, spre casă. De inspectorul Fanache uitase sau nu voia să-și mai amintească.

Cînd își auzi numele strigat, tresări, dar își închipui îndată că la mijloc trebuie să fie o greșeală. Dumirindu-se că nu despre altul era vorba, ci chiar de el, se îndreptă spre vorbitor necăjit că fusese luat pe neașteptate. Nu se pregătise, nici măcar nu se bărbierise, dar în același timp se hotărî s-o repeadă, s-o dea dracului cu pachetele ei cu tot, să-i spună că nu are nevoie de pomana ei. De cîteva zile era cuprins de un fel de draci, afurisiți rău, și ei, dracii, poate că erau de vină că își axase planurile de viitor pe o axiomă : „Cînd scap, de ea nu vreau să mai știu ! O dau dracului și mă-mpac cu Cleopatra“.

Dînd însă cu ochii de Marieta, se opri locului, ca trezit dintr-un vis. I se părea ceva cu totul ireal ca sora lui, soția „căposului“, să bată la poarta pușcăriei.

— Tu ? !

— Eu, nu te bucuri ?

— Ba da, da, cum să nu mă bucur, mă bucur ! Îngînă el cuvinte în șir. Mă bucur, cum să nu, dar nu mă așteptam...

— O așteptai pe Rodica, îi luă Marieta vorba din gură pe un ton în care se ghicea o urmă de imputare.

— Nu, ce Rodica...

— Rodică ta e o tîrfă, o femeie... d-alea, știi tu, asta e ! se și porni femeia îmbrăcată după ultimul jurnal, deși pe drum își propusese să fie calmă și „să dea dovadă de multă diplomatie“.

Urmărea să aducă lucrurile pe un asemenea făgaș încît dintr-un foc să împuște doi iepuri sau, dacă s-o putea, chiar mai mulți.

— Bănuiam, îi întări deținutul spusele. Bănuiam că face pe mironosița, dar că în realitate...

— I-a băgat în cap lui Radu cîte și mai cîte, și-acum i s-a năzarit *țovarășului* să mă lase. Nu-i mai plac !

— Cum așa ? începă bărbatul să devină mai atent, contrariat totodată, și într-un anume fel decepționat ; altceva își închipuise cînd o auzise pe soră-sa grațu-lînd-o pe Rodica cu adjectivul de „tîrfă“.

— Vrea să divorțeze, *domnu*. Cică îl compromit, îl fac de rîs, auzi !

— Te-a prins *cu ceva* ?

— Să mă prindă ? Pe mine ? Mă știi proastă ?

— Atunci ?

— Rodica, ea trebuie să-i fi șoptit *cîte ceva*.

— Dar Rodica ce știe ? Te are la mină ?

— Indirect, doar. Nu-l cunoaște pe respectivul. Nici cine e și nici cum îl cheamă. Doar foarte vag. Și nu atît ea, cît Nadia. M-am dus o dată cu el, la ele, și probabil a simțit ceva, aia mică. Rodica m-a refuzat — se feri totuși să-i spună fratelui adevărul. Dînsa voia bani, sute, pentru o singură dată, îi trebuie să facă lux, să-l dea gata pe *domnu Radu* !

— Așa....

— Așa.

— Și-acum ce-i de făcut ? El, cu funcția sa, cu relațiile pe care le are, te poate arunca în stradă. Știi asta ?

— Știu, dar n-o să-i meargă cu mine, nici o grijă !

— Sau te mută într-o chichineată, undeva, la vreo mansardă. Și nici n-o să mai fie rost să scap de-aici mai repede.

— Că și așa, ce să spun, tare te-a mai ajutat, nu vezi ! făcu femeia pe ironica, privindu-l cum sta pe bancă, în zeghe, tuns chilug, și cu ochii cufundați în orbite, deși nu s-ar fi putut spune că era slab.

— Totuși, cînd știi că ești cumnat cu...

— Prin urmare nici tu n-ai vreun interes să divorțăm ? îl încercă Marieta.

— Ce interes să am ? Bineînțeles că n-am !

— Dacă-i așa, trebuie să mă ajuți. Pricepi ?

Deținutul o privi chiorîș întrebîndu-se ce zace oare în frumosul cap al surorii sale și cu ce anume planuri intrase pe poarta închisorii. Atît cît o cunoștea — și pretindea că o cunoaște bine — nu era Marieta femeie

care să-și sacrifice o jumătate de zi doar de dragul de a-l vedea pe el în costum vărgat. Pusese ea ceva la cale, era sigur, dar ce ? „O să aflu eu îndată“, socoti tot el, vorbind voit apatic și indiferent.

— Să te ajut, zici... De acord, dar cum ? *De aici ?* După o scurtă pauză, când părea să rumege profund cele ce avea de spus, Marieta, își dresе glasul și privi în ochii fratelui ei întrebându-l apoi dacă a aflat de banii care dispăruseră din casa Rodicăi.

— Nu, ce bani ?

— Șase mii și două sute, nici un' leu mai puțin. Foarte suspectă însă dispariția asta, cam" cu ochi și cu sprâncene. Oricum, dacă n-o ajută Radu să-i pună la loc, o să cam dea de dracu frumoasa ta nevastă, știi asta ?

„Pachetele, se duc naibii pachetele ! se îngrijoră totuși deținutul, care nu punea prea mare bază în soră-sa — deși cu câteva minute în urmă intenționase să braveze. Dacă nu mă ajută ea acum, nevasta *ăluia* fiind, dar după ce-o să rămână pe drumuri !...“

— Nu știu nimic, vorbi. De unde să știu ? Cum puteam să aflu ?

— Mister misterios ! se maimuțări femeia. Din vreo douăzeci, au dispărut doar șase mii ! Vezi ce hoț cumsecade ?

— Adică să fi înscenat ea furtul ?

— Dar tu ce crezi ? îi răspunse soră-sa tot printr-o întrebare.

— Dacă aș fi și eu *afară*, aș ști mai multe, dar de-aici...

— A înscenat furtul sau nu, asta n-are într-un anume fel nici o importanță. Important pentru noi e altceva : silința ce-o depune Radu să mușamalizeze afacerea, înțelegi ? Asta ar fi una la mână ; tovarășul Iks, principalul și intransigentul tovarăș Iks, își pune obrazul în joc pentru soția unui condamnat la cincisprezece ani de pușcărie, ea însăși deocheată !

— Aha !...

Același tovarăș Iks urmărește să-și lase nevasta, după doisprezece ani de conviețuire, sătul de-acum de ea, ca să se încurce — sau poate chiar să se însoare ! — cu soția aceluiași pușcăriaș !

— Ce, ce — ce zici ? ! se precipită deţinutul privind-
du-şi sora cu alţi ochi.

— Astea-s gogoşi, invenţii de-ale mele, dar ce importanţă are ? Scopul scuză mijloacele, nu ştii ? Povestea cu divorţul e însă adevărată, din nefericire. Vrea să mă lase, nenorocitul !

— Şi tu, ce, vrei să nu divorţeze ?

— Asta nu ştiu dacă o să mai fie posibil. Nu-l ştii ce capsoman e ? Şi nici nu ţin neapărat. Ducă-se ! A doua zi mă remărit. Dar vreau casa — asta vreau ! Să-mi rămână mie, cu tot ce e în ea. Tu, când ai să scapi, unde ai să tragi ? La mine. Şi mai vreau ceva : nişte despăgubiri morale — plătite în lei. Are la CEC mai bine de o sută de mii. Măcar jumătate. Din ce să-ţi trimit pachete ? Că Rodica, dacă dă şi ea de dracu cu banii ăia... Şi chiar dacă scapă basma curată, să zicem, că n-o lasă Radu să-nfunde puşcăria, crezi tu că multă vreme o să-i mai pese de tine ? Aleluia ! Mai ales că, după cîte am mirosit, s-a încurcat cu unu, unu cu mustăţi, responsabil la o Alimentară, aşa ceva, inventă femeia pe loc, socotind că nu strică să complice niţeluş lucrurile.

— Zău ? ! se prinse deţinutul. De cînd ?

— De vreo două-trei luni. Cînd Nadia e la şcoală, dumnealui, băcanu, hop ! — în pat. Pricepi ? Acum, ca să fiu sinceră, pentru asta n-o condamn, e încă tinărară în definitiv, da' de ce să se bage dumneaei în căsnicia mea ? De ce ţine să-i deschidă capul lui Radu ? Aşa de-a dracului ? Păi lasă, nenişorule, că i-o coc eu cu vîrf şi îndesat ! Şi te răzbun şi pe tine, totodată. Adică cum vine asta : tu, bărbatul ei, care ai ținut-o în puf, să dormi pe paie şi să mănînci ciorbă lungă, iar ea să se lăfăiască cu toţi nespălaţii în aşternutul plătit cu banii tăi ?

— Cu mine, faţă de mine, a făcut pe indignata, cînd i-am propus... o mică afacere. A sărit în sus, şi tot de-atunci mi-a întors spatele. Iar ea...

— Prin urmare o să mă ajuţi ?

— Te ajut, dar cum ? Întrebă el sincer uimit.

— Te învăţ eu. De cînd clocesc planul ăsta !

— Grăbeşte-te, zi, trece timpul ! o zori deţinutul amintindu-şi unde sînt.

— Am nevoie de o scrisoare din partea ta, către el, începu femeia să se apropie de motivul real al prezenței sale acolo.

— Scrisoare ! exclamă bărbatul. De *aici*, scrisoare ? !

— O scriu eu, îți cunosc scrisul, se aseamănă. Nu știi ? Iar Radu, pe-al tău...

— Bine, și ? se dovedi el nerăbdător să afle în ce consta planul plămădit sub bretonul de culoarea paiului copt. La ce-ți folosește ?

— O să-ți spun îndată. Important mai e însă și altceva : să n-aibă nebunul nici o îndoială despre autenticitatea ei, a scrisorii. Pentru asta e absolut necesar să i-o înmîneze un deținut eliberat recent. Ai așa ceva ?

— Ce să am ? se dovedi bărbatul mult înapoia imaginației surorii lui.

— Un deținut care se eliberează în următoarele zile. Pe care să-l dresezi tu, tu... sau eu, ce să spună și ce să-i explice. Să n-aibă nici un fel de îndoială, cînd o citi *rîndurile* tale. Pricepi ?

— Mda... Și-avem noroc ; chiar din *camera mea* pleacă unu. Peste... în cîte avem astăzi ?

— În șaisprezece, se grăbi femeia să-i răspundă.

— Scapă pe douăzeci și patru. Deci peste... opt zile.

— E-n regulă. Cum nu se poate mai bine. A noastră o să fie victoria ! se entuziasmă Marieta făcînd ochii mari — mari fiind ei oricum. Mari și albaștri — bovini însă, nu expresivi. Îi înviora și le da însă o notă de fascinație rimelul și dermatograful. Încît nu puțini îi admirau.

— Abia că pînă atunci — continuă tot ea — clocesc conținutul pomelnicului. O să facă niște ochi !

După cîteva clipe tot ea vorbi :

— Deștept ? întrebă, referindu-se la deținutul care urma să se elibereze pe „douăzeci și patru“. Te ai bine cu el ?

— Deștept, n-o fi. Descurcăreț da. Mi-e pricten și ne mai ajutăm unul pe altul. Aici nu-i ca afară, nu ne prea *mîncăm* între noi.

— Lasă-l pe mîna mea că-l învăț eu ce să vorbească. Și-i imposibil să nu reușim. Imposibil ! fu ea categorică.

— Crezi ? se dovedi bărbatul mai sceptic decît femeia, nu tocmai pe deplin edificat asupra maşinaţiilor Marietei, deşi îşi cam închipuia el ce putea cuprinde scrisoarea.

— Sper, cel puţin. Mai alës că, după cîte am simţit, ţine la Rodica ta. Nu m-aş mira nici dacă ar fi puţinţel îndrăgostit. Am surprins eu nişte priviri care spuneau cam multe. I-am urmărit o dată pe fereastră, eu fiind afară, în curte, iar ei doi în sufragerie. O sorbea din ochi. Şi asta pînă să dea de prosopul ăla — o luă gura pe dinainte.

— Ce prosop ? întrebă îndată deţinutul.

— Un... prosop... — un prosop ca toate prosoapele. Compromiţător, chipurile. Mi-a scotocit în poşetă — neamul prost. Dracu l-a pus ? Murea tont, pe cînd așa... E gelos, dumnealui, şi atins în demnitate, cică.

— Şi tu, cam prea le faci de oaie, îndrăzni „s-o certe“ frate-său.

— Tu vorbeşti ? Tu care n-aveai nici un dumnezeu ? Eu n-am ajuns pînă acolo.

— Mai ai timp, şi deţinutul îi zîmbi cam strîmb.

— Ironiile astea de prost gust puteai să le laşi în celulă. Ascultă mai bine ce trebuie să-l înveţi să vorbească pe pungaşul ăla care zici că se eliberează peste cîteva zile...

— Ascult.

Marieta rămase însă tăcută, privind la gardian şi apoi la ceas.

— Grăbeşte-te, o îndemnă bărbatul.

— Tu spune-i doar atît : adresa mea. Să mă caute însă numai dimineăta, cînd e *dînsul* plecat. De la zece în sus. Şi-l învăţ eu ce să-i vorbească cînd i-o înmîna scrisoarea *ta*. Spune-mi doar cum îl cheamă, repede, uite că s-a sfîrşit vorbitorul !

— Dragomir. Dragomir şi...

— N-are importanţă ! Dragomir, ajunge. Tînăr, bătrîn ?

— Aşa şi aşa, ca mine, poate cu vreo două-trei ani mai tînăr. Luare de mită. Trei ani, dar *n-a făcut* decît doi ! îl caracteriză frate-su în cîteva cuvinte.

— În regulă. Mă-nțeleg eu cu el. Și-o să ți-l fac eu pe domnu Radu să joace cum o să i se cînte. Și na, ia-ți pachetul. Vezi, n-am găsit cine știe ce bunătăți. Data viitoare îți aduc ceva mai de soi. Pa, dragă !

— Pa. Marieta. Să mai vii !

— Vin, lasă, pa !

— Pa !

Abia după două zile de la vizita lui Fanache, își aminti Rodica de un anumit punct din discuția purtată cu căpitanul Mărăcineanu referitor la sesizarea a ceva mai deosebit — vreo constatare importantă sau doar observații ce ies din obișnuit. Or, după părerea ei, propunerea inspectorului merita să fie considerată importantă. Nu e tocmai obișnuit să-ți permiți a plăti o femeie cu mii de lei și, dealtfel, nici ea însăși nu se socotea atît de prețioasă. Îi telefonă la numărul notat într-o agendă și se întîlniră nici după o oră.

— Patru mii și șapte sute... repetă căpitanul, părăind, cu gîndul, dus departe.

— Și mi-a promis și restul — pînă la șase mii și două sute — dacă altfel nu am cum face rost de bani.

— Un adevărat nabab, acest domn Fanache !

Rodica nu făcu nici un fel de remarcă la exclamația ofițerului. După o clipă tot el o rugă să-i spună dacă sumele erau înscrise corect în libret.

— Asta... nu știu, n-am observat.

— L-ați avut în mîină, după cite mi-ați spus.

— Da, e adevărat, dar eram atît de... de emoționată, mă fisticisem, nu știam dacă nu-și bate joc de mine sau de'nu care cumva e nebun — avea o privire !

— Păcat, conchise Mărăcineanu.

— Îmi pare rău...

Deținutul fu introdus în biroul directorului care îi arată un scaun, invitîndu-l să ia loc. După siguranța cu care se așează și după felul în care se desfășură discuția

care avu loc, se putea deduce că Dionisie Mazilu mai intrase în acel birou și altădată — lucru nu tocmai obișnuit pentru un deținut. Mai mult decît atît, fu tratat cu țigări — mai bune decît cele ce se fumau în închisoare — iar apelativul „dumneavoastră“ ieșea din gura ambilor interlocutori.

— În concluzie, și mai înainte de a ne despărți, poate pentru totdeauna — inginerul constructor urma să se elibereze peste două săptămîni — spuneți-mi vă rog : după dumneavoastră, din omul *ăsta* mai poate ieși ceva ? Sau e iremediabil pierdut pentru societate ?

— M-ați pus în încurcătură ; și da și nu, aș putea să vă răspund, ca să fiu sigur că nu greșesc. Totuși eu zic să încercați și pe mai departe. Dați-i posibilitatea să muncească mai cu spor, să vadă limpede că doar așa își poate scurta simțitor pedeapsa.

— Ca inginer, ca tehnician mai bine zis, nu era rău. Totodată era un bun organizator. Nenorocirea lui, se pare, a fost aceea că l-au avansat dintr-o dată. Și-a pierdut capul. Iar apoi „Apusul“ l-a amețit de tot.

— Eu așa zic, fiindcă m-ați întrebat ; să mai aveți răbdare, să nu-l considerați un om definitiv pierdut.

•

„Ce nenorocit o fi *ăsta*, de sună ca un „desperat !“ se necăji Marieta fiindcă tocmai era sub duș. Opri apa și se înveșmîntă toată într-un prosop uriaș, apoi băgă picioarele ude într-o pereche de papuci negri, cu ciucure roșu, și grăbi spre ușă. În prealabil privi prin *ocean*, dincolo, dar nu-l recunosc pe bărbatul care sunase. Deschise totuși ușa și îl întrebă pe un ton răstit, pe cine caută.

— Pe dumneavoastră, cred, răspunse bărbatul, cu destulă siguranță, gata să se strecoare în apartament. Mă cheamă Dragomir, și sînt...

Să continue nu se mai dovedi necesar, femeia cea blondă, cu părul adunat într-un batic, să nu-l ude apa, schimbîndu-și îndată înfățișarea ursuză. Îi zîmbi și îl

invită să intre, scuzându-se încoerent pentru ținuta nu tocmai obișnuită în care fusese nevoită să-l primească.

— Ia loc, te rog ! Când *ai scăpat* ? intră ea direct în subiect, cu acea obrăznicie tipică femeilor ce știu cum să meargă „la sigur“.

— Alaltăieri, pe la prînz. N-am venit însă pînă acum fiindcă am avut ceva treburi de rezolvat. După doi ani de gherlă, vă închipuiți...

— Oh, da, doi ani !... Dar bietul meu frățior, de trei ani zace *acolo* !

— Eu, din fericire, am fost condamnat doar la trei ani, și tot credeam că nu se mai termină, se dovedi fostul deținut nu tocmai diplomat în discuții.

— Iar el, cincisprezece ! îl căină femeia pe cel arestat, fără să pară a fi totuși tocmai îndurerată. O viață de om, adăugă tot ea — ca să mai zică ceva.

— Da, săracu, zise și Dragomir, să nu-l creadă femeia mut, că nu la cel lăsat *înăuntru* îi era lui gîndul. Sau, chiar de-i era gîndul, nu-i erau și ochii. Mai prozaic, și oarecum vrînd-nevrînd, nu-și putea lua privirile de la deschizătura dintre cele două margini ale prosopului petrecut în față, ținut cu o mîină în dreptul pîntecelui și cu cealaltă mai sus, pe piept. Femeii nu-i scăpă încotro țineau ochii vizitatorului și atunci socoti că n-ar strica totuși să fie ceva mai decentă.

— Luare de mită, mi se pare ? îi zîmbi Marieta — cu intonația folosită cînd spui unui copil : Te-ai murdărit pe mînuțe, maimuțoi scump !

— Mda, așa ceva. Un fleac. Sport — mai bine zis.

Individul — zis și Dragomir-covoare fiindcă mai exista și un Dragomir-paltoane — pînă să fie arestat și condamnat fusese gestionarul raionului de covoare — inclusiv persane — al unui magazin universal solicitat de cumpărători la maximum, îndeosebi de cînd covoarele se vindeau în rate. La începutul *negustoriei*, Dragomir pretindea poli. Văzînd că-i merge, ridică tariful la sute — două trei...

— Se mai întîmplă, se dovedi femeia înțelegătoare, folosind același ton, după care îl întrebă dacă a fost pus în temă de fratele ei.

— E vorba de o scrisoare, din cîte am înţeles, nu ? s-o înmînez soţului dumneavoastră, nu ? ca din partea *lui*, aşa ceva, nu ?

„Fii-ţi-ar nu-ul al dracului, mitocane !“ răbufni femeia în sinea ei, individul nefiindu-i prea simpatic. Fie unde privea cu neruşinare la goliciunea ei, fie mai degrabă din pricina dinţilor, cei din faţă îmbrăcaţi în aur — nu fiindcă ar fi fost cariaţi, ci pentru că aşa socotise Dragomir. că e mai „şic“.

— În linii mari, da, despre o scrisoare este vorba, dar mai sînt şi alte amănunte de pus la punct. Mă refer la ceea ce trebuie să-i transmiţi dumneata, verbal, ca venite din partea fratelui meu, pricepi ?

— Pricep, cum să nu pricep, dar eu ce am la afacerea asta ? se dovedi vizitatorul deosebit de întreprinzător.

— Bani, ce altceva ? Ne împăcăm noi, nici o grijă.

— După doi ani de pîrnaie nu ţi-e gîndul *doar* la parale, deşi nici astea nu-s de lepădat. Şi... de !

— Ce „şi de“ ?, se încruntă femeia adunîndu-şi în altfel prosopul, mai pudic, socotînd că avansurile ei prea au dat apă la moara „dînşosului“, neavînd cum să ştie că „reclama“ i-o făcuse însuşi fratele ei, în celulă, pe şoptite, socotînd că soră-sa n-o să se dea înapoi de la nimic urmărind răzbunarea şi clarificarea situaţiei în favoarea ei.

Fostul deţinut — un prost tăbăcit însă de şcoala vieţii şi a puşcăriei — sesiză îndată tonul pe care fusese pronunţat acel „ce şi de ?“, şi cum nu avea ce pierde, îi spuse fără prea mari ocoluri ce mai dorea de la ea — în afară de bani.

— Fratele dumneavoastră mi-a spus să nu-mi fac probleme, *în privinţa asta*, mai adăugă, să alunge astfel întunecarea de care fusese cuprinsă femeia ce zăcea în fotoliu, sub prosopul multicolor.

— Să facem treabă — şi pe urmă...

— Pe urmă, ce ?

— Ce... ce mai vrei de la mine.

— Paşte calule iarbă verde ! e-o vorbă !

— Ai cuvîntul meu. Nu-ţi ajunge ?

— Mde... Adică... și se opri, privind-o zîmbitor, după care completă cu o voce moale : Nu vă țineți de cuvînt, anulez și eu „contractul“, îi spun soțului cum stă cheștiunea.

Dragomir părăsi locuința Marietei la prînz — după trei ore. Ascultase cu atenție instrucțiunile femeii, luase și plicul — mic, îndoit, ros pe la colțuri, *să se vadă* că abia a fost strecurat prin controlul de la poarta închisorii — și radia de o mulțumire ușurătoare. De asemenea, în buzunarul de la piept ducea zece bancnote a o sută de lei care îl încălzeau cu dogoarea lor. Încă pe atît, avea să încaseze după ce *afacerea* va da roadele scontate. Pe bărbatul Marietei urma să-l caute peste trei zile — lipsea din Capitală — mai spre seară, pe la șapte, cînd Marieta, în urma anumitor calcule, n-avea să fie acasă. Socotea că e preferabil — și satisfacția mult mai deplină și, totodată, subtilă și amuzantă — să sosească după plecarea lui Dragomir, să savureze pe îndelete, și cu o indiferență calculată, spaima și dezorientarea „căposului“. Și abia mai încolo, în noapte, cînd o să profite de toate atuurile cu care o înzestraseră natura, dar și cei mai renumiți creatori de dresuri și parfumuri, „să dea atacul“. O să facă apel, poate, și la ceva lacrimi și jurăminte, dar mai ales la ceea ce, știa ea bine, nu lasă insensibil nici un bărbat.

Pînă atunci, ca să nu piardă timpul în zadar și, dacă va fi cazul, să adune și alte probe și argumente, se hotărî să-i facă o vizită Rodicăi. De-o fi să culeagă de la ea ceva date noi, care ar favoriza-o, o să-l caute a doua zi pe Dragomir-covoare — fostul deținut îi spusese cum și unde poate fi găsit — și să completeze scrisoarea. Nu avea cum să știe că Dragomir o va căuta el, a doua zi dimineată, nu mai tîrziu, să-i ceară alți bani. Mia o pierduse la barbut, la cîteva ore după ce băgase banii în buzunar. În pușcărie învățase cîteva lucruri noi : barbût, copcică, șapte-jumătate, la mai mare, și, de asemeni, să fie arogant și obraznic, „noțiuni“ absente pe timpul cînd vindea covoare. Se

limita, atunci, să ridice din umeri și să spună un candid „n-am !“..., și să aplece ochii, complice, cînd i se propunea ciubucul.

Mărăcineanu îi spusese limpede :

— Cred că o să dăm de hoți. Să nu vă faceți griji. Vedeti-vă de treabă de parcă nu s-ar fi întîmplat nimic.

Deși, inițial, căpitanul cel negricios nu-i inspirase prea multă încredere, și nici măcar simpatie, în cele cîteva zile care trecuseră de la dispariția banilor, prima impresie fusesse estompată încet-încet și înlocuită cu alta contrară. La fel de flegmatic, de o indiferență doar aparentă, însă nu studiată, ofițerul era tipul anchetatorului care gîndea. Interlocutorii aveau deseori impresia că nici nu sînt ascultați, că blazarea anchetatorului mergea pînă acolo încît prezența sa în rîndul lucrătorilor miliției era doar în-tîmplătoare și vremelnică, altele fiindu-i intențiile de viitor. Rodica, însă, „îl ghicise“. Privea pe fereastră, își arunca ochii pe vreo carte, frunzărea *Sportul*, doar aparent. În realitate era numai ochi și urechi. Și nervi perfect de bine struniți.

— S-ar putea ca tocmai dumneavoastră să-mi indicați calea pe care să apuc, zisese el în-a treia zi a anchetei — obligînd-o pe Rodica să-l privească surprinsă.

— Eu ? tresărise femeia.

— Dumneavoastră sau colegii dumneavoastră de serviciu. Hoții nu pot fi străini de birourile în care lucrați, adăugase el fără să dea vreo importanță acelu „eu ?“ scos de femeie. Dacă nu dumneavoastră sînteți hoțul — și am motive serioase să vă consider în afara oricăror bănuieli — un străin cu atît mai puțin. Îndeosebi un *profesionist*. Aștia fură tot — chiar și mărunțișul. Pe cînd un... coleg, fură mai cu milă, ca să zic așa. Ia doar atît cît îi trebuie. Asta poate de frică, să nu stîrnească prea multă zarvă, sau poate că doar șase mii îi trebuiau, pentru cine știe ce nevoie urgentă. Tot așa de bine poate să-și închipuie că în altfel se anchetează furtul a cîtorva mii, și altfel a cîtorva zeci. De aceea vă rog să fiți foarte circumspectă cu cei din jur, atentă la orice manifestare care iese cît de cît

din comun. Aceeasi rugăminți am s-o fac tovarășului Popa — șeful Centrului. Și el e scos din cauză, la fel ca și dumneavoastră. În orele cînd s-au furat banii era într-o ședință de lucru la Sector, deci...

Rodica își manifestase deschis scepticismul. Nu se vedea în stare să-l descopere tocmai ea pe hoț.

— Dar nici nu vă cer aceasta ! Mie să-mi sesizați doar ce vi se pare anormal — chiar și o... compasiune prea asiduă din partea vreunui coleg, a oricărui din cei ce au acces în biroul casieriei. Fiți cu ochii în șapte, vă rog. Eu, la rîndu-mi, am să urmăresc anumite piste. Ceva, din toate astea, trebuie să iasă. Să vă dau telefonul unde mă puteți găsi, pe mine sau pe careva dintre tovarășii mei.

Și i-l dăduse. La acel număr telefonase Rodica, să-i spună despre propunerea lui Fanache. Considerase, cum era și firesc, ca ieșită din comun *oferta* tomnaticului îndrăgostit.

•

Rodica nu-și ascunsese surpriza cînd dădu cu ochii de cea care apăsase pe butonul soneriei.

— Tu ? !

— Eu, da, și nu s-ăr zice că ești tocmai bucurăoasă că mă vezi, încercă Marieta să ghicească în ce ape se scaldă cumnata ei.

— Ba da, de ce, ce te face să crezi asta ?

Și o pofti să'ntre.

— Așa. Poate fiindcă nu ți-am dat atunci *banii ăia*.

— Am și uitat. Dealtfel nu eu am simțit lipsa lor, ci fratele tău — nu se putu abține Rodica să nu o „înțepe“, zadarnic însă.

— Care e și soțul tău, se grăbi să parazeze noua venită remarca cumnatei sale, deschizîndu-și mantoul. Nu atît din cauza căldurii din interiorul micului apartament al Rodicăi, cît și pentru a etala calitatea și culorile asortate ale fustei, pulovărului, a pantofilor, poșetei și a mănușilor.

— Soț, al meu... e sau nu mai e, pe cînd frate cu tine o să fie în vecii vecilor, nu ? aruncă Rodica cuvintele pe un ton de totală indiferență — indiferență căutată însă. Și, ca să fiu mai precisă, fratele tău nu mai e și soțul meu.

— De cînd asta ? ! nu se putuse abține Marieta să facă ochii mari, încruntîndu-se.

— De cîteva zile, de *sîmbătă*, mai precis.

— Ai intentat acțiune de divorț ?

— E nevoie de așa ceva ?

— Altfel cum ?

— O fi — într-un anume fel. Pentru mine — nu. Pentru oficialități — sfat, tribunal, spațiu locativ — d-astea... — poate că e absolută nevoie de acțiunea de care vorbești, dar pentru inima mea, nu. Dealtfel, și cred că știi asta, divorțul oficial, *pentru una ca mine*, e lesne de obținut. Puteam să fiu liberă încă de acum trei ani. Nimeni nu mă poate obliga să fiu legată de un bărbat pe care n-am să-l văd atîția ani.

— Și de ce n-ai făcut-o, de-atunci ?

— De ce... Poate și din cauză că am o fată care n-are doar mamă, ci și un tată. Și apoi, oricum, nici cheltuiala unui divorț nu-i de ignorat.

— Ai dreptate, costă, și cum tu cam tragi mîța de coadă...

— Am trăs-o, dar n-o mai trag. S-o mai tragă și *altele*.

— Zău, tu ? !

— Zău, îi răspunse gazda pe același ton.

— De cînd, soro ? !

— Tot de... sîmbătă.

— Dar ce dracu s-a-ntîmplat în ziua asta de sîmbătă, că m-ai înnebunit ! Banii ți-au dispărut marți, parcă ! făcu Marieta o aluzie străvezie care nu scapă celeilalte.

— Crezi că șase mii sînt de ajuns să acopere toate găurile lăuate de un bărbat ca fratele tău ?

— Ei, vezi-Doamnă, că nu-ți căra destule ! — bani și-atîtea altele. Că-ți lipsea ceva, vrei să zici !

— Să nu faci vreo confuzie : vorbești cu Rodica, nu cu Cleopatra Arăpu.

— Da-nțepată ești de la o vreme, soro ! Și-n definitiv, dacă n-ai știut să-l păstrezi... mde ! Cine-i de vină ?

— Mai sînt și alte femei care nu știu să-și păstreze bărbații, nu sînt eu o excepție unică.

— Nu cumva faci aluzie la mine ? începu femeia cea blondă să devină mai atentă la cele ce vorbea cumnată-sa.

— La tine ? De unde-ai mai scos-o și p-asta ! Tu doar n-ai nici un motiv să nu-ți păstrezi bărbatul. Un om ca Radu nu se găsește pe toate drumurile.

— Cam suspectă... adorația asta !

— Aprecieri, nu adorație. Nu-i același lucru.

Amintindu-și că pentru altceva venise ea acolo, nu să se lase „înțepată“ de femeia pentru care simțea o tot mai vie antipatie, Marieta luă hotărîrea să lanseze „un atac necruțător“ :

— Mă rog, fie și apreciere, cum zici, dar asta nu schimbă esența lucrurilor, nu înseamnă că Radu îți este indiferent. Probabil că știu ei ce știu, cei care zic că între voi doi e ceva suspect. Eu, una, nu m-aș mira deloc.

— Dacă nu te miri, de ce mai vorbești despre asta ?

— Va să zică este ? !

— Ce să fie ?

— Ceva — între voi.

— Bineînțeles că este.

— Și-ai tupeul s-o spui așa, franc, tocmai mie ? !

— Este un cartier întreg. Cel puțin vreo douăzeci-treizeci de străzi. El, în Cotroceni, eu aproape de Palat...

„Am ajuns să-și bată joc de mine pisica asta leșinată de foame ! În loc s-o descos, să aflu, s-o trag de limbă, ea-și rîde de mine. Dar lasă, madam, că nu-i Marieta proasta nimănui !“

— Văd că de cînd ai rămas singură, te-ai emancipat, ne-am dat dracului, zău așa, vorbi ea pe un ton de căutată batjocură.

— Unii se emancipează, alții se prostesc...

— Codoșlicul — tot de emancipare ține ?

— Nu prea. N-aș zice. Dar la ce te referi ? făcu Rodica pe neștiutoarea — deși sesizase din prima clipă gafa celeilalte.

— Cine i-a spus lui Radu de... *de chestia aia* ?

— Fii mai precisă, te rog.

— Atunci... cînd cu domnul acela, cînd ai dat peste noi. Ce-ai uitat ?

— Aha... Pricep. Oricum, eu nu, în nici un caz, să nu mă confunzi, te rog. Asta o dată. Iar dacă totuși i-aș fi spus, m-ai putea acuza de denunț, de pîră, chiar și de intrigă, de cum vrei să-i zici, dar nu de codoșlic.

— Zău ? !

— Zău. Codoașă eram dacă-ți luam banii și te lăsam să-ți faci mendrele în casa mea. Eu aș fi fost codoașă, iar tu... curvă — parcă așa se numesc *femeile așted*, nu ? Eu, însă, codoașă n-am fost...

— Dar eu, curvă, da ! Asta vrei să zici !

— Eu n-am zis nimic. Tu o spui.

— Mersi !

Rodica, de un calm care o mira pe ea însăși, în primul rînd, o rugă să-i spună cu ce dorește s-o trateze : o cafea, un păhăruț de lichior, o dulceață ?

— Mersi ! repetă ea. Cu nimic.

— Nimic... n-am.

— Nici nu-i nevoie. Am plecat ! și dădu să-și îmbrace mantoul.

— În definitiv, ai putea să-mi spui de ce-ai venit ? o întreabă Rodica. Așa, doar ca să mă vezi, să mă întreb de sănătate ?

— Probabil.

— Să mai vii, în cazul ăsta. Mi-a făcut mare plăcere.

Ajunsă acasă — „în camera ei“ — Marieta se dezbracă în grabă și, doar în furou, se aruncă pe pat cu mîinile sub cap, gîndind profund, amarnic de încruntată. Bilanțul raidului nu o încînta deloc. Altceva urmărise ea. Și alta spera să fie starea sufletească a Rodicăi. Cutezanța și lipsa de teamă pentru ziua de mîine a femeii rămasă singură, o dezorientau. Și nici nu putea suporta să fie dominată de altul. Nici măcar de bărbatul ei. Decepțiile ultimelor zile o înrăiseră și-i luaseră mințile, în bună măsură. Nu știa ce intrigi să însceneze, să iasă victorioasă din încheștarea ce se anunța aprigă — între ea și Radu, în-deosebi. Rodica nici nu o interesa, direct. Era o anexă care putea doar să influențeze evenimentele, nu să le determine sensul.

Frământată de conținutul scrisorii ce urma să parvină bărbatului ei, uită de toate câte vorbise cu Rodica. Apoi, încet, încet, se mai liniști și începu să judece situația lucid. Se opri, nedumerită, la partea de la începutul discuției, la cele spuse de Rodica referitor la despărțirea ei de arestat. *De sîmbătă*, îi răspunsese, cînd o întrebase de cînd fratele ei nu mai este soțul Rodicăi.

Și — asta o intriga cel mai mult — tot *de sîmbătă* afirmase cumnata ei că „nu mai trage pisica de coadă“.

„Dar ce naiba s-o fi întîmplat cu ea *în sîmbăta asta*? fu Marieta nespus de intrigată, neputînd descoperi nici o cauză plauzibilă. Sîmbătă... sîmbătă...”

Frământată de viitorul ce se întrezărea destul de sumbru, se simți cuprinsă de călduri, deși în camera în care fusese obligată să se mute domnea o temperatură plăcută, în jur de douăzeci și trei de grade, nu ca afară, unde mercurul coborîse cîteva grade sub zero. Totuși ei îi era cald. Culcată, cu piciorul drept peste cel stîng, trăgea cu sete dintr-o țigară gîndind și calculînd. Ceea ce o mai liniștea era teamă de scandal a bărbatului. Nu avea nici o îndoială că omul, în postul important pe care îl ocupa, nu dorea cîtuși de puțin să fie date în vileag întîmplări din cele mai puțin ortodoxe — legate de viața sa intimă, de a soției, sau chiar de a altora, rude sau prieteni apropiați. Că Rodica nu-i era indiferentă, nu avea nici o îndoială. Din experiența ei de viață învățase să intuiască simțămintele altora. Era cert că bărbatul ținea la *cea-laltă*. Care era semnificația exactă — și mai ales, pînă unde mergea profunzimea acestui „ținea“ — nu știa. Se mîngîia cu gîndul că la mijloc nu-i vorba decît de o simpatie, poate reciprocă, și nu de o iubire adîncă, din cele ce schimbă felul de viață al celor în cauză. Dacă ar fi altfel, era destul de probabil ca scrisoarea înmînată lui Dragomir să nu-și facă în întregime efectul scontat. Îndrăgostitul, socotea femeia, nu mai e om asemeni celorlalți — și altfel judecă. Ignoră pericolele — și deci și amenințările cu iz de șantaj, cuprinse în cele patru pagini scrise mărunt.

Necăjită, strîvi țigara în scrumieră și sări în picioare, să facă un duș. Lăsă apa rece să-i biciuiască spatele, umerii, sîinii, pîntecele, coapsele, și din nou spatele, privind cu

plăcere evidentă la albul plăcilor de faianță care îmbrăcau pereții, la nichelul strălucitor al instalațiilor, și o strângere de inimă îi luă din respirație când, întuind viitorul, se văzu izgonită din „baia ei” — amenajată cu abia trei ani în urmă după gustul și inspirația sa. Să se limiteze la un simplu duș, sau poate nici atât; doar la lighean, i se părea monstruos și nedrept. Cum îi strigase bărbatu-su cu câteva zile în urmă, din baie, să aibă răbdare, când ea zgâlțâia nervoasă de clanța ușii — grăbită să se spele și să iasă în oraș. Rămăsese stupefiată după ce baia, în sfârșit, se eliberase, sesizînd una din cauzele îndelungatei ei folosiri : bărbatul ei — încă ! — se bărbierise pentru a doua oară în acea zi... Răscolită de gelozie — totuși ! — trecu la o supraveghere suspicioasă și meticuloasă și astfel nu-i fu greu să descopere și alte amănunte grăitoare.

Cînd să întindă mîna, să oprească apa, rămase cu ea în aer, înnebunită.

„Sîmbătă ! exclamă. Sîmbătă — a fost *asta* !”

Oprî în sfîrșit apa, se șterse cu repeziciune, băgă picioarele în papuci și se precipită spre camera ei. Cu un gest mecanic luă o țigară, o aprinse, și se lungi din nou pe pat, să mai parcurgă o dată evenimentele legate de acea după-amiază.

„Da, da, da...”

Rămase ca moartă, albă, cu mîinile în lături, cruce, simțînd cum îi fuge sîngele din cap. Uitase de țigara care fumega și se consuma inutil, și abia căldura ce se apropiase de degetele cu unghii sidefii, o determină să-și schimbe poziția, în căutarea scrumierii.

„Așa, prin urmare, pușorilor...”

Revenind în pat, se înghesui, toată, cu picioarele adunate sub ea, ca țigăncile cînd ghicesc în ghioc, trecînd la întocmirea unui alt plan de bătaie. Căpătase un atu neașteptat, bănuielile se transformaseră în certitudine, și trebuia să scoată maximum de foloase din descoperirea ei.

„Dacă nu știi să-ți ții gura !” făcu ea o remarcă, cu gîndul la discuția avută cu Rodica, chicotind mulțumită și sigură, de data asta, de victorie. „Să mai faci și altă dată pe spirituala cu mine — își continuă ea reflecțiile — să cutezi să mă mai iei peste picior, madam !”

Într-o totală stare de beatitudine, cum nu mai cunoscuse de mult, sări sprintenă din pat și se lansă într-o plimbare agitată dintr-o parte în alta a camerei. Zărindu-și într-o oglindă profilul pieptului, îmbracă cu o mișcare nervoasă blüza de la o pijama. Aceeași oglindă o arăta însă caraghioasă, asimetrică, și bombănind ceva incoerent luă pe ea și pantalonii — amintindu-și vrînd-nevrînd de ce-i spusese cîndva un bărbat, că doar Afrodita își poate permite să se lase privită goală.

„Impertinentul !“

Ca să-și limpezească învălmășeala gîndurilor și să facă ordine în contextul *noii scrisori*, dădu peste cap, unul după altul, două păhăruțe cu gin. Apoi încă unul, continuînd să măsoare camera, călcînd cu picioarele goale molițiunea plăcută a covorului persan.

„Prin urmărire domnu... tovarășu... dracu să-l pieptene ! — are intenția să-și lase nevasta după doisprezece ani — doisprezece ! — fiindcă dumnealui e amorezat lulea de nevasta unui pușcăriaș, ea însăși o sigură delincventă ! Că banii ea i-a ciordit, asta fără doar și poate ! E cu ochi și cu sprîncene. Iar *domnu*, bineînțeles, o să-i dea parale să acopere lipsa, să nu dea Dulcineea de dracu. Bun ! Asta ar fi punctu unu. Bun. Să trecem la punctu doi...”

Aburii alcoolului sorbit printre buze, plescăit din virful limbii și abia apoi dat pe gît, avură însă un efect contrar celui scontat și atunci luă un blocnotes și un pix, să înșiruie negru pe alb, „punctele“. Munca asta îi luă toată seara, răstimp în care terminase ginul.

Mai înainte de a se culca făcu semnul crucii, spuse cu voce voalată *Tatăl nostru*, o nouă cruce, și abia apoi se vîri sub plapumă, hotărîtă să-l caute a doua zi pe Drago-mir-covoare, să-i dea un supliment de instrucțiuni și o altă scrisoare. Și, totodată, alte cîteva sute de lei și cît mai multe promisiuni.

Cu un aer pocăit, Fanache ciocăni și intră, sîsîind un sărut-mîna urmat de un poftă-bună.

— Mersi, îi răspunse Rodica, fără să ridice privirile din sertarul unde-și pusese gustarea adusă de acasă ; parizer, unt și două gogonele.

— Văd că sînteți ocupată ; o să revin ceva ma tîrziu.

— Am isprăvit. Ce doriți ? Puteți vorbi — reveni femeia la un ton foarte oficial, aproape distant.

— Ce să doresc ?... Nu mai doresc nimic; răspunse bărbatul, abătut, întorcînd cînd pe-o parte, cînd pe alta, o foaie albă de hîrtie, întîmplător aflată pe un colț al biroului.

— În cazul ăsta, pot continua să-mi fac niște socoteli personale. Peste zece minute se termină pauză.

— Și prezența mea vă stînjenește ?

— Se înțelege. Și încă foarte mult.

— Prin urmare... și bărbatul se opri, privind-o, în parte intrigat, în parte decepționat, dar mai ales furios, o furie reținută însă.

— Prin urmare vă rog să mă lăsați să-mi văd de lucru.

— Deci... refuzați ? !

— Ce anume ? făcu femeia pe naiva, pe un ton de totală indiferență.

— Pro... Propunerea de acum două zile ; am făcut rost și de rest, știți, pînă la șase mii și...

— Nu știu nimic, nu mă interesează, și încă o dată vă rog să vă vedeți de treabă. Ușa e în spatele dumneavoastră !

— Mă dați afară, cu alte cuvinte ! schimbă el tonul.

— Luați-o cum vreți.

— Să nu vă pară rău ! încercă el să muște.

— Doamne ferește !

— Tocmai d-aia — să nu regretați. Doamne ferește, pîn'te nimerește.

— Eu nu-s încă babă, să cred în povești. După ce-o să trec de 50 de ani... poate.

— Ca mine ! rînji Fanache,

— Ca dumneavoastră, ca alții de vîrsta dumneavoastră...

— Bineee !... lansă bărbatul o nouă amenințare — doar el știind care-i erau gîndurile și pe ce atu-uri o baza — îndreptîndu-se spre ușă.

— Bună ziua ! îi aruncă din urmă femeia, cu ochii fixați pe rotundul cheliei lucitoare ca o bilă de fildeș.

„Serviciul nu-l mai las din mână — orice s-ar întâmpla, și nici viața de pînă mai ieri nu vreau s-o mai duc. Îmi ajung șaisprezece ani — cei mai frumoși, iroșiți și netrăiți cu adevărat“, își zisese femeia cu cîteva zile în urmă, noaptea, cînd o insomnie rebelă nu-i da pace.

Vizita lui Fanache, totuși, o indispusese întrucîtva. Nu atît amenințările — căroră nu le acorda o importanță practică — cît persistența și obrăznicia acestuia. Într-un anume fel nici nu-l socotea pe deplin sănătos. Să oferi unei femei șase mii — pentru o noapte — șase mii de lei, unui om normal nici nu-i poate trece prin cap, socotea Rodica. Și de-aș fi, măcar, cine știe ce frumusețe, vreo actriță de cinema cu renume, sau de-aș avea pe jumătate anii pe care-i am. Un dezaxat, un maniac sexual, probabil.

Cu un efort de voință își impusese să nu se mai gîndească la inspector. Totuși căpitanului Mărăcineanu trebuia să-i vorbească despre *noua ofertă*. În sensul acesta, fusese rugată. Să nu ascundă nici un amănunt din cele ce erau în vreun fel oarecare tangențiale dispariției banilor.

— Ești singură ? o întrebă Cecilia Steriu.

— Mămica este la serviciu, îi răspunse somnoroasă Nadia, căscînd prelung.

— Bănuiam. Altfel nu îndrăzneam să vin așa, neanunțată, și la o astfel de oră. Scuză-mă, însă, și tu, acum am terminat.

— Ce-ai terminat abia acum ? se mai dezmetici fata, culcușindu-se din nou în așternut.

— Bairamul. Am făcut-o lată rău, cu *unii*. La bar și apoi la unul dintre ei, acasă, pînă mai adineauri. Abia am scăpat de insistențele lor. Niște bețivi simpatici, jagardelele ! I-a luat o amică — la ea. Să se descurce cum o putea. Da's beți... Dacă mai dau și de căldură, poți să le cînți prohodul.

În vreme ce vorbea, se dezbracă de haină, aruncă din picioare pantofii și, săltîndu-și rochia, își aruncă picioarele sub ea, la celălalt capăt al patului — ca o pisică.

— Fumezi ?

— Nu.

— Eu fumez. Nu-s în stare să mă las: deși ar trebui.

Și Cecilia își aprinse cu un gest dezinvolt o țigară, trăgînd cu sete fumul în piept, ca să-l scoată pe nas, ca bărbații.

— Știi de ce am venit ? întrebă tot ea, privind, cu o urmă de teamă, sau poate doar de jenă, în ochii fetei abia trezită din somn.

Era trecut de ora opt, dar cum Nadia își făcuse lecțiile după ce se înapoiase seara de la școală, se culcase tîrziu, dincolo de miezul nopții.

Și cum fata nu-și manifestă în nici un fel graba de a afla de ce venise fosta ei colegă, aceasta își răspunse singură la propria întrebare :

— Să discutăm problema *aia*. Mai ești de acord ? Am ceva... lux ! De cînd cu legea asta, cu controlul averilor, *unii* aruncă banii în vînt. Să scape de ei, într-un fel. Sau poate că simt dragii de ei că le fuge pămîntul de sub picioare, și atunci... Vrei ?

— Ce să vreau ? întrebă Nadia, fără rost, fiindcă știa la ce se referea cealaltă.

— Să... ce-am discutat acum cîteva zile, noaptea, pe viscol, știi, despre banii care-i lipsesc maică-ti din casă, și Cecilia se întunecă, la față, ca omul ce depune un efort ce nu-i este suficient prețuit.

— Nu, nu pot, iartă-mă, dar nu mă simt în stare, se cam gîngăvi fata trezită din somn, ascunzîndu-se sub plapumă. Mișcarea putea să însemne și că somnul continua s-o înconjoare, dar și că discuția nu-i făcea nici o plăcere și putea fi considerată încheiată. Cecilia, însă, nu era ființa care să cedeze ușor. Nu ceda ea tocmai lesne nici bărbaților, deși pînă la urmă tot într-un pat ajungea, așa că pledă în favoarea cauzei ei care urma să fie și a Nadiei, venind cu o mulțime de noi argumente, unele mai tentante decît altele. Îi vorbi despre „momentul prielnic“, „șanse nevisate“, „bani“, „bani cu grămada“, și nu uită să menționeze că „tipii sînt bine și-au tot ce le trebuie“.

— Nu te supăra, Cici, nu pot, mi-ar fi imposibil. Atunci, noaptea, eram cuprinsă de o surescitare nervoasă, trăiam niște clipe groaznice, nu știu cum să-ți explic...

— Bine, dragă, dar te-am întrebat limpede, ți-am spus *să nu mă încurci* ! Eu m-am obligat față de oameni, nu mă poți lăsa așa ! Le-am împuiat capul, lăudându-te. Gîndește-te, ce naiba, și în definitiv ce pierzi ? ! Iși ieși ea din fire, principalul motiv fiind avantajele bănești ce-ar fi rezultat pentru ea însăși, nu tocmai lesne de ignorat. Cînd însă sesiză mimica fetei, ce nu prevestea nimic bun, se înmuie și adăugă un „prostuță mică !”, spus pe un ton dulce, drăgăstos.

Pe jumătate dezvelită, Nadia se întoarce în pat spre camera maică-si, de parcă de acolo aștepta ajutor, apoi se răsuci cu fața în jos, cufundîndu-și fața în moliciunea călduță a pernei. Bluza pijamalei se trăsese într-o parte și un umăr rotund, de un alb ațîțător, se`dezvălui ochilor încercănați ai Ceciliei. Fata Rôdicăi avea părul și ochii negri, pielea era însă albă. Cecilia avea părul blond și ochii albaștri, dar pielea era gălbuie și ușor îmbroboțată, nu marmoreană, ca a fetei din pat.

Cecilia își schimbă locul, apropiindu-se și mîngîind-o cu tandrețe pe umeri, șoptindu-i abia auzit cuvinte de încurajare. Convinsă că Nadia e pe punctul să cedeze, îi zîmbi, dar tot atunci cealaltă se întoarce, rezemîndu-se într-o mîină și clătină din cap șusurînd un abia auzit „nu, nu pot“.

— Nu-s în stare, lasă-mă cu prostiile astea ! mai zise, sărind din pat și grăbindu-se să intre în baie.

Din prag îi strigă Ceciliei să se ducă să se culce. Cu urechea alipită de ușa băii, simți cum cealaltă se îmbracă cu mișcări grăbite, apoi auzi și zgomotul făcut de ușa deschisă și închisă cu repeziciune, nervos — dîndu-i-se astfel de veste că a rămas singură. Pînă să dea drumul la apă, se strecură în hol și controlează dacă Yala s-a închis în urma Ceciliei Steriu. Apoi, în liniște și fără grabă, reintră în baie.

— Ești cam hahaleră, *colega*. Doi bani n-aș da pe dumneata — dacă ar vrea careva să mi te vîndă.

— Adică ? și inginerul care dormea în patul de jos privi la celălalt, nu tocmai impacientat de limbajul pestriț și de prețul la care era cîtat de „chiriașul de la etaj“. Se obișnuise.

— Mai ai cîteva zile și pleci, și faci pe scîrba cu mine. Mersi.

— Fiindcă-ți cer să nu desperi ?

— Fiindcă faci pe dădaca. Una-două, îmi ții predici. Am impresia că dumneata degeaba ai trăit pînă acum. Serviciul, casa și nevasta, la atît s-a rezumat viața dumitale. Iar după ce-ai să fii din nou liber...

— Aici, din nou, n-am să mai ajung, fii sigur.

— Nici nu spun asta. ,

— Dar eu aş spune-o, dacă dumneata te-ai elibera mîine !

— Îți place să cobești, stimabile !

— Deloc, dar am ajuns să te cunosc — în lunile petrecute împreună. Sînt zile cînd pari edificat pe deplin, cînd știi de ce ești aici și ce trebuie să faci, să scapi mai repede. Dar astea-s puține. În rest...

— Zi, zi, te ascult. Zi, că zici bine. Continuă-ți predica. Sînt numai ochi și urechi, încercă el să fie batjocoritor, fiind însă, pentru celălalt, doar ridicol.

— Predic în pustiu, pare-mi-se, și asta ar însemna — dacă mai știu să socotesc exact — că ai să ieși de-aici abia spre sfîrșitul celui de-al nouălea deceniu. Cam mult de așteptat, fu rîndul lui Dionisie Mazilu să fie ironic.

— Mult mai ai de gînd să-ți rîzi de mine ! își cam ieși el din fire — gîndul că încă doisprezece ani să fie tot închis, părăindu-i înnebunitor.

Ceilalți doi deținuți, cei din paturile din partea stîngă a celulei, trăgeau cu urechea *la vecini*, prindeau frînturi, chiar fraze întregi, dar nu interveneau în discuție în nici un fel. Încercaseră odată, cînd nu lipsise mult să se încaiere. Bărbatul Rodică devenea pe zi ce trece tot mai impulsiv și nu admitea să fie contrazis și nici povățuit. Dealtfel ceilalți doi nici n-ar fi fost capabili să dea povețe ; unul fiindcă nu avea decît o jumătate de an *vechime*, celălalt — de cîteva săptămîni mutat acolo — pentru că, după el, *înăuntru* era la fel de bine ca și *afară*.

Munca cît doi, nu ca să i se reducă din pedeapsă, ci fiindcă sălășluia în el o energie clocotitoare, nu putea să stea locului. Duminica, pentru el, era un chin. Abia aștepta dimineța de luni, să fie scos la muncă. Destui îl urau, din pricina asta, dar lui nu-i păsa. Odată eliberat făcea ce făcea și nimerea repede *înapoi*. De fel falsifica acte, diferite certificate, și, de vreo cîțiva ani, CEC-uri. Se jura, în zilele cînd era în anchetă, că de scapă din nou se apucă de o meserie cinstită, oricare. Cînd *scăpa*, uita de jurăminte și o lua de la cap. N-avea nevastă, nici copii, și nici rude apropiate. Îl *căuta* totuși o femeie ciupită pe față de vărsat, cunoscută cu ani în urmă, și care, cu o încăpăținare în nici un fel justificată, spera în îndreptarea păcătosului. Avea patruzeci și cinci de ani, doi mai mult decît el, și s-ar fi vrut măritată, odată, cu acte în regulă, să nu moară fată bătrînă. El îi promitea, și s-ar fi ținut de vorbă, dacă lucrătorii miliției nu s-ar fi dovedit întotdeauna mai grăbiți decît cei de la starea civilă.

Asta, falsificatorul, încercase într-una din zile să-i demonstreze bărbatului Rodicăi cum de reușește să se mențină în putere, să nu pară mai vîrstnic decît anii scurși de la venirea sa pe lume, în ciuda faptului că în ultimii cincisprezece ani de viață, *afară* nu stătuse mai mult de doi, doi și jumătate, precis nu știa nici el.

— Muncesc, în primul rînd. Nu fumez, în al doilea rînd. Nu mă gîndesc la femei, în al treilea rînd. Nu...

— Întinde-o ! i-o retezase „inginerul“ — cum îl numeau ceilalți, deși inginer era și cel din patul de jos, Mazilu. Sfaturile astea să le dai altora, nu mie. Vezi-ți de treabă, și hai, mîină măgarul !

De atunci să nu-l mai vadă în ochi pe „inginer“. Cînd discuta despre el, nu-l numea altfel decît „filfizonul“, dar mai adesea „putoarea de inginer“. În ura sa, pentru că începuse să-l dușmănească de moarte, și-l făcuse aliat pe deținutul care dormea în patul de sus, deasupra, cel doar cu șase luni de închisoare. Dacă n-ar fi fost Dionisie Mazilu s-ar fi încăierat de mult, și cum falsificatorul era cel mai vînjos dintre ei, era limpede de partea cui ar fi înclinat victoria.

— Să-mi zică mie, putoarea asta de inginer, să mîină măgarul ? !

— Lasă-l, e necăjit, gîndește-te că duce-n cîrcă cîncisprezece ani, încerca Mazilu să-l domolească.

— El *duce*, iar eu *am dus*. Se potrivește ? ! Dar lasă, că pleci dumneata, domnule Dionisie — așa-i ziceau mai toți : „domnu Dionisie“ — și ți-l pun eu atunci la respect ! I-arăt eu lui cum se mîină măgarul !

În sinea sa, bărbatul Rodicăi recunoștea că dreptatea nu era de partea lui, că, de se lasă copleșit de desperare sau, dimpotrivă, de se îmbată cu apă rece nădăjduind în amnistii, în „pilele“ lui cumnatu-su, în vreun cataclism, riscă să îmbătrînească *acolo*. În acele clipe își impunea un regim dintre cele mai severe, pe prim plan punînd munca în aer liber — intenționa să ceară direcțiunii să fie trecut din nou la grădină — dar clipele treceau și locul lor era luat de ore și zile de deznădejde. I se părea imposibil, trudă zadarnică, să continue cîțiva ani — cel puțin încă vreo cinci-șase — să doarmă pe patul acela tare, să muncească din greu de dimineța pînă seara și să mănînce de la cazan. Simula atunci îmbolnăviri, sau, cel mai adesea, refuza să iasă la muncă.

— E greu, *colega*, e greu, știu, ia uite colea ce bătă-turi am în palmă : palmă de inginer e asta ? Dar de, altfel nu se poate. Un pic de voință, ce naiba !

În zilele cînd ieșea la muncă timpul trecea mult mai repede decît atunci cînd trîndăvea. Era de acord cu asta. Totuși...

Ca să înșele orele zilelor, zilele lunilor și lunile anilor, își aduce din nou în fața ochilor — pentru a cîta oară, nici el nu mai știa — viața rămasă în urmă, de cînd începuse să guste din plăcerile ce dau un rost existenței, poate nu cel esențial, însă nici cel mai de pe urmă. De ultima zi de libertate nu voia însă să-și amintească.

În cel mai înalt grad îl obsedau, mai mult decît femeile, bunătățile gastronomice degustate cu prilejul cine știe cărui cocteil sau recepție. Prin fața ochilor înconjurați de riduri precocede defilau, într-un convoi fără sfîrșit, platouri supraîncărcate cu fileuri de somon, langustă, nisetru, homar, raci, melci, munți de ouă artistic ornamentate cu maioneză, caviar de Beluga sau roastbeefuri în sînge, fripturi de pasăre, vînat diferit, ciuperci înăbușite cu

smîntînă, și atunci înghițea în sec, dînd saliva pe gît, și ca să alunge uscăciunea ar fi băut un vin. Nu obligatoriu un Chablis, un vin alb de Rin sau de Madocira, nici un Xeres de Burgundia, ci — acum le recunoștea savoarea și superioritatea — o Băbească, o Grasă de Cotnari, o Fetească de Tîrnava, o Frîncușă, Busuioacă, un Muscat-Otonel, un Riesling sau un Pinot gris. Ar fi băut, cum beau apa oazelor însetații pustiurilor, și vinul casei, de 16 lei, al cramei de pe „Floreasca“ — unde se rătăcise odată, tîrît de un amic, cînd jurase să nu mai calce pe-acolo socotind localul nedemn de rangul său — bombă ordinară, cum îl categorisise.

Mînca, pînă la urmă, ciorba cea de toate zilele și bea apă stătută, și-și umplea stomacul și, cu un efort de voință, îndepărta pentru cîteva ore ispita.

Dorul de femeie, însă, nu putea fi amăgit tot atît de lesne. Pe cea mai insignifiantă, pasageră de o oră-două în alcovul său, ar fi îmbăiat-o, ar fi sărutat-o, și i-ar fi acoperit goliciunea cu trandafirii cei mai frumoși ce au ieșit vreodată din altoiri și încrucișări îndelung studiate. În urechi i-ar fi agățat un *Marechal Ney*, sîinii i-ar fi acoperit cu *Gloire de Dijon*, pîntecul cu rozul *Doamnei Henry Bowles*, iar sexul l-ar fi marcat cu roșu de *Montezuma*. Ar fi arătat fantastic, astfel împodobită, căzută obosită și nudă pe o canapea *Heppelwhite*, — cea mai urîțică și mai prostuță dintre femeile lui. Pentru cele de rasă, Cleopatra sau Solange, nu s-ar fi dat în lături de la nici o risipă. Le-ar cumpăra cele mai costisitoare bijuterii, aur și platină încrustate cu nenumărate diamante, smaralde și rubine, iar pe jos, peste frumusețea neasemuită a covoarelor de *Bachtiar* și *Ghiordez*, la picioarele lor, ar arunca pumni de ametist, de opal, japs, agat și calcedonia. Să afle întreaga lume cum prețuiește el o femeie frumoasă !

Visele, deși fantasmagorice și răbufnite din insomnii bolnave, aveau totuși un corespondent în trecutul nu tocmai îndepărtat.

Știa că Cleopatra Arapu îi făcea plăcere să plimbe de zgardă diferiți și cît mai exotici reprezentanți ai regnului canin, deși, patrupelele, în cazul ei, nu aveau menirea să atragă privirea bărbaților spre amazoana încadrată de

jivine — oricum dotată de natură cu destule atribute. Femeia plimbase baseși și pechinezi, grifoni sau foxterrieri, dar și dulăi de Terra-Nova, bulldogi sau poanteri. Aceștia, cei mai mari și mai voinici, erau slăbiciunea ei. Și cum femeia aflase că în Anglia mai există cîteva exemplare dintr-o rasă pe cale de dispariție — *bloodhound* — mari cît un vițel, corpolenți, cu pielea de culoarea castanei, flască și cu încrețituri, cu urechi clăpăuge, enorme, îl rugă, așa cum doar o femeie ca ea știa să roage, să-i aducă un exemplar, *măcar unul*, la înapoierea dinte-una din numeroasele lui ieșiri peste hotare.

Săvîrșise cu acest prilej o infracțiune crasă, păgubind întreprinderea de import-export pentru care lucra cu o sumă respectabilă — dar el nu se alesese din treaba asta decît cu contravaloarea, în lire, a unui astfel de dulău, a unui mantou de *agneau rasé* și a altor cîteva nimicuri. Din fericire pentru el, despre astea nu se aflase, la proces nu fusese pomenit nici un cuvînt. *Bloodhound*-ul, însă, nu apucă să facă senzație pe străzile capitalei, murind la puține zile de la dezrădăcinarea sa din patria-mumă. Nu mînca, scheună întruna, ochii plîngeau asemeni unui emigrant pierdut printre străini, și, în ciuda consultului a mai multor medici veterinari, muri, poate cu zile, poate fiindcă rasa însăși este pierdută.

Și pentru Solange făcuse cîteva sacrificii importante, de altă natură, dar nici cu acest prilej nu băgase mîna în buzunarul său. Despre *astea*, însă, se aflase. Bănuia că vreo trei, poate chiar patru, din *cei cincisprezece ani*, de aici proveneau. Și măcar dacă s-ar fi înfruptat cît de cît din frumoasa fiică și secretară a industriașului marsiliez, dar nu. Nimic. Promisiuni vagi și cîteva ocheade îndrăznețe. Promisiunile s-ar fi schimbat în fapte palpabile, nu avea nici o îndoială, dacă nu-l arestau. Era darnic și prezentabil, două noțiuni care nu lasă indiferență nici o femeie.

Una, însă, l-a păcălit. Sta singur în cameră — ceilalți deținuți erau la aer pîșac și arțăgos — nu lipsise mult să se încaiere cu falsificatorul de acte și librete CEC — și-i veni să zîmbească, un zîmbet strîmb, cînd își aminti de Elisabeta Peter, o

sibiancă, în urma unei căsătorii scurte, bucureșteancă, secretară în minister. Avea în jur de 27—28 de ani, era tăcută și considerată foarte serioasă. Deși divorțată, nimeni nu se putea lăuda că s-ar fi înfruptat din grațiile cu care fusese înzestrată de natură — și cu ea ursitoarele fuseseră deosebit de darnice deși fizicul în ansamblu era asimetric. Ascunsă de birou, părea o mignonă drăguță, chiar frumoasă, șatenă spre blond, cu ochii verzi, migdalați. Gura mică, ochii mari și nasul abia reliefat, îi dădea un aer de nevinovăție. Când însă se ridica în picioare, era alta. Mult mai înaltă decât se putea crede după prima impresie, sta ca înfiptă în pământ pe două picioare ce păreau ale alteia. Pornind din talia îngustă, șoldurile rotunde și pietroase păreau nefiresc de masive. Picioarele lungi, drepte, de un format și o carnație apropiată de perfecțiune erau și mai disproporționate față de brațele lungi și delicate. Dar tocmai aceste picioare îl atraseră pe bărbat.

Vreme de aproape doi ani, când putea și printre picături, îi dăduse de înțeles că o place și o vrea. Sesizînd că el, ca bărbat, nu e prețuit îndeajuns, încercă s-o cucerească prin cadouri — de o valoare relativă la început, mai de preț după cîteva luni. Femeia îl refuza, de complezență, dar sfîrșea întotdeauna prin a le lua, abia gratulîndu-l cu un zîmbet și un mulțumesc banal, sîsîit printre dințișorii ca de soarece.

Aflînd întîmplător că într-una din duminici se duce la strand — la Bordei — se duse și el. O găsi, anevoie, și o privi cu ochi de linx minute în șir mai înainte de a-și face cunoscută prezența. Se feliță pentru ideea de a-i lua urma, tînăra femeie avînd o atitudine cu totul diferită în raport cu austeritatea afișată la birou. Îi permise, printre altele, s-o mîngîie pe brațe, cum stăteau alături, pe pledul adus de el, iar seara, Elisabeta nu refuză să-l însoțească la restaurantul din vecinătate. Bărbatul era sigur, nu mai avea nici o îndoială că în acea noapte va fi a lui. Conversația, privirile, atingerile *întîmplătoare*, toate erau cum nu se poate mai grăitoare. Totodată, femeia se dovedi și o versată cunoscătoare a vinurilor și a preparatelor culinare, bînd și mîncînd însă cu măsură și cu delicatețe.

Decepția apărui, cu tot noianul de insomnii probabile, abia în stradă, când refuză să se suie în mașina *domnului director*, preferînd troleibuzul 83.

Încăpabil să înțeleagă practicile unei astfel de femei, se duse acasă îmbufnat, se certă cu Rodica pentru motive imaginare, apoi trecu în dormitorul său uitînd și de obiceiul statornicit ca o lege, care-i cerea fie să o sărute pe Nadia, fie — cînd fata dormea — să o privească cîteva clipe.

Plin de nervi, ca un acumulator de curent, făcu un duș rece, îmbracă pijamaua și se lăsă pe pat, cu o țigară în mîină. După nici un sfert de oră era însă din nou îmbrăcat și, oarecum mai liniștit, părăsi locuința îndreptîndu-se spre centru.

Fusese dus odată — și după aceea se dusesese singur de cîteva ori — la o oarecare „doamnă“, ce se trăgea din vechea aristocrație negustorească a Capitalei, și unde contra unei sume de bani, în general fixă, cunoscuse cîteva femei tinere, nu tocmai de lăpădat, și care, de regulă, numărau mai puțin de jumătate din anii Ellei Hintz — *patroana*. După o vreme, profesiunea doamnei Hintz fiind reperată de serviciul de moravuri al miliției, și cum și întreprinzătoarea femeie simțise ceva, „casa“ a fost grabnic lichidată și Ella Hintz a părăsit la timp și definitiv țara — stabilindu-se într-o țărișoară mai meridională.

Deși ora era nepotrivită chiar și pentru *astfel* de vizite — era trecut de unu — bărbatul Rodicăi fu primit cu zîmbete și amabilități.

— Am ceva nou, ceva... cum se zice aicea la voi?... Ceva trufanda — își dădu tot ea răspunsul. Trufanda, dragul meu domn, repeta femeia, precipitîndu-se într-o românească nu tocmai academică. Măruntică și îndesată ca o gutuie, altfel sprintenă, deși apropia cincizeci de ani, grăbi spre telefon. Nu formă totuși numărul imediat, și bărbatul fu obligat să-și închipuie că „trufandalele“ erau cel puțin două la număr, ci abia după cîteva clipe de meditație :

— Betiii !... Tu ești ?... Urgent, dragă, urgent, ia un taxi și vino ! ciripi ea din vîrfurile limbii. Obosită ?... Da' eu nu sînt obosită ? Sînt, da' ce să fac ?... Haide, haide, nu fă mie d-astea și vino di grabă ! Tocmai tu... Se poate !...

Cea solicitată sună la ușa micului dar cochetului apartament al Ellei Hintz după nici o jumătate de oră. Între timp primitoarea gazdă nu conțeni s-o laude, doar-doar i-or crește acțiunile, îmbiindu-l totodată să degusteze *vinul casei* — un vin adus de la Focșani de un client în etate, pivnicer-șef la un Gostat.

Eu n-am mulți ca dumneata' — și nu mințea. Cîțiva. Bărbați unu și unu, dar toți și-au lins buzele după ce-au cunoscut-o pe Beti a-mea ! Înțelegi ?

Înțelegea, începuse însă să-și piardă răbdarea privind la bibelourile din jur, zeci și zeci, porțelanuri de Limoges și cristaluri Baccarat — cele mai multe daruri primite cu prilejul căsătoriei Ellei cu feciorul unui cunoscut editor antebelic.

— Vine ! Ea e ! sări în sfîrșit femeia în picioare, din fotoliul — piesă de muzeu — în care-și făcuse cuibar, grăbind spre hol, să deschidă ușa.

Bărbatul, scoțînd un „hm-hm !“, își potrivea printr-un gest reflex nodul de la cravată, cu ochii la ușa. Cînd o zări în prag pe femeia de care se despărțise abia cu o oră-două în urmă, în stația troleibuzului 83, făcu ochii cît pumnii, o clipă, apoi se simți cuprins de stări diferite, dintre cele mai complexe. Stupefacție, încredere, ciudă, nerăbdare, dorință de răzbunare și, în final, victorie. O victorie plătită relativ ieftin, nedepășind consumația de la „Bordei“. Și nici valoarea vreunuia dintre cadourile oferite vreme de aproape doi ani.

•

— Elisabeta, Beti, Luiza ! repetă el de cîteva ori, cu glas tare în liniștea gangului și a celulelor tăcute și pustii. Elisabeta, Beti, Luiza !...

Legătura nu avusese zile multe. Femeia îl decepționa. Lipsită de temperament, simula doar, iar el, bărbat cu experiență, nu putea fi înșelat.

Acum însă îi repeta numele, metamorfozat în nenumărate diminutive, și i l-ar fi strigat, i l-ar fi urlat ca un bezmetic, dacă ar fi existat cea mai mică șansă să fie auzit. Cum această șansă nu exista, se lăsă să cadă pe

pat, cu mîinile sub cap, privind la tavanul vărui în alb pe care îl atingea cu capul cînd se ridica în picioare.

Uneori îl blestema pe taică-su că nu i-a îndrumat pașii spre o altă facultate. Doctor, să se fi făcut doctor. Ginecolog. Mamoș adică. Și femei, și bani. Și n-ar mai fi cunoscut-o nici pe Rodica. Student la medicină fiind, nu s-ar mai fi dus la ceaiul unde a avut loc primul *rendez-vous*. Alta ar fi fost soarta, și-a lui și-a ei. A lui, în orice caz, mai bună. A ci — nu-l mai interesa de cînd femeia încetase să-l mai viziteze. În cîteva rînduri fusese gata să-i scrie — avea dreptul la o scrisoare pe lună — să nu-i mai trimită nimic, nici de-ale mîncării și nici rufe de schimb. Intervenise însă Dionisie Maziliu, și îl determinase să renunțe.

— Ambiția, indiferent care i-ar fi originea, e prostie curată, cînd ești unde sîntem noi ! Singur mi-ai spus că nu te poți bizui pe surorile dumitale, nici pe cumnați, și-atunci ? ! Vei fi fost dumneata vreun... *grand d'Espagne* la vremea dumitale, dar acum, aici, nu mai ești nimic — ești un individ de o conformație fizică stas, cu un stomac stas, cu o personalitate stas. Și toate drepturile — mai ales drepturile, repetă inginerul, de care beneficiazi aici, atîtea cîte ne-au mai rămas — sînt de asemeni stas. Înțelegi ?“

— Ei, na ! cum să nu înțeleagă ? Chiar atît de imbecil nu era. Înțelegea și-ncă foarte limpede.

Asta însă nu-l împiedica să ridice pretenții cu nimic justificate, să aibă veleități fără urmă de temei, și să spere în tot soiul de probabilități întortocheate, lipsite de orice consistență practică. În ciuda silințelor unora, nu părea să se fi ales cu ceva din ultimii trei ani. Același. Poate după alți trei...

●

Două camere, un hol, o baie și o bucătărie. Un apartament modest, dar nu și primitiv. Pereții coșcoviți, nezugrăviți de mai mulți ani, parchetul negru-cenușiu, ferestrele opace din pricina murdăriei, fiecare amănunt denota mizeria în care se complăcea proprietarul lucrurilor ce mobilau încăperile. Pe pat, pe toaletă, pe scaune, pe

jos, rufe murdare. În bucătărie, coji de ouă, vase nespălate, salam alterat, piine uscată. Pe jos, nimic sau ziare. Doar în fața patului, un preș. Un maiou, gri din alb, spînzura într-un cui bătut în unul dintre pereții laterali ai șifonierului. Alături, în alt cui, o pijama ruptă în coate, acrită de transpirație.

Ceea ce contrasta însă vădit cu această ambianță șordidă era conținutul șifonierului, îndeosebi cămășile. Trei costume de haine, dintr-o stofă bună, deși roase și lustruite pe alocuri, erau curate și călcate. Frapau însă mai ales cămășile — mai multe; dejalen, poplin și *nylon*, albe sau în dungi abia vizibile — și cravatele multicolore, majoritatea în nuanțe închise. Din același șifonier cu trei uși emana un miros pătrunzător de parfum ieftin. Sticlețele goale din baie demonstrau vădit că proprietarul acelor *bunuri* consuma apă de colonie și parfumuri în cantități impresionante și în cele mai variate mirosuri, predominînd tabacul. Tot baia îl arăta pe Titus Fanache un om grijuliu cu ținuta sa exterioară. Pomezii diferite, cremă de ras din import, tuburi cu pastă pentru dinți de mai multe mărci, trădau pe bărbatul ce nu iese oricum în lume. Prosoapele, cîteva, demonstrau însă că Fanache e un om superficial pînă și cu sine, pentru el avînd valoare doar aparențele. Nici cea mai modernă curățătorie chimică nu le-ar mai fi putut reda culoarea inițială — alb, roz, vernil sau bleu. Se uniformizaseră toate în același cenușiu, îndeosebi la capete. Și le spăla singur, cînd le spăla, doar cămășile fiind date la *Nufărul*.

În bucătărie, nu vasele murdare și resturile de mîncare erau în majoritate, ci sticlele goale, cu etichete diverse ca desen și titluri, cele mai multe fiind de rom și votcă. Printre ele, rătăcite, și de coniac, fernet, de șlibo-viță, de spumă de drojdie, și doar cîteva de vin, de unde era lesne de dedus că inspectorul nu obișnuia să consume băuturi cu un conținut de alcool redus.

Ca să scape de sticlele goale, chema din cînd în cînd o țigancă, să le ia și să-i dea pe ele ce i-o da, dar cum locuința sa era la etajul patru și blocul nu avea lift, nu orice negustorească de sticle goale era dispusă să urce pînă la el. Să le arunce la gunoi, era de asemeni compli-

cat, lăzile fiind jos, într-o curte mai dosnică. La fel de anevoie de rezolvat era și problema cutiilor de conserve, masa sa obișnuită de seară, la prînz mîncînd la un expres. În nopțile cînd era chinuit de insomnie, mai arunca din cutii pe fereastră, într-o grădină vecină, dar o femeie care locuia cu un etaj mai jos îl surprinsese o dată și strigase la el făcîndu-l nesimțit, și de atunci renunțase — să nu-și audă vorbe în bloc.

Cînd se aștepta la vreo vizită, în camera care era socotită dormitor — cealaltă era aproape goală — făcea ceva ordine. Ascundea rufele murdare, schimba ziarele de pe jos, întorcea preșul pe partea cealaltă, și nu uita niciodată să deșurubeze două din cele trei becuri ale lustrei, lăsînd să ardă doar pe cel mai mic — de 25 de wați. Baia era și ea tratată cu o oarecare atenție, dar cum aici treburile erau mai complicate și de durată, de obicei renunța. Aplicînd aceeași metodă, deșuruba doar becul, socotind că dacă e lăsată ușa întredeschisă o să intre atîta lumină — din dormitor — cît să se zărească obiectele strictelor necesități.

Vecinii de palier îl socoteau un om pedant și plin de sine, și serios totodată, poate și pentru că doar rareori îi intrau persoane străine în casă — bărbat sau femeie. Odată, de două ori pe lună, deseori nici atît. Unii îl considerau sihastru, un sihastru de un soi mai aparte.

Cînd în acea dimineață cu ger uscat a fost invitat în biroul șefului, a mustăcit nemulțumit ; tocmai intenționa să plece „pe teren“, să constate dacă o anumită *stare de fapt* era și *de drept* — și, de la constatarea asta spera să se aleagă cu un mic ciubuc, o sută, poate chiar o sută cincizeci de lei. Cazul îi era cunoscut pe dinafară, situația era limpede, dar el avea să-și dea importanță, urmărind să-i lase pe cei în cauză cu impresia că le-a făcut o favoare — zicînd ca ei.

Cu o mină ursuză, ciocăni și intră. În birou, în afară de șef, se mai găsea un necunoscut, mărunț și îndesat, cu o față negricioasă, pe care Popa — șeful Centrului — îl prezentă abia murmurînd ceva, încît Fanache înțelese cu cine avea de-a face abia cînd cel de-al treilea îi întinse mîna și se prezentă el însuși :

— Căpitanul Mărăcineanu, din miliția judiciară.

— Fanache, Titus Fanache, îngînă și inspectorul, după ce tresărise scurt, abia perceptibil, arborînd în continuare un aer întrebător și nedumerit.

— Luați loc, îl invită Mărăcineanu, privind la singurul scaun liber aflat în acel birou.

Inspectorul, fără grabă, se așează privind întrebător, dar calm, de la căpitan la responsabilul centrului, nici acesta în totul edificat de motivul prezenței ofițerului în biroul său. I se dăduseră niște explicații, dar nu vedea ce legătură poate fi între inspector și „toată treaba asta“.

— Pofțiți, asta-i legitimația mea, mai adăugă căpitanul întinzîndu-i documentul. Aș avea ceva de discutat cu dumneavoastră, și pentru că s-ar putea să avem nevoie de prezența unei terțe persoane, am socotit nimerit să vă invit aici, alături de tovarășul Popa. Și acum, continuă tot el, pentru că, să zicem, prezentările sînt făcute, v-aș ruga să-mi spuneți care-i numele dumneavoastră întreg.

— Titus Fanache, răspunse inspectorul limpede.

— Titus M. Fanache, mai precis, îl completează ofițerul.

— Da, pe tata l-a chemat Mihai. Titus Mihai Fanache.

— Perfect — pînă aici. Ce-aș vrea să vă mai rog... și Mărăcineanu făcu o pauză, cîntărind importanța și ordinea în care să pună cele cîteva întrebări, fiindcă avea mai multe.

— Aștept, se grăbi Fanache să zică.

— Vă grăbiți ?

— Aveam de făcut o constatare — pe teren.

— O s-o faceți, ziua-i mare. Dar, ca să nu vă rețin prea mult, spuneți-mi, cîți bani aveți asupra dumneavoastră ?

— Bani ? !

— Da, bani. Cîți, ce sumă ?

— Sînt obligat să răspund ?

— Eu zic că da... Doar dacă nu vreți să vă rețin, pînă la întocmirea formelor de percheziție corporală. Corporală — repetă — poate și domiciliară, adăugă.

— Tovarășe...

— Căpitan.

— Nu înțeleg ce înseamnă toată comedia asta ? ! Pofțiți, dacă țineți neapărat s-o știți, am la mine... și, băgă

mîna stîngă în buzunarul interior al hainei, fără să scoată însă vreun leu, am o mie și vreo două sute.

— Și-acasă ?

— Nici un leu. Bani, poate ceva mărunțiș metalic.

— Dar la CEC ?

— La CEC... repetă Fanache, mecanic, mai puțin sigur pe sine, dacă nu chiar îngrijorat. Acolo am... vreo patru mii și ceva.

— Nu cumva mai precis, aveți patru mii șapte sute ?

În micul birou al „șefului“ se lăsară cîteva clipe de liniște deplină. Abia dacă răzbea pînă la ei tăcînitul unei mașini de scris dintr-un birou mai îndepărtat. Popa nu înțelegea nimic, Mărăcineanu zîmbea abia perceptibil, probabil sigur de sine, Fanache simțea că inima își întetește ritmul, dar își impuse să nu-și piardă cumpătul, gratulînd-o totodată pe Rodica cu o înjurătură : „S-a apucat să-mi facă reclamă, scîrba dracului, că plătesc femeile cu mii de lei ! Și ăstuia, ce-i pasă de banii mei ? ! Fac ce vreau cu ei !“

— Mi se pare că da, nu știu exact, cam așa ceva, patru mii șase sute, nu șapte... dădu inspectorul un răspuns imprecis.

— Aveți cumva libretul la dumneavoastră ?

Din nou tăcere.

„Chiar dacă spun că nu-l am, *ăsta* e în stare să-mi cotrobăiască prin buzunare — ca un borfaș ordinar, ce este ! Să spun că-i acasă... merge cu mine acasă, și-i tot un drac.“

— Da, întîmplător e la mine.

Fanache duse mîna la același buzunar interior de la haină.

— Să poate vedea ?

— Da, de ce nu ? — poftiți ! și i-l întinse.

Mărăcineanu îl deschise la primele două pagini, se făcu a nu observa numele Rodicăi pe pagina din stînga, mai dădu o foaie și se uită la depuneri. O singură sumă : patru mii șapte sute. Privi și la data zilei cînd fuseseră depuși banii, își aruncă ochii pe ștampila CEC-ului, din partea de jos a paginii, și aceasta prezenta toate atributele autenticității, apoi zise un „mulțumesc“ și-i înapoie libre-

tul. Fanache îl luă, destul de nedumerit, și-l băgă în buzunarul de unde îl scosese.

— Mulțumesc. Până aici, toate sînt în regulă.

„Care *«toate»* ? ! răbufni inspectorul, în sinca sa. Crezi că n-am văzut cum ți-ai furișat privirile și-n stînga, la numele toantei care a dat cu piciorul la șase mii — șase mii ! o sumă cum numai unul ca mine e-n stare să ofere unei femei ? ! O să mă-ntrebi, acum, de unde am banii și cum de-mi pot permite un astfel de *gest*. Și-o să-ți închipui că iau ciubuc, că fac afaceri cu casele, că jecmănesc oamenii, dracu știe ce ți-o mai trece prin cap !“

Departe de gîndurile inspectorului, căpitanul privea la portretul în ulei al unui muncitor-sudor, cine știe cum și prin ce împrejurare ajuns în acel birou. Cînd socoti că i-a lăsat destul timp inspectorului să facă ordine în răspunsurile ce aveau să urmeze firesc, lăsă tabloul și-și întoarse privirile spre Fanache.

— Ca să nu lungim discuția, uitați ce v-aș ruga : să-mi spuneți de cîți ani sînteți inspector ? De paisprezece ?

— Da, de paisprezece.

— Dar, mai înainte, ce-ați fost ?

— Mai înainte... Funcționar, funcționar la contabilitate.

— Tot la I.A.L. ?

— Nu, la... la un TAPL. La „Pîrîul rece“.

— Perfect. Începem să ne apropiem.

„Să ne apropiem ? !“ tresări Fanache.

— Prin urmare, continuă același, ați lucrat ca funcționar la serviciul de contabilitate al Trustului de Alimentație Publică Locală „Pîrîul rece“.

— Da, dar nu vă înțeleg. De ce...

— O clipă, doar o clipă de răbdare și mă *veți înțelege*. O să fim cu toții pe deplin edificați. Funcționar-contabil, deci.

— Da, îngîă Fanache.

— Trei ani.

Inspectorul rămase tăcut, pîrînd a gîndi profund, că tot omul nevinovat să scormonească adînc în trecutul său, în urmă cu ani, dacă nu cu decenii, și sfîrși prin a da afirmativ din cap, însoțindu-și gestul cu un „da“ abia auzit.

— Între timp, adică în acești trei ani, nu cumva ați îndeplinit și funcția de casier ?

— Casier... nu. N-am fost casier, am fost funcționar de rînd, la contabilitate.

— Nici cu delegație ?

— Nici.

— Gîndiți-vă bine, îl povățui Mărăcineanu. Știu, au trecut atîlția ani, totuși nu pare verosimil să uitați că, o vreme, ați numărat bani.

— Eu ?

— Dumneavoastră, se înțelege.

— Nu-mi amintesc...

— Să încerc să vă reîmprospătez memoria : de Vasile Vintilescu ați auzit ?

— Casierul ! exclamă Fanache, de parcă descoperise misterul piramidei lui Keops.

— Exact. Casierul care s-a îmbolnăvit în acea perioadă de o afecțiune pulmonară cu complicații. A și murit — după o vreme. Vă amintiți ?

— Mi se pare că da.

— Tot e bine, deși l-ați folosit și pe „se pare“. Ia mai gîndiți-vă, cine oare i-a ținut locul ?

— Locul ? repetă Fanache.

— Da, cine i-a ținut locul vreme de vreo șase-șapte luni ? Mai exact de cînd s-a îmbolnăvit acest Vintilescu și pînă s-a desființat Trustul. Sau, mai exact, pînă s-a contopit cu „Argeș“, trust care avea casierul său.

— Da, știu, s-au comasat imediat — „Pîrîul rece“ cu „Argeș“, aveți dreptate — cîțiva am rămas atunci pe *dinafară*, dădu Fanache niște explicații nesolicitate, evitînd însă întrebarea căpitanului.

— „Pe dinafară“ ați rămas, așa e, dar „pe drumuri“, nu. Ați fost transferat, după cîte știu, așa e ?

— Da, m-au transferat...

— Aici ! Adică la „Întreprinderea de Administrație Locativă“, cum se numește în prezent.

— Mă rog... Văd că sînteți bine informat.

— Pentru asta sîntem plătiți... Ce-ar fi, dacă am vorbi din imaginație ? Dacă am da în bobi, să aflăm de stăm de vorbă cu un om cinstit sau cu un pungaș ? Ne-ar

rîde și curcile ! Iată însă că ne-am abătut de la subiect, de la întrebarea de adineauri ; ați fost sau n-ați fost casier în ultimele luni de existență ale „Pîrîului rece“ ?

— Casier... A ! așa, cum să vă spun... fără delegație, doar așa, i-am ținut locul provizoriu, că tot se presupunea că o să se facă bine, ăsta, Vintilescu :

— Uite, domnule, că ne-am apropiat de liman ! exclamă Mărăcineanu, cam teatral, dar și ironic. Deci, în ultimele luni, n-are importanță cîte au fost la număr, ați ținut locul casierului ?

— Da.

— Iar odată cu transferul survenit în urma comasării celor două trusturi — „Pîrîul rece“ și „Argeș“ — ați ajuns inspector la I.A.L. 30 Decembrie. Așa-i ?

— Inspector, da. Am fost numit inspector pe data de...

— Nici asta n-are vreo importanță practică, făcu pe indiferentul căpitanul. Altceva v-aș ruga să-mi spuneți — cu lux de amănunte, dacă se poate — și anume ce relații există între actuala casierită a acestui centru și... dumneavoastră ?

— Care... casierită ? Între ea și mine ? repetă Fanache, și derutat, dar și ca să cîștige timp.

— Mda... Între dumneavoastră doi.

— Ce relații ?... Nici un fel de relații, dacă vă gîndiți cumva...

— Așa, așa, vorbiți. Continuați, vă rog.

— La anumite legături intime. Sînt cu aproape douăzeci de ani mai mare ca ea, bravă Fanache. Și am pretenția că sînt considerat om serios, continuă el, cam cu patos, prea puțin convingător însă.

— Dacă-i așa, cum de v-ați permis, în urmă cu două zile, s-o amenințați — fie și indirect ? Sau, mai bine zis, care-i cauza acestor amenințări ? Cu ce anume nu v-a satisfăcut ?

„Aha, și *asta* i-a spus !...“

— Aștept răspunsul dumneavoastră, mai zise căpitanul, răsfoind cartea de telefon de pe biroul lui Popa.

— Nu știu la ce vă referiți... I-am făcut mai la început, asta e adevărat, oarecari propuneri, nu neg.

— Așa, așa ! îl întrerupse Mărăcineanu. Începeți să vă apropiați de adevăr. Continuați !

— I-am propus... înțelegeți dumneavoastră, eu fiind burlac, ea...

— Și ? Rezultatul ?

— Nimic. Virtuoașă ca o maică stareță, rînji Fanache. M-a repezit de nu m-am văzut.

— Iar dumneavoastră ?

— Eu ? Ce „eu“ ? Mi-am văzut de treburi, dacă ea...

Se lăsară mai multe clipe de tăcere deplină, cel mai nedumerit părăind a fi Popa, responsabilul centrului, care pînă atunci stătuse în umbră, mirat, pe bună dreptate, de cîte se petreceau între subalterni, fără ca el să știe ceva. Căpitanul îi spusese că rugămintea sa de a-l chema în biroul său pe inspectorul Titus Fanache era în legătură cu dispariția din casa de bani a centrului a celor șase mii și două sute. De unde pînă unde, tocmai Fanache să fie implicat în furtul banilor ? Inspectorul era considerat un om integru, incoruptibil, zelos chiar în îndeplinirea sarcinilor de serviciu. Avea el alte metehne, cunoscute în general, nu pe aceea de a lua mită sau de a se lăsa influențat de cadouri sau de mese oferite la restaurantele de lux ale Capitalei. Cel puțin aceasta era părerea sa, și pînă la proba contrarie credea în ea. Atunci ?

— Cît i-ați promis ? întrerupse căpitanul tăcerea.

— Ce să fac ? se încruntă inspectorul, din ce în ce mai sigur că toate presupunerile lui Mărăcineanu se bazau pe supoziții și bănuieli izvorîte din rutină și imaginație deformată de profesie.

— Ce sumă i-ați promis, să o determinați să... să fie a dumneavoastră ? ca să spunem lucrurilor pe șleau.

— Bani ?... Să aștepte mult și bine ! O friptură, un șpriț, asta da, dar bani...

— De ce, atunci, i-ați trecut numele pe coperta a doua a libretului CEC ? întreabă Mărăcineanu.

— De ce ?... Foarte simplu ; s-o duc cu preșul ; să creadă *doamna* că sînt leșinat după ea, că m-a lovit amoc tocmai acum, în pragul bătrîneții.

— Aha...

— Da. Cam așa stă situația. Și n-am să vă ascund că i-am promis, pe lîngă banii trecuți pe libret, și alții, restul

pină la suma care i-a dispărut din casă. Sînt sincer, de vă spun asta, deși...

— Deși ? îi luă vorba din gură ofițerul de miliție.

— Nu știu dacă în atribuțiile dumneavoastră intră și aceea de a... de a scotoci în intimitățile amoroase ale cetățenilor, se dovedi Fanache total neinspirat.

— Nu, n-am acest drept — cînd la mijloc sînt cetățeni care n-au nimic de ascuns. Dar cînd considerăm că legea e călcată... și Mărăcineanu ridică din umeri, de parcă s-ar fi disculpat. Atunci, vrînd-nevrînd, sîntem puțin cam prea curioși, cîteodată chiar indiscreți. Așa că vă rog prietenește să lăsați discreția la o parte și să nu încercați să vă ascundeți în umbra anumitor paragrafe de lege.

— Tovarășe căpitan, începui Fanache un fel de spovedanie. Sînt văduv de mai mulți ani, de vreo douăzeci. Și mi-am iubit soția, din toată inima, aproape că am divinizat-o, așa cum doar puțini bărbați sînt în stare să se lege de o femeie.

— E lungă... polologhia asta ? îl întrerupse căpitanul.

— Asta-i cauza pentru care — continuă inspectorul, părăind să nu fi auzit întrebarea lui Mărăcineanu — n-am vrut să mai știu de existența altor femei. Ani mulți, femeile au fost pentru mine ca și inexistente. Nu le-am mai dorit nici măcar fiziologic. Ani de zile am preferat băutura — femeilor. Însă, odată cu angajarea noii casierite am simțit că nu mai sînt același. Prea izbitoare asemănarea dintre răposata mea soție și casierita cea nouă. Am privit-o zile nenumărate, i-am luat urma în oraș, măsurîndu-i mersul și silueta, am ascultat-o vorbind diverșilor cetățeni, și vă rog să credeți că din zi în zi descopeream noi asemănări. Dacă aș fi superstițios, aș zice că fosta mea soție a reapărut pe pămînt, într-o a doua existență, reîncarnată sub chipul casieritei.

— Aveți vreo fotografie ?

— Fotografie... repetă Fanaché, mecanic, vădit încomodat de întrebare.

— De-a fostei soții, preciză Mărăcineanu.

— Nu, n-am. Le-am distrus pe toate, să n-o mai am în fața ochilor, tot căutînd s-o uit.

— Continuați.

— Și-atunci ca să curm cu starea de care fusesem cuprins, cu nopțile de insomnie și coșmar, i-am cerut mîna.

— Unei femei măritate ? !

— Da, măritată, să zicem, dar cred că știți că soțul ei...

— Știu, știu, e condamnat la cincisprezece ani, totuși...

— Nebun de dragoste... M-a refuzat însă. Am încercat să mă explic, degeaba. Atunci, ca să-i dovedesc marea mea dragoste, și cum tocmai aflasem că are o lipsă destul de importantă în casă, i-am propus, ca să zic așa, un schimb : eu să-i cedez ei toate economiile, iar ea... să-mi cedeze mie — pentru o noapte, atît, să-mi potolesc... damblaua.

— Și ?

— M-a refuzat. Nu-i de crezut, poate, că o femeie în situația ei dă cu piciorul la cîteva mii de lei, dar asta-i realitatea. Jur !

— Nu-i nevoie.

— I-am căzut în genunchi, am plîns, am implorat-o, degeaba. Ba, într-un fel, și-a cam și bătut joc de mine...

Din nou liniște, de scurtă durată însă, pentru că Mărăcineanu se săturase să asculte minciunile inspectorului. Și atunci veni cu o serie de întrebări care îl derutară cu totul pe Fanache, făcîndu-l să simtă cum broboanele de sudoare se adună — reci — la ambele subsuori :

— Dar Aurora Suci, și ea seamănă atît de perfect cu răposata dumată soție ? Dar Amalia Tăbăraș, casierita care a precedat-o pe Aurora Suci ? — Și poate că mai sînt și altele, adăugă ofițerul. Cîteșitrele ? ! Toate seamănă atît de izbitor ?... Și cum îți explici că fiecare în parte a avut cîteva mii de lei lipsă din casă — din casa care pînă să fie transferată IAL-ului, *fusesse în dotarea TAPL-ului „Pîrîul rece“* ? Și ia mai spuneți-ne, cîm de toate aceste casierite au acoperit lipsa după cîteva zile ?... În afară de actuala casierită, se înțelege.

După cîteva zile de ger aspru, deasupra orașului se lăsase ceața. Totodată timpul se încălzise și zăpada se în-

muiase, în timpul prînzului transformîndu-se în zloată urîcioasă, nici apă, nici zăpadă.

Soțul Marietei, cu o mină abătută, sta într-un fotoliu, singur în toată casa, fără să știe tocmai bine de unde provenea indispoziția de care era cuprins. Faptul că dispariția celor șase mii, din casa de bani de care răspundea cumnata sa, fusese elucidată și că Rodica fusese total scoasă din cauză, ar fi trebuit să-l bucure — fie măcar pentru faptul că astfel economisea banii promiși femeii, pentru acoperirea lipsei. Dar cum față de totalul economiilor sale, șase mii nu reprezentau o sumă mare, nu vedea de ce s-ar lăsa cuprins de mulțumire din cauza asta. Tot așa, dacă ar fi fost o fire subiectivă, faptul că Rodica nu mai avea nevoie de banii săi, ar fi trebuit să-l nemulțumească, femeia nemaifiindu-i obligată. Cum însă dovedirea nevinovăției cumnatei sale îl bucurase sincer, din această pricină ar fi trebuit să fie încîntat. Și totuși nu era. Pricepea, intuitiv poate, că pînă va ajunge să clarifice o serie de lucruri și să limpezească altele, va mai trece o vreme.

Cu Marieta nu mai avea aproape nici un fel de relații. „Bună ziua“ și rare probleme gospodărești — plata apei, a luminei, a abonamentelor — cînd femeia îi cerea bani. Altfel nimic, deși, uneori, îi simțea lipsa, iar alteori era cuprins de milă, cînd gîndea la viitorul ei. Aducîndu-și însă în fața ochilor perioadele de trai comun cele mai negre, n-o mai regreta. De cînd căuta, găsea și alte probe ale vinovăției ei, destule, și atunci se mira el însuși cum de putuse fi atît de orb și cum de îndrăznise femeia să facă ceea ce îi imputa.

Despre vizită ei la închisoare aflate a doua zi. Se miră, sincer, cum de și-a amintit de cel arestat și condamnat, după ce vreme de trei ani nu catadicsise nici măcar să-i trimită un pachet cu alimente. Își zise că oamenii la nevoie își aduc mai degrabă amînte unii de alții. Poate că i s-a plîns, făcînd pe martira. Știa că se pricepe să joace teatru, să-și ascundă adevăratele sentimente și să afișeze o durere care nu era durere, și o fericire care era cu totul altceva. Și totuși cei doisprezece ani de conviețuire zilnică nu puteau fi uitați atît de ușor. Cui pe/cui se scoate, se

zice, dar nu era tocmai așa. Cuiul cel nou poate intra foarte lesne și alături de celălalt, și dacă scîndura rabdă pe amîndouă, în viață nu-i tot la fel. Ce o să se întîmple mai departe cu el, cu viața sa, nu știa, nu avea nici o certitudine, dar nu avea nici o îndoială că o eventuală împăcare cu Marieta era ultimul lucru pe care l-ar fi dorit. Nu pentru că se simțea înșelat — în sensul vulgar al cuvîntului — ci pentru că își da seama că n-ar mai putea avea nici un fel de dragoste pentru femeia care se lăsase posedată de un altul — sau de alții, mai degrabă, socotise el. Și ca să trăiască tot restul vieții alături de o străină, nu vedea rațiunea unei astfel de situații echivoce și plină de neprevăzut, totodată, pentru că, nu avea nici o îndoială, femeia ar continua pe drumul încercat o dată. O cunoștea bine, de la o vreme.

Poșomorît, ca și vremea de afară, se ridică. Intenționa să treacă în dormitor, să se dezbrace, să-și ia pijamaua și să revină în biroul-sufragerie, să citească ceva. Atunci auzi soneria. Rămase o clipă nehotărît — nu aștepta pe nimeni — și pînă să se îndrepte spre vestibul, soneria se auzi pentru a doua oară, ceva mai prelung. Cu mișcări ceva mai repezi făcu lumină, apoi deschise ușa. Un necunoscut :

— Bună seara.

— Bună seara, îi răspunse, privindu-l.

— Dacă nu vă supărați, aș vrea să discut cu dumneavoastră o anumită problemă, oarecum neplăcută.

Și, cu o mișcare pe care gazda o socoti impertinentă, dădu să intre, să se strecoare în casă.

— Anume, ce ? întrebă, barîndu-i întrucîtva drumul.

— E vorba despre cîmnatul dumneavoastră, fratele soției.

— Cred că ați greșit adresa. N-am așa ceva.

Dragomir-covoare rămase cam perplex, o clipă, apoi veni cu precizuni :

— Cîmnatul dumneavoastră — *închisu* !

— În fond, ce vrei, domnule ? se cam răsti gazda, renunțînd la *dumneavoastră*.

— Să discutăm. Am și-o scrisoare — *de-acolo*.

— Ce scrisoare ?

— O scrisoare, asta ! și-o scoase dintr-un buzunar.

Un plic murdăr, soios chiar, împăturit în două.

— Poftim ! renunță și fostul deținut la *dumneavoastră*.

Bărbatul din prag luă scrisoarea, o privi și pe-o parte și pe alta, stătu cîteva clipe nehotărît, apoi cu mișcări domoale o rupse în două, în patru...

— Domnule, ce faci, domnule ! tresări Dragomir-covoare, întinzînd mîna.

Celălalt, însă, continua s-o rupă în opt, în șaisprezece, apoi aruncă bucățelele în băltoacele din fața intrării, mai mult zăpadă decît apă murdară.

— Ți-am spus că n-am nici un cumnat la pușcărie. N-am, repetă, retrăgîndu-se, gata să închidă ușa.

— Dar !...

— Ce mai dorești ?

— Abia m-am strecurat cu ea prin controlul de la poartă ! Iar săracu de el...

— Sărac e dracu. Bună seara.

Și închise ușa, reintrînd în casă.

Îmbracă pijamaua și puse apă de-o cafea, într-un ibric, în bucătărie. Așteptînd să fiarbă apa, începu să regrete că n-a citit scrisoarea. Poate că... Socotind însă că cel arestat nu-i putea cere altceva decît ori să intervină în favoarea sa, ori să-i trimită ceva bani și alimente, se hotărî să discute această problemă cu Rodica.

Pe cînd sorbea din cafea, auzi din nou soneria. Nu tocmai încîntat, îmbracă un halat de casă și se duse să vadă cine sună. Același.

— Ce mai vrei, domnule ?

— Să vă spun adevărul.

— Adevărul ?

— Cu scrisoarea, cu... și se opri, diplomatic, așteptînd reacția celuiilalt.

— Fii, te rog, mai limpede. Dacă nu... și fu gata să se retragă.

— Stați, o clipă ! E vorba de soția dumneavoastră. Sînteți în divorț, nu ?

Surprins de alura pe care o luase discuția cu bărbatul ce afișa impertinență greu de suportat, se încruntă, dar nu închise ușa, ci îl întrebă răstit de ce îl interesează acest fapt.

— Fiindcă... n-o să puteți divorța, cu una cu două, să știți! Dar dacă eu trec de partea dumneavoastră, se schimbă socoteala. Dați-mi cinci mii de lei, și sînt al dumneavoastră. Jumătate acu, jumătate *după*.

Cînd Dragomir-covoare sesiză că celălalt privește la el total nedumerit dar și intrigat de propunerea sa nerușinată, adăugă repede :

— Dacă trebuie, vorbesc și de alunița pe care o areconița coalea, știți dumneavoastră. Aveți cuvîntul meu!

•

Deși doar aprilie, soarele ardea ca într-o zi de vară. Deșinuții, rînduri-rînduri, făceau brazde, semănau sau plantau răsad de varză timpurie. Cîte unul, mai norocos, descoperea în pămîntul întors pe dos cîte-un morcov rămas din toamnă. Printre cei care lucrau la brazde — și bărbatul Rodicăi. Ceruse și i se aprobasă să treacă din nou la grădină, dar nu se felicita pentru inițiativa asta, îndeosebi pentru că nu găsea mai nimic de mîncat. Era prea devreme. Mai încolo, vara, și mai bine, toamnă. Îl socotea vinovat pe Dionisie Mazilu, eliberat între timp.

Tocmai în cealaltă parte a grădinii, spre miazăzi, înfîgea răsad după răsad în pămîntul reavăn inspectorul Titus Fanache. Găsiseră juriștii în care articol de lege să-l încadreze. Totuși, pentru că sumele sustrase din casa de bani erau aproape în totalitate înapoiate „victimelor“ — excepție singulară, Rodica — i se acordaseră circumstanțe atenuante. Un an de zile închisoare, socotea că o să treacă repede. Mîncăcios, nu fusese niciodată, nici acasă nu dormea pe puf, mai anevoie îi fusese să se acomodeze cu lipsa de băutură. După prima lună uită însă și de coniac, și de rom, și de șliboviță, și s-ar fi mulțumit cu o sticlă de borviz.

•

Marieta se dovedi, așa cum era de presupus, un adversar de temut. În desperare de cauză și în fața alternativei de a termina, poate pentru totdeauna, cu îndestularea și trîndava ei viață, femeia socoti că este îndreptățită să

facă uz de orice procedeu, fie el cîl de josnic, doar să nu fie ea cea păgubită.

Ideea divorțului nu i se părea deloc de nesuportat, începuse să se obișnuiască cu gîndul despărțirii de cel cu care conviețuise treisprezece ani, nu concepea însă să piardă casa. Casa, dar și tot ce se găsea în cele patru camere, de la covoare pînă la bibelouri. Și, ca un fel' de răsplată a *mărinimiei* ei de a ceda, de a fi de acord cu divorțul în condiții convenabile dar și onorabile pentru Radu, înmînarea unei mari sume de bani.

— Nu scad un leu ! se rățoi blînda femeie afișînd o fermitate și o stăpînire de sine care contrasta cu zbuciumul de care era cuprinsă întreaga ei ființă. Altfel fac un circ la proces — de se duce buful ! Și nu doar la proces, să știi ! Mă mai duc eu și-n alte părți, n-ai grije, unde am să știu ce să vorbesc și ce să le spun „ăloră“ ; cum că... așa și pe dincolo cu nevasta unui deținut care a furat ca-n codru — și pe cine a furat ? — pe Stat ! dădu tot ea răspunsul. Pe Statul ăsta al nostru, pe care îl tot lauzi tu prin ședințe ! mai adăugă.

Discuția avea loc într-o după-amiază de vară, spre seară, și se desfășura altfel de cum ar fi dorit Marieta. L-ar fi vrut pe Radu mai puțin calm, prefera ea acesta să se enerveze, să țipe chiar la ea, or stăpînirea de sine de care da dovadă bărbatul nu i se părea a fi de bun augur. În cei treisprezece ani ajunsese să-l cunoască bine, și se temea de el, în ciuda aroganței și a violenței limbajului ei.

— Cui o să-i revină casa, care în fond este a Statului, a Statului căruia îi porți atîta grijă, o să hotărască instanța, nu eu și nici tu. Bani însă nu-ți dau ; nici măcar un singur leu.

— Cum ? !

— Nu ești bolnavă, invalidă, nici măcar bătrîină, așa că o să poți munci și tu, ca toată lumea, dealtfel.

— Ce să fac ? ! sări femeia din fotoliul comod în care sta, picior peste picior, îmbrăcată într-un *deux-pièces* elegant, cenușiu, taierul fiind astfel croit încît să scoată în evidență opulența corsajului.

— Exact ce-ai auzit : ai să muncești și tu o dată, în viața ta. Dacă dorești pot să te ajut, să-ți găsești un serviciu.

— Mersi !

— N-ai pentru ce să-mi mulțumești, am mai ajutat și pe alții, de ce nu și pe... pe fosta mea soție ?

— Ai să aștepti tu mult și bine, pînă o să mă vezi muncind ca o oarecare...

— Asta-i o problemă care, în fond, este strict personală, nu te interesează decît pe tine, faci cum crezi că-i mai bine, te privește.

— Nu de sfaturile tale am nevoie ! Și dacă nu-mi dai bani... !

— Nu-ți dau, ți-am mai spus o dată, o întrerupse el. Iar dacă îți permiți să mă calomniezi, într-un fel sau altul, căci de așa ceva ești bună, te acționez în judecată. Injuria și calomnia se pedepsesc prin lege.

Ochii bovini ai Marietei, mari oricum, se bobilcară și mai mult, gata să-i sară din orbite. Era pregătită să audă multe, dar nu și o astfel de amenințare.

— Să mă dai în judecată, pe mine, nevastă-ta ? ! aproape că urlă femeia de-acum dezlănțuită.

— Exact. Pe tine. Pe tine, dar nu pe „nevastă-mea“ — ci pe *fosta mea nevastă*. Am încetat să te mai consider ca atare de atunci cînd, umblînd în poșetă, după brichetă, am dat de acel... prosop. Înțelegi ?

— Măgarule !

— Încă o injurie, zise Radu, calm, abia auzit.

— Și-o să mai auzi !

— Sînt sigur.

— Ai uitat ce mi-ai declarat la început, cînd mai cunoscut, că sînt...

— N-am uitat, o asigură el, numai că atunci te socoteam o fetiță naivă, întrucîtva prostuță, frumoasă și... cam atît. De unde puteam să bănuiesc...

— Zi, zi, continuă, ce, n-ai curaj ? !

— Curaj... Curaj să spun adevărul ? Am destul, pot să mai dau și altora, dar, repet, doar dacă-i vorba de adevăr. Nu de minciună. Și nici de ipocrizie sau de țicneală juvenilă, cînd tinerețea a rămas de mult în urmă.

— Fă-mă și babă !

— Babă ? Deocamdată nu ești babă, încă nu ești, dar o să ajungi repede și așa ceva tot trăgînd în piept din

țigara aia, dînd pe gît „tării“ asemenea tăietorilor de lemne și pierzîndu-ți nopțile de-acum încolo... cum bănuiesc că o să ți le pierzi — liberă ca păsările cerului fiind.

— Ești un mitocan, așa cum dealtfel ai fost o viață întreagă. O să trebuiască să dau niscaiva acatiste, de bucurie că am scăpat de jugul tău.

— Dă...

— O să dau, numai că și pentru așa ceva trebuie bani.

— Nu mai aduce vorba despre bani, fiindcă ți-am spus limpede : nu-ți dau nici măcar un singur leu. Și dacă sub claia aia de păr oxigenat ai și-un dram de minte, ar trebui să știi că atunci cînd spun o vorbă, vorbă rămîne. Niciodată n-am vorbit numai de dragul de a vorbi. Ți-am cedat ție... distracția asta.

— Îți trebuie bani pentru... cumnățica ta iubită ? susură Marieta pe un ton dulceag, ușor graseiat.

— Care cumnată ? întrebă și Radu, încercînd să se folosească de aceeași intonație.

— Nu mai fă pe prostu ! reveni femeia la limbajul colorat, care îi era mai la îndemînă, ca să șuiere îndată : Rodica !

— A ! — Zi atunci pentru fosta ta cumnată.

— Deocamdată încă ți-e cumnată, pardon.

— Nici un „deocamdată“ și nici un „pardon“ : azi-dimineață s-a dat pronunțarea ; s-a admis acțiunea și, se înțelege, în favoarea ei, a Rodicăi.

Din nou Marieta făcu ochii mari. Bănuia că acesta va fi deznodămîntul, dar nu se aștepta ca procesul să se desfășoare cu atîta repeziciune : ceva mai mult decît o lună.

— Așa că, fără supărare, la ora asta nu mai am nici un fel de cumnată, continuă bărbatul. Și nici nu intenționez s-o plătesc cu bani, ca pe-o curviștină de-o noapte, și nici să fac donații sau pomeni. Cel mult o să-i dau o parte din banii trebuincioși procurării de alimente — pentru pachetele cu alimente trimise prin poștă... fostului meu cumnat. Nu uita că din salariul ei de casierită trebuie să trăiască două ființe : ea și fiică-sa.

— Fii-ta adică ! răbufni femeia gata să lăcrimeze.

— Asta o spui tu, nu eu, și Radu priyi la Marieta cu un amestec de milă și compătimire, aducîndu-și în fața

ochilor clipele cînd credea sincer că o iubește cu adevărat, ca mai apoi, mai tîrziu, cînd se trezise la realitate, să constate cu amărăciune că mariajul lor se rezuma la o perpetuă păcăleală. El că o iubește pe ea, ea simulînd iubirea — iubindu-i însă fizic pe alții.

Sta nopțile, ore în șir, cu ochii deschiși în întunericul din jur, și nu putea să-și ierte miopia de care se lăsase învăluit. Da vina pe multiplele sale preocupări, pe sărăcia care-i sălășluia prin buzunare la începutul căsniciei și, mai tîrziu, pe siguranța că el, un om ca el, nu putea fi înșelat.

Și totuși...

— Și-adică vrei să zici că n-ai să te recăsătorești cu „aia“ ? ! se încumetă femeia, abia așteptînd răspunsul care întîrzia să vină, nimic neirînd-o mai mult decît probabilitatea unui mariaj între cei doi.

— Poate că da, poate că nu, habar n-am, vorbi Radu dînd cuvîntelor o intonație cu totul neutră.

— Cum așa ? !

— Așa bine. Niciodată n-am discutat cu... aia, posibilitatea la care te-ai referit. Nici măcar cu mine însumi. Sau poate...

— Poate ce ? ! îl pironi Marieta cu ochii pe jumătate închiși.

— Poate că nu vreau să-ți dau prilejul să afirmi că eu, omul care face atîta caz de cinste și dreptate, cum te-ai exprimat mai adineauri, m-am recăsătorit cu fosta soție a unui deținut, o încercă el, să vadă încă o dată în ce ape se scaldă femeia.

— Și-adică ai să trăiești cu ea... ilegal ?

— Nelegitim, mai degrabă ; de ce „ilegal“ ?

— Mă rog, tot aia e.

— Mai adineauri am folosit o expresie care nu-mi place deloc cum sună ; totuși o repet : habar n-am de-am să mă mai însor sau nu. Ești mulțumită ?

— Sînt pe dracu ! Din partea mea poți să te însori și cu mama pădurii, puțin îmi pasă. Pe mine mă interesează... clauzele despărțirii noastre, atîta tot ! se îmbătoșă femeia.

— „Clauzele despărțirii noastre“, ca să folosesc propriile tale cuvinte, vor fi exact acelea prevăzute de lege.

Și-ascultă : începi să mă scoți din sărite, tot încercînd să pozezi cînd în șantagistă, cînd în cerșetoare. Și-acum cred că mai folositor ți-ar fi dacă ai pleca acolo unde intenționeai cînd am intrat pe ușă ; s-ar putea să-l faci pe careva să-și piardă răbdarea și să te schimbe cu alta, vezi, fii atentă !

— Măgarule !

— Nu-ți răspund după cum meriți fiindcă deocamdată, legal, încă ești soția mea. Deci... ești liberă doamnă, liberă ca o porumbiță. Du-te spre viitorul strălucit ce singură ți l-ai ales, du-te și lasă-mă cu grijile mele, fiindcă să știi că am și eu destule, du-te.

•

Nadia era la școală, Rodica sosise de la serviciu și abia apucase să facă duș, cînd auzi soneria.

„Cine o fi ?“ se întrebă îmbrăcînd în grabă pe trupul gol un capot înflorat, încheindu-și cordonul în drum spre ușă. Prin vizorul montat în cadrul ușii nu zări nimic altceva decît o claie de păr blond, destul cît să tresară neplăcut surprinsă. Își aranjă în grabă părul, umed încă, își adună mai strîns capotul și, oftînd, deschise ușa.

— Bonjur, zise doar Marieta intrînd.

— Bună, Marieta, intră te rog ; o invitație care nu-și mai avea rostul, Marieta fiind deja cu mîna pe clanța ușii care despărțea micul vestibul de dormitorul Rodicăi.

Cele două femei se priviră o clipă, suficient cît Marieta să-și dea seama că cealaltă abia ieșise din baie : bucele ude, lipsa ciorapilor, papucii, acel capot adunat în grabă în jurul corpului.

— Așa-l primești și pe „el“, goală pe dedesubt ? șuieră limba de viperă a Marietei.

Stupefiată în prima clipă de obraznicia întrebării, Rodica rămase un moment deconcertată, ca să-i răspundă calm și aparent indiferentă.

— Dacă ai ajuns să folosești un limbaj identic cu... activitatea ta, care a dus la despărțirea de Radu, pofteste afară și să revii cînd te-oi chema eu. Poftim ! — și Rodica, cu un gest ferm, deschise larg ușa vestibulului.

— Mă dai afară ? ! se răzoi femeia cea blondă, ferm așezată pe picioarele ușor depărtate, cu mâinile în șolduri, asemeni cumetrelor puse pe gîlceavă.

— Ai ghicit.

— O să-ți pară rău, s-o știi ! Și ție și „lui“. Știu să și zgîrii, cînd sînt călcată pe coadă. Si-am unghiile ascuțite, s-o știi ! glăsui intrusa pe un ton violent și repezit.

Rodica, auzind pași coborînd scara, fu nevoită să închidă ușa, să nu ofere un spectacol gratuit vecinilor, ca apoi să privească la Marieta și să-i spună dînd din cap, oarecum amuzată :

— Coadă, unghii ascuțite, curat pisică. Ciinii, pare-mi-se, au și ei așa ceva.

— Cu alte cuvinte mă faci cățea ! tresări femeia încruntîndu-se.

— Eu ? Tu singură te-ai făcut, de ce dai vina pe mine ? Te lauzi că zgîrii, că ai coadă...

— Ascultă Rodica, tu chiar îți imaginezi că ai să mă poți da afară din casa mea ? ! Tu și... tovarășu ? !

— Mare-i grădina lui Dumnezeu... Casa mea ; care casă ?

— Nu face pe proasta, că știi bine la ce mă refer ! Și puțin îmi pasă dacă-mi iei bărbatu, ia-l și stăpînește-l sănătoasă, culcă-te cu el, pupă-l în bot, faceți ce poftiți, dar să nu vă imaginați măcar c-o să mă puteți alunga din casa mea — asta s-o știți amîndoi !

— Casa mea, repetă Rodica ignorînd tonul violent folosit de Marieta. Cam așa gîndeam și eu, pînă să mă mut aici — mulțumită matrapazlicurilor iubitului tău frățior. Casa mea... Casa Statului, nu a ta și nici a mea. A unui Stat care-și are legile lui, legi ferme dar drepte, legi care nu pot fi călcate și nici măcar interpretate după pofta fiecăruia.

— Văd că te-a îndoctrinat zdravăn, tovarășu Radu, bravo, ca mîine te aud strigînd lozinci la defilare !

— Strig cu gura mea și nu a altcuiva, însă-mi pare rău că nu m-a înzestrat natura cu o gură mare și lată, ca a ta, să pot striga mai tare, replică Rodica, singură întrebîndu-se de unde atîta grosolanie în cuvintele ei.

— Insultă-mă, insultă-mă, nu te jena, închipuito, dă-ți drumul la gură, aștept continuarea, și femeia ce simțea

că-i fuge pămîntul de sub picioare se lăasă să cadă pe un scaun, nici vorbă să părăsească micul apartament, cum fusese gata să facă cu cîteva clipe în urmă.

— Nu obișnuiesc să mă folosesc nici măcar de insinuări, deci cu atît mai puțin de insulte directe, tu însă ai atîta tupeu și mintea îți lucrează atît de anapoda, încît tu obligi pe cei cu care discuți să se folosească de cuvinte fruste, nu te supăra.

— Și-adică n-ai de gînd „să-l iei“ ?

— Pe cine ?

— Haide, haide, nu mai face pe proasta-n păpușoi. Știu tot. Știu și data cînd v-ați culcat prima oară ; în acea sîmbătă...

— Acum chiar că te rog să ieși afară, poftim ! și Rodica deschise larg ușa dintre dormitor și vestibul.

— Plec, dar mai întîi vreau să-ți spun un lucru : dacă „tovarășu“ nu dă curs pretențiilor mele — toate ! — și-și imaginează măcar că mă scoate din casă ca pe-o măsea stricată — se arde !

— Alese cuvinte...

— Așa-s eu, mai de la țară, bărbatul meu n-a fost ștab, c-al tău, să pot ciuguli și eu o părticică din deșteptăciunea lui, socoti Marieta „că o dă gata“ pe cealaltă.

— Ba dimpotrivă, fiecare în felul său a fost „ștab“, cum zici. Singura diferență este aceea că „al meu“, sau mai degrabă fostul meu bărbat, și-a bătut joc de „ștăbăria“ lui, și de asemenea, de presupusa sa cultură, pe cînd „al tău“ sau mai bine zis fost al tău...

— Pardon ! Este încă „al meu“, și dacă fac pe nebuna — al meu rămîne, s-o știi !

— Stăpînește-l sănătoasă, iubită fostă cumnată, fiți fericiți ani mulți și îmbelșugați. Problemele altor familii, mai ales ale celor „bine închegate“, cum este de presupus că este și-a voastră, n-au de ce să intereseze o femeie singură, „încă singură“ — așa cum sînt eu.

— Aha ! Încă — ai zis ! Deci recunoști...

— Recunosc, sau mai degrabă sper să nu mai fiu singură multă vreme de-acum încolo, îi luă Rodica vorba din gură. Nadia — din toamnă studentă — fac o paranteză :

nu știu dacă ai aflat că a reușit la medicină cu cea mai mare medie...

— Nici nu mă interesează ! se rățoi Marieta, întrerupînd-o.

— Este și normal ; pe-o fostă mătușă n-o mai interesează problemele altora, cînd ea însăși are destule. Dar să continui : Nadia, deci studenta la medicină Nadia, și nu eleva Nadia, este îndrăgostită, cum poate fi îndrăgostită doar o fată de optsprezece — nouăsprezece ani, de un băiat admirabil. Băiat... un fel de a spune ; are treizeci de ani și de pe acum este bine apreciat în meseria sa de inginer electronist. Așa că, de ce nu, ca mîine-poimîine voi fi și bunică, nu doar soacră, o probabilitate care nu mă sperie deloc. Pricepi ?

— Scutește-mă te rog de etalarea unor astfel de perspective de vis ! o ironiză blonda ce din nou luase loc pe scaun.

— Iar tu scutește-mă de prezența ta de femeie visătoare, nu se lăsă nici Rodica.

— Eu visătoare ? ! Ți-ai găsit ! Nu, iubito, trăiesc cu picioarele pe pămînt, nu ca tine...

— Pe pămînt sau mai degrabă în aer, nu mă interesează ce anume destinație le dai. Nu eu sînt bărbatul tău. Ceea ce te rog foarte, foarte insistent, este să nu sperii cumva că voi face pe mijlocitoarea între tine și Radu, că voi pleda cauza ta — sau mai degrabă cauzele tale, fiindcă se pare că ai mai multe — în fața unui om pe care îl stimez și la care, de ce să mint ? — țin foarte mult. Asta ar fi una din probleme. A doua : începînd din acest moment ușa casei mele va fi întotdeauna închisă pentru tine. A treia problemă : indiferent de grija pe care ai s-o porți de-acum încolo fratelui tău — despre grija pe care i-ai purtat-o pînă acum, nu mai vorbesc — eu voi continua să-i trimit lunar pachetul obișnuit — și asta pînă la eliberare. O parte din salariul meu va fi destinată acestor pachete.

— Salariul tău... făcu Marieta o grimasă. Care salariu ? Că dacă-l „iei“ pe Radu mai ești tu fraieră să muncești în chichineața aia de la „iale“, sau cum dracu-i zice ! Ajungi iar cucoană, și de, parcă tot mai bine este să trîndăvești olecă în pat, așa pînă pe la zece-unsprezece, apoi să...

— Să mă lași în pace ! Tu îți imaginezi că lumea, toată, judecă aidoma ție. N-ai decît, te privește. Pe mine însă să nu mă plictisești cu „necazurile“ tale. Zic necazuri în ghilimele fiindcă singură ți le-ai creat. Și dacă pînă mai ieri eu eram o femeie singură și neajutorată, de-acum încolo tu vei fi aceea. Am pățimit destul — și eu și Nadia — de pe urma fratelui tău. Mi-ajunge. Mai gustă și tu din „plăceri“ pe care prea le-ai căutat cu lumînarea. Și nici măcar n-ai scuza că altul este cel vinovat. Singură de-acum încolo, și dacă n-ai să te schimbi, ai să judeci cu timpul altfel și-ai să-mi dai dreptate. Degeaba te încrunți și ești gata din nou să-ți dai drumul la gură, n-am să dau vorbelor tale nici cea mai mică importanță — cît de veninoase ar fi ele ! conchise Rodica mirîndu-se ea însăși de cutezanța și, mai ales, de duritatea celor spuse.

Femeia cu părul de culoarea paiului de grîu, atrăgătoare prin eleganța toaletelor și calitatea produselor de cosmetică folosite cu meșteșug, era toată asemeni unui vulcan în preajma erupției. Cu ce planuri intrase în locuința Rodicăi — și ce se alesese de ele... Praf și fum. Siguranța cu care vorbise Rodica o dezarmase cu totul și, ceea ce era mai îngrijorător, nu mai vedea cum s-ar putea folosi de fosta ei cumnată pentru atingerea scopurilor ei ce refereau la casă și la suma de bani pretinsă de la soțul ei — de la soțul ei ce nu mai concepea să continue a fi soțul ei și de-acum încolo.

Și toate astea, necazuri neprevăzute de inteligența ei limitată, se trăgeau de la un banal prosop... Altfel, gîndea, l-ar mai fi îmbrobodit poate încă mulți ani, poate pînă ar fi îmbătrînit și, odată cu vîrsta, ar fi devenit o cucoană apatică și planturoasă, potrivită pentru somn și trîndăveală, pentru seri petrecute în anturajul altor babeturi, mai jucînd un pocher, mai sorbind din pahar, mai bîrfind pe cele tinere.

Pe cînd așa...

— Așa că, zise mai departe Rodica aducînd-o la realitate, lasă-mă te rog în pace, du-te, vreau să mă îmbrac. Îmi pare rău dar n-am cu ce să te ajut. În nici un fel.

— Procesul tot eu o să-l cîștig, să știi ! sări Marieta la harță privind-o pe cealaltă cu dușmănie.

— Care proces ? Întrebă Rodica cu o naivitate căutată.

— Procesul de divorț ! Cum... care proces ? !

— Cîștigă-l.

— Am să-l cîștig ! Am să angajez pe cei mai buni avocați și n-am să mă dau în lături de a da în vileag tot ce știu despre relațiile dintre Radu și tine ! Și am să spun și cine ești tu : soția unui... !

— Fosta soție, pardon, și scuză-mă că te-am întrerupt, continuă, te ascult.

Năucită de calmul, de limpezimea cuvintelor pronunțate de cealaltă femeie, Marieta rămase o clipă derutată, ca să continue cu și mai multă furie :

— Oricum, împreună ați supt și-ați ros roadele furtișagurilor. Tu și el.

— Minți, minți, minți. De trei ori, minți.

— Ba nu ! Ați trăit împreună aproape șaptesprezece ani.

— Nu la asta mă refer, la altceva. Vorbești de „furtișaguri“. Care furtișaguri ? Pentru așa ceva a fost condamnat fratele tău la 15 ani ? Pentru furtișaguri ? Eu aș zice că dumnealui a comis fapte mult mai grave, nu furtișaguri.

— Bine, dacă-ți face plăcere, zi-i-le cum vrei !

— Eu nu zic nimic, eu ascult.

— Și-am să... !

— Zi, iubito, zi, de ce te-ai oprit ? Continuă.

— Și-am să-i spun și Nadiei că trăiți împreună !

Femeia care se chinuia să-și păstreze calmul și s-o lase pe cealaltă să-și deșerte sacul cu șerpi veninoși, fără s-o mai poftască să-i părăsească locuința, fie și pentru că ascultînd-o era posibil să afle lucruri interesante, și mai ales folositoare lui Radu la proces, mai ales că în furia ei, Marieta arunca vorbe ce n-ar fi trebuit spuse, își pierdu pentru o părticică de secundă stăpînirea de sine și fusese gata să izbucnească, pentru ea Nadia fiind o ființă care n-avea preț, numai că îndată își zise că nu aceasta era modalitatea cea mai potrivită de urmat avînd în fața ei o femeie lipsită de orice scrupule. De aceea, cu o voce liniștită și deosebit neutră, zise doar :

— Știe.

— Știe ? ! sări Marieta vînătă de furie.

— Eu însămi i-am spus. Este de-acum majoră și are destul discernămint încît să înțeleagă viața în toată complexitatea ei. Și dacă ții neapărat să afli și altceva, o să-ți spun că m-a înțeles pe deplin, ba, mai mult, m-a și aprobat.

— Cum e turcul — și pistolul, îi puse în față un proverb care, în nici un fel nu se potrivea cu multitudinea întîmplărilor prin care trecuseră cele două femei, mamă și fiică, în ultimii ani.

•

Procesul de divorț, în fața circumstanțelor, se dovedi a fi o simplă formalitate. Nadia, în acea zi neagră pentru ea, dar și pentru mama ei, fusese mai tristă decît în oricare altă zi din zbuciumata ei adolescență. Amărăciunea simțită nu avea egal cu nimic din cîte pătimise pînă atunci. Abia dacă se consola, cît de cît, la gîndul că mama ei va continua să-i poarte de grijă celui ce ei, totuși, îi era și avea să-i fie întotdeauna tată. De asemenea mama ei îi spusese că, ori de cîte ori dorește, se poate duce să-l viziteze *acolo*, singură sau însoțită de ea, Rodica, sau de mătușa ei, Marieta.

— O să mă duc, poate lunar, poate mai rar, nu știu, cu toate că, încercînd să recapitulez toate cîte am simțit atunci, cînd l-am văzut prima dată, nu știu dacă fac bine sau fac rău, mie răscolindu-mi simțămintele, lui prilejuindu-i o căință în plus, că-l văd *așa, acolo*, din vina lui și numai a lui. Dacă s-o fi căit vreodată, mai adăugă Nadia cu voce șoptită.

Mama oftă și nu zise nimic. O clipă vru să se ridice și să aprindă lumina, era spre seară, dar renunță și tresări mai apoi, ca lovită peste față, cînd fiica ei o întrebă cu cel mai liniștit ton :

— Și-acum ai să te măriți cu unchiu Radu ?

— Nu — veni răspunsul celei întrebate, ca să adauge îndată : N-am să mă mărit cu Radu — și cu atît mai puțin cu altul.

— Și-o să continui să fii în continuare singură ? o întrebă Nadia, în vocea fetei simțindu-se o undă de îndoială.

— De ce „singură“ ? Nu te am pe tine ?

— Chiar și atunci când am să mă mărit ? continuă Nadia.

— Abia că atunci se mărește numărul celor din jurul meu : soțul tău, copiii care, fără îndoială, o să-i aveți, de ce singură ? !

Nadia nu se dădu însă bătută. Încetase să mai fie aceea fetiță neștiutoare ce fusese gata să-și sacrifice tinerețea, frumusețea, și mai ales demnitatea, pentru a face rost de banii atât de necesari mamei ei, de aceea, luîndu-și inima în dinți, o întrebă dînd vocii o intonație în care se ghicea și curiozitatea dar și ceva care ținea de nedumerire.

— Bine, dar tu îl iubești pe unchiu Radu, nu-i așa ?

Zîbind trist, mama se ridică din fotoliu și se așeză pe pat, alături de fată, mîngîindu-i mîinile :

— Îl iubesc, cred că ai dreptate, da, îl iubesc și îl stimez mult pentru tot ceea ce reprezintă el ca om, îl compătimesc pentru cîte a îndurat trăind atîția ani alături de o femeie care și-a bătut joc nu numai de viața ei ci și de-a lui, și totuși cred că n-am să mă mai căsătoresc vreodată.

— Cred — ai spus. Deci...

— L-am folosit pe „cred“, fetiță scumpă, fiindcă atunci cînd este vorba de inimă, niciodată nu poți avea certitudinea faptelor tale de mîine. Acum, în aceste clipe, acum aș putea jura că n-am să mă recăsătoresc. Dar mîine ? Biata de mine, după cîte am avut de îndurat, ce poate să știe despre ziua de mîine ? Nimic sau aproape nimic. Mai sigură sînt de tine decît de mine. De ce-o să se întîmple cu tine și care o să fie viitorul tău. Aici n-am prea multe îndoieli.

— Eu zic, o întrerupse Nadia, să faci exact așa cum îți spune propria ta inimă. Să nu dai nici o importanță felului în care o să te judec eu, tata sau Marieta, mai ales Marieta.

— De ce „mai ales Marieta“ ? se încruntă ușor Rodica.

— Fiindcă atît cît o cunosc — o să ți-o faci dușmană, dușmană de moarte. Este o femeie rea, mamă, nu doar... așa și pe dincolo. Lipsită de onestitate și de bun-simț, n-o să se împace ușor cu perspectiva de a fi lipsită de confort și bani, mai ales, de probabilitatea de a fi nevoită să muncească.

— Te-ai întîlnit cumva cu ea, zilele astea ? se dovedi Rodica bănuitoare. Ți-a spus ceva — *în acest sens* ?

— Astăzi, cînd mă înapoiam de la facultate. Am avut impresia că întîlnirea n-a fost cu totul întîmplătoare ci mai degrabă premeditată.

— Și ? ! De ce nu mi-ai spus pînă acum ?

— Ca să nu te necăjești în mod inutil. Așa am gîndit eu că-i mai bine. Pînă la urmă, însă, vezi bine, tot ți-am spus, de !

Un „de“ ce exprima o urmă de regret, cum avea să constate îndată că poate mai bine era dacă nu amintea de Marieta și de întîlnirea cu ea. Întrebată de maică-sa, Nadia, după ce se mai frămîntă cîteva clipe, îi spuse limpede :

— Că-i vai și amar de tine, dacă îi iei bărbatul — acestea sînt exact cuvintele ei.

— Eu, eu să-i iau bărbatul ? ! Ea singură a făcut ce-a făcut și l-a îndepărtat de ea, nu eu !

— Știu bine mamă că așa e, nu te mai necăji degeaba ! De mult Marieta a încetat să mai fie pentru mine matusa la care țineam, poate o și iubeam, astăzi ea nu-i nimic altceva decît o oarecare, poate nici atît. De ce te enervezi, inutil ?

— Oh, ce știi tu...

— Știu destule, nu mai sînt naiva de-acum un an, doi ! Prin ce-am trecut, amîndouă, lasă urme ; rele dar și bune. Pe cele rele le poți ignora, le dai uitării dacă ai destulă tărie sufletească, însă de cele bune trebuie să profiți, să scoți din ele maximum de avantaje, de vrei ca din cele rele să se aleagă doar praful și pulberea. Altfel... viața, toată, o să fie întunecată de amintiri din cele mai negre.

Mama privi la fiica ei cu ochii nedumeriți, întrucîtva contrariată de cele ce auzea. Aproape că nu-i venea să creadă că acele cuvinte ieșeau din gura Nadiei. Fata sesiză repede uluiala mamei ei, și se grăbi să adauge :

— Știu, ești uimită, din nou te întrebî cum și de unde a învățat fata ta să privească viața cu altfel de ochi decît cei de copil neștiutor. De la viață, am învățat. Trecînd prin atîtea n-am avut încotro. Așa că, mamă dragă, eu zic să urmezi întocmai drumul pe care ți-l indică propria ta inimă, nici un deget mai încolo. Iar de Marieta, în ciuda agresivității ei de leoaică furioasă, să nu-ți pese — tot așa cum nici ei nu i-a păsat de tine, de tine ca de tine, dar nici măcar de propriul ei frate ! Ignoreaz-o cu desăvîrșire.

— Îți mulțumesc, doar zise mama.

Cînd aproape de miezul nopții cele două tinere femei, mamă și fiică, se culcară, erau mai liniștite și mai împăcate cu viitorul ce se întrezărea în fața lor.

Marieta, în acea dimineață de toamnă tîrzie, pe o vreme mohorîță și prevestitoare de ploaie cernită, se sculase la o oră neobișnuită pentru ea ; opt și jumătate. Avea treabă. Trebuia să sistematizeze și să extragă esența din numeroasele ciorne ticluite în ultimele zile, unde făcînd apel la imaginație și pigmentîndu-le cu multă răutate, spera să obțină de la Radu satisfacerea integrală a pretențiilor ei. O copie avea s-o dea ea însăși lui Radu. *Încă* bărbatul ei. Și, pe un ton calm, o să adauge, deși știa că spune o minciună :

— Poftim, citește, să știi însă că „astea“ sînt doar o părticică din „total“. Cei „în drept“ vor primi însă „totul“. Să fie clar. Nu mă joc de-a v-ați ascunselea.

Cu o furie care contrazicea calmul cu care se lăuda, femeia aruncă pijamaua de pe ea și intră în baie. Cînd reveni, încă mai bombănea în sinea ei.

„Te învăț eu minte, puîsorule !... Abia acum o să afli tu cine-i Marieta și de ce podoabă de femeie te despați. N-o să-ți meargă însă, n-ai să izbutești s-o lași pe drumuri pe cea care ți-a fost nevastă credincioasă atîția amar de ani. Credincioasă... hîi !“, și, parcă înveselită de rapida trecere în revistă a cîtorva „dovezi de credință“, chicoti și îmbracă apoi un halat de casă, trase un sertar, dînd la iveală un vraf de hîrtii și, cînd să pună mîna pe stilou, auzi soneria.

— Cine mama-dracului s-a găsit să mă deranjeze tocmai acum ? ! zise cu voce tare, vîrînd din nou hîrțile în sertar că să se precipite în clipa următoare spre baie și de acolo în vestibul, la ușa de la intrare. Deschise cu o mișcare violentă. Făcu ochii mari cînd, în fața ei, îl văzu zîmbind galeș pe Dragomir-covoare.

— Săru' mîna.

— Dumneata ? !

— Eu, Dragomir-covoare. Dar de ce „dumneata“ ? !
Parcă eram *per-tu* !

Apoi, fostul pușcăriaș, ca unul ce intra în propria sa casă, trecu în vestibul.

— Stai, domnule, ce dai năvală așa ? ! Unde te crezi ?

— Ușurel, ușurel ; sînt în pană. Și cînd sînt în pană — sînt și-al dracului. Mai bine închide ușa aia.

Vrînd-nevrînd femeia se execută și îl urmă pe intrus în holul cel mare, privindu-l cu ochi nedumeriți.

„Vrea bani, precis, gîndi adunîndu-și mai strîns halatul de baie în jurul trupului. Jigodia naibii !“

— Să luăm loc, nu ? Nu mă inviți ? Se poate ! Și fără să mai aștepte urmarea, se lăsă greoi într-un fotoliu. Marieta privi la el cu dezgust, contrariată ea însăși de amintirile legate de cele ce se petrecuseră între ea și acest găinar de duzină. Dragomir-covoare se mai îngrășase de cînd nu-l mai văzuse, și poate această nouă înfățișare ar fi fost în avantajul său dacă hainele purtate n-ar fi fost atît de pompoase, cămașa necălcată, cravata strîmbă, pantofii scîlciți. Doar pardesiul, deschis în față, neglijent, părea mai acătării. Și, lucru și mai neplăcut, mirosea a lapte — a lapte sau a ceva asemănător. Marieta strîmbă din nas așteptînd în picioare rezemată de o vitrină încărcată cu cristaluri.

— Am dat de dracu, iubito...

„Iubito !“ tresări femeia neplăcut surprinsă de intimitatea afișată de acel bărbat al cărui rol în viața ei îl socotise definitiv încheiat.

— Am o gaură, continuă Dragomir.

— Ce-ai ? ! Gaură ?

— Exact. A fost mai mare dar am mai cîrpit-o. Din douăzeci a mai rămas doar douăsprezece. Pricepi ?

— Nu pricep nimic și nici nu mă interesează. Lasă-mă să mă îmbrac, trebuie să mă duc într-un loc.

— *Randevu* ? se zgîi bărbatul la ea zîmbindu-i cu subînțeles.

— Te rog să nu depășești măsura ! încercă Marieta să parze.

— Nu depășesc, să-ți fie de bine. Dealtfel nici nu mă interesează chestiunile astea de inimă sau de pat. Are mandea o pițipoancă... mamă, mamă ! și Dragomir-covoare

se linsă pe buze. Numai lapte și miere. Cu toate că... mde, din cauza ei am făcut gaura.

Marieta, neștiind cum să procedeze și ce atitudine să ia în continuare, tăcea nemișcată, așteptînd. Ce anume, nici ea nu știa. Să plece intrusul, bineînțeles, așa ar fi dorit, numai că individul era departe de o astfel de intenție. Își aprinse tacticos o țigară și trăgea fum după fum, oarecum apatic, privind cînd la desenul covorului — un Șiraz original — cînd la corpul femeii ce se reliefa prin acel halat de baie. După o vreme oftă, un oftat de Iudă, și continuă încercînd o explicație :

— Știi, sau poate că nu știi, dar așa este, așa au aranjat grangurii ăia mai mari ; după ce stai o vreme la bulibășie, adio gestiune. Nix ! Nu mai reprezînți încredere — se zice. Așa că, și-n cazul meu, adio și postul de la „Victoria“. S-a zis cu el. L-a luat altul. Un „altul“ care și ăsta o s-ajungă unde am fost eu. Fiindcă dacă nu-i marfă, lumea dă, iar tu primești, pricepi ? Dar mă rog, asta-i altă gîscă în altă traistă, mă privește doar pe mine personal. Asta e, asta e. Numai că omul trebuie să muncească, nu ?... Trebuie. Așa că m-am pus pe muncă. Și cu mișmașuri și cu niscaiva „pile“, iată-mă lăptar. Nu lăptar d-ăla care mulge vacile, ci d-ăla care vinde produsele lîr : lapte, iaurt, d-astea : lactate, într-un cuvînt.

„D-aia puți așa, huidumă nespălată !“ își zise femeia cu scîrbă, continuînd să-i asculte spovedania.

— Însă, ca să fie treaba limpede, țin să-ți spun că gestionar propriu-zis era un altul, o rubedenie prăpădită și fără nici un rost pe lumea asta, un om de paie cum se zice, și mai exact spus, o mătușică semianalfabetă și pe jumătate țicnită. Dar asta-i altă treabă. Important este că, naiba știe cum, adică... eu cam știu cum, s-a iscat o lipsă de vreo douăzeci de mii de lei. Un rahat, un sfert de „Dacie“, nu ? Numai că trebșoara asta mă poate costa mult. Sau mai bine zis, *mă putea* costa mult, fiindcă norocul mi-a adus în cale un revizor-contabil blînd, blînd ca un mieluşel ; el a închis un ochi, eu l-am văzută cu doi. În consecință mielul cel blînd mi-a dat termen pînă poimîine să acopăr „gaura“. Adică mătușii, nu mie, că ea este „pe

hîrtie". Însă cum eu știu bine de ce sînt în stare nasoi de la economic, m-am pus pe strîns. Și biata asta de mătușă, așa sonată cum este, tot avea ceva strînsură, niște economii, nu cine știe ce : cîteva mii. Am luat paraua și am depus-o la casă, dar ce folos ? Opt mii, dar restul ?

— Ce rest ? întrebă Marieta oarecum năucită de vorbăria celui alt.

— Restul de douăsprezece mii. Rest pe căre, vrînd-nevrînd, o să mi-i împrumuți mata, pe termen scurt, pe cuvîntul meu de onoare !

După ce femeia privise la Dragomir cîteva clipe tot avînd impresia că doarme și visează, răbufni deodată :

— Douăsprezece mii ? ! Eu, să-ți dau douăsprezece mii ?

— Exact, douăsprezece mii, nici un leu mai mult sau mai puțin. Dacă nu-mi dai, din nou o să am de-a face cu miliția, cu procuratura, cu tribunalul și-așa mai departe și, ca recidivist, de, s-ar putea să-mi dea din gros, cîtiva ani buni. Și n-ar fi păcat, frumoasă și distinsă doamnă, să-mi putrezească ciolănașele prin puscării ? Să nu mai știi, ce-i aia femeie, să nu mai mîngîi decît în vis un picioruș fin, un sîn dulce, o coapsă frumos plămădită, ehei ! — păcat, zău așa...

— Toată polologhia asta, pe mine mă lasă rece. N-am nici în clin nici în mîncă cu toate matrapazlîcurile dumitale. Așa că încă o dată te rog să pleci, și să mă lași în pace !

— Plec, plec, dar mai întîi dă-mi alea douăsprezece mii, și gata, m-am și cărăbănit. Pa și pusi !

Marieta simțea că-i gata să izbucnească. Inima-i bătea să iasă din piept. O moleșeală nedorită îi cuprinsese picioarele. Și, ceea ce era mai îngrozitor, se simțea dezarmată față de pungașul din fața ei. O clipă dădu vina pe fratele ei, care i-l băgase pe gît, și măcar de-ar fi realizat ceva din combinația pusă la cale împreună, apoi își zise că mai bine ar fi de ar lua ea inițiativa, amenințîndu-l cu miliția.

— Dacă în două minute nu-mi părăsești casa, telefonez la miliție !

Numai că, în loc să-l vadă pe Dragomir-covoare pâlînd, auzi un hohot de rîs, în cascade, după care bărbatul o fixă cu o privire în care se citea cea mai deplină dintre decepții :

— Ia te uită, sfinte Sisoie, cine scoate din gurița ei dulce acest cuvînt barbar : miliție... Păi bine, madam, tocmai tu te-ai găsit să-l folosești ? ! tu care umblai cu șantaje, cu scrisori mincinoase, ticluite împreună cu frățiorul ăla care stă la gros, tu care-l faci de rîs pe bărbată-tu tăvălindu-te cu unul sau cu altul, tu vorbești de miliție ? Ptiu ! că mare-i grădina lui Dumnezeu...

— Pleacă ! îl fulgeră femeia indicîndu-i ușa cu un gest ferm.

— Nix, nu plec. Stau aici pînă vine bărbată-tu, vorbi Dragomir pe un ton deosebit de calm, deși numai o astfel de întrevvedere nu și-ar fi dorit.

— Bărbată-meu ? !

— Exact. Ai auzit bine ; domnu Radu.

— Te dă pe ușă afară, află de la mine. Cu el nu te poți juca !

— Nici nu intenționez, iar cît privește că m-ar da pe ușă afară, cum ziseși, s-ar putea să ai dreptate, dar mai întîi i-aș dezvălui un mic secret. Vrei să știi care anume ?

— Nu mă interesează, răspunse ferm femeia.

— Ba da, te interesează și încă mult de tot. Te interesează fiindcă valorează mai mult decît douăsprezece amărîte de miî. Îi spun că în schimbul acestor nenorociți de bani, am să depun mărturie la proces în favoarea lui, adică, s-o spun pe șleau, am să turui din guriță vrute și nevrute, de cîte știu despre tine, chiar și despre alunița aia de colea, știi tu care, și șantagistul chicoti nerușinat.

Aici, în acest punct al discuției, Marieta greși capital. În loc să braveze, să sfideze în fața amenințărilor proferate de celălalt, se sperie și se dovedi moale, gata să cedeze de-ar fi avut posibilitatea :

— Eu nici n-am bani, dacă vrei să știi. Și nici n-am avut vreodată. Soțul meu îmi oferă de toate, bani însă nu. De buzunar, atîta tot. Cîteva sute de lei.

— Te cred, e foarte posibil să fie așa, nu zic ba. N-ai bani dar ai valori.

— Ce am ? !

— Valori, am zis bine. Uite, fiind de meserie, aș putea jura că noi călcăm acum în picioare un covoraș care valorează pe puțin cîteva zeci de mii de lei. Vinde-l ! Eu mijlocesc afacerea.

— Să vînd covorul ? ! se indignă Marieta auzind neruşinata propunere a fostului deţinut.

— Pe asta sau pe altul, mi-e indiferent. Dar fiindcă ai să-mi spui că dispariţia covorului ar fi ginită îndată de domnul încă deocamdată soţ, vinde altceva. Parexemplu... niscaiva cioburi d-alea, la care stai cu spatele. Par a fi cristaluri veritabile, deci şi astea au preţ bun. Sau prăduieşte ceva bijuterii, că trebuie să ai. Mi-amintesc că atunci, ştii... aveai la gît un colier de perle, şi poate că nu erau false.

— Domnule, dumneata... !

— Gura ! Musai îmi trebuie douăsprezece miişoare, înţelegi ? ! Vrei să intru din nou la pîrnaie pentru nişte nenorocite de lovele ? ! aproape că ţipă Dragomir-covoare. Pînă mîine dimineaţă, asta-i termenul limită. Dacă nu !... şi bărbatul luă o atitudine ameninţătoare, ca să adauge îndată :

— Dau în vileag totul. Şi mai pun şi de la mine. În aşa ceva sînt maestru. Iar dacă-i cazul, mai fac rost de un martor, doi, găsesc eu niscaiva aliaţi deştepti şi credincioşi. Şi poate că, după ce facem tîrgul, drept împăcare deplină îmi oferi şi mie o noapte întreagă, ce zici, de acord ?

— Ieşi, porcule, afară, ieşi, îşi pierdu Marieta stăpînirea de sine repezindu-se la uşă, dînd-o larg de perete. Ieşi !

În precipitarea ei, halatul de casă se desfăcu în faţă dînd la iveală perechea picioarelor ei albe, frumos arcuite, şi Dragomir-covoare se hlizi o clipă, două, pînă ce femeia continuă cu aceeaşi furie nepotolită :

— Ieşi, altfel dau telefon la miliţie, ieşi !

Cuvîntul ăsta, miliţie, nu-i plăcea deloc fostului şi probabilului viitor deţinut. Îl simţi în faţă ca pe o lovitură de brici. Totuşi nu se dădu bătut, aşa cum nu se dăduse nici mai înainte.

— Telefonează unde vrei, nu-mi pasă !

— Nu-ţi pasă ? ! Bine... şi, lăsînd uşa deschisă, Marieta se îndreptă cu paşi hotărîti spre telefonul ce îşi avea locul pe o măsuţă alăturată vitrinei cu cristaluri. Bărbatul o urmărea din priviri, vădit îngrijorat. Din ochi sesiză îndată numărul format : 055. Curînd îi auzi vocea cerînd :

— Vă rog, cu ofițerul de serviciu !

— Nebuno ! se repezi Dragomir, cu o mână smulgându-i receptorul, iar cu cealaltă apăsînd pe furca aparatului. Te-ai țicnit ? !

— Pleacă ! Pleacă altfel strig și cer ajutorul vecinilor ! spuse femeia pe un ton hotărît, și celălalt înțelese că „afacerea era ratată“. Spumegînd de furie, nu găsi altceva de făcut decît să se îndrepte spre ușa încă deschisă, de unde îi strigă cu o voce care nu era decît a desperării :

— Te aranjez eu, tîrfă nenorocită ! Vezi tu pe dracu ! Încă nu l-ai cunoscut pe Dragomir-covoare ; ce poate și de ce e-n stare ! Și ieși.

•

Radu asculta calm spovedania femeii cu ochii înroșiți de plîns. Își notă în memorie numele șantagistului și celelalte date referitoare la Dragomir-covoare, pentru a ști ce să telefoneze mai apoi celor de la miliția economică.

Cînd Marieta termină cu cele ce avea de spus, bărbatul o privi cu un amestec de milă și dezgust, ca să-i vorbească pe cel mai indiferent ton :

— Față de mine a fost mai modest : mi-a cerut doar patru mii.

— Ție ? ! De ce ?

— Ca să depună mărturie la proces în favoarea mea, să afle completul de judecată și asistența de rigoare ce-ai făcut împreună, dînd și anumite amănunte anatomice, să afle cu toții cine a fost soția mea.

— Și tu ? ! Tu ce-ai zis ?

— L-am poftit să plece. Dealtfel nici nu am nevoie de astfel de martori.

— Deci...

— Deci — ce ?

— Ai spus „nu am nevoie“, deci tot divorțezi ?

— Bineînțeles. Plînsul și căința asta a ta, chiar de-ar fi sincere, deși mă îndoiesc, au venit prea tîrziu. Apoi, atît cît mă cunoști, nu pot fi păcălit ușor ; am fost... destul.

— Și eu ce-am să mă fac ? Rămîn așa... pe drumuri ? Asta vrei ? ! ridică ea tonul cînd sesiză că lacrimile ei se dovediră simple mărgele de apă.

— Cine a spus asta ? Eu nu. Iar dacă vrei, repet, te pot ajuta să-ți găsești un serviciu potrivit cu studiile și priceperea ta.

— Mersi ! sîsîi femeia prividu-l cu ură, ca să adauge îndată : Să muncesc eu, ca s-o ții p-aia acasă, să trîndăvească în locul meu !

— N-am nici un chef să mă cert din nou cu tine și nici n-am să repet ceea ce ți-am mai spus. Totuși am să-ți mai recomand încă o dată să nu bagi în aceeași oală toate femeile. Jumătate din populația țării sînt femei și toate muncesc sau cresc copii — cu excepțiile care confirmă regula, bineînțeles.

— Te rog să nu faci pe propagandistul cu mine ! Fă-o acolo, la tine, că de altceva nu ești bun ! își dădu femeia din nou în petic uitînd că doar cu cîteva clipe mai înainte fusese gata să-i jure credință veșnică și să recunoască în cel din fața ei pe cel mai desăvîrșit bărbat.

— Ai dreptate ; stric orzul pe gîște.

— Fă-mă și gîscă.

— Cît privește de ce sînt bun sau nu, sînt alții mai îndreptățiți decît tine să aprecieze.

— Aia ! — scîrba de Rodica.

— Ai idei fixe, se pare.

— Fă-mă și nebună !

— S-o scurtăm ; ai încercat folosindu-te de mijloace meschine — lacrimi de crocodil, zmiorcăielî, jurăminte false — să mă convingi de loialitatea și corectitudinea ta viitoare, și n-ai reușit să mă păcălești. M-ai îmbrobodit ca pe-un prost fără pereche ani mulți, poate chiar și mai înainte de a ne cunoaște.

— Am fost fată ! Să-ți fie rușine dacă insinuezi că...

— Fată... Mă rog, amănuntul ăsta astăzi nu mai are nici un fel de importanță. Astăzi important este, pentru tine, menționez, pentru tine, să-ți vezi de treburile tale și nu de ale mele. Mă cunoști și știi bine că țipînd și amenințînd n-ai s-o scoți la capăt cu mine. Purtîndu-te corect, fără scene care-ți sînt caracteristice, n-ai decît de cîștigat. Din toate punctele de vedere, menționez. Altfel...

— Altfel — ce ? se încruntă femeia gata să izbucnească din nou.

— Altfel... nimic. Și cu asta am terminat. Am de întocmit un raport.

— Pentru nimic în lume nu-mi pot imagina că voi fi vreodată nevoită să mă despart de tine, zise Rodica privind cu drag la fata ei, de-acum pe jumătate femeie în pragul măritişului cu Alexandru, tânărul bărbat cunoscut cu aproape doi ani în urmă, cu prilejul unei excursii în Deltă.

— Tu nu-ți imaginezi, iar eu nu concep, ceea ce-i cam același lucru, așa că nu-ți fă griji mamă. Am vorbit cu Sandu ; banii depuși la CEC pentru mașină îi va transfera în contul unui apartament cu patru camere. Una din camere, cea mai mare și mai frumoasă, va fi a ta.

— Bine, dar tu singură spunei că Alexandru ține foarte mult să-și cumpere mașină ! O Ladă, parcă așa ai numit-o.

— Lada, dar n-am numit-o eu așa ; nașii mașinii nu i-au găsit un nume mai frumos, mai internațional. Da, ținea mult și desigur mai ține și acum, cum dealtfel țin și eu, însă pentru mașină mai e vreme, nu-i chiar o necesitate absolută. Pe cînd casa...

— Oh, parcă am și început să mă simt ca o povară pentru voi !

— Te rog să nu vorbești așa. Te rog. Și apoi nu uita că, oricum, casă tot trebuia să ne facem. N-am putea locui la părinții lui în nici un caz. Sînt și ei, ei și sora lui, destul de strîmtorați. Deci, vezi bine, tu n-ai nici o vină, și te rog să nu mai pronunți niciodată cuvîntul „povară“. Da, mamă ? Îmi promiți ?

— Da, îți promit. Parcă aș putea zice altfel... Voi, tinerii, aveți întotdeauna dreptate.

— Ei, nici chiar așa, întotdeauna. Dar acum, în problema asta a locuinței, avem. Dar să lăsăm deoparte viitoare locuință și să te întreb și eu ceva : dacă totuși te măriți cu unchiu Radu — vezi, eu tot unchi îi zic, nu pot altfel — n-ai să te muți la el ?

Rodica o privi întrucîtva nedumerită, mai discutaseră odată despre această problemă, de ce fata ei o obliga să

revină asupra acestui capitol al vieții adumbrît de trecut, de îndoieli și de necunoscut ?

Oftînd rețînut, abia șopti :

— Nu mă mărit, cum zici, și nici nu mă mut. Mai degrabă rămîn aici, decît să dau ocazie unora sau altora să mă împroaște cu venin. Nu.

— Eu zic că prea dai multă importanță „altora“. Și apoi, dacă-mi amintesc bine, cîndva l-ai folosit pe *poate*, „poate mă recăsătoresc“.

— Așa am zis ? Poate ai și tu dreptate..

De același autor:

BÎRLOGUL LUPILOR

Roman

1963 — *Editura Tineretului*

CEAȚA

Roman

1968 — *Editura pentru Literatură*

FEMEI SINGURE

Roman

1968 — *Editura pentru Literatură*

GENTLEMANUL ȘCHIOP

Roman

1969 — *Editura Junimea*

EXPRESUL DE NOAPTE

Roman

1974 — *Editura Eminescu*

SAMSARUL

Roman

1975 — *Editura Cartea Românească*